UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="5">Orijentalna filologija</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Pragmatika turskog jezika 2</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FIL TUR 356</td><td>Status (obavezni ili izborni)</td><td>obavezni</td><td>ECTS</td><td>4</td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>Prvi</td><td>Semestar</td><td>VI</td><td>Ak. godina</td><td>2022/23.
2023/24.
2024/25.</td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Uslov je položen ispit iz predmeta Pragmatika turskog jezika 1 FIL 355</td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="5">Bosanski i turski</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">Prof.dr. Sabina Bakšić</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet: 148
E-mail:sabina.baksic@ff.unsa.ba
Telefon: + 387 33 253 220</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">Utorak 11-12
Srijeda 12-14
Četvrtak 12-14</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Saradnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4"></td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td></td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="5">predavanja 2 ; seminar ___ ; vježbe ___;</td></tr>
<tr><td>Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">U prvom dijelu semestra studenti se upoznaju s pojmovima diskursa i kulture. Potom se obrađuju kulturni i društveni činioci koji utječu na turski jezik (prema Deniz Zeyrek). Strategije učtivosti u turskom jeziku proučavaju se prema modelu Penelope Brown i Stephena C. Levinsona. Naglasak je na jezičkim sredstvima kojima se realiziraju. Nemodificirana direktnost analizirat će se kao strategija u kojoj nema ublažavanja i koja se može koristiti u vrlo različitim kontekstima. Strategije pozitivne učtivosti kao strategije koje služe za zbližavanje sa sagovornikom predstavljat će najobimniji dio jer se u turskom jeziku veoma zastupljene. Tu spadaju, između ostalog, komplimenti, dobre želje, termini za oslovljavanje, upotreba sadašnjeg vremena i sl. U drugom dijelu semestra studenti će se upoznati sa strategijama negativne učtivosti kao strategijama kojima se uspostavlja distanca sa sagovornikom. Obradit će se honorofici, manipulacije tačkom gledišta, isprike i sl. Posljednju skupinu strategija predstavljaju strategije nekonvencionalizirane indirektnosti koje omogućavaju govorniku da bude nejasan i dvosmislen. Predavanja se izvode usmeno uz konkretnu primjenu obrađene teorije na primjerima iz pisanog i govornog diskursa.</td></tr>
<tr><td>Cilj kolegija/</td><td colspan="5">Osnovni cilj ovog kolegija jeste da se studenti uvedu u osnove pragmatike kao i</td></tr>
</table>

nastavnog predmeta	da se kod njih probudi svijest o njenom značaju prilikom učenja turskog jezika. Jezična sposobnost tako bi nužno uključivala paralelno poznavanje gramatike i pragmatike (kao izučavanja jezika u upotrebi). Vodilo bi se računa ne samo o tome da li je određeni iskaz gramatičan već i da li je određeni govorni čin ispravno realiziran. U ovom semestru izučavat će se strategije učtivosti u turskom jeziku (prema modelu Penelope Brown i Stephena C. Levinsona)
Ishodi učenja	1. steći dublji uvid u definiranje osnovnih pojmova kao što su diksurs i strategije učtivosti 2. usvojiti vještine razlikovanja strategija učtivosti, prije svega nemodificirane direktnosti i nekonvencionalizirane indirektnosti 3. razviti sposobnosti za samostalan rad u nastavi kroz primjenu stečenih znanja o strategijama učtivosti i generalizirati upotrebu nemodificirane direktnosti i nekonvencionalizirane indirektnosti

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Diskurs i kultura (analiza diskursa). Sociokulturni činioci koji se odražavaju u turskom jeziku.
2.	Strategije učtivosti: Nemodificirana direktnost
3.	Strategije pozitivne učtivosti: interes i pažnja usmjereni ka sagovorniku (komplimenti)
4.	Strategije pozitivne učtivosti: uvećanje interesa kod sagovornika, korištenje markera koji pokazuju pripadnost grupi.
5.	Strategije pozitivne učtivosti: izražavanje dobrih želja
6.	Strategije pozitivne učtivosti: slaganje, izbjegavanje neslaganja
7.	Strategije pozitivne učtivosti: pretpostavljanje zajedničke pozadine, šale.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Strategije pozitivne učtivosti: ponude i obećanja, optimizam, uključivanje govornika i sagovornika u istu aktivnost
10.	Strategije negativne učtivosti: konvencionalizirana indirektnost

11.	Strategije negativne učtivosti: ograde, pesimizam
12.	Strategije negativne učtivosti: umanjivanje nametanja; ukazivanje poštovanja
13.	Strategije negativne učtivosti: isprike, obezličavanje, predstavljanje ugrožavanja obraza kao općeg pravila
14.	Strategije negativne učtivosti: nominalizacija, otvoreno priznavanje duga.
15.	Strategije nekonvencionalizirane indirektnosti
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja Seminari i radionice Vježbe Samostalni zadaci
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Prisustvo i aktivno učesvovanje	20	20%
2.	Provjera znanja studenata u 8. sedmici	30	30%
3.	Završni semestralni ispit u 16 sedmici: pismeni	50	50%
4.			
5.			
		Ukupno: 100 bodova	100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

-

	Napomena:
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna* 1. Brown, P., S.C. Levinson (1987) Politeness: *Some Universals in Language Usage*, Cambridge: Cambridge University Press. 2. Bakšić, S., H. Bulić (2019) *Pragmatika*. Sarajevo: Bookline. 3. Yule, G. (1996) *Pragmatics*, Oxford: Oxford University Press. 4. Bakšić, S. (2012) *Strategije učtivosti u turskom jeziku.* E-izdavaštvo Filozofskog fakulteta.
	Dodatna 1. Bayraktaroglu, A., M. Sifianou (2001) *Linguistic Politeness Across Boundaries*: *The Case of Greek and Turkish*, Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing. 2. Kramsch, C. (1998) *Language and Culture*. Oxford: Oxford University Press.
Napomene	

Sabina Bakić

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="5">Orijentalna filologija</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Pragmatika turskog jezika</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FIL TUR 418</td><td>Status (obavezni ili izborni)</td><td>obavezni</td><td>ECTS</td><td>12</td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>Drugi</td><td>Semestar</td><td>II</td><td>Ak. godina</td><td>2022/23.
2023/24.
2024/25.</td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Uslov je položen ispit iz predmeta Sintaksa infinitnih formi FIL TUR 417</td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="5">Bosanski i turski</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">Prof.dr. Sabina Bakšić</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td colspan="2">Kabinet: 148
E-mail:sabina.baksic@ff.unsa.ba
Telefon: + 387 33 253 220</td><td>Termin konsultacija</td><td>Utorak 11-12
Srijeda 12-14
Četvrtak 12-14</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Saradnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">Mr. Mirsad Turanović</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td colspan="2">Kabinet: 114
E-mail: mrturanov@gmail.com
Telefon: 061649776</td><td>Termin konsultacija</td><td>Prema rasporedu konsultacija</td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="5">predavanja 2 ; seminar ___ ; vježbe 6 ;</td></tr>
<tr><td>Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">U prvom dijelu semestra obrađuju se pojmovi učtivosti i učtive upotreba jezika. Strategije učtivosti Penelope Brown i Stephena C. Levinsona, u ovom se semestru opširno razrađuju imajući u vidu kritike koje su upućene tom modelu. Studenti se potiču da nalaze nedosljednosti, odnosno primjere iz turskog jezika koji se ne uklapaju u spomenuti model. Potom se studenti upoznaju s principima učtivosti G. Leecha, kao i sa Geisovom teorijom komunikacijske sposobnosti, koja je proširila shvatanje govornog čina kao društvenog čina. Wattsova teorija učtivosti razmatra se kao kritika modela P. Brown i S. C. Levinsona. U drugom dijelu semestra studenti se upoznaju s radovima I istraživanjima turskih pragmalingvista kao što su Deniz Zeyrek, Arin Bayraktaroğlu, Yasemin Bayyurt, Şükriye Ruhi, Gürkan Doğan. Spomenuti radovi predstavljaju izvor za pročavanje određenih govornih činova u turskom jeziku kao i načina njihove realizacije.</td></tr>
<tr><td>Cilj kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Upoznati studente s postojećim teorijama učtivosti kroz provjeru određenih modela na jezičkom materijalu (turski jezik). Na ovaj način bi se unaprijedila njihova komunikacijska sposobnost i podigla svijest o važnosti pragmatike u</td></tr>
</table>

	učenju stranog jezika
Ishodi učenja	1. steći dublji uvid u definiranje osnovnih pojmova kao što su strategije učtivosti, obraz, maksima takta i maksima učtivosti 2. usvojiti vještine razlikovanja strategija učtivosti, prije svega nemodificirane direktnosti i nekonvencionalizirane indirektnosti 3. razviti sposobnosti za samostalan rad u nastavi kroz primjenu stečenih znanja o strategijama učtivosti i generalizirati upotrebu nemodificirane direktnosti i nekonvencionalizirane indirektnosti

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Pojam učtivosti
2.	Strategije učtivosti P. Brown i Stephena C. Levinsona: nemodificirana direktnost
3.	Strategije učtivosti P. Brown i Stephena C. Levinsona: strategije pozitivne učtivosti
4.	Strategije učtivosti P. Brown i Stephena C. Levinsona: strategije negativne učtivosti
5.	Strategije učtivosti P. Brown i Stephena C. Levinsona: nekonvnecionalizirana indirektnost
6.	Kritike modela P. Brown i S.C. Levinsona: kritika pojma obraza, pojma moći, učtivosti kao ublažavanja ugrožavanja obraza
7.	Kritike modela P. Brown i S.C. Levinsona: kritika pojma obraza, pojma moći, učtivosti kao ublažavanja ugrožavanja obraza
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Princip učtivosti G. Leecha: maksima takta
10.	Princip učtivosti G. Leecha: maksime učtivosti
11.	Geisova teorija: priroda govornih činova i učtivost sama po sebi
12.	Wattsova teorija učtivosti
13.	Turski pragmalingvisti: Deniz Zeyrek – učtivost u turskom jeziku;

14.	Turski pragmalingvisti: Seran Doğançay-Aktuna i Sibel Kamışlı
15.	Turski pragmalingvisti: Yasemin Bayyurt i Arın Bayraktaroğlu; Turski pragmalingvisti: Şükriye Ruhi i Gürkan Doğan
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja Seminari i radionice Vježbe Samostalni zadaci
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Prisustvo i aktivno učesvovanje	20	20%
2.	Provjera znanja studenata u 8. sedmici	30	30%
3.	Završni semestralni ispit u 16 sedmici: pismeni	50	50%
4.			
5.			
		Ukupno: 100 bodova	100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

-

Napomena:

Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

	a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna* 1.Brown, P., Levinson, S.C. (1987) *Politeness: Some Universals in Language Usage*. Cambridge: Cambridge University Press. 2.Bakšić, S., H. Bulić (2019) *Pragmatika*. Sarajevo: Bookline. 3. Leech, G. (1983) *The Principles of Pragmatics*. London and New York. 4. Geis, M.L.(1995) *Speech Acts and Conversational Interaction*. Cambridge: Cambridge University Press. 5. Watts, R. J. (2003) *Politeness*. Cambridge: Cambridge University Press. 6. Bayraktaroğlu, A., Sifianou, M.(2001) *Linguistic Politeness Across Boundaries*. *The case of Greek and Turkish*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing.
	Dodatna 1. Wierzbicka, A. (1985) Different cultures, different languages, different speech acts. *Journal of Pragmatics 9*. North-Holand.
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="5">Orijentalna filologija</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Pragmatika turskog jezika 1</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FIL TUR 355</td><td>Status (obavezni ili izborni)</td><td>obavezni</td><td>ECTS</td><td>3</td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>Prvi</td><td>Semestar</td><td>V</td><td>Ak. godina</td><td>2022/23.
2023/24.
2024/25.</td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Nema</td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="5">Bosanski i turski</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">Prof.dr. Sabina Bakšić</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td colspan="2">Kabinet: 148
E-mail:sabina.baksic@ff.unsa.ba
Telefon: + 387 33 253 220</td><td>Termin konsultacija</td><td>Srijeda 11-14
Četvrtak 10-12</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Saradnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4"></td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td colspan="2"></td><td>Termin konsultacija</td><td></td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="5">predavanja 2 ; seminar ___ ; vježbe ___;</td></tr>
<tr><td>Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Definicija pragmatike; deiksa (personalna, temporalna i spacijalna); Griceovo načelo kooperativnosti; presupozicija; teorija goovornih činova; podjela govornih činova; struktura konverzacije; analiza konverzacije; indirektni govorni činovi; pojam učtivosti; Leechevo načelo učtivosti; strategije učtivosti Penelope Brown i Stephena C. Levinsona.
Predavanja se izvode usmeno dok se na asistentskim vježbama primjenjuju teorijska znanja usvojena na predavanjima: kroz čitanje (slušanje i gledanje) i analizu određenih dijaloga na turskom jeziku i dvosmjerno prevođenje).</td></tr>
<tr><td>Cilj kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Osnovni cilj ovog kolegija jeste da se studenti uvedu o osnove pragmatike kao i da se kod njih probudi svijest o njenom značaju prilikom učenja turskog jezika. Jezična sposobnost tako bi nužno uključivala paralelno poznavanje gramatike i pragmatike (kao izučavanja jezika u upotrebi). Vodilo bi se računa ne samo o tome da li je određeni iskaz gramatičan već i da li je određeni govorni čin ispravno realiziran. Predavanja bi pratile vježbe gdje bi se stečena teorijska znanja primjenjivala na konkretnim primjerima iz turskog jezika.</td></tr>
<tr><td>Ishodi učenja</td><td colspan="5">1. steći dublji uvid u definiranje osnovnih pojmova kao što su deiksa, načelo kooperativnosti; presupozicija; govornih činovi, strategije učtivosti
2. usvojiti vještine razlikovanja strategija učtivosti, prije svega direktnih i indirektnih govornih činova</td></tr>
</table>

	3. razviti sposobnosti za samostalan rad u nastavi kroz primjenu stečenih znanja o strategijama učtivosti i generalizirati upotrebu direktnih i indirektnih govornih činova

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Definicija pragmatike; Razgraničenje pragmatike od drugih grana lingvistike
2.	Deiksa: personalna, temporalna i spacijalna deiksa. Diskursna i socijalna deiksa; Proksimalni i distantni članovi
3.	Presupozicija; lingvističke, pragmatičke i egzistencijalne presupozicije
4.	Govorni činovi; teorija govornih činova (Austin, Searl)
5.	Vrste govornih činova: reprezentativi; direktivi
6.	Vrste govornih činova: komisivi; ekspresivi; deklarativi
7.	Indirektni govorni činovi
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Struktura konverzacije; Pozdravi kao konvencionalno ili situacijsko otvaranje i zaključivanje komunikacije.
10.	Analiza konverzacije: turnusi, uzimanje riječi, šutnja, prekidanje
11.	Analiza konverzacije: šutnja, prekidanje
12.	Griceovo načelo kooperativnosti
13.	Pojam učtivosti

14.	Leechevo načelo učtivosti
15.	Strategije učtivosti Penelope Brown i Stephena C. Levinsona
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja Seminari i radionice Vježbe Samostalni zadaci
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Prisustvo i aktivno učesvovanje	20	20%
2.	Provjera znanja studenata u 8. sedmici	30	30%
3.	Završni semestralni ispit u 16 sedmici: pismeni	50	50%
	Ukupno: 100 bodova		100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

-

Napomena:

Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

	a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna* Bakšić, S., H. Bulić. (2019). *Pragmatika*. Bookline: Sarajevo. Levinson, S.C. (1983) *Pragmatics*. Cambridge: Cambridge University Press.
	Dodatna Ivanetić, N. (1995) *Govorni činovi*. Zagreb: Zavod za lingvistiku Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Mišćević N., Potrč, M. (eds) (1987) *Kontekst i značenje*. Rijeka: Izdavački centar Rijeka
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Orijentalna filologija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Turski jezik: Kontrastiranje i prevođenje 1				
Šifra/kod	FIL TUR 375	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	6
Ciklus studija	Prvi	Semestar	V	Ak. godina	2022/23. 2023/24. 2024/25.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Položen ispit iz predmeta Morfosintaksa turskog jezika 2 FIL TUR 224				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski i turski				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof.dr. Sabina Bakšić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 148 E-mail:sabina.baksic@ff.unsa.ba Telefon: + 387 33 253 220	Termin konsultacija	Srijeda 11-14 Četvrtak 10-12	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci		Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 2 ; seminar ___ ; vježbe 2				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Kroz prevođenje turskih tekstova na bosanski vrši se kontrastiranje određenih jezičkih oblika koji u bosanskom nisu zastupljeni na isti način, kao što su glagolske imenice, participi i konverbi. Predavanja se izvode usmeno, dok se na asistentskim vježbama primjenjuju teorijska znanja usvojena na predavanjima (kroz čitanje i analizu lakših tekstova, dvosmjerno prevođenje i vježbe elementarne konverzacije).				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Osnovni cilj ovog kolegija jeste da studenti razviju sposobnost kontrastiranja turskog s bosanskim jezikom i prevođenje u oba smjera na primjerima tekstova iz publicistike				
Ishodi učenja	Znanje: Nakon uspješno odslušanog predmeta studenti će moći definirati i objasniti osnovne principe prevođenja. Vještine: Studenti će moći primijeniti znanje i kritičko razumijevanje principa prevođenja i samostalno prevoditi publikacijske tekstove različitih razina složenosti s turskog na bosanski jezik tako da postignu gramatičku, stilsku i komunikacijsku prihvatljivost. Kompetencije: Studenti će nakon uspješno odslušane nastave i položenog ispita moći integrirati stečena znanja i vještine iz područja prevođenja te ih kontinuirano produbljivati kroz cjeloživotno učenje. Očekuje se da će studenti				

	moći primijeniti stečene naučne spoznaje i vještine u samostalnom prevodilačkom radu.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Prijevodni ekvivalenti turskih glagolskih imenica u tekstovima iz publicistike. Analiza teksta i prijevod na bosanski; konverzacijske vježbe.
2.	Prijevodni ekvivalenti turskih glagolskih imenica u tekstovima iz publicistike. Analiza teksta i prijevod na bosanski; konverzacijske vježbe
3.	Prijevodni ekvivalenti turskih glagolskih imenica u tekstovima iz publicistike. Analiza teksta i prijevod na bosanski; konverzacijske vježbe.
4.	Prijevodni ekvivalenti turskih konverba u tekstovima iz publicistike. Analiza teksta i prijevod na bosanski; konverzacijske vježbe.
5.	Prijevodni ekvivalenti turskih konverba u tekstovima iz publicistike. Analiza teksta i prijevod na bosanski; konverzacijske vježbe
6.	Prijevodni ekvivalenti turskih konverba u tekstovima iz publicistike. Analiza teksta i prijevod na bosanski; konverzacijske vježbe.
7.	Prijevodni ekvivalenti turskih participa u tekstovima iz publicistike. Analiza teksta i prijevod na bosanski; konverzacijske vježbe.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Prijevodni ekvivalenti turskih participa u tekstovima iz publicistike. Analiza teksta i prijevod na bosanski; konverzacijske vježbe.
10.	Prijevodni ekvivalenti turskih participa u tekstovima iz publicistike. Analiza teksta i prijevod na bosanski; konverzacijske vježbe
11.	

	Prijevodni ekvivalenti turskih proparticipa u tekstovima iz publicistike. Analiza teksta i prijevod na bosanski; konverzacijske vježbe
12.	Prijevodni ekvivalenti turskih proparticipa u tekstovima iz publicistike. Analiza teksta i prijevod na bosanski; konverzacijske vježbe
13.	Prijevodni ekvivalenti turskih proparticipa u tekstovima iz publicistike. Analiza teksta i prijevod na bosanski; konverzacijske vježbe
14.	Prijevodni ekvivalenti turske vezničke subordinacije u tekstovima iz publicistike. Analiza teksta i prijevod na bosanski; konverzacijske vježbe
15.	Prijevod tekstova iz publicistike s bosanskog na turski. Izlaganje seminara; konverzacijske vježbe
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja Seminari i radionice Vježbe Samostalni zadaci

Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)

Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Prisustvo i aktivno učesvovanje	20	20%
2.	Provjera znanja studenata u 8. sedmici	30	30%
3.	Završni semestralni ispit u 16 sedmici: pismeni	50	50%
Ukupno: 100 bodova			100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

-

Napomena:

Skala ocjenjivanja

Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.

Literatura

Obavezna

1 Čaušević, E. (1996.) *Gramatika suvremenoga turskog jezika*. Zagreb: Hrvatska sveučilišna naklada.
2. Čaušević, E. (2018) *Ustroj, sintaksa i semantika infinitnih glagolskih oblika u turskom jeziku. Turski i hrvatski jezik u usporedbi i kontrastiranju*. Zagreb: Ibis grafika
3. Čaušević, E., B. Kerovec (2021) *Turski i hrvatski u usporedbi i kontrastiranju*: *Sintagma i jednostavna rečenica*. Zagreb: Ibis grafika.

	Dodatna Grönbech, K. (2000.) *Türkçenin yapısı* (çeviren M. Akalın). Ankara
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="5">Orijentalna filologija</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Uvod u lingvistiku</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FIL ORI 101</td><td>Status (obavezni ili izborni)</td><td>obavezni</td><td>ECTS</td><td>3</td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>Prvi</td><td>Semestar</td><td>1</td><td>Ak. godina</td><td>2022/23.
2023/24.
2024/25.</td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Nema</td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="5">Bosanski</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">Prof.dr. Sabina Bakšić</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td colspan="2">Kabinet: 148
E-mail:sabina.baksic@ff.unsa.ba
Telefon: + 387 33 253 220</td><td>Termin konsultacija</td><td>Srijeda 11-14
Četvrtak 10-12</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Saradnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4"></td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td colspan="2"></td><td>Termin konsultacija</td><td></td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="5">predavanja 2 ; seminar ___ ; vježbe</td></tr>
<tr><td>Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">U prvoj polovini kolegija teme će se fokusirati na nauku o jeziku i njen predmet, tj. na bitna svojstva jezika, na jezik i govor te na funkcije jezika. Studenti će se upoznati s evolucijom jezika i tipovima jezika. Na kraju prve polovine kolegija predstavit će se teorija Ferdinanda de Saussurea (strukturalizam).
Drugi dio kolegija bit će posvećen općoj strukturi jezika polazeći od jezičnog znaka i jezika kao sistema znakova. Potom se prelazi na oblasti nauke o jeziku: fonetiku, fonologiju, morfologiju, sintaksu, semantiku, leksikologiju, sociolingvistiku, pragmalingvistiku i tekstnu lingvistiku.</td></tr>
<tr><td>Cilj kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Osnovni cilj ovog kolegija jeste da se studenti upoznaju s osnovnim lingvističkim pojmovima i terminima. Svrha kolegija je da studentima omogući primjenu znanja stečenog na ovome kolegiju na studij stranog jezika. Pored toga, na ovom se kolegiju nastoji potaknuti interesovanje studenata za jezične pojave. Studenti se osposobljavaju da zapažaju i posmatraju jezične pojave s lingvističkog aspekta.</td></tr>
<tr><td>Ishodi učenja</td><td colspan="5">Znanje: Nakon uspješno odslušanog predmeta studenti će moći definirati osnovne lingvističke pojmove i termine i objasniti obrađivane jezične pojave.

Vještine: Studenti će moći primijeniti znanje i kritičko razumijevanje teorijskih koncepata i principa lingvistike i samostalno primijeniti teoretsko znanje na konkretnim primjerima iz jezika koji su predmet izučavanja.</td></tr>
</table>

	Kompetencije: Studenti će nakon uspješno odslušane nastave i položenog ispita moći integrirati stečena znanja i vještine iz područja lingvistike te ih kontinuirano produbljivati kroz cjeloživotno učenje. Očekuje se da će studenti moći primijeniti stečene naučne spoznaje i vještine u samostalnom istraživačkom radu.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Lingvistika i njen predmet; Discipline nauke o jeziku
2.	Svojstva jezika. Jezik i govor. Funkcije jezika
3.	Razvoj i porijeklo jezika; Nastanak i razvoj pisma. Tipovi jezika. Jezične univerzalije
4.	Strukturalizam: Ferdinand de Saussure i njegova teorija
5.	Jezik kao sistem znakova. Semiotika
6.	Fonetika i fonologija
7.	Morfologija
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Sintaksa
10.	Semantika
11.	Sociolingvistika
12.	Sociolingvistika
13.	Pragmalingvistika
14.	Pragmalingvistika
15.	Tekstna lingvistika

16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja Seminari i radionice Samostalni zadaci
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Polusemestralni ispit	50	50%
2.	Završni pismeni ispit	50	50%
3.			
4.			
5.			
		Ukupno: 100 bodova	100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

-

Napomena:

Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.

Literatura	*Obavezna* 1. Škiljan, Dubravko (1980) *Pogled u lingvistiku.* Zagreb: Školska knjiga 2. Bugarski, Ranko (1996) *Uvod u opštu lingvistiku.* Beograd: Čigoja štampa i 20. vek 3. Glovacki-Bernardi, Z, A.Kovačec, M. Mihaljević...(2001) *Uvod u lingvistiku*. Zagreb: Školska knjiga 4. Riđanović, Midhat (1985) *Jezik i njegova struktura.* Sarajevo: Svjetlost
	Dodatna 1. De Saussure, F. (1969) *Opšta lingvistika*. Beograd: Nolit. 2. Giro, P. (1975) *Semiologija*. Beograd: BGZ. 3. Jakobson, R. (1976) *Lingvistika i poetika.* Beograd: Nolit. 4. Radovanović, M. (1979) *Sociolingvistika*. Beograd: BIGZ.
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="5">Orijentalna filologija</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Turski jezik: Kontrastiranje i prevođenje 2</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FIL TUR 376</td><td>Status (obavezni ili izborni)</td><td>obavezni</td><td>ECTS</td><td>4</td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>Prvi</td><td>Semestar</td><td>VI</td><td>Ak. godina</td><td>2022/23.
2023/24.
2024/25.</td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Položen ispit iz predmeta Turski jezik: Kontrastiranje i prevođenje 1 FIL TUR 375</td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="5">Bosanski i turski</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">Prof.dr. Sabina Bakšić</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td colspan="2">Kabinet: 148
E-mail:sabina.baksic@ff.unsa.ba
Telefon: + 387 33 253 220</td><td>Termin konsultacija</td><td>Utorak 11-12
Srijeda 12-14
Četvrtak 12-14</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Saradnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4"></td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td colspan="2"></td><td>Termin konsultacija</td><td></td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="5">predavanja 2 ; seminar ___ ; vježbe 2</td></tr>
<tr><td>Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Kroz prevođenje turskih tekstova na bosanski i bosanskih tekstova na turski vrši se kontrastiranje dva tiploški i genetski različita jezika. Predavanja se izvode usmeno, dok se na asistentskim vježbama primjenjuju teorijska znanja usvojena na predavanjima (kroz čitanje i analizu tekstova, dvosmjerno prevođenje i vježbe elementarne konverzacije).</td></tr>
<tr><td>Cilj kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Osnovni cilj ovog kolegija jeste da studenti razviju sposobnost kontrastiranja turskog s bosanskim jezikom i prevođenje u oba smjera na primjerima tekstova iz publicistike</td></tr>
<tr><td>Ishodi učenja</td><td colspan="5">Znanje: Nakon uspješno odslušanog predmeta studenti će moći definirati i objasniti osnovne principe prevođenja.
Vještine: Studenti će moći primijeniti znanje i kritičko razumijevanje principa prevođenja i samostalno prevoditi prozne tekstove različitih razina složenosti s turskog na bosanski jezik tako da postignu gramatičku, stilsku i komunikacijsku prihvatljivost.
Kompetencije: Studenti će nakon uspješno odslušane nastave i položenog ispita moći integrirati stečena znanja i vještine iz područja prevođenja te ih kontinuirano produbljivati kroz cjeloživotno učenje. Očekuje se da će studenti moći primijeniti stečene naučne spoznaje i vještine u samostalnom prevodilačkom radu.</td></tr>
</table>

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Prijevod tekstova iz turske novije proze na bosanski jezik. Analiza i kontrastiranje sintagmi i rečenica. Konverzacijske vježbe
2.	Prijevod tekstova iz turske novije proze na bosanski jezik. Analiza i kontrastiranje sintagmi i rečenica. Konverzacijske vježbe
3.	Prijevod tekstova iz turske novije proze na bosanski jezik. Analiza i kontrastiranje sintagmi i rečenica. Konverzacijske vježbe
4.	Prijevod tekstova iz turske novije proze na bosanski jezik; analiza i usporedba s objavljenim prijevodima. Konverzacijske vježbe.
5.	Prijevod tekstova iz turske novije proze na bosanski jezik; analiza i usporedba s objavljenim prijevodima. Konverzacijske vježbe.
6.	Prijevod tekstova iz turske novije proze na bosanski jezik; analiza i usporedba s objavljenim prijevodima. Konverzacijske vježbe.
7.	Prijevod tekstova iz turske novije proze na bosanski jezik; analiza i usporedba s objavljenim prijevodima. Konverzacijske vježbe.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Prijevod tekstova iz turske novije proze na bosanski jezik; analiza i usporedba s objavljenim prijevodima. Konverzacijske vježbe.
10.	Prijevod tekstova iz bosanskohercegovačke književnosti na turski jezik i usporedba s objavljenim prijevodima. Konverzacijske vježbe; izlaganje seminara.

11.	Prijevod tekstova iz bosanskohercegovačke književnosti na turski jezik i usporedba s objavljenim prijevodima. Konverzacijske vježbe; izlaganje seminara.
12.	Prijevod tekstova iz bosanskohercegovačke književnosti na turski jezik i usporedba s objavljenim prijevodima. Konverzacijske vježbe; izlaganje seminara.
13.	Prijevod tekstova iz bosanskohercegovačke književnosti na turski jezik i usporedba s objavljenim prijevodima. Konverzacijske vježbe; izlaganje seminara.
14.	Prijevod tekstova iz bosanskohercegovačke književnosti na turski jezik i usporedba s objavljenim prijevodima. Konverzacijske vježbe; izlaganje seminara.
15.	Prijevod tekstova iz bosanskohercegovačke književnosti na turski jezik i usporedba s objavljenim prijevodima. Konverzacijske vježbe; izlaganje seminara.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja se izvode usmeno, dok se na asistentskim vježbama primjenjuju teorijska znanja usvojena na predavanjima (kroz čitanje i analizu lakših tekstova, dvosmjerno prevođenje i vježbe elementarne konverzacije). Predavanja

<table>
<tr><td></td><td>Seminari i radionice
Vježbe
Samostalni zadaci</td></tr>
<tr><td>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</td><td>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

<table>
<tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr>
<tr><td>1.</td><td>Prisustvo i aktivno učesvovanje</td><td>20</td><td>20%</td></tr>
<tr><td>2.</td><td>Provjera znanja studenata u 8. sedmici</td><td>30</td><td>30%</td></tr>
<tr><td>3.</td><td>Završni semestralni ispit u 16 sedmici: pismeni</td><td>50</td><td>50%</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr>
</table>

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

•

Napomena:</td></tr>
<tr><td>Skala ocjenjivanja</td><td>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</td></tr>
<tr><td>Literatura</td><td>Obavezna
1. Čaušević, E. (1996.) Gramatika suvremenoga turskog jezika. Zagreb: Hrvatska sveučilišna naklada.
2. Čaušević, E. (2018), Ustroj, sintaksa i semantika infinitnih glagolskih oblika u turskom jeziku. Turski i hrvatski jezik u usporedbi i kontrastiranju. Zagreb: Ibis grafika
3. Čaušević, E., B. Kerovec (2021) Turski i hrvatski u usporedbi i kontrastiranju: Sintagma i jednostavna rečenica. Zagreb: Ibis grafika.</td></tr>
</table>

Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	ARAPSKA STILISTIKA I METRIKA				
Šifra/kod	FIL ARA 540	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	2
Ciklus studija	II	Semestar	IV	Ak. godina	2022/23 2023/24 2024/25
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema preduvjeta.				
Jezik izvođenja nastave	bosanski i arapski				
Nastavnik	Ime i prezime	prof.dr. Munir Mujić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 164 E-mail: munir.mujic@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 121	Termin konsultacija	utorak: 11-12 četvrtak: 9-12 četvrtak: 12-13	
Saradnik	Ime i prezime	ass. Sinanudin Tatarević, MA			
	Kontakt podaci	Kabinet: 113 E-mail: sinanudin.tatarevic@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 150	Termin konsultacija	pon. 16-18; uto. 12-14; čet. 13-14	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 1; seminar_____; vježbe 1				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Proučava se nastanka klasične arapske stilistike i različiti metodološki pristupi u razvoju ove znanosti. Daje se kratki pregled autora i djela, te se valorizira njihovo mjesto u okviru kulturne baštine. Teme kojima se bavi klasična arapska stilistika, obrađuju se na osnovu klasičnih djela, pri čemu se vrše kompariranja sa savremenim pristupima. Naročita pažnja posvećuje se proučavanju semantike sintakse, odnosno dijela arapske stilistike koji se naziva znanost o značenjima, u okviru kojega se obrađuju semantički i pragmatički aspekti određenih sintaksičkih formi, zatim teorija iskaza i pitanje podudarnosti iskaza i govorne situacije koje se proteže kroz cijelu ovu oblast. Metaforička upotreba jezika i raeliziranje tropa uključuje obradu metafore, metonimije i alegorije, pri čemu se naglasak stavlja na metaforu. Stilske figure se proučavaju u okviru klasifikacije koja poznaje semantičke i formalne figure. Prilikom obrade tropa i figura vrši se kompariranje sa tretiranjem ovih tema u helensko-latinskoj retoričkoj i savremenoj stilističkoj tradiciji. Iz oblasti arapske metrike obrađuje se historijat ove znanosti, te osnovna pitanja iz oblasti				

Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Osnovni cilj kolegija jeste da se studenti upoznaju sa nastankom i razvojem arapske stilistike, osnovnim pravcima u arapskoj stilistici i materijom kojom se bavi ovaznanost. Naglasak u ovom kolegiju jeste na arapskoj stilistici, dok se metrika izučava u suženijem obliku, zbog njenog naglašeno klasičnog karaktera. Budući da postoji određeni broj autora sa područja Bosne i Hercegovine koji su se bavili arapskom stilistikom, odnosno pisali djela iz ove oblasti, studenti će biti upoznati sa sadržajem nekih od ovih djela i bit će upućeni u čitanje originalnih rukopisa tih djela.
Ishodi učenja	

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	al-Ǧāḥiẓ i Ibn al-Mu‘taz, kao utemeljitelji arapske stilistike. Pregled metodoloških pristupa u razvoju arapske stlistike.
2.	Analiziranje pozitivnih i negativnih utjecaja koje su na razvoj arapske stilistike imale srodne discipline. Pogledi al-Ǧāḥiẓa, Ṭāha Ḥusayna, Šawqī Ḍayfa, al-Basyūnija i drugih vezani za utjecaj Aristotelove *Retorike* na nastanak i razvoj arapske stilistike.
3.	Semantički i pragmatički aspekti različite upotrebe obavijesne predikacije i obavijesnog iskaza (oslanjanje na tekstove al-Qazwīnīja i al-Taftāzānīja).
4.	Analiziranje stilogenosti različitih modaliteta upotrebe subjekta i predikata i elemenata ovisnih o glagolu (na osnovu tekstova al-Qazwīnīja i al-Taftāzānīja).
5.	al-’Inšā’-iskazi i govorni činovi (savremeni pogled): sličnosti i razlike.
6.	Kompariranje viđenja metafore: Aristotel, Kvintilijan i al-Ǧurǧānī, al-Sakkākī i savremeni autori

7.	Teorija o označavanju u klasičnoj arapskoj stilistici i logici i de Saussureova teorija o označavanju.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Poređenje i metafora u univerzumu Teksta (na osnovu djela: *Duraković, Esad, Orijentologija…*).
10.	Metonimija i alegorija: analiza na osnovu čitanja rukopisa Hasana Kafije Pruščaka.
11.	Uočavanje semantičkih, sintaksičkih osobitosti i stilskih potencijala vezanih za realiziranja određenih semantičkih figura: antiteza, kumulacija, zeugma, sinatroizam.
12.	Uočavanje načina realiziranja paronomazije i stilogenih vrijednosti ove figure.
13.	Pitanje pjesničkih krađa i teorija intertekstualnosti: paralele.
14.	Vrste stopa, metrova, rima...
15.	Poetske slobode i klasična "metrička kružnca".
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Prisustvo i zalaganje na nastavi	10	10%
2.	Polusemestralni ispit	20	20%
3.	Seminarski rad	10	10%
4.	Završni pismeni ispit	40	30%

5.	Završni usmeni ispit	20	20%
		Ukupno: 100 bodova	100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

-

Napomena: Student iz svakog od naznačenih elemenata strukture praćenja i vrednovanja njegovog rada mora ostvariti najmanje 55% bodova da bi dobio prolaznu ocjenu.

Skala ocjenjivanja

Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.

Literatura

Obavezna

1. Behlilović, H. M., *Arapska metrika,* Sarajevo, 1915.
2. Duraković, Esad, *Prolegomena za historiju književnosti orijentalno-islamskoga kruga*,
Sarajevo, 2005.
3. Katnić-Bakaršić, Marina, *Stilistika*, Sarajevo, 2001.
4. Muftić, Teufik: *Klasična arapska stilistika,* Sarajevo, 1995.
5. Mujić, Munir, *Tropi i figure u arapskoj stilistici, Sarajevo,* 2011.

	Dodatna 1. Abdul-Raof, Hussein, *Arabic Stylistics: A Coursebook*, Wiesbaden 2. Aristotel, *O pesničkoj umetnosti*, Beograd, 2000. 3. Aristotel, *Retorika*, Beograd, 2000. 4. Duraković, Esad, *Arapska stilistika u Bosni – Ahmed Sin Hasanov Bošnjak o metafori*,Sarajevo, 2000. 6. Duraković, Esad, *Orijentologija: univerzum sakralnoga teksta*, Sarajevo, 2007. 8. Mujić, Munir, *Arapska stilistika u djelu Hasana Kafije Pruščaka,* Sarajevo, 2007. 9. al-Taftāzānī, Sa‘ad al-Dīn, *Muhtaṣar al-Sa‘ad*, Bayrūt, 2003.
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="5">ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">KLASIČNA ARAPSKA KNJIŽEVNOST</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FIL ARA 224</td><td>Status (obavezni ili izborni)</td><td>obavezni/izborni</td><td>ECTS</td><td>J10/D4</td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>I</td><td>Semestar</td><td>IV</td><td>Ak. godina</td><td>2022/23
2023/24
2024/25</td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Nema preduvjeta.</td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="5">bosanski i arapski</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">prof.dr. Munir Mujić</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet: 164
E-mail:
munir.mujic@ff.unsa.ba
Telefon: 033 253 121</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">utorak: 11-12
četvrtak: 9-12
četvrtak: 12-13</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Saradnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">ass. Mirnes Duranović, MA</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet: 113
E-mail:
mirnes.duranovic@ff.unsa.ba
sinanudin.tatarevic@ff.unsa.ba
Telefon: 033 253 150</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">Duranović: pon. 12-14; uto. 10-11; sri. 14-16
Tatarević: pon. 16-18; uto. 12-14; čet. 13-14</td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="5">predavanja 2; seminar 2; vježbe 2</td></tr>
<tr><td>Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">U okviru ovog predmeta studenti stiču znanje o književnosti „zlatnog doba“ arapsko-islamske kulture. To je najznačajniji period u povijesti ove kulture, književnosti posebno, te se imenuje kao klasični u vremenskom i vrijednosnom značenju. Pošto je period veoma razuđen u vremenskom i u prostornom značenju, cilj je da se studentima pruži znanje o najvažnijim književnim žanrovima i autorima.</td></tr>
<tr><td>Cilj kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Na početku kolegija obrađuju se društveno-historijske okolnosti u kojima je nastala i razvijala se klasična arapska književnost. Obrađuje se „pokret obnove“, šu‘ubitske tendencije u arapskoj poeziji, odnosno glasovi nearapa, potom veliki pjesnici koji se vraćaju starim arapskim poetskim obrascima: al-Mutanabbi, Abu Tammam, al-Buhturi. Pored toga, obrađuju se i drugi značajni klasični arapski pjesnici, kao što je al-Ma‘arri te poezija u al-Andalusu, posebno *al-muwaššaḥ* i *al-zağal* kao „hibridne“ književne forme, te njihovi predstavnici i sufijska</td></tr>
</table>

	poezija. Studenti se upoznaju sa nastankom, razvojem i glavnim karakteristikama klasične arapske proze, naglasak se stavlja na sljedeće autore: Ibn al-Muqaffa, al-Ma‘arri, al-Ǧāhiz, Ibn Tufayl i Ibn Hazm. Posebna pažnja poklanja se djelu *Hiljadu i jedna noć*. Obrađuje se i žanr *maqame* i njegovi najznačajniji predstavnici: al-Hariri i al-Hamadani.
Ishodi učenja	

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1. 26.2.-2.3.	Društveno-historijski okviri abbasidskog halifata. Preliminarne radnje koje objašnjavaju opći kulturno-civilizacijski ambijent u kome arapska književnost doživljava svoje „zlatno doba“. Kontakti sa drugim razvijenim kulturama, prvenstveno perzijskom i antičkom grčkom kulturom, velika prevodilačka aktivnost itd.
2. 5.3.-9.3.	„Pokret obnove“ značajna je književna pojava u abbasidskom carstvu, koja govori o snazi tradicionalizma i poetičkoj pobuni protiv njega.
3. 12.3.-16.3.	Dometi „pokreta obnove“. Obrađuju se predstavnici „pokreta obnove“, koji se smatraju i najboljim pjesnicima abbasidske epohe (Baššar Ibn Burd, Abu Nuwas, Abu al-`Atahiya).
4. 19.3.-23.3.	al-Mutanabbi, al-M‘arri
5. 26.3.-30.3.	Abu Tammam, al-Buhturi
6. 2.4.-6.4.	Tradicija kao rezervoar motiva. Podražavanje antičkih arapskih uzora. Razvoj filologije i filološke kritike. Filologija i njen utjecaj na vrednovanje književne produkcije i na usmjeravanje književnog stvaralaštva.
7. 9.4.-13-4.	Umjetnička proza. Nastanak, razvoj, odlike.`Abdullah Ibn al-Muqaffa
8. 16.4.-20.4	Polusemestralna provjera znanja studenata
9. 23.4.-27.4.	Al-Ǧahizova prozna djela**:** književnost, politika, ideologija; al-Ǧahizov enciklopedizam.
10.	Al-Ma‘arri, *Poslanica o oproštenju:* književnost, sveto i profano.

30.4.-4.5.	
11. 7.5.-11.5.	*Hiljadu i jedna noć*. Porijeklo *Hiljadu i jedne noći*. Struktura i sadžaj djela.
12. 14.5.-18.5.	Glavni prijevodi *Hiljadu i jedne noći* u svijetu. Vrednovanje djela u arapskoj tradiciji i u svjetskoj književnoj baštini.
13. 21.5.-25.5.	Žanr *maqama* i njihovi predstavnici al-Hariri i al-Hamadani
14. 28.5.-1.6.	Arapska književnost u Andalusu. Arapsko-islamska kultura u novom ambijentu i civilizacijskom okruženju. Nove, jedinstvene pjesničke vrste nastale u Španiji na arapskom jeziku: *muwaššah* i *zağal*. Predstavnici ovih pjesničkih vrsta.
15. 4.6.-8.6.	Proza u al-Andalusu: Ibn Tufayl, *Živi Sin Budnoga* i Ibn Hazm, *Golubičina ogrlica.*
16. 11.6.-15.6.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17. 18.6.-21.6	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18. 21.6.-27.6	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Prisustvo i zalaganje na nastavi	10	10%
2.	Polusemestralni ispit	20	20%
3.	Seminarski rad	10	10%
4.	Završni pismeni ispit	40	30%
5.	Završni usmeni ispit	20	20%
	Ukupno: 100 bodova		100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

	• Napomena: Student iz svakog od naznačenih elemenata strukture praćenja i vrednovanja njegovog rada mora ostvariti najmanje 55% bodova da bi dobio prolaznu ocjenu.
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna* 1. *Abbasid Belles-Lettres*, ed. By Julia Ashtiany /et al./, Cambridge, 2008. 2. Duraković, Esad, *Orijentologija. Univerzum sakralnoga teksta*, Sarajevo, 2007. 3. Gabrijeli, Frančesko, *Arapska književnost*, prev. Milana Piletić i Srđan Musić, Sarajevo, 1985.
	Dodatna 1. Ḍayf, Šawqī, *al-ʻAṣr al-ʻabbāsī al-ʼawwal,* al-Qāhira, s.a. 2. Ḍayf, Šawqī, *al-ʻAṣr al-ʻabbāsī al-tānī,* al-Qāhira, s.a. 3. Ḍayf, Šawqī, *ʻAṣr al-duwal wa al-ʼimārāt (al-Ǧazīra al-ʻarabiyya,al-ʻIrāq, Īrān),* al-Qāhira, s.a. 4. Đulizarević-Simić, Aiša, "Društveno-istorijska uslovljenost Džahizovog djela…", *POF*, 22-23/1972-73. 5. *Hiljadu i jedna noć*, prev. Esad Duraković, Sarajevo, 1999. 6. Ibn al-Muqaffa, *Kelila i Dimna. Stare indijske pripovijetke,* prev. Besim Korkut, Sarajevo, 1997. 7. Ibn Hazm, *Golubičina ogrlica*, prev. Teufik Muftić, Zagreb, 1987. 8. Ibn Haldun, *Muqaddima*, izbor, prijevod i pogovor Hasan Sušić, Sarajevo, 1982. 9. Ibn Tufajl, *Živi Sin Budnoga*, prev. Tarik Haverić, Sarajevo, 1985. 10. *Klasična arapska poezija (VI-XVII vek)*, izbor i prevod Vojislav Simić, Kruševac, 1979. 11. al-Maʻarrī, *Obvezivanje neobveznim*, prev. Daniel Bučan, Banja Luka 1984. 12. al-Maʻarrī, *Poslanica o oproštenju*, prev. Sulejman Grozdanić, Sarajevo, 1979. 13. *Nuṣūṣ wa muḥāḍrāt fī al-ʼadab al-ʼarabī,* priredili al-Farṭūsī i dr., Sarajevo, 2000. 14. Sarajkić, Mirza, *Gazeli Ahmeda Hatema Bjelopoljaka na arapskom jeziku*, Sarajevo, 2011. 15. *The Literature of Al-Andalus*, ed. By Maria Rosa Menocal /et al./, Cambridge, 2006. 16. Mujić, Munir „Gnomički i ironijski diskurs u poeziji Abū al Tayyiba al-Mutanabbīja", *Prilozi za orijentalnu filologiju,* Vol. 62 (2012), str. 75-9717. 17. Mujić, Munir, „Prikazivanje neprikazivog: poimanje smrti i tuge u al-Maʻarrīevim elegijama", *Pismo*, God. 11 (2013), str. 100-18.

Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="5">ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">POETIKA KLASIČNE ARAPSKE KNJIŽEVNOSTI</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FIL ARA 438</td><td>Status (obavezni ili izborni)</td><td>obavezni/izborni</td><td>ECTS</td><td>J 8/D4</td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>II</td><td>Semestar</td><td>2</td><td>Ak. godina</td><td>2022/23
2023/24
2024/25</td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Nema preduvjeta.</td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="5">Bosanski jezik.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">prof.dr. Munir Mujić</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet: 164
E-mail: munir.mujic@ff.unsa.ba
Telefon: 033 253 121</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">utorak: 11-12
četvrtak: 9-12
četvrtak: 12-13</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Saradnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4"></td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td></td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="5">predavanja 2; seminar 2; vježbe_____</td></tr>
<tr><td>Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Analiziraju se i interpretiraju odabrana djela najznačajnijih arapskih pjesnika i proznih pisaca iz klasičnog perioda.
Obrađuju se poetička načela „zlatnog doba“ arapske književnosti. Kontekstualizira se utjecaj filologije na književno stvaralaštvo i obrazlaže se filologijska dilema: izvornost teksta ili autorska originalnost. Obrazlaže se kako se poetska tradicija shvaćala kao rezervoar
motiva“, te kakav je bio odnos književnika i filologa prema antičkim uzorima.
“Književne krađe“ i njihova poetička legalizacija; tumačenje tradicije kao inspiracije i pojam originalnosti. Posebna pažnja posvećuje se razlozima zbog kojih je izostao utjecaj Aristotelove *Poetike*.</td></tr>
<tr><td>Cilj kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Predmet ima za cilj upoznati studente sa poetičkim načelima „zlatnog doba“ arapske književnosti. Pri tome se književno umjetničko stvaralaštvo kontrastira sa kur'anskim tekstom kao stožernim tekstom te kulture; uočavaju se različite tehnike pisanja, tematske i žanrovske osobenosti. Studenti se upoznaju s ishodištima tradicionalizma i njegovim dometima u književnom stvaralaštvu.</td></tr>
</table>

	Toposi su također dominanta te književnosti i njihovo tumačenje omogućava shvaćanje toposa u književnostima orijentalno-islamskoga kruga općenito. Uočiti stilske osobenosti klasičnog arapskog klasičnog stvaralaštva.Upoznati se sa terminima i konceptima u klasičnoj arapskoj književnoj kritici.
Ishodi učenja	

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Žanrovske i tematske karakteristike klasične arapske poezije.
2.	Žanrovske i tematske karakteristike klasične arapske proze.
3.	Pojam konteksta i njegov značaj za identificiranje formi; mehanizmi kojima se osigurava kontekstualnost; kontekstualizacija kaside i kontekstualiziranje Kur'ana; njegova transtekstualnost.
4.	Filologija kao podsticaj njegovanju pjesništva, ali i kao limitirajući faktor: konzervacijska narav filologije. Filologijska dilema: tekstna izvornost ili autorska originalnost. Usmjeravanje ka tradicionalizmu. Najutjecajniji filolozi i njihovi poetički postulati. Univerzalizam filološke kritike i poetike.
5.	Motivi kao toposi. Pjesnička tehnika kao faktor individualizacije djela. Filotehnička poezija.
6.	Glavna djela klasične arapske kritike. Pojam i autoritet filološke kritike.
	Termini i koncepti klasične arapske kritike
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Političko, estetsko i etičko u klasičnoj arapskoj književnosti (poezija)
10.	Političko, estetsko i etičko u klasičnoj arapskoj književnosti (proza) I

11.	Političko, estetsko i etičko u klasičnoj arapskoj književnosti (proza) II
12.	Islamska filozofija i apologetika i klasična arapska književnost
13.	Intertekstualnost i citatnost u poetici klasične književnosti. Citatnost ili autocitanost Kur'ana?
14.	Tradicija kao inspiracija i shvaćanje originalnosti. „Književne krađe“ i njihova poetička legalizacija.
15.	Odsustvo utjecaja Aristotelove *Poetike*. Inkompatibilnost Aristotelove *Poetike* i poetike klasične arapske književnosti. Arapska književna tradicija i evropska književna tradicija – podudarnost i granice poređenja.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Prisustvo i zalaganje na nastavi	10	10%
2.	Polusemestralni ispit	20	20%
3.	Seminarski rad	20	10%
4.	Završni pismeni ispit	30	30%
5.	Završni usmeni ispit	20	20%
		Ukupno: 100 bodova	100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

-

	Napomena: Student iz svakog od naznačenih elemenata strukture praćenja i vrednovanja njegovog rada mora ostvariti najmanje 55% bodova da bi dobio prolaznu ocjenu.
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna* 1. ʻAbbās, Iḥsān, Tārīḫ al-naqd al-adabī ʻind al-ʻArab, Bayrut, 1983. 3. Duraković, Esad, *Orijentologija. Univerzum sakralnoga teksta,* Sarajevo, 2007. 4. Duraković, Esad, *Klasično pjesništvo na arapskom, perzijskom i turskom jeziku: poetološki pristup*, Sarajevo, 2018. 4. Ouyang, Wen-chin, *Literary Criticism in Medieval Arabic-Islamic Culture: the Making of a Tradition*, Edinburgh, 1997.
	Dodatna 1. ʾAdūnīs, *al-Šiʻriyya al-ʻarabiyya*, Bayrūt, 2000. 2. Babović Dželila, *Kaside bosankih pjesnika na arapskom jeziku*, Sarajevo, 2018. 3. Bajrić, Berin, *Stihovima ka sjedinjenju: tahmis Abdullaha Salahuddina Uššakija na al-Busirijevu poemu Qasida al-Burda,* Sarajevo, 2015. 4. Gabrijeli, Frančesko, *Arapska književnost*, preveli Milana Piletić i Srđan Musić, Sarajevo, 1985. 5. Kudelin, A. B., *Srednevekovaja arabskaja poetika. (Vtoraja polovina VIII-XI vek),* Moskva, 1983. 6. Kemal, Salim, „Philosophy and Theory in Arabic Poetics“, *Journal of Arabic Literature* Vol. 20, No. 2 (Sep., 1989), 128-147 7. Qasbağī, ʻIṣām, *ʾUṣūl al-naqd al-ʻarabī al-qadīm,* Ḥalab, 1991. 8. Maṭlūb, ʾAḥmad*, Muʻġam al-naqd al-ʻarabī al-qadīm*, Bayrūt, 2001.

	9. Sarajkić, Mirza, *Gazeli Ahmeda Hatema Bjelopoljaka na arapskom jeziku*, Sarajevo, 2011. 10. Klasična arapska književna djela koja će biti predmetom analize.
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="5">Orijentalna filologija</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Poetika stare arapske književnosti</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FIL ARA 437</td><td>Status (obavezni ili izborni)</td><td></td><td>ECTS</td><td>4</td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>drugi</td><td>Semestar</td><td>prvi</td><td>Ak. godina</td><td>2022/23
2023/24
2024/25</td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="5">nema</td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="5">bosanski i arapski</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">prof. dr. Munir Mujić</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet: 164
E-mail:
munir.mujic@ff.unsa.ba
Telefon: 033 253 121</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">pon.: 10-14
uto.: 10-11</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Saradnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4"></td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet:
E-mail:
Telefon:</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="5">predavanja 2; seminar 2;</td></tr>
<tr><td>Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Na početku se predstavlja problem neimanentne periodizacije arapske književnosti koja upućuje na neadekvnost metode u njenom tradicionalnom izučavanju. Obrađuje se struktura kaside, odnos forme i sadržaja u njoj, te filotehnički karakter te poezije. Centralna tema predmeta je tumačenje poetičke i estetičke pozicije Kur'ana u kulturi u kojoj se objavljuje. Obrazlaže se njegova intertekstualnost, autocitatnost i temeljno načelo kontekstualizacije, kao poetički postulati sakralnoga teksta. U odnosu prema pjesništvu, Kur'an prevladava dihotomiju forma – sadržina. Posebna pažnja posvećuje se kontrastiranju poetika Kur'ana i pjesništva i u vezi s tim njihove stilske dominante. Figura poređenja u staroj poeziji tumači se kao izraz preglednosti arabljanskog antičkog svijeta, plošnosti toga svijeta i pjesnikove pozicije distance. Nasuprot tome, Kur'anom dominira trop metafora koja ima naročite stilske i kognitivne potencijale.
U toku semestra studenti su dužni pročitati djela ili izvode iz djela koja se obrađuju na seminarima i na vježbama, kao i osnovnu literaturu navedenu na kraju ovog programa.</td></tr>
<tr><td>Cilj kolegija/</td><td colspan="5">Ovaj predmet pruža studentima saznanja o temeljnim korpusima u povijesti</td></tr>
</table>

nastavnog predmeta	arapske književnosti, prije svega o *mu'allaqama* i *Kur'anu* koji su najstariji i najveći poetički autoriteti u povijesti te književnosti. Pri tome se studenti najprije upoznaju s poetikom arabeske, budući da je njena struktura u osnovi orijentalno-islamskih umjetnosti. Cilj predmeta je da studenti upoznaju poetička načela u antičkoj arabljanskoj književnosti, koja je vijekovima utjecala na književnu umjetničku produkciju. Posebna pažnja posvećuje se tumačenju induktivne, normativne poetike stare arapske književnosti. Poetološko tumačenje Kur'ana u okviru predmeta ima cilj da odredi jedinstvenost ovoga djela u povijesti orijentalnoislamske kulture sa stanovišta poetologije i književnoestetskih vrijednosti teksta. Budući da je poetika *Kur'ana* deduktivna i da u njemu dominira metafora, njegovim tumačenjem se kontrastira i književna umjetnička produkcija sa stanovišta poetologije.
Ishodi učenja	

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Historija književnosti i poetologija: prednosti poetološkog pristupa književnosti kao umjetnosti.
2.	Poetika arabeske kao strukturalni princip orijentalno-islamskih umjetnosti.
3.	Mu'allaqe kao najstariji poetički autoritet u arapskoj književnosti. Poetički aspekti nazīvā mu'allaqa.
4.	Induktivni i normativni karakter stare arapske poezije.
5.	Odnos sadržaja i forme u staroj arapskoj poeziji.
6.	Parcelacija strukture prijeislamske kaside. Parcelacija tekstnog prostora i tekstnog vremena.
7.	Figura poređenja kao stilska dominanta. Figura poređenja i načelo parcelacije u staroj poeziji.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Prostor kao junak u staroj arapskoj poeziji.

10.	Putopisni karakter stare arapske poezije. Metrika i njeni termini u domenu poetike. Pojam *bayt*.
11.	Suočenje *Kur'ana* s pjesništvom na razini sadržaja i forme.
12.	Poetički obrat Kur'ana: deduktivna poetika.
13.	Filološki pristup izučavanju prijeislamske poezije i posljedice takvog pristupa
14.	Osnovne vrste proze: oratorski i epistolarni žanr. Žanrovske odlike i predstavnici.
15.	Odjeci poetike stare arapske književnosti u modernoj književnosti.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Prisustvo i zalaganje na nastavi	10	10%
2.	Polusemestralni ispit	20	20%
3.	Seminarski rad	10	10%
4.	Završni pismeni ispit	30	30%
5.	Završni usmeni ispit	20	20%
	Ukupno: 100 bodova		100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

-

	Napomena: Napomena: Student iz svakog od naznačenih elemenata strukture praćenja i vrednovanja njegovog rada mora ostvariti najmanje 55% bodova da bi dobio prolaznu ocjenu.
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna* 1. *Arabic Literature to the End of the Umayyad* period, ed. By A. F. L. Beeston /et al./, Cambridge, 2003. 2. Duraković, Esad, *Orijentologija. Univerzum sakralnoga teksta,* Sarajevo, 2007. 3. Gabrijeli, Frančesko, *Arapska književnost*, prev. Milana Piletić i Srđan Musić, Sarajevo, 1985. 4. Grozdanić, Sulejman, *Stara arapska poezija,* Sarajevo, 1971. 5. *Muallaqe. Sedam zlatnih arabljanskih oda,* prev. Esad Duraković, Sarajevo, 2004.
	Dodatna 1. ʾAdūnīs, *al-ši'riyya al-'arabiyya*, Bayrūt, 2000. 2. *Arapska poezija*, priredio D. Tanasković, Beograd, 1977. 3. Ḍayf, Šawqī, *al-'Aṣr al-ǧāhilī,* al-Qāhira, s.a. 4. Ḍayf, Šawqī, *al-'Aṣr al-'islāmī,* al-Qāhira, s.a. 5. Duraković, Esad, *Prolegomena za historiju književnosti orijentalno-islamskoga kruga*, Sarajevo, 2005. 6. Duraković, Esad, *Stil kao argument. Nad tekstom* Kur'ana, Sarajevo, 2009. 7. Duraković, Esad, „Prostor kao junak u staroj arabljanskoj kasidi“, *Novi Izraz*, br. 49-50, Sarajevo 2010.

	8. Duraković, Esad, *Klasično pjesništvo na arapskom, perzijskom i turskom jeziku – poetološki pristup*, Orijentalni institut u Sarajevu, 2018. 9. Grozdanić, Sulejman, *Na horizontima arapske književnosti*, Sarajevo, 1975. 10. Ismā'īl, dr. 'Izz al-Dīn, *al-'Usus al-ğamāliyya fī al-naqd al-'arabī*, ed. 3. 1974. , s. l. 11. Māḍī, dr. Šukrī 'Azīz, *Fī naẓariyya al-'adab*, Bayrūt, s. a. 12. Nicholson, R. A., *A Literary History of the Arabs*, London, 1907. 13. Qasbağī, 'Iṣām, *'Uṣūl al-naqd al-'arabī al-qadīm*, Ḥalab, 1991. 14. Solar, Milivoj, *Pitanja poetike*, Zagreb, 1971.
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="5">Orijentalna filologija</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Stara arapska književnost</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FIL ARA 223</td><td>Status (obavezni ili izborni)</td><td></td><td>ECTS</td><td>10</td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>prvi</td><td>Semestar</td><td>treći</td><td>Ak. godina</td><td>2022/23
2023/24
2024/25</td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="5">nema</td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="5">bosanski i arapski</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">prof. dr. Munir Mujić</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet: 164
E-mail: munir.mujic@ff.unsa.ba
Telefon: 033 253 121</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">pon.: 10-14
uto.: 10-11</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Saradnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">Ass. Mirnes Duranović, MA</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet: 113
E-mail: mirnes.duranovic@ff.unsa.ba
Telefon: 003 253 150</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">pon: 10-12
pet.: 10-13</td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="5">predavanja 2; seminar 2; vježbe 2;</td></tr>
<tr><td>Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Obrađuje se struktura kaside, odnos forme i sadržaja u njoj. Problem autentičnosti prijeislamske poezije obrađuje se s posebnom pažnjom kao i status rapsoda u toj književnopj tradiciji. Egzemplarni korpus *mu`allaqa* je u centru pažnje. Studentima se predstavlja i posebna grupa pjesnika poznatih pod zajedničkim nazivom *al-ṣa'ālīk,* te *arabljanski dani, sīre* i drugi važni korpusi usmenog predanja. *Kur'an* zauzima posebno mjesto u izučavanju ove književnosti, pri čemu se pažnja ne posvećuje njegovoj religijskoj dimenziji, već njegovim književnoestetskim vrijednostima kojima poetički komunicira sa zatečenim pjesništvom, ali utječe i na razvoj književnosti općenito. Obrađuje se umajadska epoha kojom dominira ljubavna lirika (*gazel*) gradsko-hedonističkog i uzritskog tipa. Studenti se također upoznaju sa *„satiričko-političkom" lirikom* umajadske epohe i njenim predstavnicima.
U toku semestra studenti su dužni pročitati djela ili dijelove iz djela koja se obrađuju naseminarima i na vježbama, kao i osnovnu literaturu predviđenu nastavnim planom i programom.</td></tr>
</table>

Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Osnovni cilj kolegija jest da studenti steknu što bolje znanje o staroj arapskoj književnosti (prijeislamski period) koja je utjecala i na kasnije književne epohe u arapskoj tradiciji. Poezija kao dominantan oblik književnog stvaralaštva iznudila je i poseban odnos *Kur'ana* prema pjesništvnu. Stoga je u centru izučavanja egzemplarni korpus *mu'allaqa* koje studenti trebaju temeljito upoznati. Zatim, studenti treba da upoznaju i ljubavnu liriku umajadske epohe koja se poetički određivala prema prijeislamskom pjesništvu, ali i prema književnoestetskim vrijednostima *Kur'ana*. Među ciljevima ovog kolegija važno mjesto zauzima i upozvaavanje sa političko-satiričnom poezijom.
Ishodi učenja	

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Arabljanski polutok u prijeislamskom periodu: historijske, geografske i kulturne odrednice. Pojam *al-ǧāhiliyya* i njegovo odnošenje na arapsku književnost. Periodizacija arapske književnosti.
2.	Stara arabljanska poezija. Medijalnost poezije i profetizam pjesnika. Struktura prijeislamske kaside.
3.	Problem autentičnosti antičke arabljanske poezije. Utjecaj *Kur'ana* i filologije na autentičnost antičke arabljanske poezije.
4.	Egzemplarni korpus: *Muallaqa*.
5.	Stilske odlike *Muallaqa*.
6.	Poezija pjesnika *al-sa'ālīk*. Odnos prema tradiciji i predstavnici ove grupe pjesnika.
7.	Rani islamski period. Historijske i društvene okolnosti. *Kur'an:* pohod u tradiciju. Suočavanje s pjesništvom. Napuštanje ideologijskih pretenzija pjesništva kao uvjet za nastanak novih pjesničkih vrsta.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Pjesnici prijelaznog perioda *al-muḥaḍramūn*

10.	Dinstija Umayada. Historijske i društvene okolnosti. Utjecaj nove društvene i političke stvarnosti na književnost.
11.	Poezija umajadske epohe: gradsko-hedonistička ljubavna lirika (gazel)
12.	Poezija umajadske epohe: beduinsko-uzritska ljubavna lirika (uzritski gazel).
13.	Poezija umajadske epohe: satiričko-politička lirika i njeni predstavnici.
14.	Osnovne vrste proze: oratorski i epistolarni žanr. Žanrovske odlike i predstavnici.
15.	Žanr *sīre* i *magāzī; arabljanski dani*, priče i legende iz prijeislamskog i ranog islamskog perioda.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Prisustvo i zalaganje na nastavi	10	10%
2.	Polusemestralni ispit	20	20%
3.	Seminarski rad	10	10%
4.	Završni pismeni ispit	30	30%
5.	Završni usmeni ispit	20	20%
	Ukupno: 100 bodova		100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

-

	Napomena: Napomena: Student iz svakog od naznačenih elemenata strukture praćenja i vrednovanja njegovog rada mora ostvariti najmanje 55% bodova da bi dobio prolaznu ocjenu.
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna* 1. *Arabic Literature to the End of the Umayyad* period, ed. By A. F. L. Beeston /et al./, Cambridge, 2003. 2. Duraković, Esad, *Orijentologija. Univerzum sakralnoga teksta,* Sarajevo, 2007. 3. Gabrijeli, Frančesko, *Arapska književnost*, prev. Milana Piletić i Srđan Musić, Sarajevo, 1985. 4. Grozdanić, Sulejman, *Stara arapska poezija,* Sarajevo, 1971. 5. *Muallaqe. Sedam zlatnih arabljanskih oda,* prev. Esad Duraković, Sarajevo, 2004.
	Dodatna 1. Alija Ibn Ebi Talib, *Staza rječitosti*, prev. Rusmir Mahmutćehajić i Mehmedalija Hadžić, Zagreb, 1994. 2. *Antar, sin Šedadov: priča o junaštvu, ljubavi i mržnji u Arabijskoj pustinji*, prev. Mehmed Kico, Sarajevo, 2002. 3. *Arapska poezija*, priredio D. Tanasković, Beograd, 1977. 4. Ḍayf, Šawqī, *al-'Aṣr al-ǧāhilī,* al-Qāhira, s . a. 5. Ḍayf, Šawqī, *al-'Aṣr al-'islāmī,* al-Qāhira, s.a. 6. Duraković, Esad, *Prolegomena za historiju književnosti orijentalno-islamskoga kruga*, Sarajevo, 2005.

	7. Grozdanić, Sulejman, *Na horizontima arapske književnosti*, Sarajevo, 1975. 8. Hiti, Filip, *Istorija Arapa*, Sarajevo, 1967. 9. Mulović, Amra, „Problem autentičnosti prijeislamske poezije: Prema djelu 'Studije orijentalista o autentičnosti prijeislamske poezije", *Pismo*, br. 1., 2003., 219-239. 10. *Nuṣūṣ wa muḥāḍrāt fī al-'adab al-'arabī*, priredili al-Farṭūsī i dr., Sarajevo, 2000. 11. Simić, Vojislav, „Kulturno-istorijska uslovljenost nastanka arapske gradske ljubavne lirike– gazela", *Anali filološkog fakulteta*, I-II, Beograd, 1972.
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="5">ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">TEORIJA I METODOLOGIJA PROUČAVANJA KNJIŽEVNOSTI</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FIL ORI 102</td><td>Status (obavezni ili izborni)</td><td>obavezni</td><td>ECTS</td><td>2</td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>I</td><td>Semestar</td><td>2</td><td>Ak. godina</td><td>2022/23
2023/24
2024/25</td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Nema preduvjeta.</td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="5">bosanski</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">prof. dr. Munir Mujić</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet: 164
E-mail:
munir.mujic@ff.unsa.ba
Telefon: 033 253 121</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">utorak: 11-12
četvrtak: 9-12
četvrtak: 12-13</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Saradnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4"></td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet:
E-mail:
Telefon:</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="5">predavanja 2; seminar_____; vježbe_____</td></tr>
<tr><td>Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">U okviru ovog predmeta studenti se upoznaju sa osnovnim zadacima znanosti o književnosti, osnovnim pristupima i problemima povijesti književnosti, književne kritike i teorije književnosti. Obrađuju se osnovne teme iz područja stilistike, versifikacije, klasifikacije književnosti u pogledu vrsta i rodova i osnovne odlike pojedinih vrsta i rodova. Pored ovoga studenti se upoznaju i sa osnovnim metodološkim smjerovima u proučavanju književnosti i nekim od književnih teorija.</td></tr>
<tr><td>Cilj kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Predmet Teorija i metodologija proučavanja književnosti namijenjen je studentima prve godine studija i ima za cilj upoznavanje sa osnovnim problemima, područjima, terminologijom i razvojem znanosti o književnosti od antike do danas.</td></tr>
</table>

Ishodi učenja	

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Osnovna polazišta, svrha i zadaci u proučavanju književnosti.
2.	Analiza književnog djela: filološka analiza teksta; struktura književnog djela; tema motiv i fabula; kompozicija i motivacija.
3.	Poetika-retorika-stilistika: osnove
4.	Stilske figure: pojam figure; klasifikacije figura; figure i diskurs.
5.	Tropi: pojam tropa; različiti pristupi tumačenju metafore.
6.	Versifikacija: priroda stiha; silabička i akcenatska versifikacija, rima, ritam i vrste stihova i strofa.
7.	Klasifikacija književnosti: načela klasifikacije; Književne vrste i književni rodovi; poezija, proza i drama.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Poezija: poetske vrste i njihove odlike.
10.	Proza: prozne vrste i njihove odlike.
11.	Drama: drama i pozorište; struktura dramskog teksta; kompozicija drame i dramske vrste.
12.	Metodologija proučavanja književnosti (1. dio) : pozitivizam i kritika pozitivizma; ruski formalisti; nova kritika i učenje o interpretaciji.
13.	Metodologija proučavanja književnosti (2. dio) : psihoalalitička kritika; arhetipska kritika; fenomenološka kritika, strukturalizam.
14.	Metodologija proučavanja književnosti (3. dio): poststrukturalizam; dekonstrukcija.

15.	Metodologija proučavanja književnosti (4. dio): postkolonijalna kritika i feministička kritika.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Prisustvo i zalaganje na nastavi	10	10%
2.	Polusemestralni ispit	30	30%
3.	Završni pismeni ispit	40	40%
4.	Završni usmeni ispit	20	20%
	Ukupno: 100 bodova		100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

-

Napomena: Student iz svakog od naznačenih elemenata strukture praćenja i vrednovanja njegovog rada mora ostvariti najmanje 55% bodova da bi dobio prolaznu ocjenu.

Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;

	f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna* 1. Milivoj Solar, *Teorija književnosti*, Zagreb, 1984.
	Dodatna 1. Aristotel, *O pesničkoj umetnosti*, Beograd, 2000. 2. Aristotel, *Retorika*, Beograd, 2000. 3. Katnić – Bakaršić, Marina, *Stilisika*, Sarajevo, 2001. 4. Lešić, Zdenko, *Teorija književnosti*, Sarajevo, 2005. 5. Škreb, Zdenko / Stamać, Ante, *Uvod u književnost,* Zagreb, 1997.
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Orijentalna filologija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	**MODERNA ARAPSKA KNJIŽEVNOST I**				
Šifra/kod	FIL ARA 335	Status (obavezni ili izborni)	O./IP	ECTS	8
Ciklus studija	I	Semestar	V	Ak. godina	2022./23 2023/2024 2024/2025
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski i arapski				
Nastavnik	Ime i prezime	**prof. dr. Mirza Sarajkić**			
	Kontakt podaci	Kabinet: 164 E-mail:mirza.sarajkic@ff.unsa.ba Telefon: 033253121	Termin konsultacija	Uto: 8-10. Sri. 8-12.	
Saradnik	Ime i prezime	viši ass. Mirnes Duranović, MA			
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 2; seminar 2; vježbe1;				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Uvodni časovi nude uvid u historijske i društvene prilike XIX i XX stoljeća. Proučavaju se uvjeti koji su doveli do književnog i kulturnog buđenja Arapa, renesanse ili *al-nahde*. Na predavanjima se prati pjesnički opus najznačajnijih autora neoklasicizma (Ahmad Šawqī, Hafiz Ibrahim, Ma`ruf al-Rusafi, al-Zahawi...), romantizma (al-`Aqqad, Abu Šadi, Nadži; al-Šabbi; Šukri...) i književnosti mahdžera (Mika'il Nu`ayma, Halil Džubran, Ilya Abu Madi...), od rane faze do potpunog umjetničkog stasanja. Nadalje, daje su uvid u temeljne teorijske odlike poemnutih pokreta. Na kraju semsetra, više pažnje posvećuje se ranom razvoju prozne književnosti, kratke priče, drame i publicistike.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Ponuditi pregled najznačajnijih tokova moderne arapske književnosti od perioda renesanse u XVIII. stoljeću do polovine XX. stoljeća i razviti kod studenata sposobnost da kritički analiziraju, kompariraju i kontrastiraju književne tekstove iz ovog perioda. Kroz djela najznačajnijih predstavnika neoklasicizma, romantizma i književnosti mahdžera, studenti trebaju shvatiti temeljne odlike, ali i međusobne razlike ovih književnostilskih formacija. Nadalje, studenti će dobiti jasnu sliku o tome kako se, kroz prve zbirke kratkih priča, drame, ali i romane, počela razvijati moderna prozna književnost kod Arapa, a koja će punu afirmaciju				

	i zrelost dostići nakon drugog svjestkog rata.
Ishodi učenja	Studenti po okončanju studija trebaju jasno vladati znanjem o temeljnim književnim i kulturnim tokovima u arapskom svijetu od XIX stoljeća do polovine XX stoljeća, te biti sposobni da kritički analiziraju, kompariraju i kontrastiraju književne tekstove iz ovog perioda.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	**Period renesanse** Društvene promjene krajem XIX stoljeća u Egiptu; kolonijalizam i reforme; prve štamparije i listovi; Muhammad `Ali i Rifa`a bay Tahtawi.
2.	**Buđenje Sirije, Libana i Palestine** Američki misionari u Libanu i Siriji u XIX stoljeću; prosvjetiteljske aktivnosti: Nasif al-Yazigi, Ibrahim al-Yazigi, Butrus al-Bustani; teatar u Bejrutu – prve drame: Niqula al-Naqqaš i Marun al-Naqqaš
3.	**Mustafa Lutfi al-Manfaluti** Književnik i prosvjetitelj; zbirke eseja i kratih priča *Pogledi* i *Suze*; rodonačelnik esejističkog žanra.
4.	**Neoklasicizam** (I dio) Postulati poetike neoklasicizma; društveni preduvjeti; začetnici pokreta: al-Barudi i Isma`il Sabri;
5.	**Neoklasicizam** (II dio) Razvoj neoklasicizma; unovljenja u poeziji Hafiza Ibrahima; Ahmad Šawqi – najpriznatiji pjesnik neoklasicizma; Šawqijeva poezija i drame.
6.	**Neoklasicizam u Iraku** Irački neoklasicisti Ma`ruf al-Rusafi i al-Zahawi.
7.	**Halil Mutran** Ljubavna poezija; sentimentalizam; postepeno odstupanje od poetike neoklasicizma.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	**Književnost arapske emigracije u SAD-u (*mahdžer*)** Historijski kontekst nastanka književnosti arapske migracije; nova poetološka paradigma; pozicioniranje novog i starog u tradiciji; poetički postulati; prevazilaženje kanona.
10.	**Halil Džubran** *Pobunjeni dusi*; *Vijesnik*; *Isus Sin Čovječiji*; analiza najznačajnijih djela;
11.	**Miha'il Nu`ayma** Književbna teorija i djelo *Sito*; poezija; proza; analiza najznačajnijih djela;
12.	**Književnost arapske emigracije u Južnoj Americi (*mahdžer*)** Historijski kontekst; privrženost tradiciji i otpor pjesničkim unovljenjima; Fawzi Ma'luf, Rašid Salim Huri.
13.	**Predromantizam** Osnivanje književne škole *Divan*; al-`Aqqad, al-Mazini i Šukri; Nove pjesničke zbirke – najave romantizma;Napad na pjesnike neoklascizma; satire na račun al-Manfalutija i Šawqija.
14.	**Romantizam**

	Osnovne odlike romantizma kao književnostilske formacije; književna škola *Apolo* kao centar romatičara; Abu Šadi, Nagi;
15.	**Abu Qasim al-Šabbi** Zrela faza romantizma. Pjesnička djela i začeci književne teorije kod arapskih romantičara.
16.	**Književna kritika** Razvoj književne kritike do polovine XX stoljeća; glavni predstavnici i koncepti
17.	**Razvoj drame** Razvoj arapske drame do polovine XX stoljeća Završni semestralni ispiti
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Oblici provjere znanja studenata uključuju kontinuirano praćenje rada studenata u toku semestra, koje se vrednuje sa ukupno 50 bodova, i završnu provjeru znanja, koja se vrednuje sa ukupno 50 bodova.
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Aktivnost na nastavi	10	10
2.	Aktivnost na vježbama	10	10
3.	Seminarski rad	20	20
4.	Završni pismeni ispit	30	30
5.	Završni usmeni ispit	30	30
	Ukupno: 100 bodova		100%

Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.

Literatura	*Obavezna* 1. *Arapska poezija*, priredio Darko Tanasković, Beograd, 1977. 2. *Antologija kratke arapske priče,* priredio Rade Božović, Kruševac, 1986. 3. Duraković, Esad, *Poetika arapske književnosti u SAD*, Sarajevo, 1997. 4. Duraković, Esad, *Prologomena za historiju književnosti orijentalno-islamskoga kruga*, Sarajevo, 2005. 5. *Poezija arapskog istoka XX vijeka*, izbor, prijevod i predgovor Esad Duraković, Sarajevo, 1994. 6. Džubran, Halil, *Vjesnik, Suza i osmjeh, Mirisni plodovi duše*, izbor i prijevod sa arapskog Esad Duraković, prijevod sa engleskog Amra Sulejmanović-Hajdarević, Sarajevo, 2005. 7. Džubran, Halil, *Isus, sin čovječiji*, prijevod Olga Vučetić, Zagreb, 1987. 8. Gabrijeli, Frančesko, Istorija arapske književnosti, s italijanskog preveli Milana Piletić i Srđan Musić,Svjetlost, Sarajevo, 1985. 9. Nuajma, Mihail, *Gazde*, prijevod Srećko Čolaković, Beograd, 2000. 10. d'Aflito, Izabela Kamera, *Savremena arapska književnost*, Zavod za udžbenike, Beograd, 2012.
	Dodatna 1. Dayf, Šawqī, *al-Adab al-`arabi al-mu`asir fi Misr*, al-Qahira, s.a. 2. R. C. Ostle, *Studies in Modern Arabic Literature*, London, 1974.
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Orijentalna filologija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	**MODERNA ARAPSKA KNJIŽEVNOST 2**				
Šifra/kod	FIL ARA 336	Status (obavezni i izborni)	O.	ECTS	
Ciklus studija	I	Semestar	6	Ak. godina	2022./23. 2023/24. 2024./25.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski i arapski jezik				
Nastavnik	Ime i prezime	**Prof. dr. Mirza Sarajkić**			
	Kontakt podaci	Kabinet: 164 E-mail:mirza.sarajkic@ff.unsa.ba Telefon: 033253121	Termin konsultacija	Pon: 14-15. Uto: 10-14.	
Saradnik	Ime i prezime	**MA. Mirnes Duranović**			
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 2; seminar1; vježbe2				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Na uvodnim časovima obrađuje se stanje u arapskom društvu nakon Drugog svjetskog rata, odnosno poslijeratni senzibilitet kod arapskih književnika. Raskid s romantizmom je na poetski jedinstven način najavio jedan od najvećih pjesnika moderne arapske književnosti al-Bayyati, koji se zalagao za angažiranu književnost. U tome je najveću potporu imao od svojih sunarodnjaka, pjesnikinje Nazik al-Mala'ika i Badra Šakira al-Sayyaba, a svi oni su ujedno pioniri slobodnog stiha, što je predstavljalo epohalnu promjenu za moderne pjesnike. Ova će promjena uzrokovati pojavu avangardnog pjesništva i koncepta nove poezije. Na polju proze, analizara se geneza i razvoj arapskog romana od polovine XIX stoljeća preko Haykala i Hussaina pa sve do Nedžiba Mahfuza. Drugi dio semstralnog bloka o arapskom romanu referira na romane Ibrahima Džebre, Gassana Kanafanija, Hanan al-Šajh, Tayyiba Saliha i drugih. Također, ukazuje se na temeljna ostvarenja u domenu kratke priče i drame, odnosno individualni doprinosi Yusufa Idrisa (pripovjetka) i Tawfiqa al-Hakima (drama)				
Cilj kolegija/	Ponuditi pregled moderne arapske književnosti od polovine XX stoljeća do				

nastavnog predmeta	danas i razviti kod studenata sposobnost da kritički analiziraju, kompariraju i kontrastiraju književne tekstove iz ovog perioda. Studenti će se upoznati sa bogatom plejadom pjesnika koji su na upečatljiv i orginalan način predstavili problematiku modernog čovjeka arapskog podneblja. Student treba da stekne jasnu sliku osobenosti arapske književnosti iz druge polovine XX stoljeća, jer se upravo u to doba ona sve više poetički osamostaljivala, odnoso uzmicala je silovitom utjecaju zapadne književnosti i kulture. O tome najbolje svjedoče djela Nedžiba Mahfuza, Yusufa Idrisa, Ibrahima Džebre, Mahmuda Derwiša, te promotori "Nove poezije".
Ishodi učenja	Studenti po okončanju studija trebaju jasno vladati znanjem o temeljnim književnim i kulturnim tokovima u arapskom svijetu od XX stoljeća do danas, t ebiti sposobni da kritički analiziraju, kompariraju i kontrastiraju književne tekstove iz ovog perioda.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	**Arapski roman do polovine XX stoljeća I dio** Gurgi al-Zaydan i projekat historijskih romana; Muhammad Husayn Haykal, roman *Zaynab;* Stasanje romana u arapskoj književnosti; Uloga Muḥammada al-Muwayliḥīja.
2.	**Arapski roman do polovine XX stoljeća II dio** Romani al-`Aqqada (*Sara*) i al-Mazinija (*Ibrahim al-katib*). Romani Tawfiqa al- Hakima: *Vrabac sa istoka* i *`Awdat al-ruh*; Proza između realizma i romantizma.
3.	**Taha Husayn** Društveni angažman TahaHusayna; Kritička misao – *Razgovori srijedom, O staroj arapskoj poeziji*. Taha na marginama orijentalizma;Romani: *Dani* - epohalni autobiografski roman; pomak ka realizmu.
4.	**Nedžib Mahfuz – zrelo dobo arapskog romana** Veličina Mahfuzovog literarnog opusa; zbirke kratkih priča; ispisivanje egipatske historije romanima – *Igra sudbine, Radubijus*; *Trilogija* kao vrhunac romansijerskog opusa: Nobelova nagrada; od realizma do misticizma – tematika Mahfuzovih romana.
5.	**Razvoj kratke priče** Historijski pregled; Braća Taymur; Klasik arapske pripovijestke: Yusuf Idris: dominantnost realizma u prozi; značaj i uticaj kratkih priča i romana Yusufa Idrisa; roman *Haram*; najpoznatije zbirke kratkih priča *Jeftine noći, Kuća od mesa*.; Idrisov roman *Haram*; Koncept arapske drame *al-samir* – drama *Farafir*.
6.	**Palestinska *književnost otpora*** Osobenost Palestine kroz historiju; Palestinski problem; Književni odgovori na agresiju i represiju; Fadwa Tuqan; Mu`in Basisu; Tawfiq Zayad.
7.	**Proza otpora** Romani Džabre Ibrahima Džabre; *Lađa; U potrazi za Velidom Mesudom*; Gassan Kanafani – teorijska djela, romani *Ljudi na suncu, Sve što vam je ostalo*.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	**Pjesnici slobodnog stiha** Pojavljivanje i afirmiranje slobodnog stiha u arapskoj književnosti bilo je epohalna prekretnica u modernoj poeziji;Osvajanje slobodne forme u poeziji; pioniri slobodnog stiha; Nazik al-Mala'ika;Badr Šakir al-Sayyab; Baland al- Haydari.
10.	**Al-Bayyati i angažirana književnost**

	Al- Bayyati kao jedan od najvećih pjesnika moderne arapske poezije; angažirana književnost (al-iltizam) kao reakcija na romantizam; al-Bayyatijevo izgnanstvo; poezija na rubu mistike
11.	**Nizar Qabbani/Novi poetski pravci** Korifej ljubavne lirike; Qabbanijeva angažirana poezija. Nova poezija;
12.	**Poezija otpora** Poetička jedinstvenost palestinske poezije. Mahmud Derwiš – bard moderne poezije; pjesme između izgnanstva, aktivizma, tamnica i evropskih metropola; Ibrahim Džebra i Salma Hadra' al-Džajjusi.
13.	**Ka savremenom romanu** Problem identiteta i pripadnosti; Tayyib Salih, *Vrijeme seobe na Sjever*;
14.	**Ka savremenom romanu** Žensko pismo: Hanan al-Šajh, *Zehrina priča*;
15.	**Moderna arapska drama** Arapska drama između podražavanja i originalnosti; *Farafir* – drama Yusufa Idrisa kao prva orginalna arapska drama. Salah`Abd al-Sabur – prvak poetske drame; Alfrad Farag –teoretičar arapskog teatra.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Oblici provjere znanja studenata uključuju kontinuirano praćenje rada studenata u toku semestra, koje se vrednuje sa ukupno 50 bodova, i završnu provjeru znanja, koja se vrednuje sa ukupno 50 bodova.

Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)

Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Aktivnost na nastavi	10	10
2.	Aktivnost na vježbama	10	10
3.	Seminarski rad	20	20
4.	Završni pismeni ispit	30	30
5.	Završni usmeni ispit	30	30
		Ukupno: 100 bodova	100%

Skala ocjenjivanja

Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.

Literatura

Obavezna

1. al-Šayh, Hanan, *Zehrina priča,* Prijevod s arapskog i pogovor Esad Duraković, Arabica ZID, Sarajevo, 1998.
2. d"Aflito, Izabela Kamera, *Savremena arapska književnost*, prev. Ivana Simić i Marija Ćojbašić, Zavod za udžbenike, Beograd, 2012.
3. *Antologija kratke arapske priče,* priredio Rade božović, Kruševac, 1986.
4. Derviš, Mahmud, *Otpori,* izbor, prijevod i predgovor Esad Duraković, Bagdala, Kruševac, 1984
5. Duraković, Esad, *Prologomena za historiju književnosti orijentalno-islamskoga kruga*, Sarajevo, 2005.
6. Džebra Ibrahim Džebra, *U potrazi za Velidom Mesudom,* prijevod sa arapskog i pogovor Esad Duraković, ZID, Sarajevo, 1995.
7. el-Hakim, Teufik, *Vrabac s istoka,* s arapskog na bosanski preveo Suad Smailhodžić,Dobra knjiga, Sarajevo, 2008.
8. Gabrijeli, Frančesko, Istorija arapske književnosti, s italijanskog preveli Milana Piletić i Srđan Musić,Svjetlost, Sarajevo, 1985.
9. Husein, Taha, *Dani*, Preveo, priredio i predgovor napisao Esad Duraković, "Svjetlost", Sarajevo, 1998
10. Idris, Jusuf, *Haram*, iz arapskog jezika prenio Esad Duraković, Tugra, Sarajevo, 2015.,
11. Kanafani, Gassan, *Ljudi na suncu*, prijevod sa arapskog i predgovor: Munir Mujić, pogovor: Esad Duraković, Connectum, Sarajevo, 2006.

	12. Mahfuz, Nedžib, *Lopovi i psi*, preveo Mehmed Kico, "Šahinpašić", Sarajevo, 2005. 13. Mahfuz, Nedžib, *Put između dva dvorca,* preveo i predgovor napisao Sulejman Grozdanić, Svjetlost, Sarajevo, 1990. 14. Salih, Tajib, *Vrijeme seobe na Sjever,* prevela Delila Dizdarević, Sarajevo, 1995.
	Dodatna 1. Ostle, R. C., *Studies in Modern Arabic Literature*, London, 1974. 2. Dayf, Šawqī, *al-'Adab al-`arabi al-mu` asir fi Misr*, al-Qahira,
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="5">Orijentalna filologija</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">SAVREMENA ARAPSKA POEZIJA</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FIL ARA 529</td><td>Status (obavezni ili izborni)</td><td>O.</td><td>ECTS</td><td>10</td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>II</td><td>Semestar</td><td>X</td><td>Ak. godina</td><td>2022./23
2023./24
2024./25</td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Nema</td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="5">Bosanski i arapski jezik</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">prof. dr. Mirza Sarajkić</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet: 164
E-mail:mirza.sarajkic@ff.unsa.ba
Telefon: 033253121</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">Uto: 8-10.
Sri. 8-12.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Saradnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">viši ass. Mirnes Duranović, MA</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet:
E-mail:
Telefon:</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="5">predavanja 2; seminar 4; vježbe</td></tr>
<tr><td>Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Na uvodnim časovima analizira se društveno historijski kontekst sredine XX stoljeća u arapskom svijetu. Traumatično iskustvo i raskid s kolonijalizmom, Drugi svjetski rat, palestinsko pitanje, ratovi 1967. i 1973., kao i oni iz 1988., te s početka devedestih samo su neke tačke vrijenja koje su bezmalo oblikovale savremenu arapsku poeziju. Nemoć romantizma i uklon ka angažovanoj poeziji najavljuje jedan od najvećih pjesnika savremene arapske književnosti `Abd al-Wahhab al-Bayyati, a u tome ga intenzivno prate sunarodnjaci iz Iraka, Nazik al-Mala'ika, Badr Šakir al-Sayyab, te Egipćanin, Salah`Abd al-Sabur. Oni su ujedno i pioniri slobodnog stiha, što je epohalna promjena za savremene pjesnike kada je u pitanju forma. Nadalje, obrađuju se najznačajniji pjesnički pokreti, poput poezije otpora (Fadwa Tuqan, Mahmud Darwiš, Mu`in Basisu; Tawfiq Zayyad...) i koncepta nove poezije koju je promovirala avangardna grupa al-Tammuz sa Adunisom na čelu, ali i drugim poetskim velikanima poput Yusufa al-Ḫala, Ḫalila Ḫawija, te Ibrahima Džabre. Na kraju se nudi pregled savremenih autora iz Maroka, Sirije i Omana.</td></tr>
<tr><td>Cilj kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Ponuditi pregled savremene arapske poezije od polovine XX stoljeća do danas i razviti kod studenata sposobnost da kritički analiziraju, kompariraju i</td></tr>
</table>

	kontrastiraju pjesme iz ovog perioda. Studenti će se upoznati sa eminentnim pjesnicima koji su na upečatljiv i orginalan način artikulirali problematiku savremenog čovjeka arapskog podneblja. Student treba da prepozna i razumije osobenosti arapske poezije iz druge polovine XX stoljeća, jer se poezija tada uspješno osamostalila s jedne strane tradicionalističkog diktata, te utjecaja zapadne literature i doživjela je svoj vrhunac. Najpoznatiji pjesnici čiji će opus biti studiran i analiziran jesu Nazik al-Mala'ike, al-Bayyati, Badr Šakir al-Sayyab, Fadwa Tuqan, Mahmud Darwiš, Salah`Abd al-Sabur, Nizar Qabbani, Džebra Ibrahim Džabra, Yusuf al-Hal, Halil Hawi, te Adunis.
Ishodi učenja	Studenti po okončanju studija trebaju jasno vladati znanjem o temeljnim tokovima savremene arapske poezije od sredine XX stoljeća do danas te imati razvijenu sposobnost da kritički analiziraju i interpretiraju prozna djela iz ovog perioda.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	**Historijski kontekst** Historijski kontekst u kome nastaje savremena poezija: Drugi svjetski rat, palestinsko pitanje, raskid s kolonijalizmom, međunacionalni sukobi – Liban, Irak, Kuvajt.
2.	**Savremeni klasici** Nizar Qabbani kao korifej savremene ljubavne poezije; Život i djelo; Ljubav kao jedina realnost; Osobenosti poetskog izraza Nizara Qabbanija.
3.	**Savremeni klasici** Salah`Abd al-Sabur,; Život i djela; Originalni poetički poduhvati savremenih egipatskih pjesnika; al-Saburova egzistencijalna kolebanja; Od angažovanog do mističkog;
4.	**Pjesnici Tammuza** Poezija pjesnika *al-Tammuz* - avangardni projekt najznačajnijih pjesnika 70-tih godina XX stoljeća; motivi, tematika i stil; Teorijski postulati i odrednice. Svijet mitskog i legendarnog; Preispitivanje tradicije i odnosa prema njoj.
5.	**Badr Šakir al-Sayyab** Poezija; Teorijski stavovi i kritička misao
6.	**Yusuf al-Hal** Poezija; Teorijski stavovi i kritička misao
7.	**Halil Hawi** Poezija; Teorijski stavovi i kritička misao
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	**Ibrahim Džebra** Tammuz u palestinskom kontekstu; Poezija; Teorijski stavovi i kritička misao
10.	**Sa`id `Ali Ahmad - Adunis** Raskidanje sa *al-Tammuz*-om; Ponovno iščitavanje tradicije – *Uvod u arapsku poetiku*; Adunis kao prvi nadrealista u arapskoj književnosti; Staze mističkog i nadrealnog.
11.	**Poezija otpora 3.0** Poetička jedinstvenost palestinske poezije. Mahmud Darwiš; Gayyas al-Madhoun
12.	**Metamorfoze ženskog pisma**

	Ahlam Mosteganimi; Suad al-Sabah; Dunya Mihail
13.	**Poetska revizija historije** Postkolonijalni poetički odgovori Amal Dunqula
14.	**Poetska revizija historije** Muhammad al-Fayturi; historija Sudana
15.	**Savremena poezija Omana** Poezija u Omanu s kraja XX i početka XXI stoljeća – pregled; Sayf al-Rahbi;
16.	**Savremena poezija Maroka** Poezija u Maroku s kraja XX i početka XXI stoljeća - pregled
17.	**Savremena poezija Sirije** Poezija u Siriji s kraja XX i početka XXI stoljeća - pregled
18.	Ispiti

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Oblici provjere znanja studenata uključuju kontinuirano praćenje rada studenata u toku semestra, koje se vrednuje sa ukupno 50 bodova, i završnu provjeru znanja, koja se vrednuje sa ukupno 50 bodova.
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Aktivnost na nastavi	10	10
2.	Aktivnost na seminarima	10	10
3.	Seminarski rad	20	20
4.	Završni pismeni ispit	30	30
5.	Završni usmeni ispit	30	30
		Ukupno: 100 bodova	100%

Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;

	f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna* 1. Adonis, *Zrcalo sna*, prijevod Tatjana Paić-Vukić, Sandorf, Zagreb, 2016. 2. Badawi, M. M., *A Critical Introduction to Modern Arabic Poetry,* Cambridge, 1975. 3. Badāwī, M. M., *Muḫtārāt min al-šiʿr al-ʿarabī al-hadīṯ*, Bayrūt, 1969. 4. Bullata, Isa, *Critical Perspectives on Modern Arabic Literature,* New York, 1980. 5. Darwīš, Maḥmūd, *al-ʾAmāl al-kāmila*, Bayrūt, 2001. 6. Ḍayf, Šawqī, *al-ʾAdab al-ʿarabī al-muʿāṣir fī Miṣr*, al-Qāhira, 7. Derviš, Mahmud, *Otpori,* izbor, prijevod i predgovor Esad Duraković, Bagdala, Kruševac, 1984. 8. Duraković, Esad, *Prolegomena za historiju književnosti orijentalno-islamskoga kruga*, Sarajevo, 2005. 9. Khadra, Salma Jayyusi, *Modern Arabic poetry: An Antology,* New York, 1987. 10. al-Malā'ika, Nāzik, *Dīwan*, Bayrūt, 1979 11. *Poezija arapskog istoka XX vijeka*, izbor, prijevod i predgovor Esad Duraković, Sarajevo, 1994. 12. al-Raḥbī, Sayf, *Tamo gdje se čarobnjaci dozivaju pozajmljenim imenima*, Filozofski fakultet, Sarajevo, 2018. 13. al-Ṣabāḥ, Suʿād, *U dubinama poetskih mora*, prijevod Mirza Sarajkić, Dobra knjiga, Sarajevo, 2012 14. Saʿīd, ʿAlī Aḥmad ('Adūnīs) , *al-ʾAmāl al-kāmila*, Bayrūt, 2005. 15. Sarajkić, Mirza, *Pjesnici Tammuza: uvod u savremenu arapsku poeziju*, Sarajevo, 2020. 16. al-Sayyāb, Badr Šākir, *al-ʾAmāl al-kāmila*, Bayrūt, 1994. 17. Ṭuqān, Faḍwā, *Dīwan*, Bayrūt, 1983. 18. *Savremena književnost Omana: izbor iz poezije, romana i kratke priče*, izbor i prijevod Munir Mujić i Mirza Sarajkić, Centar za napredne studije i Filozofski fakultet, Sarajevo, 2017.
	Dodatna 1. Bullata, Isa, *Critical Perspectives on Modern Arabic Literature,* New York, 1980. 2. Ostle, R. C., *Studies in Modern Arabic Literature*, London, 1974.
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="6">Orijentalna filologija</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="6">SAVREMENA ARAPSKA PROZA</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FIL ARA 530</td><td>Status (obavezni)</td><td>O.</td><td>ECTS</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>II</td><td>Semestar</td><td>4</td><td>Ak. godina</td><td colspan="2">2022./23.
2023./24.
2024./25</td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="6">Nema</td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="6">Bosanski i arapski jezik</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="5">Prof. dr. Mirza Sarajkić</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td colspan="2">Kabinet: 164
E-mail:mirza.sarajkic@ff.unsa.ba
Telefon: 033253121</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">Pon: 14-15.
Uto: 10-14.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Saradnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="5">MA. Mirnes Duranović</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td colspan="2">Kabinet:
E-mail:
Telefon:</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="6">predavanja 2; seminar4; vježbe</td></tr>
<tr><td>Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="6">U uvodnim predavanjima nudi književnohistorijski osvrt na genezu i razvoj arapske proze do osamdesetih godina XX stoljeća. U centralnom dijelu semestra predstavljaju savremeni arapski romani koji svojim narativima zrcale temeljne aporije savremenog trenutka kod Arapa. Tayyib Salih i Džebra Ibrahim Džebra dinamiziraju poimanje postkolonijalnog naslijeđa u arapskom svijetu. Abd al-Rahman Munif kazuje o devastirajućem efektu pojave crnog zlata na Arapskom poluotoku. Žensko pismo u arapskom svijetu sve je utjecajnije i popularnije, tako da će se studenti upoznati sa najznačajnijim djelima poznatih književnica, poput Hanan al-Šajh, Zaynab al-Gazali, Salwe Bakr, Ahlam Mosteganimi, Nawal Sa`dawi i drugih. Romaneskna putovanja završavaju se uvidom u najznačajnije autore ovog žanra sa područja Magreba, preko Egipta i Iraka do krajnjeg istoka arapskoga svijeta i sultanata Oman. Na kraju semestra obrađuju se najvažniji predstavnici</td></tr>
</table>

	savremene drame i kratke priče.
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Ponuditi pregled savremene arapske proze – romana, kratke priče i drame – od početka XX stoljeća do danas i razviti kod studenata sposobnost da kritički analiziraju i interpretiraju prozna djela iz ovog perioda. Studenti će se upoznati sa najvažnijim književnicima – prozaistima koji su obilježili arapsku modernu i postmodernu. Nadalje, njima će biti predstavljeni glavni trendovi, autori i djela u savremenoj arapskoj prozi, a sve u cilju da se studenti potaknu na kritičko vrednovanje spomenutih književnih tekstova te da iste kompariraju i kontrastiraju sa odgovarajućim tekstovima iz drugih književnih tradicija. Student treba da prepozna i razumije osobenosti arapske proze, da uvidi razloge bujanja proznih formi i situira ih u kontekstu tradicije.
Ishodi učenja	Studenti po okončanju studija trebaju jasno vladati znanjem o temeljnim tokovima savremene arapske proze – romana, kratke priče i drame – od početka XX stoljeća do danas te imati razvijenu sposobnost da kritički analiziraju i interpretiraju prozna djela iz ovog perioda.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	**Historijski kontekst** Društveno historijski kontekst savremenog arapskog romana: Drugi svjetski rat, palestinsko pitanje, generacija šezdesetih, Mahfuzovo naslijeđe, roman kao dominantni književni žanr;
2.	**Savremeni klasici:** al-Tayyib Salih; Idwar al-Harrat – novi roman; Sun'ullah Ibrahim;
3.	**Gamal al-Gitani:** Savremeni roman i historija;
4.	**Baha' Tahir:** Zrcaljenje identieta i tradicije u savremenom egipatskom narativu
5.	**Ibrahim al-Kuni** Poetika libijske pustinje;
6.	**Bensalim Himmiš/ Muhammad Barrada;** Arapski zapad u rekonstukciji
7.	**Savremeni palestinski roman** Emil Habibi i moć ironije; Huzama Habayib i resemantizacija palestinskog pitanja; Ibrahim Nasrallah: (auto)biografija i ironija.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	**Postmoderni ženski narativ** Fatima Mernisi i apologija tradicije; Radwa Ašur i marginalizacija ženskog pamćenja; Ahlam Mustaganimi – dekonstrukcija domovine, Huda Hamad i *Pepeljuge Maskata*.

10.	**Savremeni romani iz Arapskog zaliva** Abdurahman Munif – romani egzila; *Gradovi soli* i *Istočno od Mediretana*. Muhammad Alwani; Sa'ud al-San'usi;
11.	**Savremeni roman u Omanu** Sayf al-Rahbi; Bušra Halfan; Sama' Isa; Zahran al-Qasimi; Muhammad al-Yahyai
12.	**Ala Aswani** Dekonstrukcije drugosti; *Jakubijanova zgrada* i *Čikago*.
13.	**Yusuf Zaydan** Rekonstrukcija povijesnog i religijskog u književnosti; *Azazil* i *Fardaqan*.
14.	**Implozija savremenog iračkog romana** Ahmad Sa'dawi; Sinan Antun; Šakir Nuri; Mayselūn Hādī; In'am Kadžahdži
15.	**Roman i (pobunjeni) identitet** Sa'id al-Hatibi; Izzudin Fišayr; Halid Halifa; Hadži Džabir; al-Habib al-Saiha;
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Oblici provjere znanja studenata uključuju kontinuirano praćenje rada studenata u toku semestra, koje se vrednuje sa ukupno 50 bodova, i završnu provjeru znanja, koja se vrednuje sa ukupno 50 bodova.
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Aktivnost na nastavi	10	10
2.	Aktivnost na seminarima	10	10
3.	Seminarski rad	20	20
4.	Završni pismeni ispit	30	30
5.	Završni usmeni ispit	30	30
		Ukupno: 100 bodova	100%

Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere

	znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna* 1. al-Aswani Alaa, *Chicago*, odabrao i preveo s arapskog Nedim Ćatović, Buybook, Sarajevo, 2007. 2. al-Gitani, Gamal, *Egipatski muhtesib : historijski roman inspiriran stvarnim likovima*, prijevod s arapskog Nedim Ćatović, Libris, Sarajevo, 2010. 3. al-Kuni, Ibrahim, *Anubis*, Al-Mu'assasa al-arabiyya li al-dirasat wa al-našr, Bayrut, 2002. 4. Allan, Roger, *The Arabic Novel: An Historical and Critical Introduction,* Syracuse University Press, New York, 1982. 5. Habibi, Emil, *Opsimista – Čudnovati nestanak Srećka Nesrećkovića*, preveo sa arapskog Srpko Leštarić, Clio, Beograd, 2015. 6. Hamad, Huda, *Sindirilāt Masqat*, Dar al-adab, Bayrut, 2016. 7. Himmiš, Bensalim, *Taj Andalužanin,* prijevod Dragana Đorđević, Geopoetika, Beograd, 2018. 8. Ibrahim, Sun'ullah, *Laĝna*, Dar al-mustaqbal al-arabi, Bayrut, 2004. 9. Mernisi, Fatima, *Snovi o zabranjenom voću*, prijevod Maja Kaluđerović, Laguna, Beograd, 2003. 10. Munif, Abdurahman, *Istočno od Mediterana*, prevela sa arapskog Milunka Stojanovska, SB, Beograd, 2014. 11. Rezaz, Munis, *Živi u Mrtvome moru*, prijevod sa arapskog jezika Mehmed Kico, Zid, Sarajevo, 1998. 12. *Savremena arapska priča*, preveo s arapskog Jovan Kuzminac, Clio, Beograd, 2000. 13. *Savremena književnost Omana: izbor iz poezije, romana i kratke priče* / izbor i prijevod Munir Mujić i Mirza Sarajkić, Sarajevo, CNS i Filozofski fakultet u Sarajevu, 2017. 14. Shibli Adania, *Sporedan detalj*, prev. Mirza Sarajkić, Buybook, Sarajevo, 2022. 15. Taher, Bahaa, *Ljubav u izgnanstvu*, s arapskog prevela Zehra Alispahić, - Tugra, Sarajevo, 2010. 16. Taher, Bahaa, *Oaza zalazećeg sunca*, odabrao i s arapskog preveo Nedim Ćatović, Buybook, Sarajevo 2008. 17. Tamir, Zekerija, *Kiselo grožđe*, priredio, preveo s arapskog i pogovor napisao Srpko Leštarić, Paideia, Beograd, 2004.

	18. Tamir, Zekerija, *Smejaćemo se*, priredio, preveo s arapskog i pogovor napisao Srpko Leštarić, Paideia, Beograd, 2000. 19. Ziedan, Youssef, *Azazel*, prijevod Daniel Bučan, Naklada Ljevak, Zagreb, 2010.
	Dodatna 1. Badawi, M. M., (ur.), *Modren Arabic Literature*, Cambridge University Press, 1992. 2. Salih, Fahri, *Fi al-riwaya al-'arabiyya al-gadida*, AL-Dar al-'arabiyya li al-'ulum Naširun, Bayrut, 2009. 3. Asfur, Gabir, *Zaman al-riwaya*, Mada, Bajrut, 1999
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="5">za orijentalnu filologiju</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Osmanski jezik</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FIL TUR 478</td><td>Status (obavezni ili izborni)</td><td>obavezni</td><td>ECTS</td><td>4</td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>drugi</td><td>Semestar</td><td>drugi</td><td>Ak. godina</td><td>2022/2023.
2023/2024.
2024/2025.</td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="5"></td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="5">bosanski</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">Prof. dr. Kerima Filan</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet: 110
E-mail: kerima.filan@ff.unsa.ba
Telefon: 033-253-471</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">http://www.ff.unsa.ba/index.php/bs/odsjeci/odsjek-za-orijentalnu-filologiju</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Saradnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">Vježbe izvodi nastavnik</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet:
E-mail:
Telefon:</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="5">predavanja 1 vježbe 1</td></tr>
<tr><td>Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Gramatička pravila osmanskog jezika.
Uporedno čitanje tekstova na osmansko-turskom jeziku i njihove latinične transkripcije (17. stoljeće). Obrađuju se tekstovi koji su štampani, kao i primjeri tekstova u rukopisu.
Uporedno čitanje rukopisa i njegove latinične transkripcije (18. stoljeće). Obrađuju se tekstovi koji su štampani, kao i primjeri tekstova u rukopisu.
Čitanje i prevođenje štampanih tekstova na osmansko-turskom jeziku iz 19. stoljeća.</td></tr>
<tr><td>Cilj kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Ovladavanje gramatičkim pravilima osmansko-turskog jezika. Stjecanje uvida u rukopise iz 18. i 17. stoljeća i njihovu transkripciju, te stjecanje uvida u tekstove iz 19. stoljeća.</td></tr>
</table>

Ishodi učenja	Čitanje štampanih tekstova na osmansko-turskom jeziku iz 19. stoljeća. Poznavanje rukopisnih najznačajnijih tekstova iz 17. i 18. stoljeća. Transkribiranje rukopisnih tekstova iz arapskog u latinično pismo. Ovlada se korištenjem rječnika osmansko-turskog jezika. Ovlada se općim pravilima osmansko-turskog jezika.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Struktura arapske riječi. Korijen riječi i izvođenje novih riječi. Primjeri iz teksta koji se obrađuje na vježbama. Čitanje, transkripcija i prevođenje tekstova.
2.	Struktura arapske riječi. Korijen riječi i izvođenje novih riječi. Primjeri iz teksta koji se obrađuje na vježbama. Čitanje, transkripcija i prevođenje tekstova.
3.	Arapski prijedlozi. Najčešće arapske konstrukcije sa prijedlozima u osmansko-turskom jeziku. Primjeri iz teksta koji se obrađuje na vježbama. Čitanje, transkripcija i prevođenje tekstova.
4.	Perzijski prefiksi i sufiksi u osmansko-turskom jeziku. Primjeri iz teksta koji se obrađuje na vježbama. Čitanje, transkripcija i prevođenje tekstova.
5.	Perzijski prijedlozi. Najčešće perzijske konstrukcije sa prijedlozima u osmansko-turskom jeziku. Čitanje, transkripcija i prevođenje tekstova.
6.	Neka pravila arapske gramatike. Arapske riječi sa turskim pomoćnim glagolom. Primjeri iz teksta koji se obrađuje na vježbama. Čitanje, transkripcija i prevođenje tekstova.
7.	Sintagma u osmansko-turskom jeziku. Primjeri iz teksta koji se obrađuje na vježbama. Čitanje, transkripcija i prevođenje tekstova.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Sintaksa rečenice u osmansko-turskom jeziku. Čitanje, transkripcija i prevođenje tekstova.
10.	Sintaksa rečenice u osmansko-turskom jeziku. Čitanje, transkripcija i prevođenje tekstova.
11.	Sintaksa rečenice u osmansko-turskom jeziku. Čitanje, transkripcija i prevođenje tekstova.
12.	Pogled na tekstove iz 17. stoljeća. Karakteristike ovih tekstova.
13.	Pogled u tekstove iz 18. stoljeća. Karakteristike ovih tekstova.
14.	Čitanje i obrada tekstova iz 19. stoljeća.
15.	Čitanje i obrada tekstova iz 19. stoljeća.

16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Frontalni, grupni i individualni rad. Predavanje. Vježbe. Čitanje, transliteriranj, prevođenje teksta; razgovor, diskusija. Pismeni radovi.
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za aktivnost, za provjeru znanja u toku semestra te na završnom ispitu na kraju semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Polusemestralna provjera znanja	30	30%
2.	Aktivno sudjelovanje u nastavi vježbi	20	20%
3.	Završni ispit	50	50%
	Ukupno: 100 bodova		100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

1. Polusemestralna provjera znanja stečenog kroz rad na tekstovima koji se obrade na nastavi.
2. Čitanje i prevođenje tekstova na nastavi vježbi; izvršavanje pismenih zadataka, transliteriranje i prevođenje tekstova obrađenih na nastavi.
3. Završni ispit sastoji se iz pismenog i usmenog dijela. Završnom ispitu pristupa se sa postignutih min. 50% bodova tokom nastave. Položen pismeni dio ispita sa min 16 bodova (od ukupno 30) uvjet je za pristupanje usmenom dijelu ispita na kojem se postiže max. 20 bodova.

Napomena: minimum 55 bodova, maximum 100 bodova.

Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;

	e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna* Bajraktarević, Fehim (1962). *Osnove turske gramatike*. Naučna knjiga. Beograd. Devellioğlu Ferit (1993. itd.) *Osmanlica - türkçe ansiklopedik lûgat : eski ve yeni harflerle*. Ankara. Yüce, Nuri (2008). "Osmanski turski jezik." *Historija Osmanske države i civilizacije*. 147- 171. Sarajevo. Natuknica: "Osmanlı Türkçesi" (1999). Enciklopedija *Osmanlı*. Yeni Türkiye Yayınları. Ankara. Tekstovi ponuđeni na stranici umich.edu/~turkish/langres_ott.html
	Dodatna Develi, Hayati (2003). *Osmanlı Türkçesi Kılavuzu*. Istanbul. Şemsettin Sâmî (1317). *Kâmûs-i Türkî*. Istanbul. Filan, Kerima (2014). *Sarajevo u Bašeskijino doba. Jezik kao stvarnost.* Connectum. Sarajevo. Filan, Kerima (2017). *O turskom jeziku u Bosni. Studija.* Connectum. Sarajevo. (odabrana poglavlja) Studenti se na nastavi upućuju na novoobjavljenu literaturu.
Napomene	Ocjena se izvodi zbrajanjem svih bodova postignutih tokom semestra.

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="5">za orijentalnu filologiju</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Sintaksa infinitnih glagolskih oblika turskog jezika</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FIL TUR 427</td><td>Status (obavezni ili izborni)</td><td>obavezni</td><td>ECTS</td><td>12</td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>drugi</td><td>Semestar</td><td>prvi</td><td>Ak. godina</td><td>2022/2023.
2023/2024.
2024/2025.</td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="5"></td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="5">bosanski, turski</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">Prof. dr. Kerima Filan</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet: 110
E-mail:
kerima.filan@ff.unsa.ba
Telefon: 033-253-471</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">http://www.ff.unsa.ba/index.php/bs/odsjeci/odsjek-za-orijentalnu-filologiju</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Saradnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">Dr. Mirsad Turanović
Amina Ajdinović-Mehović, MA
Lektor za turski jezik</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet: 114
E-mail:
mirsad.turanovic@ff.unsa.ba
amina.ajdinovic-mehovic@ff.unsa.ba
Telefon: 033-253-114</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">http://www.ff.unsa.ba/index.php/bs/odsjeci/odsjek-za-orijentalnu-filologiju</td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="5">predavanja 2 vježbe 6</td></tr>
<tr><td>Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Kolegij se sastoji od predavanja, asistentskih vježbi i lektorskih vježbi. Obrađuje se sintaksa turske rečenice sa proširenim članovima koje čine glagolski pridjevi, glagolski prilozi i glagolske imenice. Uspoređuju se takvi prošireni rečenični članovi sa njihovim semaničkim ekvivalentima u b/h/s jeziku.</td></tr>
<tr><td>Cilj kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Savladati sintaksu turskih infinitnih formi i njihove semantičke ekvivalente u b/h/s jeziku.</td></tr>
<tr><td>Ishodi učenja</td><td colspan="5">Ovlada se sintaksom turskih glagolskih pridjeva, glagolskih imenica i glagolskih priloga.</td></tr>
</table>

	Ovlada se sintaksom turske rečenice sa proširenim članovima.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Vrste preoblika *verbum finitum* u *verbum infitum*. Uvrštavanje infinitne konstrukcije u rečenicu.
2.	Turski participi i njihovi semantički ekvivalenti u b/h/s jeziku (vremenska sfera sadašnjosti).
3.	Turski participi i njihovi semantički ekvivalenti u b/h/s jeziku (vremenska sfera prošlosti).
4.	Turski participi i njihovi semantički ekvivalenti u b/h/s jeziku (vremenska sfera budućnosti).
5.	Sintaksa turske glagolske imenice na –dIk i njeni semantički ekvivalenti u b/h/s jeziku.
6.	Sintaksa turske glagolske imenice na –dIk i njeni semantički ekvivalenti u b/h/s jeziku.
7.	Sintaksa turske glagolske imenice na –(y)aCaK i njeni semantički ekvivalenti u b/h/s jeziku.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Sintaksa turske glagolske imenice na –mA i njeni semantički ekvivalenti u b/h/s jeziku.
10.	Sintaksa turske glagolske imenice na –mA i njeni semantički ekvivalenti u b/h/s jeziku (usporedba sa glagolskim imenicama na –dIk i –(y)AcAk).
11.	Sintaksa turske glagolske imenice na –mAk i njeni semantički ekvivalenti u b/h/s jeziku.
12.	Pregled još nekih turskih glagolskih imenica i njihove sintakse.
13.	Sintaksa gerundnog segmenta u turskoj rečenici i semantički ekvivalenti u b/h/s jeziku.
14.	Sintaksa gerundnog segmenta u turskoj rečenici i semantički ekvivalenti u b/h/s jeziku.
15.	Priprema za ispit. Analiza odabranih primjera.
Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Individualni i grupni rad. Predavanje. Upotreba prezetancija u izvođenju nastave (PPT). Jezičke vježbe. Razgovor, diskusija, usmeno izlaganje. Lektorske vježbe. Pismeni radovi, usmeno izlaganje, razgovor.

<table>
<tr>
<td>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</td>
<td>Praćenje rada studenta vrši se dodjeljivanjem bodova za aktivnost i za provjeru znanja u toku semestra te na završnom ispitu na kraju semestra prema sljedećim elementima praćenja:

<table>
<tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr>
<tr><td>1.</td><td>Polusemestralna provjera znanja.</td><td>20</td><td>20%</td></tr>
<tr><td>2.</td><td>Aktivnost u nastavi na vježbama tokom semestra i provjera stečenih vještina.</td><td>30</td><td>30%</td></tr>
<tr><td>3.</td><td>Završni ispit</td><td>50</td><td>50%</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr>
</table>

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:
1. Na polusemestralnoj provjeri znanja radi se test iz gradiva koje se obrađuje na predavanjima.
2. Na kraju semestra saradnik i lektor dodjeljuju bodove prema navedenim kriterijima.
3. Završni ispit sastoji se iz pismenog i usmenog dijela. Za pristupanje usmenom ispitu u okviru završnoga ispita potrebno je položiti pismeni dio ispita sa min. 16 bodova od max 30 bodova. Usmeni dio ispita nosi max. 20 bodova.

Napomena: min. 55 bodova, max. 100 bodova.</td>
</tr>
<tr>
<td>Skala ocjenjivanja</td>
<td>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</td>
</tr>
<tr>
<td>Literatura</td>
<td>Obavezna
Čaušević, Ekrem (2018). Ustroj, sintaksa i semantika infinitnih glagolskih oblika u turskom jeziku. Zagreb.
Čaušević, Ekrem (1997). “Nominalizacija u turskome jeziku II. Prilog kontrastivnoj analizi sintakse turskog i hrvatskog jezika.” Suvremena lingvistika 43-44. 29-60 (dostupno na stranici Suvremena lingvistika).</td>
</tr>
</table>

	Čaušević, Ekrem (1997). "*Adverbijalizacija u turskome jeziku." Prilozi za orijentalnu filologiju* 46/1996. 13-37. Čaušević, Ekrem (1996). *Gramatika suvremenoga turskog jezika*, Zagreb. Čaušević, Ekrem (1995). "*Nominalizacija u turskome jeziku (II). Prilog kontrastivnoj analizi sintakse turskog i hrvatskog jezika*." *Suvremena lingvistika* 40. 33-50 (dostupno na stranici *Suvremena lingvistika*). Banguoğlu, Tahsin (1974). *Türkçenin Grameri*. İstanbul.
	Dodatna Lewis, Geoffrey (2000). *Turkish Grammar*. Oxford; New York. Kononov, A. N. (1956). *Grammatika sovremennogo tureckogo literaturnogo jazyka*, Moskva; Leningrad.
Napomene	Ocjena se izvodi zbrajanjem svih bodova postignutih tokom semestra.

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="5">za orijentalnu filologiju</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Sintaksa turskog jezika 1</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FIL TUR 315</td><td>Status (obavezni ili izborni)</td><td>obavezni</td><td>ECTS</td><td>12</td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>prvi</td><td>Semestar</td><td>peti</td><td>Ak. godina</td><td>2022/2023.
2'23/2024.
2024/2025.</td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="5"></td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="5">bosanski, turski</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">Prof. dr. Kerima Filan</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet: 110
E-mail:
kerima.filan@ff.unsa.ba
Telefon: 033-253-471</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">http://www.ff.unsa.ba/index.php/bs/odsjeci/odsjek-za-orijentalnu-filologiju</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Saradnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">Dr. Mirsad Turanović
Amina Ajdinović-Mehović, MA
Lektor za turski jezik</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet: 114
E-mail:
mirsad.turanovic@ff.unsa.ba
amina.ajdinovic-mehovic@ff.unsa.ba
Telefon: 033-253-114</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">http://www.ff.unsa.ba/index.php/bs/odsjeci/odsjek-za-orijentalnu-filologiju</td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="5">predavanja 2 vježbe 6</td></tr>
<tr><td>Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Obrađuje se struktura turske rečenice, imenske i glagolske, polazeći od jednostavne preko proširene do složene rečenice. Težište je na dijelovima rečenice prema njihovoj sintaksičkoj funkciji. Razmatra se „upravljačka uloga“ predikata. Upoređuje se turska rečenica sa njenim semantičkim ekvivalentom/ekvivalentima u b/h/s jeziku.</td></tr>
<tr><td>Cilj kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Savladati sintaksu turske rečenice polazeći od jednostavne preko proširene do složene rečenice. Savladati linearno nizanje rečeničnih konstituenata u turskoj rečenici i „upravljačku ulogu“ predikata.</td></tr>
</table>

Ishodi učenja	Ovlada se oblicima i položajem konstituenata u rečeničnom nizu u jednostavnoj, proširenoj i složenoj rečenici. Uspoređuje se sintaksa i semantika turske rečenice s prevodnim ekvivalentom u b/h/s jeziku.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Opšti pregled sintaksičkog ustroja turskog jezika.
2.	Struktura turske rečenice: jednostavna imenska rečenica.
3.	Struktura turske rečenice: jednostavna glagolska rečenica.
4.	Vrste sintagmi u turskom jeziku: atributska sintagma.
5.	Vrste sintagmi u turskom jeziku: priloškoodredbena sintagma.
6.	Predikat u turskoj rečenici.
7.	Subjekat u turskoj rečenici.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Preoblika atribucije u turskom jeziku (participi).
10.	Preoblika atribucije u turskom jeziku (proparticipi).
11.	Preoblika nominalizacije u turskom jeziku (glagolske imenice).
12.	Preoblika nominalizacije u turskom jeziku (glagolske imenice).
13.	Preoblika adverbijalizacije (gerundi).
14.	Preoblika adverbijalizacije (kvazigerundi).
15.	Priprema za ispit. Analiza odabranoga teksta.

16.	Priprema za ispit (U ovoj sedmici nema nastave).
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Individualni i grupni rad. Predavanja. Upotreba prezentacija u izvođenju nastave (PPT). Jezičke vježbe. Razgovor, diskusija, usmeno sudjelovanje. Lektorske vježbe. Pismeni radovi, usmeno izlaganje, razgovor.
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta vrši se dodjeljivanjem bodova za aktivnost, za provjeru znanja u toku semestra te na završnom ispitu na kraju semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Polusemestralna provjera znanja	20	20%
2.	Aktivnost u nastavi na vježbama tokom semestra i provjere stečenih vještina i kompetencija.	30	30%
3.	Završni ispit	50	50%
	Ukupno: 100 bodova		100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

1. Na polusemestralnoj provjeri znanja radi se test iz gradiva koje se obrađuje na predavanjima.
2. Na kraju semestra saradnik i lektor dodjeljuju bodove prema navedenim kriterijima.
3. Završni ispit sastoji se iz pismenog i usmenog dijela. Za pristupanje usmenom ispitu u okviru završnog ispita potrebno je položiti pismeni dio ispita sa min. 16 bodova od max 30 bodova. Usmeni dio ispita nosi max. 20 bodova.

Napomena: min. 55 bodova, max. 100 bodova.

Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

	a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna* Čaušević, Ekrem (1996). *Gramatika suvremenoga turskog jezika*, Zagreb. Čaušević, Ekrem (1994). "Struktura turske rečenice. Prilog kontrastivnoj analizi sintakse turskog i hrvatskog jezika. *Suvremena lingvistika* 37: 5-34. Banguoğlu, Tahsin (1974). *Türkçenin Grameri*. İstanbul.
	Dodatna Lewis, Geoffrey (2000). *Turkish Grammar*. Oxford; New York. Kononov, A. N. (1956). *Grammatika sovremennogo tureckogo literaturnogo jazyka*, Moskva; Leningrad. Karahan, Leyla. (1991), *Türkçede Söz Dizimi – Cümle Tahlileri*. Ankara. Aykut, Ksenija (2011). *Kontrastiranje turskog i srpskog jezika*. Beograd.
Napomene	Ocjena se izvodi zbrajanjem svih bodova postignutih tokom semestra.

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	za orijentalnu filologiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Sintaksa turskog jezika 2				
Šifra/kod	FIL TUR 316	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	12
Ciklus studija	prvi	Semestar	šesti	Ak. godina	2022/20 2023/20 2024/20
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta					
Jezik izvođenja nastave	bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. dr. Kerima Filan			
	Kontakt podaci	Kabinet: 110 E-mail: kerima.filan@ff.unsa.ba Telefon: 033-253-471	Termin konsultacija	http://www.ff.unsa.ba/index.php/bs/odsj za-orijentalnu-filologiju	
Saradnik	Ime i prezime	Doc. dr. Mirsad Turanović Amina Ajdinović-Mehović, MA Lektor za turski jezik			
	Kontakt podaci	Kabinet: 114 E-mail: mirsad.turanovic@ff.unsa.ba amina.ajdinovic-mehovic@ff.unsa.ba Telefon: 033-253-114	Termin konsultacija	http://www.ff.unsa.ba/index.php/bs/odsj za-orijentalnu-filologiju	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 2		vježbe 8		
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Obrađuje se sintaksa finitnih glagolskih formi u turskom jeziku. Obrađuje se struktura turske proširene i složen Težište je na tipovima složenih rečenica. Uspoređuje se turska rečenica sa njenim semantičkim ekvivalent jeziku.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Savladavati sintaksu turske proširene i složene rečenice. Savladati tipove asindetski i sindetski složenih rečenica ekvivalente tih turskih rečenica u b/h/s jeziku.				
Ishodi učenja	Ovlada se tipovima turske rečenice. Uspoređuje se sintaksa i semantika turske rečenice sa prevodnim ekvi b/h/s jeziku.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Sintaksa finitnih glagolskih formi: sadašnje gl vrijeme.
2.	Sintaksa finitnih glagolskih formi: prošlo gl vrijeme.
3.	Sintaksa finitnih glagolskih formi: buduće gl vrijeme.
4.	Sintaksa finitnih glagolskih formi: složena gl vremena.
5.	Sintaksa finitnih glagolskih formi: izražavanje modalnih značenja.
6.	Objekat i objekatska sintagma.
7.	Priloško odredbena sintagma.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Složena rečenica. Asindetski složena rečenica. Kontrastiranje sa b/h/s jezikom.
10.	Asindetske rečenice sa sklopljenom zapovjednom, upitnom rečenicom te sa imenskom negacijom *değil*. Kontrastiranje sa b/h/s jezikom.
11.	Sindetske rečenice. Nezavisnosložene rečenice. Kontrastiranje sa b/h/s jezikom. Upravni govor.
12.	Kontrastiranje turskoga i b/h/s jezika: Načini izražavanja b/h/s zavisnosloženih rečenica u turskom jeziku.
13.	Kontrastiranje turskoga i b/h/s jezika: Načini izražavanja b/h/s zavisnosloženih rečenica u turskom jeziku.
14.	Pogodbena rečenica. Poredbena rečenica.
15.	Osvrt na rečenice s gerundom na –Ip. Kontrastiranje s b/h/s jezikom.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17. **18.**	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu

<table>
<tr><td>Način izvođenja nastave (oblici i metode)</td><td>Individualni i grupni rad.
Predavanja. Upotreba prezentacija u izvođenju nastave (PPT).
Jezičke vježbe. Razgovor, diskusija, usmeno sudjelovanje.
Lektorske vježbe. Pismeni radovi, usmeno izlaganje, razgovor.</td></tr>
<tr><td>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</td><td>Praćenje rada studenta vrši se dodjeljivanjem bodova za aktivnost, za provjeru znanja u toku semestra te na završnom ispitu na kraju semestra prema sljedećim elementima praćenja:

<table>
<tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr>
<tr><td>1.</td><td>Polusemestralna provjera znanja</td><td>20</td><td>20%</td></tr>
<tr><td>2.</td><td>Aktivnost u nastavi na vježbama tokom semestra i provjere stečenih vještina i kompetencija.</td><td>30</td><td>30%</td></tr>
<tr><td>3.</td><td>Završni ispit</td><td>50</td><td>50%</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr>
</table>

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

1. Na polusemestralnoj provjeri znanja radi se test iz gradiva koje se obrađuje na predavanjima.
2. Na kraju semestra saradnik i lektor dodjeljuju bodove prema navedenim kriterijima.
3. Završni ispit sastoji se iz pismenog i usmenog dijela. Za pristupanje završnom ispitu potrebno je steći najmanje 50% bodova tokom semestra. Za pristupanje usmenom ispitu u okviru završnoga ispita potrebno je položiti pismeni dio ispita sa min. 16 bodova od max 30 bodova. Usmeni dio ispita nosi max. 20 bodova.

Napomena: min. 55 bodova, max. 100 bodova.</td></tr>
<tr><td>Skala ocjenjivanja</td><td>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</td></tr>
<tr><td>Literatura</td><td>Obavezna
Čaušević, Ekrem (1996). Gramatika suvremenoga turskog jezika, Zagreb.
Čaušević, Ekrem (1994). “Struktura turske rečenice. Prilog kontrastivnoj analizi sintakse turskog i hrvatskog jezika. Suvremena lingvistika 37: 5-34.
Banguoğlu, Tahsin (1974). Türkçenin Grameri. İstanbul.</td></tr>
</table>

	Dodatna Lewis, Geoffrey (2000). *Turkish Grammar*. Oxford; New York. Kononov, A. N. (1956). *Grammatika sovremennogo tureckogo literaturnogo jazyka*, Moskva; Leningrad. Karahan, Leyla. (1991), *Türkçede Söz Dizimi – Cümle Tahlileri*. Ankara.
Napomene	Ocjena se izvodi zbrajanjem svih bodova postignutih tokom semestra.

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="5">za orijentalnu filologiju</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Tvorba riječi u turskom jeziku 1</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FIL TUR 519</td><td>Status (obavezni ili izborni)</td><td>obavezni</td><td>ECTS</td><td>12</td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>drugi</td><td>Semestar</td><td>treći</td><td>Ak. godina</td><td>2022/2023.
2023/2024.
2024/2025.</td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="5"></td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="5">bosanski</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">Prof. dr. Kerima Filan</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet: 110
E-mail:
kerima.filan@ff.unsa.ba
Telefon: 033-253-471</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">http://www.ff.unsa.ba/index.php/bs/odsjeci/odsjek-za-orijentalnu-filologiju</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Saradnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">Dr. Mirsad Turanović
Amina Ajdinović-Mehović, MA</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet: 114
E-mail:
mirsad.turanovic@ff.unsa.ba
amina.ajdinovic-mehovic@ff.unsa.ba
Telefon: 033-253-114</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">http://www.ff.unsa.ba/index.php/bs/odsjeci/odsjek-za-orijentalnu-filologiju</td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="5">predavanja 2 vježbe 4</td></tr>
<tr><td>Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Obrađuje se tvorba riječi kao lingvistička disciplina. Ukazuje se na tvorbu riječi kao lingvistički proces. Upoznaju se jedinice tvorbe riječi. Obrađuju se najplodniji sufiks odeimeničke i odglagolske tvorbe. Diskutira se „sinonimija“ između tvorenica. Ukazuje se na značenja i pragmatička svojstva riječi.</td></tr>
<tr><td>Cilj kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Savladati značenja najplodnijih među mnogobrojnim tvorbenim sufiksima u turskom jeziku koji su važno obilježje njegove aglutinativne prirode. Osmotriti semantičko polje koje izvedena riječ stekne tako što jedna tvorbena osnova primi jedan određeni sufiks. Uočavati eventualnu promjenu u sintaksičkoj funkciji za tvorbenu osnovu u novom sklopu osnova + tvorbeni sufiks.</td></tr>
<tr><td>Ishodi učenja</td><td colspan="5">Ovlada se značenjem brojnih turskih tvorbenih sufiksa. To je „alat“ za savladavanje</td></tr>
</table>

	semantike riječi i semantičkih odnosa unutar vokabulara datoga jezika i nadalje za savladavanje semantike teksta.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Šta je tvorba riječi? Tvorba riječi prema drugim jezičnim disciplinama.
2.	Jedinice tvorbe riječi (riječ, morfema, vrste morfema). Leksema i morfema. Leksema i riječ. Frazeologizam.
3.	Tvorenica i netvorenica. Motivisanost. Sekundarna motivacija i narodna etimologija.
4.	Proces tvorbe riječi. Kako se bogati leksički fond. Tvorbeni model(i) u savremenom turskom jeziku.
5.	Tvorbeni sufiksi u turskom jeziku: odimenička tvorba (I)
6.	Tvorbeni sufiksi u turskom jeziku: odimenička tvorba (II).
7.	Tvorbeni sufiksi u turskom jeziku: odimenička tvorba (III).
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Tvorbeni sufiksi u turskom jeziku: odglagolska tvorba (I).
10.	Tvorbeni sufiksi u turskom jeziku: odglagolska tvorba (II).
11.	Sinonimija između tvorenica.
12.	Leksika u savremenom turskom jeziku. Konverzija.
13.	Značenja i pragmatička svojstva leksičkih jedinica.
14.	Izučavanje tvorbe riječi u turskoj lingvistici.
15.	Priprema za ispit. Analiza odabranih primjera.
16.	Priprema za ispit (U ovoj sedmici nema nastave).

17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Individualni i grupni rad. Predavanje. Upotreba prezentacija u izvođenju nastave (PPT). Jezičke vježbe. Razgovor, diskusija, usmeno izlaganje. Pismeni radovi, usmeno izlaganje, razgovor.
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za aktivnost, za provjeru znanja u toku semestra te na završnom ispitu na kraju semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Polusemestralna provjera znanja.	30	30%
2.	Aktivnost u nastavi na vježbama tokom semestra i provjera stečenih vještina.	20	20%
3.	Završni ispit.	50	50%
		Ukupno: 100 bodova	100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

1. Na polusemestralnoj provjeri znanja radi se test iz gradiva koje se obrađuje na predavanjima i vježbama.
2. Na kraju semestra saradnik dodjeljuje bodove prema navedenim kriterijima.
3. Završni ispit sastoji se iz pismenog i usmenog dijela. Za pristupanje usmenom ispitu u okviru završnoga ispita potrebno je položiti pismeni dio ispita sa min. 16 bodova od max. 30. Usmeni dio ispita nosi max. 20 bodova.

Napomena: min. 55 bodova, max. 100 bodova.

Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;

	c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna* Zülfikar, Hamza (1991 i dr.). *Terim Sorunları ve Terim Yapma Yolları*. Ankara. Čaušević, Ekrem (1996). *Gramatika suvremenoga turskog jezika*, Zagreb. Banguoğlu, Tahsin (1974). *Türkçenin Grameri*. İstanbul.
	Dodatna Lewis, Geoffrey (2000). *Turkish Grammar*. Oxford; New York. Kononov, A. N. (1956). *Grammatika sovremennogo tureckogo literaturnogo jazyka*, Moskva; Leningrad. Babić, S. (2002). *Tvorba riječi u hrvatskome književnome jeziku*. Zagreb. (Ili neko od ranijih izdanja). Aksan, D. (1996). *Türkçenin Sözvarlığı. Türk Dilinin Sözcükbilimiyle İlgili Gözlemler, Saptamalar.* Ankara. *Yabancı Kelimelerin Türkçe Karşılıkları – Sözlük* (dostupno na stranici Türk Dil Kurumu).
Napomene	Ocjena se izvodi zbrajanjem svih bodova postignutih tokom semestra.

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	za orijentalnu filologiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Tvorba riječi u turskom jeziku 2				
Šifra/kod	FIL TUR 510	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	12
Ciklus studija	drugi	Semestar	četvrti	Ak. godina	2022/2023. 2023/2024. 2024/2025.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta					
Jezik izvođenja nastave	bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. dr. Kerima Filan			
	Kontakt podaci	Kabinet: 110 E-mail: kerima.filan@ff.unsa.ba Telefon: 033-253-471	Termin konsultacija	http://www.ff.unsa.ba/index.php/bs/odsjeci/za-orijentalnu-filologiju	
Saradnik	Ime i prezime	Doc. dr. Mirsad Turanović Amina Ajdinović-Mehović, MA			
	Kontakt podaci	Kabinet: 114 E-mail: mirsad.turanovic@ff.unsa.ba amina.ajdinovic-mehovic@ff.unsa.ba Telefon: 033-253-114	Termin konsultacija	http://www.ff.unsa.ba/index.php/bs/odsjeci/za-orijentalnu-filologiju	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 2		vježbe 4		
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Obrađuje se prelazak sa arapskog na latinično pismo te prisustvo arapske i perzijske leksike u savrem turskom jeziku. Komentira se Atatürkov odnos prema turskom jeziku i uspostavljanje novih jezičkih teorija. Kroz osvrt na djelovanje na polju purifikacije turskog jezika obrađuje se izvođenje novih rije Obrađuje se i prisustvo turcizama u bosanskom jeziku.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Steći znanje o razvoju leksike turskog jezika u savremeno doba.				
Ishodi učenja	Ovladati tvorbom i semantikom riječi i semantičkim odnosima unutar vokabulara turskog jezika.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Osvrt na neke karakteristike leksike turskog jezika. Leksika iz arapskog i perzijskog jezika u savremenom turskom jeziku.
2.	Jezici u kontaktu. Glavne karakeristike posuđene leksike.
3.	Osvrt na neke karakteristike leksike turskog jezika. Leksika iz arapskog i perzijskog jezika u turskoj rečenici.
4.	Uvođenje latiničnog pisma u Turskoj.
5.	Atatürk i turski jezik.
6.	Osvrt na nove jezičke teorije u turskoj nauci o jeziku.
7.	Osvrt na nove jezičke teorije u turskoj nauci o jeziku.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Osvrt na djelovanje i doprinos nekih znanstvenika.
10.	Osvrt na izvođenje novih riječi.
11.	Tehnički termini.
12.	Savremeni turski jezik.
13.	Konačni pregled: tvorbeni sufiksi u turskom jeziku.
14.	Turcizmi u bosanskom jeziku.
15.	Turcizmi u bosanskom jeziku.

16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Individualni i grupni rad. Predavanje. Upotreba prezentacija u izvođenju nastave (PPT). Jezičke vježbe. Razgovor, diskusija, usmeno izlaganje. Pismeni radovi, usmeno izlaganje, razgovor.
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za aktivnost, za provjeru znanja u toku semestra te na završnom ispitu na kraju semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Polusemestralna provjera znanja.	30	30%
2.	Aktivnost u nastavi na vježbama tokom semestra i provjera stečenih vještina.	20	20%
3.	Završni ispit.	50	50%
	Ukupno: 100 bodova		100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

1. Na polusemestralnoj provjeri znanja radi se test iz gradiva koje se obrađuje na predavanjima.
2. Na kraju semestra saradnik dodjeljuje bodove prema navedenim kriterijima.
3. Završni ispit sastoji se iz pismenog i usmenog dijela. Za pristupanje završnom ispitu potrebno je steći najmanje 50% bodova tokom semestra. Za pristupanje usmenom ispitu u okviru završnoga ispita potrebno je položiti pismeni dio ispita sa min. 16 bodova od max. 30. Usmeni dio ispita nosi max. 20 bodova.

Napomena: min. 55 bodova, max. 100 bodova.

Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;

	c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	<u>*Obavezna*</u> Zülfikar, Hamza (1991 i dr.). *Terim Sorunları ve Terim Yapma Yolları*. Ankara. Čaušević, Ekrem (1996). *Gramatika suvremenoga turskog jezika*, Zagreb. Eker, Süer (2011 ili neko drugo izdanje). *Çağdaş Türk Dili*. Ankara. Banguoğlu, Tahsin (1974). *Türkçenin Grameri*. İstanbul. Škaljić, Abdulah (1985 ili koje drugo izdanje). *Turcizmi u srpskohrvatskom-hrvatskosrpskom jeziku*. Sarajevo.
	<u>*Dodatna*</u> Lewis, Geoffrey (2000). *Turkish Grammar*. Oxford; New York. Lewis, Geoffrey (1999). *The Turkish Language Reform: A Catastrophic Success*. Oxford. Oxford University Press ili Lewis, Geoffrey (2016). *Trajik Başarı: Türk Dil Reformu*. Çeviribilim Yayınları. Atabay, Neşe i dr. (1983. i kasnija izdanja). *Sözcük Türleri (Ad, Sıfat, Belirteç, Adil, İlgeç, Bağlaç, Ünlem, Eylem)*. Ankara. Türk Dil Kurumu Yayınları. Kononov, A. N. (1956). *Grammatika sovremennogo tureckogo literaturnogo jazyka*, Moskva; Leningrad. Babić, S. (2002). *Tvorba riječi u hrvatskome književnome jeziku*. Zagreb. (Ili neko od ranijih izdanja). Aksan, D. (1996). *Türkçenin Sözvarlığı. Türk Dilinin Sözcükbilimiyle İlgili Gözlemler, Saptamalar*. Ankara. *Yabancı Kelimelerin Türkçe Karşılıkları – Sözlük* (dostupno na stranici Türk Dil Kurumu). Vajzović, Hanka (1999). *Orijentalizmi u književnom djelu – lingvistička analiza*. Sarajevo.
Napomene	Usmeni dio ispita imaju pravo polagati studenti koji su položili pismeni dio ispita. Ocjena se izvodi zbrajanjem svih bodova osvojenih tokom semestra. Svaki elemenat ima propisani minimum bodova koji moraju biti osvojeni (min. 55%) kako bi se ti bodovi uzeli u obzir.

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="5">za orijentalnu filologiju</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Uvod u osmanski jezik</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FIL TUR 477</td><td>Status (obavezni ili izborni)</td><td>obavezni</td><td>ECTS</td><td>4</td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>drugi</td><td>Semestar</td><td>prvi</td><td>Ak. godina</td><td>2022/2023.
2023/2024.
2024/2025.</td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="5"></td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="5">bosanski</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">Prof. dr. Kerima Filan</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet: 110
E-mail: kerima.filan@ff.unsa.ba
Telefon: 033-253-471</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">http://www.ff.unsa.ba/index.php/bs/odsjeci/odsjek-za-orijentalnu-filologiju</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Saradnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">Vježbe izvodi nastavnik</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet:
E-mail:
Telefon:</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">http://www.ff.unsa.ba/index.php/bs/odsjeci/odsjek-za-orijentalnu-filologiju</td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="5">predavanja 1 vježbe 1</td></tr>
<tr><td>Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Primjena arapskog pisma na osmansko-turski jezik.
Gramatička pravila osmanskog jezika.
Čitanje jednostavnih štampanih tekstova na turskom jeziku u arapskom pismu. Transliteracija tih tekstova na latinično pismo.</td></tr>
<tr><td>Cilj kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Ovladavanje čitanjem i razumijevanjem jednostavnih štampanih tekstova na osmansko-turskom jeziku. Ovladavanje transliteracijom takvih tekstova iz arapskog na latinično pismo. Ovladavanje gramatičkim pravilima osmansko-turskog jezika.</td></tr>
<tr><td>Ishodi učenja</td><td colspan="5">Čitanje jednostavnih štampanih tekstova na osmansko-turskom jeziku.
Transliteracija tih tekstova na latinično pismo i njihovo prevođenje na bosanski/hrvatski/srpski jezik.
Ovlada se korištenjem rječnika osmansko-turskog jezika.
Ovlada se općim pravilima osmansko-turskog jezika.</td></tr>
</table>

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Arapsko pismo i abeceda. Nazivi slova. Brojevi. Bilježenje vokala. Pravila za bilježenje *hemze*.
2.	Primjena arapskog pisma na turski jezik. Bilježenje konsonanata i vokala u turskim riječima.
3.	Vokalna harmonija i harmonija konsonanata u osmansko-turskom jeziku. Čitanje i transliteriranje riječi.
4.	Bilježenje posvojnih sufiksa arapskim pismom. Bilježenje zamjenica arapskim pismom. Bilježenje padežnih sufiksa arapskim pismom. Čitanje i transliteriranje tekstova
5.	Bilježenje sufiksa za oznaku glagolskih vremena. Čitanje i transliteriranje tekstova.
6.	Bilježenje sufiksa za glagolske načine. Čitanje i transliteriranje tekstova.
7.	Bilježenje sufiksa za glagolski lik. Čitanje i transliteriranje tekstova.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Bilježenje sufiksa za participe i glagolske imenice. Čitanje i transliteriranje tekstova.
10.	Bilježenje sufiksa za gerunde i kvazigerunde. Čitanje i transliteriranje tekstova.
11.	Bilježenje postpozicija. Čitanje i transliteriranje tekstova.
12.	Konstrukcija *izafet*. Čitanje i transliteriranje tekstova.
13.	Arapska genitivna veza. Čitanje i transliteriranje tekstova.
14.	Plural u arapskom jeziku. Čitanje i transliteriranje tekstova.
15.	Nazivi za dane i mjesece u arapskom jeziku. Računanje vremena po islamskom kalendaru. Čitanje i transliteriranje tekstova.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu

18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Frontalni, grupni i individualni rad. Predavanje. Vježbe. Čitanje, transliteriranje, prevođenje teksta; razgovor, diskusija. Pismeni radovi.
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta vrši se dodjeljivanjem bodova za aktivnost i provjeru znanja u toku semestra te na završnom ispitu na kraju semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Polusemestralna provjera znanja	30	30%
2.	Aktivno sudjelovanje u nastavi vježbi	20	20%
3.	Završni ispit	50	50%
	Ukupno: 100 bodova		100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

1. Polusemestralna provjera znanja stečenog kroz rad na tekstovima koji se obrade na nastavi.
2. Čitanje i prevođenje tekstova na nastavi vježbi; izvršavanje pismenih zadataka, transliteriranje i prevođenje tekstova obrađenih na nastavi.
3. Završni ispit sastoji se iz pismenog i usmenog dijela. Položen pismeni dio ispita sa min 16 bodova (od ukupno 30) uvjet je za pristupanje usmenom dijelu ispita na kojem se može postići max. 20 bodova.

Napomena: minimum 55 bodova, maximum 100 bodova.

Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.

Literatura	*Obavezna* Bajraktarević, Fehim (1962). *Osnove turske gramatike*. Naučna knjiga. Beograd. Devellioğlu Ferit (1993. itd.) *Osmanlica - türkçe ansiklopedik lûgat : eski ve yeni harflerle*. Ankara. Yüce, Nuri (2008). "Osmanski turski jezik." *Historija Osmanske države i civilizacije*. 147- 171. Sarajevo. Natuknica: "Osmanlı Türkçesi" (1999). Enciklopedija *Osmanlı*. Yeni Türkiye Yayınları. Ankara.
	Dodatna Develi, Hayati (2003). *Osmanlı Türkçesi Kılavuzu*. Istanbul. Muftić, Teufik (1982). *Arapsko pismo*. Orijentalni institut u Sarajevu. Sarajevo. Janković, Srđan (1987). *Arapski izgovor s osnovama arapskog pisma*. Svjetlost. Sarajevo.
Napomene	Ocjena se izvodi zbrajanjem svih bodova postignutih tokom semestra.

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Orijentalna filologija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Uvod u studij turkologije 2				
Šifra/kod	FIL TUR 102	Status (obavezni)		ECTS	8
Ciklus studija	Prvi	Semestar	II	Ak. godina	2022/23., 2023/24., 2024/25.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Uvod u studij turkologije 1, FIL TUR 101				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof.dr. Alena Ćatović			
	Kontakt podaci	Kabinet: 148 E-mail:alena.catovic@ff.unsa.ba Telefon: + 387 33 253 220	Termin konsultacija	Četvrtak 12-15 Petak 10-12	
Saradnik	Ime i prezime	Dr. Edina Nurikić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 114 E-mail: edinaustavdic@gmail.com Telefon: +387 33 253 270	Termin konsultacija	Ponedjeljak 12-15 Srijeda 10-12	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 2 ; seminar: 0 vježbe: 0				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	U okviru predavanja predstavljaju se prva istraživanja iz oblasti turkologije, odnosno najstarije evropske škole, diplomatske akademije i katedre turskoga jezika. U isto vrijeme prati se situacija u Osmanskom carstvu i položaj turskog jezika u obrazovanju, administraciji i literaturi. Također, predavanja uvode studente u povijest nastanka i razvoja evropskih turkoloških studija u 19. i 20. stoljeću, s posebnim osvrtom na razvoj turkologije u Bosni i Hercegovini. Ovaj kolegij upoznaje studente sa stanjem turkoloških studija danas u Evropi, Americi i Turskoj, kao i njihovim postignućima i perspektivama.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj je predmeta uvesti polaznike u povijest turkologije i upoznati ih s postignućima, zadacima i znanstvenim metodama turkoloških studija. Fokus je na predstavljanju turkoloških istraživanja u svijetu i Turskoj i razvoju kritičkog stava kod studenata spram određenih ideološki obojenih pristupa izučavanju turskog jezika i kulture.				
Ishodi učenja	1. Prepoznati osnovne pojmove koji se tiču povijesti turkologije 2. Argumentovano razlikovati turkološka istraživanja u pojedinačnim zemljama 3. Klasificirati turkološka istraživanja prema hronološkom redu				

	4. Interpretirati povijesno-društvene okolnosti koje su dovele do daljnjeg razvoja turkoloških istraživanja u svijetu i u Turskoj 5. Uporediti postignuća i perspektive turkoloških studija u svijetu, u Turskoj i u BiH

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	**Najstariji evropski izvori o Turcima i turskom jeziku**
2.	**Pretpovijest turkološkog jezikoslovlja**
3.	**Prve sistemske gramatike turskog jezika**
4.	**Karakteristike prvih štampanih gramatika turskog jezika**
5.	**Dragomanske škole**
6.	**Novo razdoblje 19. i 20. stoljeće** (Francuska, Engleska, Italija)
7.	**Novo razdoblje 19. i 20. stoljeće** (Austrija, Njemačka)
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	**Novo razdoblje 19. i 20. stoljeće** (Mađarska, Bugarska, Makedonija)
10.	**Novo razdoblje 19. i 20. stoljeće** (Poljska, Češka i Slovačka, Rumunija)
11.	**Novo razdoblje 19. i 20. stoljeće** **(**Srbija, Bosna i Hercegovina, Hrvatska)
12.	**Turkološke studije** (Skandinavija)
13.	**Turkološke studije** (SAD)
14.	**Turkološke studije** (Rusija i SSSR)
15.	**Proučavanje turskog jezika u Turskoj**
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)

17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja Seminari i radionice Vježbe Samostalni zadaci
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Prisustvo	10	10%
2.	Pripreme i diskusije	10	10%
3.	Seminarski rad	10	10%
4.	Polusemestralni ispit	20	20%
5.	Završni ispit	50	50%
	Ukupno: _____bodova		100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

Napomena:

Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna* 1. Izbor enciklopedijskih natuknica. 2. 2. Eren, H. Türklük Bilimi Sözlüğü, Ankara, 1998
	Dodatna 1.Todorova, M., Imaginarni Balkan, Beograd, 1997. 2.Putopisi europskih putopisaca (po izboru i u dogovoru s nastavnikom)

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Orijentalna filologija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Uvod u tursku književnost 2				
Šifra/kod	FIL TUR 243	Status (obavezni)		ECTS	10
Ciklus studija	Prvi	Semestar	II	Ak. godina	2022/23., 2023/24., 2024/25.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Uvod u tursku književnost 1, FIL TUR 244				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski i turski				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof.dr. Alena Ćatović			
	Kontakt podaci	Kabinet: 148 E-mail:alena.catovic@ff.unsa.ba Telefon: + 387 33 253 220	Termin konsultacija	Četvrtak 12-15 Petak 10-12	
Saradnik	Ime i prezime	Dr. Edina Nurikić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 114 E-mail: edinaustavdic@gmail.com Telefon: +387 33 253 270	Termin konsultacija	Ponedjeljak 12-15 Srijeda 10-12	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 2 ; seminar 2 ; vježbe 2				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Predavanja u prvom dijelu kolegija će ukazati i na osobenosti postklasičnog perioda divanske književnosti kao i na njihove glavne predstavnike (Yusuf Nabi, Sabit Užičanin, Nefi). Također, biće izučavano stvaralaštvo epigona divanske književnosti u 18. stoljeću. Na predavanjima, u drugom dijelu kolegija, studenti će biti upoznati sa društveno-historijskim promjenama i reformama u 19. stoljeću koje su stvorile uvjete za nastanak i razvoj moderne turske književnosti. U tom smislu bit će posvećena posebna pažnja izučavanju nastanka modernih književnih žanrova i glavnih predstavnika ovih tokova u književnosti. Kolegij će završiti satima posvećenim pojavi nacionalne ideje i nacionalne turske književnosti u prvim godinama 20. stoljeća.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Osnovni cilj ovog kolegija jeste da se student upozna s najznačajnijim odlikama i naučnim saznanjima o razvoju turske književnosti od perioda osmanskog klasicizma pa do modernih stremljenja u 19. i 20. stoljeću. Ovaj kolegij prati tokove u književnosti u postklasičnom periodu i njene glavne predstavnike u 17. i				

	18. stoljeću. U drugom dijelu kolegija studenti trebaju biti upoznati sa procesom reformi u 19. stoljeću i njegovim odrazom u književnosti, kao i pojavom modernih književnih žanrova.
Ishodi učenja	Prepoznati periode u sklopu turske književnosti Klasificirati djela i autore u sklopu hronološke kategorizacije Prevesti reprezentativna djela (obrađena u okviru vježbi ili predavanja) ili odlomke iz istih. Interpretirati zadano književno djelo iz književno-historijske vizure Analitički promišljati društvene i kulturne okolnosti koje su dovele do pojave različitih vrsta književnosti u okviru klasičnog, postklasičnog i modernog perioda turske književnosti

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	**Divanska književnost 15. stoljeća** Opće značajke
2.	Kulturne prilike u Osmanskom carstvu u doba Mehmeda Fatiha
3.	**Glavni predstavnici klasične osmanske književnosti** Ahmet Paša, Necati, Avni
4.	**Divanska književnost 16. stoljeća** Opće značajke
5.	Kulturne prilike u Osmanskom carstvu u 16.stoljeću
6.	**Glavni predstavnici klasične osmanske književnosti** Zati, Fuzuli, Hajali
7.	**Glavni predstavnici klasične osmanske književnosti** Baki, Tašlidžali Jahja
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	**Divanska književnost 17. stoljeća** Opće značajke
10.	**Glavni predstavnici postklasične osmanske književnosti** Yusuf Nabi, Sabit, Nefi
11.	**18. stoljeće u turskoj književnosti** Epigoni divanske književne tradicije
12.	**Pojava štamparstva**
13.	**Društvene promjene i književne tendencije u 18. stoljeću**

	Opće značajke
14.	**Reforme 19. stoljeća** Utjecaj na književnost
15.	**Tanzimatski Ferman iz 1839. godine** Odraz društveno-historijskih promjena na kulturni život
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Na predavanjima i vježbama kombinuju se različite metode i oblici podučavanja u zavisnosti od sadržaja, strukture i obima pojedine nastavne jedinice. Sastavni dio predavanja čini frontalni rad uz kreativno korištenje audio-vizeulnih materijala i tehnoloških mogućnosti. Pri analizi djela primjenjuju se principi grupnog, individualnog i individualiziranog rada. Na vježbama se akcenat stavlja na rad na tekstu u vidu čitanja, prevođenja i interpretacije reprezentativnih djela u cjelosti ili odlomaka istih. Debate, diskusije, unaprijed pripremljena izlaganja studenata kroz primjenu različitih vrsta strategija podučavanja neki su od najčešćih vidova nastave.
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: **R. br.** / **Elementi praćenja** / **Broj bodova** / **Učešće u ocjeni (%)** 1. Prisustvo — 10 — 10% 2. Pripreme i diskusije — 10 — 10% 3. Seminarski rad — 10 — 10% 4. Polusemestralni ispit — 20 — 20% 5. Završni ispit — 50 — 50% Ukupno: 100 bodova — 100% Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: Napomene:
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.

Literatura	*Obavezna* 1.Nametak, Fehim, Historija turske književnosti, Sarajevo, 2013. 2.Kabakli, Ahmed, Turk Edebiyati Tarihi, Istanbul, (IV tom, 1991. i V tom 1996.) 3.Köprülü, Fuat, Turk Edebiyati Tarihi, Ankara, 1966
	Dodatna 1.Banarlı, N. Sami , Resimli Turk Edebiyati Tarihi I, II, Istanbul, 1998. 2.Göçgün, O., Turk Edebiyati Arastirmalari, I, II, Konya, 1991. 3.Halma, Talat, ur., Turk Edebiyati Tarihi, Ankara, 2006. 4.Tuncer, H., Cumhuriyet Devri Turk Edebiyatı I, II, Izmir, 1996.
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Orijentalna filologija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Moderna turska književnost 2				
Šifra/kod	FIL TUR 346	Status (obavezni)		ECTS	6
Ciklus studija	Prvi	Semestar	VI	Ak. godina	2022/23., 2023/24., 2024/25.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Moderna turska književnost 1, FIL TUR 345				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski i turski				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof.dr. Alena Ćatović			
	Kontakt podaci	Kabinet: 148 E-mail:alena.catovic@ff.unsa.ba Telefon: + 387 33 253 220	Termin konsultacija	Četvrtak 12-15 Petak 10-12	
Saradnik	Ime i prezime	Dr. Edina Nurikić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 114 E-mail: edinaustavdic@gmail.com Telefon: +387 33 253 270	Termin konsultacija	Ponedjeljak 12-15 Srijeda 10-12	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 2 ; seminar ; vježbe 2				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Predmet je koncipiran tako da prati zbivanja na polju turske književnosti od perioda nakon uspostavljanja Republike, pa do savremenih tokova. U okviru predmeta bit će obrađeno stvaralaštvo autora ljevičarske ideologije poput Nazima Hikmeta, Aziza Nesina i Sabahattina Alija, kao i predstavnika socio-realističkih stremljenja kakvi su u romanu Orhan Kemal i Yaşar Kemal, u drami Necati Cumalı te u pripovijetci Tarık Dursun i Sait Faik Abasıyanık. Nasuprot ovim književnim strujama bit će obrađeno i stvaralaštvo Necipa Fazıla Kısaküreka kao pjesnika religijsko-desničarske orijentacije te Fazila Hüsnü Dağlarce i Yaşara Nabija Nayıra kao pjesnika koji imaju nezaobilaznu ulogu u formiranju nacionalnog jezika. Pokret *Garip* i pokret *Drugi Novi* kao dva nova izričajna načina u modernoj turskoj poeziji su predmet izučavanja i analize na primjeru stvaralaštvo pjesnika kao što su Orhan Veli Kanık odnosno Ece Ayhan, Edip Cansever, Turgut Uyar, Cemal Süreyya i Atilla İlhan. Posebna pažnja je posvećena izučavanju ženskog pisma u turskoj književnosti kroz stvaralaštvo spisateljica Emine Işınsu i Erendiz Atasu kao predstavnica suprotnih feminističkih struja. Predmetom su obuhvaćeni i postmodernistički tokovi u savremenoj turskoj književnosti u okviru čega se				

	izučava stvaralaštvo Oğuza Ataya, Nedima Gürsela, Selima İlerija sa posebnim osvrtom na književni opus nobelovca Orhana Pamuka.
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Osnovni cilj kolegija je da se student temeljito upozna s najznačajnijim odlikama i naučnim saznanjima o razvoju moderne turske književnosti pod utjecajem evropske književnosti nakon osnivanja Republike Turske. Student će se upoznati sa svim modernim tokovima u turskoj književnosti koja su uslovljena različitim ideološkim strujanjima od ljevičarskih, socio-realističkih, religijsko-desničarskih pa sve do feminističkih. Bit će omogućeno sveobuhvatnije razumijevanje svih navedenih društvenih, političkih i kulturoloških prilika usred kojih su nastala predmetna djela moderne turske književnosti kao i načina na koji data djela reflektiraju osnovne preokupacije svog vremena odnosno političko-društvenog konteksta. Djela će se posmatrati i sa aspekta književne recepcije i različitih interpretacija kako u prošlosti tako i danas.
Ishodi učenja	Prepoznati i argumentovano razlikovati periode i pokrete u sklopu moderne turske književnosti. Klasificirati djela i autore u sklopu ideološke i hronološke kategorizacije. Prevesti neka reprezentativna djela (obrađena u okviru vježbi) ili odlomke iz istih. Interpretirati zadano književno djelo uz odgovarajući književno-teorijski instrumentarij. Uporediti pojedine književne teorije i izabrati najrelevantnije za analizu predmetnih književnih djela. Analitički promišljati društvene i kulturne okolnosti turskog književnog toposa iz književno-kritičke i književno-historijske perspektive.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	**Ideološka stremljenja u turskoj književnosti 20. stoljeća**
2.	**Ideološka stremljenja u poeziji:** Nazim Hikmet i Necip Fazil Kisakurek
3.	**Turska pripovjetka 20. stoljeća:** Sabahattin Ali i Sait Faik Abasiyanik
4.	**Ljevičarska ideološka stremljenja u modernoj turskoj književnosti** Aziz Nesin.
5.	**Socio-realističke tendencije u u modernoj turskoj književnosti:** Yašar Kemal
6.	**Socio-realističke tendencije u u modernoj turskoj književnosti :** Orhan

	Kemal
7.	**Pokret *Garip***: Orhan Veli Kanik
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	**Pokret *Drugi novi*** : Gulten Akin, Ece Ayhan, Edip Cansever
10.	**Pokret *Drugi novi*** : Turgut Uyar, Cemal Surreya, Atilla Ilhan
11.	**Socio-realizam u drami:** Necati Cumali
12.	**Žensko pismo u savremenoj turskoj književnosti:** Erendiz Atasu, Latife Tekin
13.	**Žensko pismo u savremenoj turskoj književnosti:** Emine Išinsu, Elif Šafak
14.	**Postmodernistička strujanja u savremenoj turskoj književnosti:** Oguz Atay, Nedim Gursel, Selim Ileri
15.	**Postmodernistička strujanja u savremenoj turskoj književnosti :** Orhan Pamuk
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Na predavanjima i vježbama kombinuju se različite metode i oblici podučavanja u zavisnosti od sadržaja, strukture i obima pojedine nastavne jedinice. Sastavni dio predavanja čini frontalni rad uz kreativno korištenje audio-vizeulnih materijala i tehnoloških mogućnosti. Pri analizi djela primjenjuju se principi grupnog, individualnog i individualiziranog rada. Na vježbama se akcenat stavlja na rad na tekstu u vidu čitanja, prevođenja i interpretacije reprezentativnih djelau cjelosti ili odlomaka istih. Debate, diskusije, unaprijed pripremljena izlaganja studenata kroz primjenu različitih vrsta strategija podučavanja neki su od najčešćih vidova nastave.

<table>
<tr>
<td>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</td>
<td>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

<table>
<tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr>
<tr><td>1.</td><td>Prisustvo</td><td>10</td><td>10%</td></tr>
<tr><td>2.</td><td>Pripreme i diskusije</td><td>10</td><td>10%</td></tr>
<tr><td>3.</td><td>Seminarski rad</td><td>10</td><td>10%</td></tr>
<tr><td>4.</td><td>Polusemestralni ispit</td><td>20</td><td>20%</td></tr>
<tr><td>5.</td><td>Završni ispit</td><td>50</td><td>50%</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Ukupno: 100 bodova</td><td></td><td>100%</td></tr>
</table>

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

Napomena:</td>
</tr>
<tr>
<td>Skala ocjenjivanja</td>
<td>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</td>
</tr>
<tr>
<td rowspan="2">Literatura</td>
<td>Obavezna

1. Nametak, Fehim, Historija turske književnosti, Sarajevo, 2013.
2. Halman, Talat Sait i dr. (ur.), Türk Edebiyatı Tarihi, sv. 3, Ankara, 2007.
3. Kabaklı, Ahmed, Türk Edebiyatı, sv. 4, Istanbul, 1997.
4. Kudret, Cevdet, Türk Edebiyatında Hikaye ve Roman I: Tanzimat'tan Meşrutiyet'e kadar (1859-1910), Istanbul, 1987.
5. Korkmaz, Ramazan, Yeni Türk Edebiyatı: El Kitabı (1839-2000), Ankara, 2006.
6. Evin, Ahmet. Türk Romanının, Kökenleri ve Gelişimi, Istanbul, 2004.</td>
</tr>
<tr>
<td>Dodatna

1. Banarlı, N. Sami, Resimli Turk Edebiyati Tarihi I, II, Istanbul, 1998.
2. Göçgün, O., Turk Edebiyati Arastirmalari, I, II, Konya, 1991.
3. Parla, Jale, Babalar ve Oğullar- Tanzimat Romanının Epistemolojik Temelleri, İstanbul, 1993.
4. Tuncer, H., Cumhuriyet Devri Turk Edebiyatı I, II, Izmir, 1996.</td>
</tr>
<tr>
<td>Napomene</td>
<td></td>
</tr>
</table>

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="5">Orijentalna filologija</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Klasična osmanska književnost</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FIL TUR 448</td><td>Status (obavezni)</td><td></td><td>ECTS</td><td>8</td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>Drugi</td><td>Semestar</td><td>II</td><td>Ak. godina</td><td>2022/23., 2023/24., 2024/25.</td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Uvod u klasičnu osmansku književnost, FIL TUR 447</td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="5">Bosanski i turski</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">Prof.dr. Alena Ćatović</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td colspan="2">Kabinet: 148
E-mail:alena.catovic@ff.unsa.ba
Telefon: + 387 33 253 220</td><td>Termin konsultacija</td><td>Četvrtak 12-15
Petak 10-12</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Saradnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">Dr. Edina Nurikić</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td colspan="2">Kabinet: 114
E-mail: edinaustavdic@gmail.com
Telefon: +387 33 253 270</td><td>Termin konsultacija</td><td>Ponedjeljak 12-15
Srijeda 10-12</td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="5">predavanja 2 ; seminar ; vježbe 2</td></tr>
<tr><td>Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Na predavanjima se prati utjecaj društveno-historjskih promjena na tokove književnosti u klasičnom periodu, odnosno drugoj polovini 15. i 16. stoljeću. Posebna pažnja bit će posvećena izučavanju stvaralaštva divanskih pjesnika 15. stoljeća (Şeyhî, Ataî, Safî, Cemalî, Ahmed Paşa, Necatî, Cem Sultan, Mesihî), kao i prozaista i kroničara ovog perioda (Sinan Paşa, Aşık Paşa-zade). Predavanja će nastaviti sa praćenjem kulturnih prilika i knjıževnih tokova u 16. stoljeću, sa posebnim osvrtom na poeziju osmanskih klasika (Zatî, Hayâlî, Fuzûlî, Bakî, Taşlıcalı Yahya Bey, Lami'î Çelebi).</td></tr>
<tr><td>Cilj kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Osnovni cilj ovog kolegija jeste da se student upozna s najznačajnijim odlikama i naučnim saznanjima o razvoju osmanske-turske književnosti u njenom klasičnom periodu, odnosno 16. stoljeću. Ovaj kolegij prati tokove u književnosti od druge polovine 15. stoljeća, odnosno vladavine Sultana Mehmeda Fatiha pa do kraja 16. stoljeća. Posebna pažnja posvećena je izvorima za proučavanje divanske književnosti, tj. pjesničkim teskirama. Savladavanjem programskog sadržaja studenti će prepoznavati odlike poetike klasične osmanske književnosti kao i stvaralaštva njenih glavnih predstavnika</td></tr>
<tr><td>Ishodi učenja</td><td colspan="5">Prepoznati periode u sklopu osmanske književnosti</td></tr>
</table>

	Argumentovano razlikovati periode u okviru osmanske književnosti Klasificirati djela i autore prema ideološkoj i hronološkoj kategorizaciji Prevesti reprezentivne pjesme obrađene u okviru vježbi Interpretirati zadano književno djelo odnosno odlomak iz djela Analitički promišljati društvene i kulturne okolnosti osmanskog književnog toposa iz književno-kritičke i književno-historijske perspektive.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	**Osnovni izvori za proučavanje divanske književnosti**. Pjesničke ***tezkire***
2.	**Divanski pjesnici 15. Stoljeća** Cem Sultan
3.	**Divanski pjesnici 15. stoljeća** Mesihî
4.	**Divanski pjesnici 15. stoljeća** Ahmed Paşa
5.	**Divanski pjesnici 15. stoljeća** Necatî
6.	**Divanski pjesnici 15. stoljeća** Lami-i Čelebi
7.	**Prozaisti 15. stoljeća** Proza 15. stoljeća
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	**Divanska književnost 16. stoljeća** Društveno-historijske i kulturne prilike; opće značajke
10.	**Glavni predstavnici klasične osmanske književnosti:** Zatî
11.	**Glavni predstavnici klasične osmanske književnosti:** Muhibbî
12.	**Glavni predstavnici klasične osmanske književnosti:** Taşlıcalı Yahya
13.	**Glavni predstavnici klasične osmanske književnosti:** Hayâlî
14.	**Glavni predstavnici klasične osmanske književnosti:** Fuzûlî
15.	**Glavni predstavnici klasične osmanske književnosti:** Bakî

16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Na predavanjima i vježbama kombinuju se različite metode i oblici podučavanja u zavisnosti od sadržaja, strukture i obima pojedine nastavne jedinice. Sastavni dio predavanja čini frontalni rad uz kreativno korištenje audio-vizeulnih materijala i tehnoloških mogućnosti. Pri analizi djela primjenjuju se principi grupnog, individualnog i individualiziranog rada. Na vježbama se akcenat stavlja na rad na tekstu u vidu čitanja, prevođenja i interpretacije reprezentativnih djelau cjelosti ili odlomaka istih. Debate, diskusije, unaprijed pripremljena izlaganja studenata kroz primjenu različitih vrsta strategija podučavanja neki su od najčešćih vidova nastave.
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: **R. br.** / **Elementi praćenja** / **Broj bodova** / **Učešće u ocjeni (%)** 1. Prisustvo — 10 — 10% 2. Pripreme i diskusije — 10 — 10% 3. Seminarski rad — 10 — 10% 4. Polusemestralni ispit — 20 — 20% 5. Završni ispit — 50 — 50% Ukupno: 100 bodova — 100% Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna* 1.Nametak, Fehim, Historija turske književnosti, Sarajevo, 2013. 2.Kabakli, Ahmed, Turk Edebiyati Tarihi, Istanbul, (IV tom, 1991. i V tom 1996.) 3.Köprülü, Fuat, Turk Edebiyati Tarihi, Ankara, 1966

	Dodatna 1. Banarlı, N. Sami, Resimli Turk Edebiyati Tarihi I, II, Istanbul, 1998. 2. Göçgün, O., Turk Edebiyati Arastirmalari, I, II, Konya, 1991. 3. Kabaklı, Ahmed, Türk Edebiyatı Tarihi, (tom IV i V) 4. Mengi, Mine, Eski Türk Edebiyatı Tarihi, Ankara, 2002. 5. Şentürk, Ahmet Atilla, Osmanlı Şiir Antolojisi, İstanbul, 2001.
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Orijentalna filologija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Divanska književnost na osmanskom turskom jeziku u Bosni i Hercegovini				
Šifra/kod	FIL TUR 540	Status (obavezni)		ECTS	4
Ciklus studija	Drugi	Semestar	IV	Ak. godina	2022/23., 2023/24., 2024/25.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Postklasična osmanska književnost, FIL TUR 549				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski i turski				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof.dr. Alena Ćatović			
	Kontakt podaci	Kabinet: 148 E-mail:alena.catovic@ff.unsa.ba Telefon: + 387 33 253 220	Termin konsultacija	Četvrtak 12-15 Petak 10-12	
Saradnik	Ime i prezime	Dr. Edina Nurikić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 114 E-mail: edinaustavdic@gmail.com Telefon: +387 33 253 270	Termin konsultacija	Ponedjeljak 12-15 Srijeda 10-12	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 2 ; seminar ; vježbe 2				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Na predavanjima se prati utjecaj društveno-historijskih okolnosti koje su uvjetovale nastanak književnosti na osmanskom turskom jeziku u BiH u drugoj polovini 15. i 16.-tom stoljeću. Posebna pažnja bit će posvećena estetskoj valorizaciji stvaralaštvu bosanskohercegovačkih divanskih pjesnika (Zijaija, Derviš-paša Bajezidagić, Nerkesija, Lamekanija, Vahdetija, Nihadija, Derviš Žagrić, Mezakija, Madžazija, Mejlija, Sukerija, Sabit Užičanin, Fadil-paša Šerifović, Arif Hikmet-beg)), kao i prozaista i kroničara ovog perioda (Pečevija, Muvekkit, Mehmed Halifa, Muhamed Enveri Kadić, Bašeskija). Predavanja će nastaviti sa praćenjem kulturnih prilika i književnih tokova u BiH koji su doveli do nastanka alhamijado književnosti kao i sagledavanjem njenih odlika i specifičnosti. Predavanja se izvode usmeno. U toku svakog semestra student je obavezan pročitati osnovnu kritičku literaturu koja je navedena u ovom programu.				
Cilj kolegija/	Osnovni cilj ovog kolegija jeste da se student upozna s najznačajnijim odlikama i				

nastavnog predmeta	naučnim saznanjima o nastanku divanske književnosti na osmanskom turskom jeziku u Bosni i Hercegovini. Ovaj kolegij prati tokove divanske književnosti u Bošnjaka na osmanskom jeziku od početka 16. stoljeća pa do kraja 19. stoljeća. Posebna pažnja biće posvećena predstavljanju pojedinih bošnjačkih divanskih pjesnika, kao i proznih stvaralaca i njihovih djela. Savladavanjem programskog sadržaja studenti će upoznavati odlike i specifičnosti ove književnosti u širem kontekstu poetike klasične osmanske književnosti.
Ishodi učenja	Prepoznati periode u sklopu divanske književnosti na osmanskom turskom u BiH Klasificirati djela i autore prema ideološkoj i hronološkoj kategorizaciji Prevesti reprezentivne pjesme obrađene u okviru vježbi Interpretirati zadano književno djelo odnosno odlomak iz djela Analitički promišljati društvene i kulturne okolnosti osmanskog književnog toposa iz književno-kritičke i književno-historijske perspektive.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	**Uvod uknjiževnost na osmanskom turskom jeziku u Bosni i Hercegovini** Društveno-historijski kontekst, kulturne prilike.
2.	**Divanski pjesnici u Bosni i Hercegovini** Hasan Zijaija Mostarac
3.	**Divanski pjesnici u Bosni i Hercegovini** Derviš-paša Bajezidagić
4.	**Divanski pjesnici u Bosni i Hercegovini** Nerkesija
5.	***Divanski pjesnici u Bosni i Hercegovini*** *Lamekanija, Vahdetija*
6.	***Divanski pjesnici u Bosni i Hercegovini*** *Nihadija, Medžazija, Derviš Žagrić Mostarac.*
7.	**Divanski pjesnici u Bosni i Hercegovini** Mezakija, Mejlija
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	**Divanski pjesnici u Bosni i Hercegovini** Sukerija, Sabit Užičanin
10.	**Divanski pjesnici u Bosni i Hercegovini** Fadil-paša Šerifović
11.	**Divanski pjesnici u Bosni i Hercegovini** Arif Hikmet-beg
12.	**Divanski prozni žanrovi u književnosti Bošnjaka na osmanskom turskom jeziku**
13.	**Divanski prozni žanrovi u književnosti Bošnjaka na osmanskom turskom**

	jeziku Kronike i kroničari: Pečevija, Mehmed Halifa, Muvekkit, Muhamed Enveri Kadić
14.	**Divanski prozni žanrovi u književnosti Bošnjaka na osmanskom turskom jeziku** Mula Mustafa Bašeskija
15.	**Alhamijado književnost u Bosni i Hercegovini**
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Na predavanjima i vježbama kombinuju se različite metode i oblici podučavanja u zavisnosti od sadržaja, strukture i obima pojedine nastavne jedinice. Sastavni dio predavanja čini frontalni rad uz kreativno korištenje audio-vizeulnih materijala i tehnoloških mogućnosti. Pri analizi djela primjenjuju se principi grupnog, individualnog i individualiziranog rada. Na vježbama se akcenat stavlja na rad na tekstu u vidu čitanja, prevođenja i interpretacije reprezentativnih djelau cjelosti ili odlomaka istih. Debate, diskusije, unaprijed pripremljena izlaganja studenata kroz primjenu različitih vrsta strategija podučavanja neki su od najčešćih vidova nastave.
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: **R. br.** / **Elementi praćenja** / **Broj bodova** / **Učešće u ocjeni (%)** 1. Prisustvo — 10 — 10% 2. Pripreme i diskusije — 10 — 10% 3. Seminarski rad — 10 — 10% 4. Polusemestralni ispit — 20 — 20% 5. Završni ispit — 50 — 50% Ukupno: 100 bodova — 100% Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: Napomena:
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;

	e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna* 1.Nametak, Fehim, Historija turske književnosti, Sarajevo, 2013. 2. Nametak, Fehim, Divanska poezija XVI i XVII stoljeća, Sarajevo, 1991. 2.Kabakli, Ahmed, Turk Edebiyati Tarihi, Istanbul, (IV tom, 1991. i V tom 1996.) 3.Köprülü, Fuat, Turk Edebiyati Tarihi, Ankara, 1966 4.Nametak, Fehim, Pojmovnik divanske tesavvufske književnosti, Sarajevo, 2007.
	Dodatna 1. Banarlı, N. Sami, Resimli Turk Edebiyati Tarihi I, II, Istanbul, 1998. 2. Göçgün, O., Turk Edebiyati Arastirmalari, I, II, Konya, 1991. 3. Kabaklı, Ahmed, Türk Edebiyatı Tarihi, (tom IV i V) 4. Mengi, Mine, Eski Türk Edebiyatı Tarihi, Ankara, 2002. 5. Şentürk, Ahmet Atilla, Osmanlı Şiir Antolojisi, İstanbul, 2001.
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="5">Orijentalna filologija</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Osmanska diplomatika</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FIL TUR 580</td><td>Status (obavezni)</td><td></td><td>ECTS</td><td>2</td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>Drugi</td><td>Semestar</td><td>IV</td><td>Ak. godina</td><td>2022/23., 2023/24., 2024/25.</td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Islamska paleografija, FIL TUR 589</td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="5">Bosanski i turski</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">Prof.dr. Alena Ćatović</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td colspan="2">Kabinet: 148
E-mail:alena.catovic@ff.unsa.ba
Telefon: + 387 33 253 220</td><td>Termin konsultacija</td><td>Četvrtak 12-15
Petak 10-12</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Saradnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">Dr. Edina Nurikić</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td colspan="2">Kabinet: 114
E-mail: edinaustavdic@gmail.com
Telefon: +387 33 253 270</td><td>Termin konsultacija</td><td>Ponedjeljak 12-15
Srijeda 10-12</td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="5">predavanja 1 ; seminar ; vježbe 1</td></tr>
<tr><td>Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Na predavanjima se govori o diplomatici kao pomoćnoj historijskoj nauci koja se bavi izučavanjem historijskih izvora. Kako je ovdje riječ o diplomatičkoj obradi dokumenata Osmanskog carstva, koje se stoljećima protezalo i na području Bosne i Hercegovine, predmet obuhvata historijat razvoja osmanske diplomatike, podjele dokumenata osmanske administracije, arhive u kojima se ti dokumenti čuvaju, te diplomatičku obradu i čitanje pojedinih dokumenata, prvenstveno onih koji se odnose na historiju Bosne i Hercegovine u periodu osmanske vladavine. Predavanja se izvode usmeno, uz teoretska razmatranja pojedinih pitanja, dok se na vježbama čitaju pojedini dokumenti koji se odnose na prostor Bosne i Hercegovine i predstavljaju primjere diplomatičke obrade dokumenata o kojima se govori na predavanjima</td></tr>
<tr><td>Cilj kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Osnovni cilj ovog predmeta jeste da se student upozna s osnovama osmanske diplomatike, klasifikacijom dokumenata osmanske administracije, kao i diplomatičkom obradom pojedinih vrsta dokumenata.</td></tr>
<tr><td>Ishodi učenja</td><td colspan="5">Poznavati teoretske osnove diplomatike kao naučne discipline, kao i historijat razvoja osmanske diplomatike</td></tr>
</table>

	Klasificirati dokumente osmanske administracije Izvršiti diplomatičku obradu predmetnih dokumenata Čitati i interpretirati pojedine dokumente s posebnim osvrtom na dokumente koji se odnose na historiju Bosne i Hercegovine u osmanskom periodu.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Diplomatika kao pomoćna historijska nauka Historijat razvoja osmanske diplomatike
2.	Državno uređenje u Osmanskom carstvu (centralna i lokalna uprava)
3.	Klasifikacija osmanskih dokumenata
4.	Sultanski dokumenti (ferman, berat i ostali dokumenti sultanske kancelarije)
5.	Dokumenti viših organa vlasti
6.	Vrste deftera (*mühimme* defteri)
7.	Vrste deftera (popisni defteri)
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Dokumenti lokalnih organa vlasti (sicil, hücet, temessük)
10.	Dokumenti lokalnih organa vlasti (tezkere, sened, tapu)
11.	Dokumenti lokalnih organa vlasti (fetva, ilam, hücet)
12.	Vakufname
13.	Korespondencija između centralne i lokalne vlasti (mektub, tahrirat, şukka)
14.	Korespondencija između kancelarija (tahvil, ilmühaber, müzekkire)
15.	Dokumenti u svojstvu molbi, zahtjeva i izvještaja (arzuhal, mahzar, ariza, mazbata)
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu

18.

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Na predavanjima i vježbama kombinuju se različite metode i oblici podučavanja u zavisnosti od sadržaja, strukture i obima pojedine nastavne jedinice. Sastavni dio predavanja čini frontalni rad uz kreativno korištenje audio-vizeulnih materijala i tehnoloških mogućnosti. Pri analizi dokumenata primjenjuju se principi grupnog, individualnog i individualiziranog rada. Na vježbama se akcenat stavlja na rad na dokumentu u vidu čitanja, prevođenja i diplomatičke obrade.
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: **R. br.** / **Elementi praćenja** / **Broj bodova** / **Učešće u ocjeni (%)** 1. Prisustvo — 10 — 10% 2. Pripreme i diskusije — 10 — 10% 3. Seminarski rad — 10 — 10% 4. Polusemestralni ispit — 20 — 20% 5. Završni ispit — 50 — 50% Ukupno: 100 bodova — 100% Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: Napomena:
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna* 1. Čolić, Ljiljana, Osmanska diplomatika sa paleografijom, Beograd, 2005 2. Gökbilgin, Mehmed Tayyib, Osmanlı Paleografya ve Diplomatik İlmi, Istanbul, 1992. 3. Kütükoglu, Mübahat S., Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik), Istanbul, 1994.

	Dodatna 1. Eminoğlu, Mehmet, Osmanli vesikalarına okumaya giriş, Ankara, 1996. 2. Encyclopaedia of Islam, Volume IV, sub. Khatt, New edition, Leiden, E. J. Brill, 1990, pp. 1113-1126. 3. Encyclopaedia of Islam, Volume II, sub. Diplomatic, New edition, Leiden, E. J. Brill, 1991., pp. 301-316. 4. Kaleši, Hasan, Najstariji vakufski dokumenti u Jugoslaviji na arapskom jeziku, Priština, 1972. 5. Kanuni i kanun-name za bosanski, hercegovački, zvornički, kliški, crnogorski i skadarski sandžak, Sarajevo, 1957. 6 . Mujić, Muhamed A., Sidžil mostarskog kadije 1632-1634., Mostar, 1987.
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Orijentalna filologija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Uvod u studij turkologije 1				
Šifra/kod	FIL TUR 101	Status (obavezni)		ECTS	8
Ciklus studija	Prvi	Semestar	I	Ak. godina	2022/23., 2023/24., 2024/25.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof.dr. Alena Ćatović			
	Kontakt podaci	Kabinet: 148 E-mail:alena.catovic@ff.unsa.ba alenacatovic@yahoo.com Telefon: + 387 33 253 220	Termin konsultacija	Četvrtak 12-15 Petak 10-12	
Saradnik	Ime i prezime	Dr. Edina Nurikić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 114 E-mail: edinaustavdic@gmail.com Telefon: 061664481	Termin konsultacija	Ponedjeljak 12-15 Srijeda 10-12	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 2 ; seminar ; vježbe;				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Kolegij polazi od definicije i predmeta izučavanja turkoloških studija, te se bavi odnosom turkologije i osmanistike. Predmet istraživanja kologija je turkologija u užem i širem značenju tog znanstvenog naziva. Na predavanjima se prate Turci i turkijski narodi kroz povijest i u savremenom dobu (kratki pregled), upoznajući studente sa prapostojbinom Turaka i drugih altajskih naroda. Kritički se pristupa teoriji altajskih jezika, pitanju srodnosti i tipološke bliskosti, te se analiziraju stavovi pristalica i protivnika hipoteze o srodnosti altajskih jezika. Kolegij definira turkijske jezike kao zaseban ogranak altajskih jezika izučavajući povijest, znanstvene metode i postignuća turkoloških istraživanja u Evropi i svijetu (s posebnim osvrtom na temeljne filološke i lingvističke radove).				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj je predmeta uvesti polaznike u povijest turkologije i upoznati ih s postignućima, zadacima i znanstvenim metodama turkoloških studija				

Ishodi učenja	Znanje: Nakon uspješno odlušanog predmeta studenti će moći prepoznati i objasniti osnovne pojmove koji se tiču turkologije Također studenti će moći da argumentovano razlikuju turskijske narode i turkijske jezike te da klasificiraju turkijske jezike prema hronološkoj periodizaciji. Vještine: Studenti će moći primjeniti znanje o turkijskim narodima i jezicima tako što će biti osposobljeni da interpretiraju povijesne okolnosti koje su dovele do daljnjeg razvoja i podjele savremenih turkijskih jezika Kompetencije: Nakon uspješno odslušane nastave, realiziranih samostalnih zadataka i položenih ispita studenti će moći integrirati stečena znanja i vještine iz oblasti turkoloških istraživanja sa naglaskom na historiji turkijskih naroda i turkijskih jezika te će usvojiti smjernice za daljnje produbljivanje stečenog znanja u vidu samostalnog stručnog rada.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Opće napomene: Turci i turkologija
2.	Turski u porodici turkijskih jezika
3.	Povijest turkijskih naroda (rani period)
4.	Povijest turkijskih naroda (turkijske dinastije)
5.	Povjesni razvoj turkijskih jezika (turkijski u odnosu na druge jezike)
6.	Povjesni razvoj turkijskih jezika (periodizacija)
7.	Povjesni razvoj turkijskih jezika: problem „rotacizma“ i „zetacizma“ i klasifikacije povijesnih turkijskih jezika na tzv. R i Z jezike/dijalekte
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Paleografska svojstva pisama kojima su se služili turkijski narodi u povijesti
10.	Klasifikacija savremenih turkijskih jezika
11.	Razvoj turskog jezika

12.	Osmanski turski jezik
13.	Savremeni turski jezik
14.	Dijalekti savremenog turskog jezika
15.	Savremeni turkijski jezici
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja Seminari i radionice Vježbe Samostalni zadaci
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Prisustvo i aktivnost na nastavi	10	10%
2.	Polusemestralni ispit	30	30%
3.	Seminarski rad	10	10%
4.	Završni ispit	50	50%
	Ukupno: 100 bodova		100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

Napomena:

Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna* 1.Szeged.Róna-Tas, A., The 2.Reconstruction of Proto-Turkic and the Genetic Questions, U: The Turkic Languages (ed. by L. Johanson and É. Á. Csató), London, New York, 1991. (str. 67-80). 2.Mali pojmovnik za kolegij Uvod u turkologiju. (Skripta za internu uporabu).
	Dodatna 1.Baskakov, N. A. (1969.), Vvedenie v izučenie tjurkskih jazykov, Moskva.Eren, H. (1998.), 2.Eren, H., Türklük Bilimi Sözlüğü, Ankara, 1998. 3.Philologiae Turcicae Fundamenta I, Wiesbaden, 1956. 4.Wieser Enzyklopädie des europäischen Ostens, Band 10 – Lexikon der Sprachen des europäischen Ostens /Herausgegeben von M. Okuka unter Mitwirkung von G. Krenn/ Klagenfurt, 2002., poglavlje Turksprachen (E. Čaušević, W. Schulze, H. Haarmann, M. Kappler), str.777-836.
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Orijentalna filologija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Uvod u tursku književnost 1				
Šifra/kod	FIL TUR 243	Status (obavezni)		ECTS	10
Ciklus studija	Prvi	Semestar	III	Ak. godina	2022/23., 2023/24., 2024/25.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski i turski				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof.dr. Alena Ćatović			
	Kontakt podaci	Kabinet: 148 E-mail:alena.catovic@ff.unsa.ba alenacatovic@yahoo.com Telefon: + 387 33 253 220	Termin konsultacija	Četvrtak 12-15 Petak 10-12	
Saradnik	Ime i prezime	Dr. Edina Nurikić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 114 E-mail: edinaustavdic@gmail.com Telefon: 061664481	Termin konsultacija	Ponedjeljak 12-15 Srijeda 10-12	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 2 ; seminar 2 ; vježbe 2				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Na predavanjima se prati pojava pismenosti i usmene književnosti kod turkijskih naroda, utjecaj društveno-historijskih promjena na tokove književnosti kao što su pojava islama i tasavufa, nastanak prvih turskih dinastija, doseljavanje Turaka u Anadoliju, osnivanje Osmanskog Carstva njegov razvoj, vrhunac i dekadencija obilježena reformama u 19. stoljeću. Posebna pažnja bit će posvećena izučavanju sufijske književnosti kako one visokih slojeva društva obilježene likom i djelom Mevlane Dželaludina Rumija, tako i narodne koja je svoj vrhunac dostigla u stvaralaštvu Yunusa Emrea i Hadži Bektaša Velija. Predavanja će ukazati i na osobenosti pojedinih perioda divanske književnosti kao i na njihove glavne predstavnike (Baki, Fuzuli, Zati). Predavanja se izvode usmeno. U toku svakog semestra student je obavezan pročitati osnovnu kritičku literaturu koja je navedena u ovom programu				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Osnovni cilj ovog kolegija jeste da se student upozna s najznačajnijim odlikama i				

	naučnim saznanjima o razvoju turske književnosti od njenih prvih početaka pa do perioda osmanskog klasicizma. Ovaj kolegij prati tokove u književnosti od nastanka usmene predaje i prvih turkijskih epova, preko pojave islama i tesavufa kao bitnih odrednica karaktera književnosti pa do nastanka i razvoja divanske književnosti. Posebna pažnja posvećena je periodizaciji divanske književnosti (početci, klasični i postklasični period) i njenim predstavnicima. Savladavanjem programskog sadržaja studenti će lakše prepoznavati oderđene osobenosti različitih perioda razvoja turske književnosti.
Ishodi učenja	Znanje: Nakon uspješno odlušanog predmeta studenti će moći prepoznati i objasniti periode u sklopu turske književnosti počevši od usmene književnosti, početaka pismenosti, islamizacije i uspostave turskih država na području Anadolije. Također studenti će moći da klasificiraju djela i autore u sklopu hronološke kategorizacije, da razumiju i objasne društveno-historijske okolnosti koje su uvjetovale ovakvu klasifikaciju. Vještine: Studenti će moći primjeniti znanje o periodima, predstavnicima i djelima u okviru usmene, predislamske i početaka islamske turske književnosti tako što će biti osposobljeni da prevode i iz književno-historijske vizure interpretiraju reprezentativna djela (obrađena u okviru vježbi ili predavanja) ili odlomke iz istih. Također će biti osposobljeni da analitički promišljaju društvene i kulturne okolnosti koje su dovele do pojave različitih vrsta književnosti u okviru ranog i klasičnog perioda Kompetencije: Nakon uspješno odslušane nastave, realiziranih samostalnih zadataka i položenih ispita studenti će moći integrirati stečena znanja i vještine iz oblasti usmene, predislamske i rane islamske turske književnosti te će usvojiti smjernice za daljnje produbljivanje stečenog znanja u vidu samostalnog stručnog rada.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Usmena književnost turkijskih naroda najranijeg perioda
2.	Početci pismenosti kod Turaka i najstariji pisani spomenici
3.	Početak islamske turske književnosti: Gaznevidi i Karahanidi (Jusuf Has Hadžib, Mahmud Kašgari)
4.	Književnost najstarijih turskih dinastija: Seldžuci i Harizm Šahovi
5.	Utjecaj pojave islama i tesavufskih tokova na razvoj turske književnosti: Ahmed Jesevi
6.	Književnost anadolskih Seldžuka
7.	Mevlana Dželaluddin Rumi i mevlevijska književnost

8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Turska literatura u vrijeme Mongola
10.	Čagatajska književnost (Ali Šir Nevaji, Husejin Bajkara)
11.	Turski jezik i književnost u Zlatnoj Hordi
12.	Turska književnost za vrijeme dinastije Timurida
13.	Turski jezik i književnost u državi Memluka
14.	Razvoj turske sufijske poezije u Anadoliji: Junus Emre, Hadži Bektaš Veli
15.	Razvoj turske sufijske poezije u Anadoliji: Ahmed Fakih, Šejjad Hamza
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja Seminari i radionice Vježbe Samostalni zadaci

Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)

Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Prisustvo i aktivnost na nastavi	10	10%
2.	Polusemestralni ispit	30	30%
3.	Seminarski rad	10	10%
4.	Završni ispit	50	50%
	Ukupno: 100 bodova		100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

Napomena:

Skala ocjenjivanja

Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.

Literatura

Obavezna

1.Nametak, Fehim, Historija turske književnosti, Sarajevo, 2013.
2.Kabakli, Ahmed, Turk Edebiyati Tarihi, Istanbul, (IV tom, 1991. i V tom 1996.)
3.Köprülü, Fuat, Turk Edebiyati Tarihi, Ankara, 1966

Dodatna

1.Banarlı, N. Sami , Resimli Türk Edebiyatı Tarihi I, II, Istanbul, 1998. 2.Göçgün, O., Turk Edebiyati Arastirmalari, I, II, Konya, 1991. 3.Halma, Talat, ur., Turk Edebiyati Tarihi, Ankara, 2006. 4.Tüncer, H., Cumhuriyet Devri Turk Edebiyatı I, II, Izmir, 1996.

Napomene

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Orijentalna filologija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Moderna turska književnost 1				
Šifra/kod	FIL TUR 345	Status (obavezni)		ECTS	6
Ciklus studija	Prvi	Semestar	V	Ak. godina	2022/23., 2023/24., 2024/25.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski i turski				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof.dr. Alena Ćatović			
	Kontakt podaci	Kabinet: 148 E-mail:alena.catovic@ff.unsa.ba alenacatovic@yahoo.com Telefon: + 387 33 253 220	Termin konsultacija	Četvrtak 12-15 Petak 10-12	
Saradnik	Ime i prezime	Dr. Edina Nurikić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 114 E-mail: edinaustavdic@gmail.com Telefon: 061664481	Termin konsultacija	Ponedjeljak 12-15 Srijeda 10-12	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 2 ; seminar ; vježbe 2				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Na predavanjima se prati period od konca 19. pa do kraja prve polovine 20. stoljeća.U toku predavanja bit će obrađeno stvaralaštvo začetnika turskog romana: Halit Ziya Uşaklıgila, Ercüment Ekrem Talua, Hüseyin Rahmi Gürpınara, prvog modernog turskog prıpovjedača Ömera Seyfettina, kao i utemeljitelja moderne turske poezije Ahmeda Haşima i Yahye Kemala Beyatlıja. Posebna pažnja bit će posvećena razvoju nacionalne ideje kod Turaka i radu Ziya Gökalpa, što je stvorilo osnove za nastanak Nacionalne književnosti. Odlike Nacionalne književnosti bit će izučavane na primjerima tekstova romanopisaca Yakupa Kadrija Karaosmanoğlua, Halide Edip Adıvar i Reşata Nurija Güntekina. Predavanja će ukazati i na osobenosti tradicionalističkih stremljenja u turskoj književnosti prve polovine 20. stoljeća, kao i stvaralaštvo njihovih predstavnika Abdülhaka Şinasija Hisara, Peyami Safe i Ahmeda Hamdija Tanpınara. Predavanja se izvode usmeno, dok se na vježbama obrađuju kraći i duži odlomci iz djela po programu. U toku svakog semestra student je obavezan pročitati ona djela koja su se u izvodima ili cjelovito obrađivala na vježbama, kao i osnovnu				

	kritičku literaturu o njima koja je navedena u ovom programu
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Osnovni cilj ovog kolegija jeste da se student što temeljitije upozna s najznačajnijim odlikama i naučnim saznanjima o razvoju moderne turske književnosti. Ovaj kolegij prati moderne tokove u književnosti od njihovih početka u periodu Tanzimata pa sve do nastanka Nacionalne književnosti i osnivanja Republike Turske. Savladavanjem programskog sadržaja studenti će lakše prepoznavati određene osobenosti ovog prelaznog perioda koje se očituju u razvoju modernih književnih vrsta kao što su roman, pripovjetka, poezija. Student treba steći jasnu sliku o razlici između tradicionalnog i modernog, odnosno vrijednostima klasične osmanske poetike i moderne nacionalne turske književnosti.
Ishodi učenja	Znanje: Nakon uspješno odlušanog predmeta studenti će moći prepoznati i objasniti periode i pokrete u sklopu modernizacijskih tendencija u turskoj književnosti u drugoj polovini 19. i prvoj polovini 20. stoljeća. Također studenti će moći da klasificiraju, argumentovano razlikuju djela i autore prema ideološkoj i hronološkoj kategorizaciiji te da razumiju društveno-historijske okolnosti koje su uvjetovale ovakvu klasifikaciju. Vještine: Studenti će moći primjeniti znanje o periodima, predstavnicima i djelima moderne turske književnosti iz druge polovine 19. i prve polovine 20. stoljeća tako što će biti osposobljeni da prevode i koriste odgovarajući književno-teorijski intstrumentarij za interpretaciju reprezentativnih djela ili odlomaka iz istih. Također će biti osposobljeni da analitički promišljaju društvene i kulturne okolnosti koje su dovele do pojave različitih književnih žanrova i pokreta u modernoj turskoj književnosti. Kompetencije: Nakon uspješno odslušane nastave, realiziranih samostalnih zadataka i položenih ispita studenti će moći integrirati stečena znanja i vještine iz oblasti moderne turske književnosti te će usvojiti smjernice za daljnje produbljivanje stečenog znanja u vidu samostalnog stručnog rada.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Historijska pozadina nastanka moderne turske književnosti : Period *Tanzimata,* prodor zapadnih utjecaja i književnih stremljenja u tursku književnost
2.	Nastanak romana u turskoj književnosti: Halit Ziya Uşaklıgil
3.	Pojava nacionalne ideje: Ziya Gökalp i njegov rad
4.	Nastanak moderne turske prıpovjetke: Ömer Seyfettin
5.	

	Razvoj modernog turskog romana:Ercüment Ekrem Talu, Hüseyin Rahmi Gürpınar
6.	Nastanak moderne turske poezije : Ahmed Haşim**,**Yahya Kemal Beyatlı
7.	Nastanak i razvoj *Nacionalne književnosti*
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Nastanak i razvoj *Nacionalne književnosti:* Yakup Kadri Karaosmanoğlu
10.	Nastanak i razvoj *Nacionalne književnosti* : Halide Edip Adıvar
11.	Nastanak i razvoj *Nacionalne književnosti :* Reşat Nuri Güntekin
12.	Vraćanje tradicionalnim vrijednostima: Peyami Safa
13.	Vraćanje tradicionalnim vrijednostima: Abdülhak Şinasi Hisar
14.	Vraćanje tradicionalnim vrijednostima: Ahmed Hamdi Tanpınar
15.	Vraćanje tradicionalnim vrijednostima
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja Seminari i radionice Vježbe Samostalni zadaci

<table>
<tr><td>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</td><td>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

<table>
<tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr>
<tr><td>1.</td><td>Prisustvo i aktivnost na nastavi</td><td>10</td><td>10%</td></tr>
<tr><td>2.</td><td>Polusemestralni ispit</td><td>30</td><td>30%</td></tr>
<tr><td>3.</td><td>Seminarski rad</td><td>10</td><td>10%</td></tr>
<tr><td>4.</td><td>Završni ispit</td><td>50</td><td>50%</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr>
</table>

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći nači

Napomena:</td></tr>
<tr><td>Skala ocjenjivanja</td><td>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Literatura</td><td>Obavezna

1.Nametak, Fehim, Historija turske književnosti, Sarajevo, 2013.
2.Kabakli, Ahmed, Turk Edebiyati Tarihi, Istanbul, (IV tom, 1991. i V tom 1996.)
3.Köprülü, Fuat, Turk Edebiyati Tarihi, Ankara, 1966</td></tr>
<tr><td>Dodatna

1.Banarlı, N. Sami, Resimli Turk Edebiyati Tarihi I, II, Istanbul, 1998.
2.Göçgün, O., Turk Edebiyati Arastirmalari, I, II, Konya, 1991.
3.Parla, Jale, Babalar ve Oğullar- Tanzimat Romanının Epistemolojik Temelleri, İstanbul, 1993.
4.Tüncer, H., Cumhuriyet Devri Turk Edebiyatı I, II, Izmir, 1996.</td></tr>
<tr><td>Napomene</td><td></td></tr>
</table>

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Orijentalna filologija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Uvod u klasičnu osmansku književnost				
Šifra/kod	FIL TUR 447	Status (obavezni)		ECTS	8
Ciklus studija	Drugi	Semestar	I	Ak. godina	2022/23., 2023/24., 2024/25.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski i turski				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof.dr. Alena Ćatović			
	Kontakt podaci	Kabinet: 148 E-mail:alena.catovic@ff.unsa.ba alenacatovic@yahoo.com Telefon: + 387 33 253 220	Termin konsultacija	Četvrtak 12-15 Petak 10-12	
Saradnik	Ime i prezime	Edina Nurikić, MA			
	Kontakt podaci	Kabinet: 114 E-mail: edinaustavdic@gmail.com Telefon: 061664481	Termin konsultacija	Ponedjeljak 12-15 Srijeda 10-12	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 2 ; seminar ; vježbe 2				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Na predavanjima se prati period nakon raspada Seldžučkog Carstva pa do prvih stoljeća Osmanske države, odnosno vremena Sultana Mehmeda Fatiha. U toku predavanja bit će obrađeno stvaralaštvo autora sufijske orijentacije poput Rumija, Hacı Bektaşa Velija, Sultana Veleda, Ahmeda Fakiha, Yunusa Emrea i dr. Posebna pažnja bit će posvećena izučavanju začetnika klasične osmanske književnosti kao što su: Aşık Paşa, Şeyhoğlu Mustafa, Ahmedî, Kadi Burhaneddin. Predavanja će ukazati i na osobenostı proznog stvaralaštva prije svega mesnevija 14. i 15. stoljeća. Također, poseban akcenat stavit će se na razvoj nauke i umjetnosti za vrijeme vladavine Sultana Mehmeda II Fatiha. Predavanja se izvode usmeno, dok se na vježbama obrađuju kraći i duži odlomci iz djela po programu. U toku svakog semestra student je obavezan pročitati ona djela koja su se, u izvodima ili cjelovito, obrađivala na vježbama, kao i osnovnu kritičku literaturu o njima koja je navedena u ovom programu.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Osnovni cilj ovog kolegija jeste da se student što temeljitije upozna s najznačajnijim odlikama i naučnim saznanjima o razvoju turske književnosti nakon raspada Seldžučke države pa do prvih stoljeća Osmanskog Carstva. Ovaj				

	kolegij prati tokove u književnosti, posebno tesavufske i njihov odraz na stvaralaštvo divanskih pjesnika. Savladavanjem programskog sadržaja studenti će lakše prepoznavati oderđene osobenosti stvaralaštva eminentnih autora 13., 14. i 15. stoljeća. Student treba steći jasnu sliku o periodizaciji, te utjecaju društveno-historijskih dešavanja na tokove u turskoj književnosti od Seldžuka do vremena Sultana Mehmeda Fatiha.
Ishodi učenja	Znanje: Nakon uspješno odlušanog predmeta studenti će moći prepoznati i objasniti stupnjeve razvoja turske književnosti nakon raspada Seldžučke države pa do prvih stoljeća Osmanskog carstva. Također studenti će moći da razumiju i objasne periodizaciju, argumentovano razlikuju djela i autore tesavufske i rane divanske književnosti te da poznaju društveno-historijski kontekst koji je uslovio utjecaj tesavufske književnost na stvaralaštvo divanskih pjesnika kao i općenito razvoj književnosti sve do Sultana Mehmeda Fatiha. Vještine: Studenti će moći primjeniti znanje o književnim tokovima, predstavnicima i djelima anadolske tesavufske i osmanske divanske književnosti do 15. stoljeća tako što će biti osposobljeni da prevode i iz književno-historijske vizure interpretiraju reprezentativna djela ili odlomke iz istih. Također će biti osposobljeni da analitički promišljaju društvene i kulturne okolnosti koje su dovele do pojave tesavufske i divanske književnosti na tlu Anadoliju u periodu od 13. do 15. stoljeća. Kompetencije: Nakon uspješno odslušane nastave, realiziranih samostalnih zadataka i položenih ispita studenti će moći integrirati stečena znanja i vještine iz oblasti tesavufske i divanske književnosti do 15. Stoljeća te će usvojiti smjernice za daljnje produbljivanje stečenog znanja u vidu samostalnog stručnog i naučno-istraživačkog rada.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Društveno-historijske prilike u Anadoliji u 13. stoljeću Utjecaj na razvoj nauke i kulture
2.	Tasavufski tokovi i pjesnici u Anadoliji Rumi, Hacı Bektaş Veli, Sultan Veled
3.	Tasavufski tokovi i pjesnici u Anadoliji Şeyyad Hamza, Ahmed Fakih, Şeyyad İsâ, Hoca Dehanî
4.	Tasavufski tokovi i pjesnici u Anadoliji: Yunus Emre
5.	Hurufijska literatura : Nesimî
6.	Raspad Seldžučkog Carstva i osnivanje bejlika u Anadoliji Utjecaj na razvoj nauke i kulture
7.	

	Osnivanje Osmanskog carstva :Utjecaj na razvoj nauke i kulture
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Mesnevije 14. stoljeća: Glavni predstavnici
10.	Pjesnici začetnici klasične osmanske književnosti: Aşık Paşa, Şeyhoğlu Mustafa, Ahmedî, Kadi Burhaneddin
11.	Doba Sultana Mehmeda Fatiha II : Razvoj nauke i umjetnosti
12.	Osmanski pjesnici 15. Stoljeća: Süleyman Çelebî
13.	Osmanski pjesnici 15. stoljeća: Avni
14.	Sultani pjesnici 15. stoljeća
15.	Osmanski autori mesnevija 15. stoljeća: Salih Yazıcı, Mehmed Yazıcıoğlu
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja Seminari i radionice Vježbe Samostalni zadaci

<table>
<tr><td>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</td><td>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

<table>
<tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr>
<tr><td>1.</td><td>Prisustvo i aktivnost na nastavi</td><td>10</td><td>10%</td></tr>
<tr><td>2.</td><td>Polusemestralni ispit</td><td>30</td><td>30%</td></tr>
<tr><td>3.</td><td>Seminarski rad</td><td>10</td><td>10%</td></tr>
<tr><td>4.</td><td>Završni ispit</td><td>50</td><td>50%</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr>
</table>

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

Napomena:</td></tr>
<tr><td>Skala ocjenjivanja</td><td>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Literatura</td><td>Obavezna

1.Nametak, Fehim, Historija turske književnosti, Sarajevo, 2013.
2.Kabakli, Ahmed, Turk Edebiyati Tarihi, Istanbul, (IV tom, 1991. i V tom 1996.)
3.Köprülü, Fuat, Turk Edebiyati Tarihi, Ankara, 1966</td></tr>
<tr><td>Dodatna

1. Banarlı, N. Sami, Resimli Turk Edebiyati Tarihi I, II, Istanbul, 1998.
2. Göçgün, O., Turk Edebiyati Arastirmalari, I, II, Konya, 1991.
3. Kabaklı, Ahmed, Türk Edebiyatı Tarihi, (tom IV i V)
4. Mengi, Mine, Eski Türk Edebiyatı Tarihi, Ankara, 2002.
5. Şentürk, Ahmet Atilla, Osmanlı Şiir Antolojisi, İstanbul, 2001.</td></tr>
<tr><td>Napomene</td><td></td></tr>
</table>

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Orijentalna filologija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Postklasična osmanska turska književnost				
Šifra/kod	FIL TUR 549	Status (obavezni)		ECTS	8
Ciklus studija	Drugi	Semestar	III	Ak. godina	2022/23., 2023/24., 2024/25.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski i turski				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof.dr. Alena Ćatović			
	Kontakt podaci	Kabinet: 148 E-mail:alena.catovic@ff.unsa.ba alenacatovic@yahoo.com Telefon: + 387 33 253 220	Termin konsultacija	Četvrtak 12-15 Petak 10-12	
Saradnik	Ime i prezime	Dr. Edina Nurikić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 114 E-mail: edinaustavdic@gmail.com Telefon: 061664481	Termin konsultacija	Ponedjeljak 12-15 Srijeda 10-12	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 2 ; seminar ; vježbe 2				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Na predavanjima se prati postklasični perioda, od 17. do kraja 18. stoljeća. U toku predavanja bit će obrađeno stvaralaštvo proznih autora poput Kâtip Çelebije, Hezarfena Efendije, Evliye Çelebije i dr. Posebna pažnja bit će posvećena poeziji pjesnika 17. stoljeća kao što su: Şeyhülislâm Yahya, Nef'î, Yusuf Nabî. Predavanja će ukazati i na osobenosti kulturnih prilika 18. stoljeća, posebno Perıoda lala i vladavine Ahmeda III. U tom kontekstu bıt će valorizirano i stvaralaštvo pjesnika Nedıma. Također, poseban akcenat stavit će se na postklasične pjesnike 18. stoljeća poput: Şeyha Gâliba, Sünbülzâde Vehbija i Erzurumlu İbrahima Akîja, kao i stvaralaštvo divanskih pjesnikinja. Posljednja predavanja odnosit će se na pojavu štamparstva u Osmanskom carstvu i kulturni angažman Ibrahima Muteferrike. Predavanja se izvode usmeno, dok se na vježbama obrađuju kraći i duži odlomci iz djela po programu. U toku svakog semestra student je obavezan pročitati ona djela koja su se, u izvodima ili cjelovito, obrađivala na vježbama, kao i osnovnu kritičku literaturu o njima koja je navedena u ovom programu,				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Osnovni cilj ovog kolegija jeste da se student što temeljitije upozna s najznačajnijim odlikama i naučnim saznanjima o razvoju turske književnosti				

	postklasičnog perioda. Ovaj kolegij prati tokove u književnosti od početka 17. stoljeća, preko Perioda lala, pa sve do početka 19. stoljeća i prvih reformi. Savladavanjem programskog sadržaja studenti će lakše prepoznavati određene osobenosti stvaralaštva eminentnih autora. 17. i 18. stoljeća. Student treba steći jasnu sliku o utjecaju društveno-historijskih dešavanja na tokove u turskoj književnosti od klasičnog perioda pa sve do pojave štamparstva u Osmanskom Carstvu
Ishodi učenja	Znanje: Nakon uspješno odlušanog predmeta studenti će moći prepoznati i objasniti stupnjeve razvoja osmanske književnosti od 17. do kraja 18. stoljeća. Također studenti će moći da razumiju i objasne periodizaciju, argumentovano razlikuju djela i autore postklasične osmanske književnosti uključujući i autore proznih djela. Studenti će moći objasniti i društveno-historijski kontekst koji je utjecao na tokove u osmanskog književnosti od klasičnog perioda do pojave štamparstva u Osmanskom carstvu. Vještine: Studenti će moći primjeniti znanje o književnim tokovima, predstavnicima i djelima postklasične osmanske književnosti 17. i 18. stoljeća. tako što će biti osposobljeni da prevode i iz književno-historijske vizure interpretiraju djela ili odlomke iz djela obrađenih u sklopu predavanja i vježbi. Također će biti osposobljeni da analitički promišljaju društvene i kulturne okolnosti koje su uslovile pojavu u kojima su djelovali autori 17. i 18. stoljeća Kompetencije: Nakon uspješno odslušane nastave, realiziranih samostalnih zadataka i položenih ispita studenti će moći integrirati stečena znanja i vještine iz oblasti postklasične osmanske književnosti te će usvojiti smjernice za daljnje produbljivanje stečenog znanja u vidu samostalnog stručnog i naučno-istraživačkog rada.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Društveno-historijske prilike u Osmanskom Carstvu u 17. stoljeću (njihov utjecaj na razvoj nauke i kulture)
2.	Prozno stvaralaštvo u 17. Stoljeću :Kâtip Çelebi, Hezarfen Efendi
3.	Prozno stvaralaštvo u 17. stoljeću: Evliyâ Çelebi
4.	Poezija u 17. stoljeću : Şeyhülislâm Yahya
5.	Poezija u 17. stoljeću : Nef'î
6.	Poezija u 17. stoljeću : Yusûf Nabî
7.	Društveno-historijske prilike u Osmanskom Carstvu u 18. stoljeću

	(njihov utjecaj na razvoj nauke i kulture)
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	*Period lala* – doba Sultana Ahmeda III Nedîm
10.	Opće odlike poezije postklasičnog perioda
11.	Postklasična divanska poezija: Şeyh Gâlib
12.	Proces 'mahallîleşme' u divanskoj književnosti: Sâbit
13.	Indijski književni stil
14.	Postklasična divanska poezija: Nâ'ilî-i Kadîm
15.	Postklasična divanska poezija: Leskofçalı Gâlib
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17. **18.**	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja Seminari i radionice Vježbe Samostalni zadaci

<table>
<tr><td>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</td><td>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

<table>
<tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr>
<tr><td>1.</td><td>Prisustvo i aktivnost na nastavi</td><td>10</td><td>10%</td></tr>
<tr><td>2.</td><td>Polusemestralni ispit</td><td>30</td><td>30%</td></tr>
<tr><td>3.</td><td>Seminarski rad</td><td>10</td><td>10%</td></tr>
<tr><td>4.</td><td>Završni ispit</td><td>50</td><td>50%</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr>
</table>

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</td></tr>
<tr><td>Skala ocjenjivanja</td><td>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Literatura</td><td>Obavezna
1.Nametak, Fehim, Historija turske književnosti, Sarajevo, 2013.
2.Kabakli, Ahmed, Turk Edebiyati Tarihi, Istanbul, (IV tom, 1991. i V tom 1996.)
3.Köprülü, Fuat, Turk Edebiyati Tarihi, Ankara, 1966
4.Nametak, Fehim, Pojmovnik divanske tesavvufske književnosti, Sarajevo, 2007.</td></tr>
<tr><td>Dodatna

1. Banarlı, N. Sami, Resimli Turk Edebiyati Tarihi I, II, Istanbul, 1998.
2. Göçgün, O., Turk Edebiyati Arastirmalari, I, II, Konya, 1991.
3. Kabaklı, Ahmed, Türk Edebiyatı Tarihi, (tom IV i V)
4. Mengi, Mine, Eski Türk Edebiyatı Tarihi, Ankara, 2002.
5. Şentürk, Ahmet Atilla, Osmanlı Şiir Antolojisi, İstanbul, 2001.</td></tr>
<tr><td>Napomene</td><td></td></tr>
</table>

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Orijentalna filologija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Islamska paleografija				
Šifra/kod	FIL TUR 589	Status (obavezni)		ECTS	8
Ciklus studija	Drugi	Semestar	III	Ak. godina	2022/23., 2023/24., 2024/25.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski i turski				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof.dr. Alena Ćatović			
	Kontakt podaci	Kabinet: 148 E-mail:alena.catovic@ff.unsa.ba alenacatovic@yahoo.com Telefon: + 387 33 253 220	Termin konsultacija	Četvrtak 12-15 Petak 10-12	
Saradnik	Ime i prezime	Dr. Edina Nurikić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 114 E-mail: edinaustavdic@gmail.com Telefon: 061664481	Termin konsultacija	Ponedjeljak 12-15 Srijeda 10-12	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 1 ; seminar ; vježbe 1				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Na predavanjima se govori o paleografiji kao pomoćnoj nauci, te islamskoj paleografiji i njenom mjestu u izučavanju tekstova pisanih arapskim pismom. Predavanja obuhvataju pitanja proučavanja postanka i razvoja arapskog pisma, karakteristike njegovih osnovnih vrsta, kao i specifičnosti njihovog daljeg razvoja u okrilju arapsko-islamske, osmansko-turske i perzijske paleografije. Pored toga, obrađuju se vrste materijala na kojima su pisani tekstovi, s posebnim naglaskom na papir i historijat njegove proizvodnje. Važna pitanja za upoznavanje sa islamskom paleografijom predstavljaju i oblici u kojima se rukopisi pojavljuju, te pojedine karakteristike vezane za različite oblike rukopisnih tekstova. Predavanja se izvode usmeno, uz teoretska razmatranja pojedinih pitanja, dok se na vježbama predstavljaju primjeri koji ilustruju pojedine teme sa predavanja.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Osnovni cilj ovog predmeta jeste da se student upozna s osnovama islamske paleografije, postankom i razvojem arapskog pisma, materijala za pisanje i posebno historijata papira i njegove proizvodnje, te oblicima i karakteristikama rukopisa.				
Ishodi učenja	Znanje: Nakon uspješno odslušanog predmeta studenti će moći definirati i				

	objasniti mjesto islamske paleografije i osmanske diplomatike među pomoćnim historijskim naukama ali isto tako i značaj za domaću historiografiju i izučavanja osmanske kulturne baštine na našim područjima. Steći će dublji uvid u paleografsku podjelu na različite vrste pisama, kao i klasifikaciju dokumenata osmanske arhivistike. Vještine: studenti će moći da prepoznaju paleografske razlike pojedinih vrsta pisama i njihovu upotrebu u dokumentima osmanske arhivistike. Savladavanjem ustrojstva osmanske administracije biće u stanju da razlikuju i analiziraju pojedine vrste dokumenata, kao i da primjenjuju stečena znanja kada su u pitanju vidovi ovjeravanja i metodi objavljivanja dokumenata. Kompetencije: Studenti će nakon uspješno odslušane nastave, realiziranih samostalnih zadataka i položenog ispita moći integrirati stečena znanja i vještine iz područja islamske paleografije i osmanske diplomatike te ih kontinuirano produbljivati kroz praktičan i stručni rad.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Paleografija kao pomoćna historijska nauka
2.	Historijat razvoja paleografije sa posebnim osvrtom na islamsku paleografiju
3.	Značaj islamske paleografije za osmanistička istraživanja u Turskoj i u bivšoj Jugoslaviji
4.	Arapski alfabet u osmanskoj upotrebi
5.	Vrste pisama (kufi, sulus, nesih, tevki)
6.	Vrste pisama (rika, muhakkak, rejhani)
7.	Ostale vrste pisama koje ne spadaju u osnovnih šest vrsta pisama (sijakat, divani, celi divani, talik itd.)
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Arapski brojevi i brojna vrijednost slova
10.	Pribor za pisanje
11.	Pribor za pisanje
12.	Opći pregled klasifikacije osmanskih dokumenata

13.	Vidovi ovjeravanja osmanskih dokumenata (kratak uvod)
14.	Datiranje dokumenata
15.	Rekapitulacija
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja Seminari i radionice Vježbe Samostalni zadaci
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Prisustvo i aktivnost na nastavi	10	10%
2.	Polusemestralni ispit	30	30%
3.	Seminarski rad	10	10%
4.	Završni ispit	50	50%
	Ukupno: 100 bodova		100%

	Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: Napomena
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.

Literatura	*Obavezna* 1. Čolić, Ljiljana, Osmanska diplomatika sa paleografijom, Beograd, 2005. 2. Kütükoğlu, Mübahat, Osmanlı Belgelerinin Dili, Istanbul, 1994. 3. Muftić, Teufik, Arapsko pismo (razvoj, karakteristike, problematika, Sarajevo, 1982. 4. Stipišić, Jakov, Pomoćne povijesne znanosti u teoriji i praksi, Zagreb, 1985.
	Dodatna 1. Gökbilgin, Mehmed Tayyib, Osmanli paleografya ve diplomatik ilmi, Istanbul ,1992. 2. Encyclopaedia of Islam, Volume IV, sub. Khatt, New edition, Leiden, E. J. Brill, 1990., pp. 1113-1126. 3.Selmanović, Medžida, *Ferman – diplomatički osvrt*, POF XXVI/1976, 1978., str. 115-129. 4.Selmanović, Medžida, *Berat kao diplomatička vrsta u turskoj arhivistici*, POF 35/1985, 1986., str. 169-209. 5.Šabanović, Hazim, *Krajište Isa-Bega Ishakovića*, Zbirni katastarski popis iz 1455. godine, Sarajevo, 1964. 6.Šabanović, Hazim, *Turski diplomatički izvori za istoriju naših naroda*, POF I/1950, 1950., str. 117-149.
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Orijentalna filologija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	METODOLOGIJA I TEHNIKA NAUČNOG RADA				
Šifra/kod	FIL ORI 501	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	2
Ciklus studija	II	Semestar	IX	Ak. godina	2022/2023 2023/2024 2024/2025
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	nema				
Jezik izvođenja nastave	bosanski jezik				
Nastavnik	Ime i prezime	prof. dr. Ahmed Zildžić			
	Kontakt podaci	kabinet: 115 e-mail: ahmed.zildzic@ff.unsa.ba zildzicahmed@gmail.com telefon: 033/253-107	Termin konsultacija	utorak 11-12 utorak 14-16 četvrtak 14-16	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 1; seminar 0; vježbe 1.				
Tematske jedinice:	Predmet odgovara na pitanja: - Šta je to naučno istraživanje i koje su vrste i metode naučnog istraživanja? - Šta se podrazumijeva pod magistarskim radom i šta je cilj tog rada? - Kako izabrati temu i kojeg tipa? - Kako sačiniti plan i sadržaj rada i šta treba da sadrži elaborat (prijedlog) magistarskog rada kojeg kandidat podnosi? - Koji su to postupci naučnog istraživanja i koji postupak primijeniti? - Kako definirati problem (hipotezu, istraživačka pitanja)? - Kako prikupiti građu i koje su baze izvora i literature? - Kako formirati naučnu aparaturu (bibliografiju, podnožne napomene…)? - Kako pisati rad?				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj predmeta je upoznati studente sa osnovama tehnike naučnog rada i metodama istraživanja u filološkim i književno-historijskim disciplinama, te sa bazama izvora, literature i drugih podataka relevantnih za istraživanja u oblasti u orijentalne filologije.				
Ishodi učenja	*Znanje*: pokazuje sistematizirano znanje i razumijevanje tema iz oblasti Metodologija i tehnika naučnog rada. *Vještine*: primjenjuje konceptualno i apstraktno razmišljanje uz visok stupanj sposobnosti i kreativnosti, što omogućuje kritičku procjenu trenutnog istraživačkog i akademskog rada na visokoj razini u oblasti metologije i tehnike naučnog rada *Kompetencije*: posjeduje sposobnost učenja koja omogućuje nastavak studija orijentalne filologije na samostalan i autonoman način; samostalno istraživanje i pisanje završnog rada				
Metode izvođenja nastave:	verbalne, vizualne i kombinirane				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1. 05. 10.	Uvod. Definicija pojmova i zadatak predmeta. Vrste naučnog rada. Fundamentalna, aplikativna, razvojna istraživanja**.**
2. 12. 10.	Klasifikacije nauka. Klasifikacije nauka u islamskoj filozofskoj naučnoj tradiciji. Savremene klasifikacije nauka: Humboltova, UDK, Frascati..
3. 19. 10.	Kako vršiti istraživanje i pisati magistarski rad. Šta se podrazumijeva pod magistarskim radom i šta je cilj tog rada?
4. 26. 10.	Kako vršiti istraživanje i pisati magistarski rad. Šta se podrazumijeva pod magistarskim radom i šta je cilj tog rada?
5. 02. 11.	Uvjeti koje istraživanje mora ispuniti da bi bilo naučno.
6. 09. 11.	Plan rada i etape istraživanja.
7. 16. 11.	Metodi istraživanja: normativni metod, eksperimentalni metod, historijski metod; studij slučaja, genetički metod, komparativni metod, metod pregleda, metod kompilacije, metod anketiranja i intervjuisanja; metodi zaključivanja.
8. 23. 11.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9. 30. 11.	Izvori i literatura: primarni i sekundarni. Traganje za izvorima i literaturom. Resursi za orijentalne studije: arhivi, biblioteke, bibliografije, baze podataka i internet kao resurs. Kritika izvora i procjena njihovog kvaliteta.
10. 07. 12.	Sastavljanje radne i konačne bibliografije i način citiranja u podnožnim napomenama: autorske knjige; radovi iz časopisa; poglavlja u zbornicima radova različitih autora; članci iz enciklopedija; materijali i radovi sa simpozijuma, kongresa i sl
11. 14. 12.	Pretraživanje i citiranje sa interneta. Citiranje izvora iz arhivskih i rukopisnih fondova i posebnih zbirki. Citiranje iz svetih (Božijih) Knjiga.
12. 21. 12.	Funkcija podnožnih napomena.
13. 28. 12.	Šta, kada i kako citirati?
14. 04. 01.	Kako pisati rad? Naučna korektnost i dosljednost. Stilska, gramatička i pravopisna korektnost i dosljednost.
15. 11.01.	Tehnička prezentacija rada. Transkripcija i transliteracija arapskog pisma
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17. **18.**	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu

Način izvođenja	

<table>
<tr><td>nastave
(oblici i metode)</td><td>Frontalni, individualni, grupni, rad u parovima.</td></tr>
<tr><td>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra
(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</td><td>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

<table>
<tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr>
<tr><td>1.</td><td>Polusemestralna provjera znanja</td><td>40</td><td>40%</td></tr>
<tr><td>2.</td><td>Završni ispit</td><td>40</td><td>40%</td></tr>
<tr><td>3.</td><td>Prisustvo na nastavi</td><td>10</td><td>10%</td></tr>
<tr><td>4.</td><td>Usmeni ispit</td><td>10</td><td>10%</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr>
</table>

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:
•</td></tr>
<tr><td>Skala ocjenjivanja</td><td>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</td></tr>
<tr><td>Literatura</td><td>Obavezna

- Eko, Umberto, Kako se piše diplomski rad (= Eco, Umberto, Come fare una Tesi di Laurea, s talijanskog prevela Mirjana Đukić-Vlahović), Narodna knjiga/Alfa, Beograd, 2000,, 144 str.
- Filipović, Muhamed, Metodologija znanosti i znanstvenog rada – uvodna predavanja za postdiplomce svih struka, Svjetlost, Sarajevo, 2004., 139 str.
- Silobrčić, Vlatko, Kako sastaviti, objaviti i ocijeniti znanstveno djelo, II dopunjeno izdanje, Medicinska naklada, Zabreb, 1994., 216 str.
- Šamić, dr. Midhat, Kako nastaje naučno djelo – uvođenje u metodologiju i tehniku naučnoistraživačkog rada – opći pristup, IP “Svjetlost”, Sarajevo, 2003., 181. str.</td></tr>
<tr><td></td><td>Dodatna</td></tr>
<tr><td>Napomene</td><td></td></tr>
</table>

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Orijentalna filologija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	ORIJENTALNO-ISLAMSKA CIVILIZACIJA 1				
Šifra/kod	FIL ORI 407	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	4
Ciklus studija	II	Semestar	VII	Ak. godina	2022/2023 2023/2024 2024/2025
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	nema				
Jezik izvođenja nastave	bosanski jezik				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. dr. Ahmed Zildžić			
	Kontakt podaci	Kabinet:115 e-mail:ahmed.zildzic@ff.unsa.ba zildzicahmed@gmail.com telefon:033/253-107	Termin konsultacija	utorak 11-12 utorak 14-16 četvrtak 14-16	
Saradnik	Ime i prezime	Doc.dr. Velida Mataradžija			
	Kontakt podaci	Kabinet:115 e-mail:velida.mataradzija@ff.unsa.ba telefon: 033/253-107	Termin konsultacija	srijeda 10-12 četvrtak 14-17	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 2; seminar 2; vježbe 0.				
Tematske jedinice:	1. Kratak pregled historije semitskih naroda, država, kultura (mitologije, religije, umjetnosti; jezici i pisma...), posebno Arapa, do pojave islama. Posebna pažnja se posvećuje Arabljanskom poluotoku kao "prapostojbini" semitskih naroda i ranoj historiji Arapa. 2. Kratak pregled opće i kulturne historije iranskih naroda i država, od prvih historijskih spomenika (oko 1000. godine p.n.e.), do 651. godine i arapskih osvajanja. Posebna pažnja je usmjerena kulturno-civilizacijskim (jezičkim, književnim, naučnim, filozofskim, religijskim, umjetničkim i dr.) doprinosima drevne iranske tradicije orijentalno-islamskoj i svjetskoj civilizaciji 3. Kratak pregled historije turskih (turkijskih) naroda, njihovih država, tradicije i kulture (posebno jezika), od prvih historijskih spomenika do prihvatanja islama i uključenja u islamsku civilizaciju.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznati studente Odsjeka za orijentalnu filologiju (arapskog jezika i književnosti, turskog jezika i književnosti i perzijskog jezika i književnosti) sa osnovnim elementima opće i kulturne historije Arapa, Turaka i Iranaca prijeislamskog perioda.				
Ishodi učenja	*Znanje*: pokazuje sistematizirano znanje i razumijevanje tema iz oblasti Orijentalno-islamske civilizacije. *Vještine*: primjenjuje konceptualno i apstraktno razmišljanje uz visok stupanj sposobnosti i kreativnosti, što omogućuje kritičku procjenu trenutnog istraživačkog i akademskog rada na visokoj razini u oblasti Orijentalno-islamske civilizacije *Kompetencije*: posjeduje sposobnost učenja koja omogućuje nastavak studija Orijentalne filologije				

	na samostalan i autonoman način.
Metode izvođenja nastave:	verbalne, vizualne i kombinirane

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1. 07. 10.	- Osnovni pojmovi: kultura, civilizacija, sličnosti i razlike u značenju; - Arapi, Perzijanci, turkijski narodi i Turci: historijski i geografski okviri.
2. 14.10.	- Porijeklo Arapa i periodizacija opće i kulturne historije Arapa. - Semitski narodi: porijeklo, podjela naroda, prostor naseljavanja. - Semitski jezici i semitska pisma: razvoj, podjela i osnovne karakteristike.
3. 21.10.	- Stare semitske države i civilizacije: Sumer, Akad, Asirija, Babilon – kratak kulturno-historijski pregled (materijalna i duhovna kultura).
4. 28. 10.	- Arabljanski poluotok i arabljanske države: Sabejsko, Minejsko i Himjaritsko kraljevstvo (Kataban, Hadremevt) – kratak kulturno-historijski pregled (materijalna i duhovna kultura).
5. 04.11.	- Sjevernoarabljanske države i Centralna Aarabija: Nabatejsko kraljevstvo (Petra), Palmira, Gasanidi, Lahmidi, Benu Kinda – kratak kulturno-historijski pregled (materijalna i duhovna kultura).
6. 11.11.	- Hidžaz uoči pojave islama. Pojam "džahilijja"; stanovništvo (sjedilačko i nomadsko); društveni odnosi, pleme, način privređivanja, vlasnički odnosi; "Arabljanski dani"; gradovi (Meka, Medina, Taif); materijalna i duhovna kultura, vjerovanja.
7. 18.11.	- Iranski narodi: porijeklo, podjela, prostori koje naseljavaju. Periodizacija opće i kulturne historije Iranaca. - Iranski jezici i pisma: podjela i historijski razvoj (staroiranski , srednjoiranski i savremeni iranski jezici); uloga i značaj perzijskog jezika.
8. 25.11.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9. 02.12.	- Ahemenidsko carstvo (550. p.n.e. - 330. p.n.e.): kratak historijski pregled; stanovništvo, uređenje države, privreda; vjerovanje (Zaratuštra i njegovo učenje – Avesta), materijalna i duhovna kultura.
10. 09.12.	- Period osvajanja Aleksandra Makedonskog , Seleukidi (330. p.n.e. – 250. p.n.e.) i Arasakidi/Aškanidi (250. p.n.e. - 226. n.e.): kratak historijski pregled; proces helenizacije i povratak iranskim tradicijama; materijalna i duhovna kultura.
11. 16.12.	- Sasanidsko carstvo (226 - 651): kratak historijski pregled; stanovništvo, privreda, povratak iranskim tradicijama i renesansa; materijalna i duhovna kultura. - Zoroastrizam, maniheizam, mazdakizam.
12. 23.12.	- Turkijski narodi (porijeklo, pradomovina, podjela, prostori koje naseljavaju) i peirodizacija opće i kuturne historije Turaka.
13. 30. 12.	Turkijski jezici i pisma: osnovne karakteristike i podjele. Turski jezik i njegova historija
14.	- Drevne turkijske i turske tradicije, legende i historijski izvori; vjerovanja; materijalna i duhovna

06. 01.	kultura; orhonsko-jenisejski spomenici.
15. 13.01.	- Prvi kontakti Turaka sa islamom.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Frontalni, individualni, grupni, rad u parovima.
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Polusemestralna provjera znanja	35	35%
2.	Završni ispit	35	35%
3.	Seminarski rad	10	10%
4.	Prisustvo na nastavi	10	10%
5.	Usmeni ispit	10	10%
	Ukupno: 100 bodova		100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

Napomena:

Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna* - Filip Hiti, *Istorija Arapa*, I.P. "Veselin Masleša", Sarajevo, 1967. (ili druga izdanja), str. 21 - 112. -Albert Hourani, *Istorija arapskih naroda*, CLIO, Beograd, 2016 - John Gray, *Mitologija Bliskog istoka*, "Otokar Keršovani", Opatija, 1987. - Marko Višić, *Drevni zakonici Mezopotamije*, "Svjetlost", Sarajevo, 1989. - Bećir Džaka, *Historija perzijske književnost – od nastanka do kraja 15. vijeka*, Naučno istraživački institut "Ibn Sina", Sarajevo, 1997. - Esad Duraković, *Muallaqe - Sedam zlatnih arabljanskih oda*, Sarajevo, 2004.

	Dodatna -Fabio Bourbon, *Drevne civilizacije*, Mladinska knjiga, Zagreb, 2010. -*Ep o Gilgamešu*, Beograd, 2010. - Bernard Lewis, *Arapi u povijesti*, Zagreb, 1956
Napomene	Obavezna i dopunska literatura se inovira svake godine, o čemu se studenti informiraju na početku semestra.

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Orijentalna filologija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	ORIJENTALNO-ISLAMSKA CIVILIZACIJA 2				
Šifra/kod	FIL ORI 408	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	4
Ciklus studija	II	Semestar	II	Ak. godina	2022/2023 2023/2024 2024/2025
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	nema				
Jezik izvođenja nastave	bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. dr. Ahmed Zildžić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 115 e-mail: ahmed.zildzic@ff.unsa.ba zildzicahmed@gmail.com Telefon:033/253-107	Termin konsultacija	utorak 11-12 utorak 14-16 četvrtak 14-16	
Saradnik	Ime i prezime	Doc.dr. Velida Mataradžija			
	Kontakt podaci	Kabinet:115 Email:velida.mataradzija@ff.unsa.ba Telefon: 033/253-107	Termin konsultacija	četvrtak:10-12 četvrtak: 16-17 petak: 12-14	
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja 2; seminar 2; vježbe 0				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	-Društveno-historijske pretpostavke širenja i prihvatanja islama. - Muhammed (a.s.), život i djelovanje; poslanik i državnik; mekanski period, hidžra i medinski period; prva muslimanska zajednica; Medinska povelja (ustav). - Kur'an - forma i sadržaj. Dogmatika. - Islam (a. kao nova monoteistička religija; b. oblik arapske samorealizacije; c. temelj političkog zajedništva i d. kao nova svjetska civilizacija). - Arapska (islamska) država – halifat (kratak historijski pregled; stanovništvo; organizacija vlasti i uređenje države; međunarodni položaj; privreda, svojinski odnosi i poreski sistemi dr.); - Obrazovanje; razvoj znanosti i filozofije; vjerovanje i sekte u islamu; šiizam kao osnov političkog, teološkog i filozofskog učenja i materijalna i duhovna kultura uopće. Posebno se markiraju pojedinačni doprinosi Arapa, Iranaca i Turaka (Seldžuka) orijentalno-islamskoj civilizaciji u ovom periodu.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznati studente Odsjeka za orijentalnu filologiju (arapskog jezika i književnosti; turskog jezika i književnosti i perzijskog jezika i književnosti) sa osnovnim elementima opće i kulturne historije Arapa, Turaka i Iranaca od 610. godine i početka Objave, do 1258. godine (pada Bagdada).				
Ishodi učenja	Studenti će biti upoznati sa osnovnim elementima opće i kulturne historije Arapa, Turaka i Iranaca islamskog perioda. Studenti će moći komparirati kulturna dostignuća pomenutih naroda. Također, stečeno znanje će im koristiti za analizu tekovina Arapa, Turaka i Iranaca za vrijeme vrijeme nakon propasti Abasidskog halifata (1258), period koji se obrađuje unutar Orijentalno-islamske civilizacije 3.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1. 07. 03.	- Arapi i islamska civilizacija; periodizacija opće i kulturne historije Arapa islamskog perioda - Društveno-historijske pretpostavke prihvatanja i širenja islama.
2. 14. 03.	- Muhammed (a.s.), život i djelovanje; poslanik i državnik; mekanski period, hidžra i medinski period; prva muslimanska zajednica; Medinska povelja (ustav).
3. 21. 03.	- Kur'an: mekanske i medinske sure; podjela, karakteristike. - Sadržaj Kur'ana i osnovne dogme islamskog vjerovanja. - Islam: nova monoteistička religija; oblik arapske samorealizacije; temelj političkog zajedništva; nova svjetska civilizacija.
4. 28. 03.	- Arapska ekspanzija i Omejadska država (632 - 750). - Period "četvorice pravednih halifa": institucija halife (halifat); organizacija države i vlasti.. - Omejadska država: kratak historijski pregled; stanovništvo; organizacija vlasti i uređenje države; privreda, svojinski odnosi i poreski sistem; vjerovanje i prve sekte u islamu (haridžiti, ši'iti, počeci asketizama i sufizama); materijalna i duhovna kultura. - Počeci i razvoj znanosti. Klasifikacija znanosti kod Arapa i u islamskom svijetu uopće.
5. 04. 04.	- Abasidska država (750 - 1258). Kratak historijski pregled: stanovništvo; organizacija vlasti i uređenje države, regije; privreda, svojinski odnosi i poreski sistem; međunarodni položaj i odnosi; obrazovanje; vjerovanje i širenje sekti. Šiizam kao osnov političkog, teološkog i filozofskog učenja.
6. 11. 04.	- "Zlatni vijek" Abasida. Razvoj znanosti (teološke znanosti - tefsir, hadis, aka'id, 'ilm al-kelam, šer'iat, tesavvuf - filozofija; filologija, medicina, matematika, astronomija, astrologija, hemija, historiografija i dr.); likovna umjetnost i arhitektura; književnost. Najznačajnije ličnosti i djela (osnovni biografski i bibliografski podaci).
7. 18. 04.	-Omejadski halifat u Španiji i Fatimidski halifat u Egiptu: kratak historijski pregled i doprinosi na kulturnom planu.. - Vojni i kulturni dodiri između istoka i Zapada. Krstaški pohodi i ratovi. - Provale Mongola.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9. 02. 05.	-Položaj Iranaca u periodu vladavine Omejadske i Abasidske dinastije dinastije. - Male dinastije na Istoku: Barmekidi, Tahiridi, Safaridi, Samanidi, Zijaridi, Bujidi i buđenje iranskog duha.
10. 09. 05.	- Renesansa perzijskog jezika i književnost. - Doprinosi Iranaca (Perzijanaca) razvoju znanosti, filozofije, književnosti, arhitekture i likovne umjetnosti. Najznačajnije ličnosti i djela.
11. 16. 05.	- Š'izam: razvoj doktrinarnog učenja (do sredina 13. stoljeća); najznačajniji predstavnici i posljedice šiitskog učenja na socijalnom i političkom planu.
12. 23. 05.	-Položaj turkijskih naroda u doba Abasida (750. - 1258.) - Mameluci - posljednja dinastija arapskog svijeta i kraj mamelučke vladavine.
13. 30. 05.	- Seldžuci (podjela). "Veliki Seldžuci": kratak historijski pregled; razvoj znanosti, književnosti, građevinarstva i arhitekture; - Nizam al-mulk i razvoj obrazovanja.
14.	- Nizam al-mulk i razvoj obrazovanja.

06. 06.	
15.	Turci i „bejluci“ pred najezdom Mongola.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Frontalni, individualni, grupni, rad u parovima.
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna* Filip Hiti, *Istorija Arapa*, I.P. “Veselin Masleša”, Sarajevo, 1967. (ili druga izdanja), str. 114 – 438. - *Kur’an s prijevodom na bosanski jezik.* Preveo s arapskog jezika Esad Duraković. Svjetlost, Sarajevo, 2004. (Ili neko drugo izdanja sa arapskim tekstom i prijevodom.) - *Svijet islama. Vjera – Narodi – Kultura.* Priredio: Bernard Lewis, “Jugoslovenska revija” i “Vuk Karadžić”, Beograd, 1979. - Nerkez Smailagić, *Klasična kultura islama,* sv. I i II, Zagreb, 1976-77. - Esad Duraković, *Orijentologija - Univerzum sakralnog teksta*, Sarajevo, 2007. Obavezna i šira literatura se inovira svake godine, o čemu se studenti informiraju na početku semestra.

	Dodatna - Francesco Gabrieli, *Istorija arapske književnosti*, biblioteka Cijeli svijet, Svjetlost, Sarajevo, 1985 - Radmilo Petrović i Rade Božović, *Kulturno nasleđe islama*, Metaphysica, Beograd, 2010 – odgovarajuća poglavlja - Muhammed Hamidullah, *Uvod u islam*, Starješinstvo Islamske zajednice, Sarajevo, 1989 – odgovarajuća poglavlja - Albert Hurani, *Istorija arapskih naroda*, Clio, Beograd, 2016, do 265. str. Bernard Lewis, *Istorija Arapa*, Kultura, Zagreb, 1956
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU

FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Orijentalna filologija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	ORIJENTALNO-ISLAMSKA CIVILIZACIJA 3				
Šifra/kod	FIL ORI 509	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	4
Ciklus studija	II	Semestar	IX	Ak. godina	2022/2023 2023/2024 2024/2025
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	nema				
Jezik izvođenja nastave	bosanski jezik				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. dr. Ahmed Zildžić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 115 E-mail: ahmed.zildzic@ff.unsa.ba zildzicahmed@gmail.com Telefon: 033/253-107	Termin konsultacija	utorak 11-12 utorak 14-16 četvrtak 14-16	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci		Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 2; seminar 2; vježbe 0.				
Tematske jedinice:	Period vladavine Mongola (Ihanidi 1258-1370. i Timurida 1370/1380-1501); Osmansko carstvo (1301/02-1923); vladavina dinastije Safavida (1501-1736) i postsafavidski period u Iranu (1736-1921). Posebna pažnja se posvećuje kulturnoj historiji Osmanskog carstva koje je dalo poseban doprinos prijenosu i recepciji islama i islamske civilizacije u Bosnu i Hercegovinu. Prateći hronološki red, za svaki period se daje kratak historijski pregled; teritorij i struktura stanovništva; državno i društveno uređenje; privreda, političke prilike; religijska misao i kretanja unutar islama (posebno: sunizam, šiizam i drugi pravci, islamski misticizam – tasawwuf i derviški redovi); obrazovni sistem i školstvo; razvoj znanosti; dometi u filozofiji, likovnoj umjetnosti i arhitekturi i književnosti. U ovom pregledu će se ukazati na najznačajnije ličnosti i institucije u islamskom svijetu ovoga perioda te na najznačajnije stvaraoce i njihova djela				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznati studente Odsjeka za orijentalnu filologiju sa historijom orijentalno-islamske civilizacije od 1258. godine do početka XX stoljeća. U središtu pažnje su one države i narodi čiji se jezici i književnosti izučavaju na našem odsjeku (arapski, turski i perzijski), a koji su, u najbitnijem, obilježile kulturnu historiju islama ovog perioda.				
Ishodi učenja	*Znanje*: pokazuje sistematizirano znanje i razumijevanje tema iz oblasti Orijentalno-islamske civilizacije. *Vještine*: primjenjuje konceptualno i apstraktno razmišljanje uz visok stupanj sposobnosti i kreativnosti, što omogućuje kritičku procjenu trenutnog istraživačkog i akademskog rada na visokoj razini u oblasti Orijentalno-islamske civilizacije *Kompetencije*: posjeduje sposobnost učenja koja omogućuje nastavak studija Orijentalne filologije na samostalan i autonoman način.				

Metode izvođenja nastave:	Verbalne, vizualne i kombinirane

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1. 07. 10.	-Islamski svijet i orijentalno-islamska civilizacija od sredine XIII do sredine XX stoljeća. - Prodori Mongola. Pad Bagdada. Raspad Abasidskog halifata i podjela islamskog svijeta.
2. 14. 10.	- Mongoli (1258-1501). Periodizacija. - Ilhanidi (1258-1370). Kratak historijski pregled; teritorij i stanovništvo. Državno i društveno uređenje; privreda; političke prilike. Religijska misao i kretanja; doprinosi nauci, filozofiji, likovnoj umjetnosti, arhitekturi, književnosti. Najznačajne instititucije i znamenite ličnosti (biografski i bibliografski podaci).
3. 11. 10.	- Timuridi (1370/80-1501). Kratak historijski pregled; teritorij i stanovništvo. Državno i društveno uređenje; privreda; političke prilike. Religijska misao i kretanja. Doprinosi nauci, filozofiji, likovnoj umjetnosti (posebno minijaturno slikarstvo), književnosti. Značajne institucije i znamenite ličnosti (biografski i bibliografski podaci).
4. 28. 10.	- Misticizam i derviški redovi.
5. 04. 11.	Mameluci (1250 - 1517). Porijeklo države. Periodizacija. - Bahri (1250 - 1390) – po modelu kako je urađeno za Ilhanide. - Burdži (1382 - 1517 – po modelu kako je urađeno za Ilhanide.
6. 11. 11.	Dinastija Safavida (1501 - 1737). Kratak historijski pregled; teritorij i stanovništvo; državno i društveno uređenje; privreda; političke prilike; religijska misao i kretanja; ši'izam kao državna religija i sukob sa sunizmom; doprinosi nauci, filozofiji, likovnoj umjetnosti i arhitekturi, književnosti. Značajne institucije i znamenite ličnosti.
7. 18. 11.	- Postsafavidski period. Dinastije: Afšar (1736-1750), Zend (1750-1796/7) i Kadžar (1796/7-1921). Kratak historijski pregled društvenih i kulturnih prilika.
8. 25. 11.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9. 02. 12.	- Kratak historijski pregled. Porijeklo osmanskih Turaka. - Periodizacija opće i kulturne historije Osmanskog carstva i Republike Turske. - Od pogranične kneževine (bejluka) do islamske države (1300- 1402). Kratak historijski pregled; teritorij i stanovništvo; državno i društveno uređenje; privreda; političke prilike.
10. 09. 12.	- Kriza države i obnova (1402-1453). Kratak historijski pregled; teritorij i stanovništvo; ekspanzija na Balkanski poluotok i širenje islama; državno i društveno uređenje; privreda; političke prilike.
11. 16. 12.	- Konačno učvršćenje Osmanskog carstva i prerastanja u svjetsku silu (1453-1520) – I dio: - kratak historijski pregled; teritorij i stanovništvo; državno i društveno uređenje i organizacija vlasti (divan, zakoni, izvršna i sudska vlast); osvajački pohodi i međunarodne prilike...
12. 23.12.	- Konačno učvršćenje Osmanskog carstva i prerastanja u svjetsku silu (1453-1520) – II dio; - privreda; timarski sistem i porezi; socijalne i političke prilike; kanuni i kanunname; preuzimanje "halifata"; vjerski život i dalje širenje islama; obrazovanje i znanost; likovna umjetnost, građevinarstvo i arhitektura, književnost; značajne institucije i znamenite ličnosti.
13. 30. 12.	- Osmansko carstvo na vrhuncu moći (1520-1600). Kratak historijski pregled "zlatnog perioda" do kraja "klasičnog perioda".
14. 06.01	Kulturne prilike i znamenite ličnosti. Položaj Bosne i Hercegovine u okviru Osmanskog carstva.

15.	- Postklasični period (1600-1839). Kratak historijski pregled.
13.01.	- Period Tanzimata i pokušaja drugih reformi i period dominacije Mladoturaka (1839-1922/23). Kratak historijski pregled.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Frontalni, individualni, grupni i rad u parovima.
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Polusemestralna provjera znanja studenata	35	35
2.	Završni ispit za studente	35	35
3.	Seminarski rad	10	10
4.	Prisustvo nastavi	10	10
5.	Usmeni ispit	10	10
	Ukupno: 100 bodova		100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

-

Napomena:

Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna* - Filip Hiti, *Istorija Arapa*, I.P. "Veselin Masleša", Sarajevo, 1967. (ili druga izdanja). - *Svijet islama. Vjera – Narodi – Kultura.* Priredio: Bernard Lewis, "Jugoslovenska revija" i "Vuk Karadžić", Beograd, 1979. - Halil Inaldžik, *Osmansko carstvo. Klasično doba 1300 – 1600.* Srpska književna zadruga, Beograd, 1974. (ili drugo izdanje). - *Historija Osmanske države i civilizacije.* Priredio: Ekmeleddin Ihsanoğlu, Sarajevo, 2004. - Bećir Džaka, *Historija perzijske književnost – od nastanka do kraja 15. vijeka,* Naučno istraživački institut "Ibn Sina", Sarajevo, 1997.

	Dodatna
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Orijentalna filogija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	SAVREMENI BLISKI ISTOK				
Šifra/kod	FIL ORI 204	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	2
Ciklus studija	I	Semestar	IV	Ak. godina	2022/2023 2023/2024 2024/2025
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	-				
Jezik izvođenja nastave	bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	prof. dr. Ahmed Zildžić			
	Kontakt podaci	Kabinet: Kabinet:115 E:mail:ahmed.zildzic@ff.unsa.ba Telefon:033/253-107	Termin konsultacija	Utorak 9-10 Utorak 14-16 Četvrtak 14-16	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet Email: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 2; seminar 0; vježbe 0.				
Tematske jedinice	Studentima se, u kratkim crtama prezentiraju osnovne geografske odlike Bliskog istoka u nekoliko regionalnih blokova: središnje zemlje Bliskog istoka, Arapsko poluostrvo, Mala Azija i Iranska visoravan (Iran, Afganistan), te sjeverna Afrika (Egipat, Libija i zemlje Magreba). Posebna pažnja na početku bit će usmjerena na dva međusobno isprepletena procesa: raspad Osmanske imperije i kolonizacija pod čijim utjecajima je i nastao Bliski istok u savremenom smislu. Svaka pojedinačna zemlja bit će obrađena po ustaljenom obrascu koji će studentima pružiti osnovna saznanja o položaju, teritoriju, demografskim, jezičkim i konfesionalnim odlikama, ustavnom i pravnom poretku, glavnim gradskim centrima, tradicionalnim i modernim univerzitetima, printanim medijima koji su odigrali značajnu ulogu u formiranju kulturne sredine i dr. Nakon toga, predavanja hronološki slijede niz značajnih društveno-političkih događaja i njihove glavne protagoniste u pojedinim arapskim zemljama, Turskoj i Iranu s posebnim osvrtom na utjecaj tih dešavanja na polju kulture, posebno književnosti. Pažnja će posebno biti posvećena gradskim središtima u kojima je nastajala tradicionalna kultura, ali i suvremena urbana scena arapskog, turskog i perzijskog jezičkog miljea.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj predmeta je studentima Odsjeka za orijentalnu filologiju (studente arapskog				

	jezika i književnosti; turskog jezika i književnosti i perzijskog jezika i književnosti) ponuditi pregled temeljnih odlika povijesne i političke geografije, demografskog, jezičkog i konfesionalnog sastava regiona Bliskog istoka, kulturnog miljea i društveno-političkih dogadjaja i njihovih protagonista u arapskom svijetu, Turskoj i Iranu. Ostali predmet iz skupine Orijentalno-islamske civilizacije i Stvaralaštva Bošnjaka na orijentalnim jezicima uglavnom prate materiju do pocetka XX stoljeća i kao takvi ispuštaju odlučujuće važne dogadjaje koji su oblikovali savremeni Bliski istok u političkom, ekonomskom, društvenom i kulturnom smislu, od stjecanja neovisnosti velikog broja arapsko-muslimanskih zemalja i važnih političkih i društvenih previranja u Turskoj i Iranu.
Ishodi učenja	Znanje: pokazuje sistematizirano znanje i razumijevanje tema iz oblasti povijesnih, kulturnih i društveno-političkih okolnosti savremenog Bliskog istoka. Vještine: primjenjuje konceptualno i apstraktno razmišljanje uz visok stupanj sposobnosti i kreativnosti, što omogućuje kritičku procjenu trenutnog istraživačkog i akademskog rada na visokoj razini u oblasti orijentalne filologije Kompetencije: posjeduje sposobnost učenja koja omogućuje nastavak studija Orijentalne filologije na samostalan i autonoman način.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1. 01. 03.	Bliski i Srednji istok: definiranje pojmova Prostorna taksotomija Osnovne geografske odlike; središnje zemlje Bliskog istoka, Arapsko poluostrvo, Mala Azija i Iranska visoravan sjeverna Afrika (Egipat, Libija i zemlje Magreba)
2. 08. 03.	-Demografske i etno-lingvisticke varijable regiona
3. 15. 03.	XIX stoljeće na Bliskom istoku - Stagnacija i dekadenca muslimanskog svijeta - Osmanska država (devlet-i aliyye-yi osmaniyye) - Evropski imperijalizam i kultura
4. 22. 03.	Reformisticki pokreti u muslimanskom svijetu - Tedždid ili obnova islama, - Središnje ličnosti: Afgani, Abduhu, Rida, Banna, Qutb
5. 29. 03.	Kolonizacija arapskog svijeta - Počeci i razvoj kolonizacije - Magreb pod vlašću Francuske
6. 05. 04.	Region između dva svjetska rata - Region u vrijeme I sv. rata - Sporazum Sykes-Picot i posljedice - Belfurova deklaracija i Palestinsko pitanje
7. 12. 04.	Oslobođenje i nove društveno-političke perspektive - posljedice II sv. rata i Hladni rat - afirmacija panarabizma

	- nove nezavisne zemlje
8. 19.04.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9. 26. 04.	Uspon i kriza arapskog svijeta - Egipat u vrijeme Nasera - Ba's partija u Siriji i Iraku - Revolucije u Alžiru, Libiji
10. 03. 05.	Iran u XX stoljeću: Od Konstitutivne do Islamske revolucije - Reza Šah i dinastija Pahlavi - Musaddikov eksperiment - Posljednji šah
11. 10. 05.	Iran u XX stoljeću: Islamska revolucija i post-revolucionarni period - Opozicija Šahu - Stalež uleme i društveno-politički aktivizam
12. 17. 05.	-Od Imperije do Republike. Turska od Tanzimata do kraja II svjetskog rata
13. 24. 05.	Moderna Turska u drugoj polovini XX st. Metropole Bliskog istoka: život u gradu
14. 11. 05.	Jedinostvo i razjedinjenost: uznemireni duhovi
15. 07.06	Zaključna razmatranja: izazovi regiona danas
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17. **18.**	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Frontalni, individualni, grupni, rad u parovima.

<table>
<tr>
<td>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</td>
<td>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

<table>
<tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr>
<tr><td>1.</td><td>Polusemestralna provjera znanja</td><td>40</td><td>40 %</td></tr>
<tr><td>2.</td><td>Završni ispit</td><td>40</td><td>40 %</td></tr>
<tr><td>3.</td><td>Prisustvo na nastavi</td><td>10</td><td>10 %</td></tr>
<tr><td>4.</td><td>Usmeni ispit</td><td>10</td><td>10 %</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Ukupno: 100 bodova</td><td></td><td>100%</td></tr>
</table>

Napomena:</td>
</tr>
<tr>
<td>Skala ocjenjivanja</td>
<td>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</td>
</tr>
<tr>
<td rowspan="2">Literatura</td>
<td>Obavezna

- Atlas islamskoga svijeta, Udruženje ilmije IZBiH, Sarajevo, 2004
- Bliski istok: politika i povijest, ur. Mirjana Kasapović, Fakultet političkih nauka, Zagreb, 2016
- Davorka Matić, Bliski istok: religija, ideologija i politika, Naklada Jesenski i Turk, Zagreb, 2020
- Albert Hourani, Istorija arapskih naroda, Clio, Beograd, 2016 (odgovarajuća poglavlja)
- Antonello Biagini, Povijest moderne Turske, Srednja Europa, Zagreb, 2012
- Vedran Obućina, Politički sustav Islamske Republike Iran, Fakultet političkih nauka: Političke analize, Zagreb, 2017</td>
</tr>
<tr>
<td>Dodatna

- Sayed Hassan Amin, Pravni sistemi Srednjeg istoka, el-Kalem, Sarajevo, 1998
- Masimo Kampanini, Istorija Srednjeg istoka (1798-2006), Clio, Beograd, 2011
- Amir Muharemi, Turska: uvod u povijest, unutarnju i vanjsku politiku, Novi Liber, Zagreb, 2012
-David S. Sorenson, An Introduction to the Modern Middle East, Routledge, 2018
- William L. Cleveland i Martin Bunton, History of the Modern Middle East, Westview Press, Boulder, 2016</td>
</tr>
</table>

	- Erik J. Zurcher, *Turkey: A Modern History*, I.B.Taurus, 2005 - Ervand Abrahamian, *Iran Between Two Revolution*, Princeton University Press, 1982.
Napomene	Obavezna i dopunska literatura se inovira svake godine, o čemu se studenti informiraju na početku semestra.

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Orijentalna filogija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	STVARALAŠTVO BOŠNJAKA NA ORIJENTALNIM JEZICIMA				
Šifra/kod	FIL ORI 500	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	4
Ciklus studija	II	Semestar	IV	Ak. godina	2022/2023 2023/2024 2024/2025
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	nema				
Jezik izvođenja nastave	bosanski jezik				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. dr. Ahmed Zildžić			
	Kontakt podaci	Kabinet:115 e:mail:ahmed.zildzic@ff.unsa.ba zildzicahmed@gmail.com telefon:033/253-107	Termin konsultacija	utorak 11-12 utorak 12-14 četvrtak 14-16	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci		Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 2; seminar 2; vježbe				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	U uvodnim predavanjima se ukazuje na osnovne karakteristike proznog i poetskog stvaralaštva Bošnjaka na orijentalnim jezicima, njegove forme i sadržaje (naučne oblasti, vjerske discipline i lijepa književnost). Nakon toga, u okviru pojedinih oblasti i vrsta stvaralaštva, se predstavljaju najmarkantnije ličnosti (biobibliografski) i najznačajnija djela, vrednujući ih i unutar islamske tradicije i unutar kulturne historije Bosne i Hercegovine. Ovo stvaralaštvo se promatra unutar osmanske tradicije i orijentalno-islamske civilizacije uopće, te kao specifičan kulturno-civilizacijski fenomen koji daje osobitost bošnjačkom nacionalnom biću i afirmira ga.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznati studente Odsjeka za orijentalnu filologiju sa stvaralaštvom Bošnjaka na orijentalnim jezicima (arapskom, turskom i perzijskom) koje je nastajalo u periodu između kraja 15. i kraja 19. stoljeća.				
Ishodi učenja	Studenti će biti upoznati sa stvaralaštvom Bošnjaka na orijentalnim jezicima koje je nastajalo u periodu od kraja 15. do kraja 19. stoljeća. Time će biti ostvaren jedan od ciljeva studija orijentalne filologije, a to je upoznavanje studenata sa vlastitom kulturnom baštinom.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1. 07. 03.	- Uvodne napomene - Osmanski i drugi izvori za izučavanje opće i kulturne historije Bosne i Hercegovine. - Administrativna podjela Bosne i stanovništvo u doba osmanske uprave.

	- Bosanski divan i organizacija vlasti; gradovi; vakufi i vakufname
2. 14. 03.	**-**Osnovne karakteristike stvralaštva Bošnjaka s aspekta jezika (arapski, turski, perzijski, bosanski), forme (originalna djela, udžbenici, kompendijumi, komentari, glose...); sadržaja (lijepa književnost, historiografija, znanstvena, filozofska i teološka misao...) i njegova podjela.
3. 21. 03.	- Obrazovanje i školstvo: organizacija i rangiranje obrazovnih institucija; vrste škola, medrese (dahil i haridž); uloga vakufa u obrazovnom sistemu. - Najznačajnije obrazovne institucije u Osmanskom carstvu i u Bosni i Hercegovini (Sarajevo, Mostar, Prusac, Travnik, Tuzla...).
4. 28. 03.	- Razvoj znanosti i stvaralaštvo u Osmanskom carstvu: institucije, izvori, autoriteti i utjecaji.
5. 04. 04.	- Filozofija: logika; dispitacija; nauka o pojmovima; politika. Osnovne karakteristike djela iz svake od oblasti i najznačajniji predstavnici
6. 11. 04.	- Pravo: osnovi prava (pravna teorija) i pravna praksa. Osnovne karakteristike djela iz svake od oblasti i najznačajniji predstavnici.
7. 18. 04.	- Teološke znanosti: egzegeza Kur'ana - tefsir; dogmatika; spekulativna teologija i apologetika; islamski misticizam. Osnovne karakteristike djela i najznačajniji autori.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9. 02. 05.	- Jezikoslovlje: gramatika i sintaksa; metrika i stilistika. Osnovne karakteristike djela i najznačajniji predstavnici
10. 09. 05.	- Leksikografija i književnost memoarskog karaktera: historiografija; hronike, ljetopisi i putopisi; memoari, biografije i autobiografije. Osnovne karakteristike djela iz svake od oblasti i najznačajniji predstavnici
11. 16. 05.	- Lijepa književnost i komentari poezije. Najznačajnija djela i najznačajniji autori.
12. 23. 05.	- Vrste i forme poetskog stvaralaštva Bošnjaka
13. 30. 05.	- Divanska književnost. - Osnovne karakteristike i najznačajniji predstavnici (osnovni biobibliografski podaci).
14. 06. 06.	- Divanska književnost (nastavak) - Osnovne karakteristike i najznačajniji predstavnici (osnovni biobibliografski podaci).
15.	**-** Alhamijado književnost. Osnovne karakteristike i najjznačajniji predstavnici (osnovni biobibliografski podaci).
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17. **18.**	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu

Način izvođenja	

<table>
<tr><td>nastave
(oblici i metode)</td><td>Frontalni, individualni, grupni, rad u parovima.</td></tr>
<tr><td>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</td><td>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

<table>
<tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr>
<tr><td>1.</td><td>Polusemestralna provjera znanja</td><td>35</td><td>35 %</td></tr>
<tr><td>2.</td><td>Završni ispit</td><td>35</td><td>35 %</td></tr>
<tr><td>3.</td><td>Seminarski rad</td><td>10</td><td>10 %</td></tr>
<tr><td>4.</td><td>Prisustvo na nastavi</td><td>10</td><td>10 %</td></tr>
<tr><td>5.</td><td>Usmeni ispit</td><td>10</td><td>10 %</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr>
</table>

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</td></tr>
<tr><td>Skala ocjenjivanja</td><td>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</td></tr>
<tr><td>Literatura</td><td>Obavezna

- Hazim Šabanović, Književnost muslimana BiH na orijentalnim jezicima, Svjetlost, Sarajevo, 1973.
- Amir Ljubović i Sulejman Grozdanić, Prozna književnost Bosne i Hercegovine na orijentalnim jezicima, Orijentalni institut u Sarajevu, Posebna izdanja XVII, Sarajevo, 1995.
- Fehim Nametak, Divanska književnost Bošnjaka, Orijentalni institut u Sarajevu, Posebna izdanja XXI, Sarajevo, 1997.
- Esad Duraković i Fehim Nametak, “Književnost na orijentalnim jezicima” u: Bošnjačka književnost u književnoj kritici. Starija književnost. Priredili Enes i Esad Duraković i Fehim Nametak, “Alef”, Sarajevo, 1998, str. 117 - 852.</td></tr>
<tr><td></td><td>Dodatna</td></tr>
<tr><td>Napomene</td><td></td></tr>
</table>

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Orijentalna filologija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Orijentalno-islamska civilizacija 2				
Šifra/kod	FIL ORI 408	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	4
Ciklus studija	II.	Semestar	II.	Ak. godina	2022/2023; 2023/2024; 2024/2025.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	doc. dr. Velida Mataradžija			
	Kontakt podaci	Kabinet: 115 e-mail: velida.mataradzija@ff.unsa.ba Telefon: 033-253-107	Termin konsultacija	Ponedjeljak: 11-12 Utorak: 08-10 Utorak: 12-14	
Nastavnik	Ime i prezime	prof. dr. Ahmed Zildžić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 115 E-mail: ahmed.zildzic@ff.unsa.ba Telefon: 033-253-107	Termin konsultacija	Utorak: 09-10 Utorak: 14-16 Četvrtak:14-16	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja __2____; seminar___2____; vježbe__0_____				
Tematske jedinice:	- Društveno-historijske pretpostavke širenja i prihvatanja islama. - Muhammed (a.s.), život i djelovanje; poslanik i državnik; mekanski period, hidžra i medinski period; prva muslimanska zajednica; Medinska povelja (ustav). - Kur'an - forma i sadržaj. Dogmatika. - Islam (a. kao nova monoteistička religija; b. oblik arapske samorealizacije; c. temelj političkog zajedništva i d. kao nova svjetska civilizacija).				

	- Arapska (islamska) država – halifat (kratak historijski pregled; stanovništvo; organizacija vlasti i uređenje države; međunarodni položaj; privreda, svojinski odnosi i poreski sistemi dr.); - Obrazovanje; razvoj znanosti i filozofije; vjerovanje i sekte u islamu; šiizam kao osnov političkog, teološkog i filozofskog učenja i materijalna i duhovna kultura uopće. Posebno se markiraju pojedinačni doprinosi Arapa, Iranaca i Turaka (Seldžuka) orijentalno-islamskoj civilizaciji u ovom periodu.
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznati studente Odsjeka za orijentalnu filologiju (arapskog jezika i književnosti; turskog jezika i književnosti i perzijskog jezika i književnosti) sa osnovnim elementima opće i kulturne historije Arapa, Turaka i Iranaca od 610. godine i početka Objave, do 1258. godine (pada Bagdada).
Ishodi učenja	Znanje: pokazuje sistematizirano znanje i razumijevanje tema iz oblasti Orijentalno-islamske civilizacije. Vještine: primjenjuje konceptualno i apstraktno razmišljanje uz visok stupanj sposobnosti i kreativnosti, što omogućava kritičku procjenu trenutnog istraživačkog i akademskog rada na visokoj razini u oblasti Orijentalno-islamske civilizacije, procjenu metodologija, kritičko razmišljanje i predstavljanje alternativnih rješenja. Kompetencije: posjeduje sposobnost učenja koja omogućava nastavak studija Orijentalne filologije na samostalan i autonoman način; razlaže i kritički analizira složena pitanja iz Orijentalno-islamske civilizacije. Jasno izražava i gradi argumente koji podržavaju određeni stav.
Metode izvođenja nastave	verbalne, vizualne i kombinirane

Sadržina kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1. 03. 03.	- Arapi i islamska civilizacija; periodizacija opće i kulturne historije Arapa islamskog perioda - Društveno-historijske pretpostavke prihvatanja i širenja islama.
2. 10. 03.	- Muhammed (a.s.), život i djelovanje; poslanik i državnik; mekanski period, hidžra i medinski period; prva muslimanska zajednica; Medinska povelja (ustav).
3. 17. 03.	- Kur'an: mekanske i medinske sure; podjela, karakteristike. - Sadržaj Kur'ana i osnovne dogme islamskog vjerovanja. - Islam: nova monoteistička religija; oblik arapske samorealizacije; temelj političkog zajedništva; nova svjetska civilizacija.
4. 24. 03.	- Arapska ekspanzija i Omejadska država (632 - 750). - Period "četvorice pravednih halifa": institucija halife (halifat); organizacija države i vlasti. - Omejadska država: kratak historijski pregled; stanovništvo; organizacija vlasti i uređenje države; privreda, svojinski odnosi i poreski sistem; vjerovanje i prve sekte u islamu (haridžiti, ši'iti, počeci asketizama i sufizama); materijalna i duhovna kultura. - Počeci i razvoj znanosti. Klasifikacija znanosti kod Arapa i u islamskom svijetu uopće.
5. 31. 03.	- Abasidska država (750 - 1258). Kratak historijski pregled: stanovništvo; organizacija vlasti i uređenje države, regije; privreda, svojinski odnosi i poreski sistem; međunarodni položaj i odnosi; obrazovanje; vjerovanje i širenje sekti. Šiizam kao osnov političkog, teološkog i filozofskog učenja.
6. 07.04.	- "Zlatni vijek" Abasida. Razvoj znanosti (teološke znanosti - tefsir, hadis, aka'id, 'ilm al-kelam, šer'iat, tesavvuf - filozofija; filologija, medicina, matematika, astronomija, astrologija, hemija, historiografija i dr.); likovna umjetnost i arhitektura; književnost. - Najznačajnije ličnosti i djela (osnovni biografski i bibliografski podaci).
7. 14. 04.	- Omejadski halifat u Španiji i Fatimidski halifat u Egiptu: kratak historijski pregled i doprinosi na kulturnom planu.. - Vojni i kulturni dodiri između istoka i Zapada. Krstaški pohodi i ratovi. - Provale Mongola

8. 21. 04.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9. 28. 04.	-Položaj Iranaca u periodu vladavine Omejadske i Abasidske dinastije dinastije. - Male dinastije na Istoku: Barmakidi, Tahiridi, Safaridi, Samanidi, Zijaridi, Bujidi i buđenje iranskog duha.
10. 05. 05.	- Renesansa perzijskog jezika i književnosti. - Doprinosi Iranaca (Perzijanaca) razvoju znanosti, filozofije, književnosti, arhitekture i likovne umjetnosti. Najznačajnije ličnosti i djela.
11. 12. 05.	- Š'izam: razvoj doktrinarnog učenja (do sredina 13. stoljeća); najznačajniji predstavnici i posljedice šiitskog učenja na socijalnom i političkom planu.
12. 19.05.	-Položaj turkijskih naroda u doba Abasida (750. - 1258.) - Mameluci - posljednja dinastija arapskog svijeta i kraj mamelučke vladavine.
13. 26. 05.	- Seldžuci (podjela). "Veliki Seldžuci": kratak historijski pregled; razvoj znanosti, književnosti, građevinarstva i arhitekture; - Nizam al-mulk i razvoj obrazovanja
14. 02.06.	- Turci i „bejluci" pred najezdom Mongola.
15. 09. 06.	Priprema za ispit
16.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu

<table>
<tr><td>Način izvođenja nastave
(oblici i metode)</td><td>Frontalni, individualni, grupni, rad u parovima.</td></tr>
<tr><td>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</td><td>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:
<table>
<tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr>
<tr><td>1.</td><td>Polusemestralna provjera znanja</td><td>35</td><td>35 %</td></tr>
<tr><td>2.</td><td>Završni ispit</td><td>35</td><td>35 %</td></tr>
<tr><td>3.</td><td>Seminarski rad</td><td>10</td><td>10 %</td></tr>
<tr><td>4.</td><td>Prisustvo na nastavi</td><td>10</td><td>10%</td></tr>
<tr><td>5.</td><td>Usmeni ispit</td><td>10</td><td>10 %</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr>
</table></td></tr>
<tr><td>Skala ocjenjivanja</td><td>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom uporedivim sa ECTS skalom ocjenjivanja kako slijedi:
a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95 do 100 bodova;
b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
e) 6 (E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 boda;
f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.</td></tr>
<tr><td>Literatura</td><td>Obavezna literatura:
- Filip Hiti, Istorija Arapa, I.P. “Veselin Masleša”, Sarajevo, 1967. (ili druga izdanja), str. 114 – 438.
- Albert Hourani, Istorija arapskih naroda, CLIO, Beograd, 2016
- Kur’an s prijevodom na bosanski jezik. Preveo s arapskog jezika Esad Duraković. Svjetlost, Sarajevo, 2004. (Ili neko drugo izdanja sa arapskim</td></tr>
</table>

	tekstom i prijevodom.) - Esad Duraković, *Orijentologija - Univerzum sakralnog teksta*, Sarajevo, 2007. -Enes Karić, *Tefsir Uvod u tefsirske znanosti*, Bosanska knjiga, Sarajevo, 1995.
	Dodatna literatura: - Abdulhamid Ahmed Ebu Sulejman, *Univerzalna kur'anska vizija*, El-Kalem, CNS, Sarajevo, 2016. -Ahmed Essa i Othman Ali, *Studije o islamskoj civilizaciji Muslimanski doprinos renesansi*, CNS Sarajevo,2016. -Jonathan A.C. Brown, *Hadis Naslijeđe vjerovjesnika Muhammeda*, CNS, Sarajevo, 2016. -*Institucije islamske civilizacije*, CNS, Sarajevo, 2017.
Napomene	Obavezna i dopunska literatura se inovira svake godine, o čemu se studenti informiraju na početku semestra.

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Orijentalna filologija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Uvod u iranistiku				
Šifra/kod	FILPER 306	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni/izborni	ECTS	2
Ciklus studija	I	Semestar	VI	Ak. Godina	2022/2023; 2023/2024; 2024/2025.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	doc. dr. Velida Mataradžija			
	Kontakt podaci	Kabinet: Kabinet:115 E:mail:velida.mataradzija @ff.unsa.ba Telefon:033/253-107	Termin konsultacija	Ponedjeljak 11-12 Utorak 08-10 Utorak 12-14	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 1; seminar 1; vježbe_____				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Uvod u iranistiku nudi osnovna znanja iz iranistike studentima koji studiraju na Katedri za perzijski jezik i književnost, te studentima koji izaberu ovaj predmet kao izborni. U okviru kolegija obrađuju se pored iranskih jezika i elementi iranske umjetnosti i književnosti koje imaju važnu ulogu ne samo unutar orijentalno-islamske civilizacije, nego i svjetske baštine.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznati studente Katedre za perzijski jezik i književnost na Odsjeku za orijentalnu filologiju i studente koji ovaj predmet izaberu kao izborni sa osnovnim elementima iranistike, znanosti o iranskim jezicima i književnostima, s posebnim akcentom na perzistiku, koja za svoj predmet istraživanja ima perzijski jezik i književnost.				
Ishodi učenja	Studenti će biti upoznati sa osnovnim elementima opće i kulturne historije iranskih naroda i steći elementarna znanja o iranskim jezicima. Ovaj predmet će kao izborni predmet također koristiti studentima arapskog jezika i književnosti i turskog jezika i književnosti jer će im pružiti osnovne informacije o iranskim narodima čija kulturna historija se isprepliće sa historijom arapskih i turkijskih naroda i predstavlja važan dio orijentalno-islamske civilizacije.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1. 08. 03.	- Porijeklo iranskih naroda.
2. 15. 03.	- Kratak pregled vladajućih dinastija na široj teritoriji Irana.
3. 22. 03.	- Razvoj iranskih jezika kroz historiju.
4. 29. 03.	- Osnovne karakteristike i podjela iranskih jezika danas.
5. 05. 04.	- Najznačajnija pisma kojima su se bilježili iranski jezici
6. 12. 04.	- Pisani spomenici na iranskim jezicima od perioda Ahemenida do danas.
7. 19. 04.	- Kratak pregled najznačajnijih religijskih učenja Iranaca.
8. 26. 04.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9. 03. 05.	- Kratak pregled predislamske perzijske književnosti.
10. 10. 05.	- Kratak pregled perzijske književnosti od dolaska islama
11. 17. 05.	-Perzijska klasična književnost
12. 24. 05.	- Iranska umjetnost.
13. 31. 05.	- Razvoj iranistike u BiH.
14. 07. 06.	**-** Iranistika u Evropi.
15.	-Savremena istraživanja u Iranu.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17. **18.**	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu

Način izvođenja	

<table>
<tr><td>nastave
(oblici i metode)</td><td></td></tr>
<tr><td>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</td><td>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

<table>
<tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr>
<tr><td>1.</td><td>Polusemestralna provjera znanja</td><td>35</td><td>35 %</td></tr>
<tr><td>2.</td><td>Završni ispit</td><td>35</td><td>35 %</td></tr>
<tr><td>3.</td><td>Seminarski rad</td><td>10</td><td>10 %</td></tr>
<tr><td>4.</td><td>Prisustvo na nastavi</td><td>10</td><td>10 %</td></tr>
<tr><td>5.</td><td>Usmeni ispit</td><td>10</td><td>10 %</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr>
</table>

Napomena:</td></tr>
<tr><td>Skala ocjenjivanja</td><td>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Literatura</td><td>Obavezna

-Džaka, Bećir, Historija perzijske književnosti od nastanka do kraja 15. vijeka, Naučno-istraživački institut „Ibn Sina“ Sarajevo, 1997.
-Godar, Andre, Umjetnost Irana, Beograd, 1965.
- Safavi, Kourush, Nagahi be Gozasht-e Zabane-e Farsi, Tehran, 1988.
-Dresden, M., „Middle Iranian Languages, Barrasihaye Tarikhi, Vol. 9, 1974.
-Cambrige History of Iran, Vol. III, Part 2, Cambridge, 1983.</td></tr>
<tr><td>Dodatna</td></tr>
<tr><td>Napomene</td><td></td></tr>
</table>

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="5">Orijentalna filologija</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Uvod u orijentalnu filologiju</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FIL ORI 203</td><td>Status (obavezni ili izborni)</td><td>obavezni</td><td>ECTS</td><td>2</td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>I</td><td>Semestar</td><td>III</td><td>Ak. godina</td><td>2022/2023; 2023/2024; 2024/2025.</td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="5">nema</td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="5">Bosanski jezik</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">doc. dr. Velida Mataradžija</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td colspan="2">Kabinet:115
E-mail:velida.mataradzija@ff.unsa.ba
Telefon:033/253-107</td><td>Termin konsultacija</td><td>Utorak 9-10
Srijeda 10-12
Četvrtak 10-12</td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="5">predavanja 2; seminar 0; vježbe 0.</td></tr>
<tr><td>Tematske jedinice:</td><td colspan="5">Studentima se, u kratkim crtama (hronološkim redom), prezentiraju ciljevi, karakteristike i rezultati evropskih škola, univerziteta, akademija i instituta iz oblasti orijentalne filologije (arabistika, turkologija, iranistika, osmanistika). Posebna pažnja je usmjerena na karakteristike i rezultate ovih studija na području Bosne i Hercegovine i bivše Jugoslavije; na najznačajnije institucije (Orijentalni institut u Sarajevu, Odsjek za orijentalnu filologiju Filozofskog fakulteta u Sarajevu i dr.), te na najznačajnije istraživače, njihova djela i rezultate njihovih istraživanja.</td></tr>
<tr><td>Cilj kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Cilj predmeta je upoznati studente Odsjeka za orijentalnu filologiju (studente arapskog jezika i književnosti; turskog jezika i književnosti i perzijskog jezika i književnosti) sa osnovnim karakteristikama i rezultatima svjetskih, evropskih i domaćih studija orijentalne filologije i prevodilaštva sa ovih jezika.</td></tr>
<tr><td>Ishodi učenja</td><td colspan="5">Znanje: pokazuje sistematizirano znanje i razumijevanje tema iz oblasti Uvod u orijentalnu filologiju.
Vještine: primjenjuje konceptualno i apstraktno razmišljanje uz visok stupanj sposobnosti i kreativnosti, što omogućuje kritičku procjenu trenutnog istraživačkog i akademskog rada na visokoj razini u oblasti Uvod u orijentalnu filologiju
Kompetencije: posjeduje sposobnost učenja koja omogućuje nastavak studija Orijentalne filologije na samostalan i autonoman način.</td></tr>
<tr><td>Metode izvođenja</td><td colspan="5">verbalne, vizualne i kombinirane</td></tr>
</table>

nastave:	

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1. 05. 10.	- Upoznavanje s Nastavnim planom i programom predmeta, njegovim ciljem i sadržajem metodom rada i načinima provjere znanja i ocjenjivanja. Definicija i sadržaj pojmova orijentalistika i orijentalna filologija. Orijentalna filologija kao znanost i zloupotreba orijentalistike.
2. 12. 10.	Sistematizacija znanosti i mjesto filologije unutar nje; orijentalna filologija i njene discipline. Arabistika i njen predmet izučavanja; turkologija i osmanistika i njihov predmet izučavanja; iranistika i njen predmet izučavanja.
3. 19. 10.	Historijat orijentalne filologije (orijentalistike) do 20. stoljeća: 1. predznanstvena faza, motivacije za istraživanja i najznačajniji rezultati, 2. institucionalizacija orijentalnih studija u Evropi: osnivanje katedri, zavoda, društava, arhiva i biblioteka. najznačajniji rezultati.
4. 26. 10.	Orijentalna filologija u 20. stoljeću – osnovne karakteristike istraživanja u evropskim i vanevropskim zemljama. Orijentalna filologija u Bosni i Hercegovini i na prostorima bivše Jugoslavije do 1950: 1. institucije (Zemaljski muzej Bosne i Hercegovine, Gazi Husrev-begova biblioteka, Katedra za orijentalistiku Filološkog fakulteta u Beogradu) najznačajnije ličnosti, dometi i rezultati.
5. 02. 11.	- Filozofski fakultet u Sarajevu – Odsjek za orijentalnu filologiju: 1. osnivanje Katedre za orijentalnu filologiju, 2. specifičnosti Nastavnog plana i programa u odnosu na studije u drugim evropskim i venevropskim zemljama: ciljevi i organizacija studija. osnivači Odsjeka; najznačajniji nastavnici prve generacije i njihovi rezultati na nastavnom, znanstvenom i stručnom planu.
6. 09. 11.	Odsjek za orijentalnu filologiju u periodu od 1971. do 1992. - prerastanje Katedre u Odsjek 1971; - formiranje Katedtri za arabistiku, turkologiju i iranistiku, - izmjene Nastavnog plana i programa; postdipolomski studij, doktorati, najznačajniji nastavnici i saradnici i njihovi rezultati na nastavnom, znanstvenom i stručnom planu.
7. 16. 11.	Odsjek za orijentalnu filologfiju u periodu od 1992. do 2006. - period od 1992. do 1996; organizacija i rad Odsjeka u periodu agresije, - period od 1996. do 2006. izmjene nastavnih planova i programa:

	najznačajniji nastavnici i saradnici i njihovi rezultati na nastavnom, znanstvenom i stručnom planu.
8. 23. 11.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9. 30. 11.	1. Orijentalni institut u Sarajevu: - osnivanje Instituta 1950: cilj, zadaci i organizacija, - fondovi Instituta, - saradnja instituta sa Odsjekom za orijentalnu filologiju i drugim institucijama u zemlji i inostranstvu, izdavačka djelatnost.
10. 07. 12.	Orijentalni institut u Sarajevu – nastavak Najznačajniji izvori za izučavanje opće i kulturne historije BiH u doba osmanske uprave i temeljni pojmovi: - književnohistorijski izvori (autograf, rukopis – prijepis, tezkira, divan, medžmua, risala...) historijski izvori (defter, kanunnama, vakufnama, berat, ferman, sidžil ...)
11. 14. 12.	Najznačajniji naučnoistraživački radnici i saradnici Orijentalnog instituta u periodu u periodu od 1950. do 1992. godine i njihovi doprinosi orijentalnoj filologiji Orijentalni institut i njegovo stradanje u vrijeme agresije 1992-1996.
12. 21. 12.	Orijentalni institut u periodu od 1996. do danas; najznačajniji naučnoistraživački radnici i saradnici i njihovi doprinosi orijentalnoj filologiji.
13. 28. 12.	Gazi Husrev-begova biblioteka od 1945. do danas: - fondovi.
14. 04. 01.	Gazi Husrev-begova biblioteka - izdavačka djelatnost, najznačajniji istraživači i njihov stručni doprinos orijentalnoj filologiji.
15. 11.01.	- Fakultet islamskih nauka u Sarajevu od 1977. do 2010. osnivanje Fakulteta, cilj, zadaci; odnos između orijentalne filologije i islamistike. najznačajniji nastavnici i njihovi radovi značajni za orijentalnu filologiju.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17. **18.**	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Frontalni, individualni, grupni, rad u parovima.

Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)

Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Polusemestralna provjera znanja	40	40%
2.	Završni ispit	40	40%
3.	Prisustvo na nastavi	10	10%
4.	Usmeni ispit	10	10%
5.			
		Ukupno: 100 bodova	100%

Napomena:

Skala ocjenjivanja

Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.

Literatura

Obavezna

- Filozofski fakultet Sarajevo: Spomenica (1950-1980), urednik Branko Milanović et al.
- Spomenica 60. godina Filozofskog fakulteta u Sarajevu (1950-2010), priredio Ivo Komšić.
- Orijentalni institut u Sarajevu 1950-2015, priredio Aladin Husić.
- Spomenica Gazi Husrevbegove četiristo-godišnjice.
- Spomenica stogodišnjice rada Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine 1888-1988, urednik Almaz Dautbegović.
- Gazi Husrev-begova biblioteka: 480 godina postojanja.

	Dodatna
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="5">Orijentalna filologija</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Morfologija turskog jezika</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FIL TUR 122</td><td>Status (obavezni ili izborni)</td><td>obavezni</td><td>ECTS</td><td>18</td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>Prvi</td><td>Semestar</td><td>II</td><td>Ak. godina</td><td>2022/2023., 2023/2024., 2024/2025.</td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Položen ispit iz predmeta Fonologija i morfologija turskog jezika</td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="5">Bosanski i turski</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">Doc.dr. Mirsad Turanović</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet: 114
E-mail: mrturanov@gmail.com
Telefon: 061649776</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">Ponedjeljak 14-16
Utorak 11-14</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Saradnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">Amina Ajdinović Mehović, MA</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet: 114
E-mail: amina_ajdinovic@hotmail.com</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">Utorak 17-18
Petak 10-14</td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="5">predavanja 2 ; seminar ___ ; vježbe 12</td></tr>
<tr><td>Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">U prvom dijelu semestra studenti se upoznaju s vrstama riječi u turskom jeziku, prije svega sa imenicama kao vrstom riječi, njihovim leksičkim, strukturnim i gramatičkim svojstvima. Tu spadaju kategorija broja, roda, posvojnosti, određenosti, padeža. Potom se izučavaju pridjevi i komparacija pridjeva, te jednostavna vremena: prezent na – yor i futur. U drugom dijelu semestra prelazi se na glagolse vremena: prezent na -r i perfekt na -miş, a potom se radi glagolski način imperativ. Studenti se nakon toga upoznaju s ostalim vrstama riječi u turskom jeziku kao što su: postpozicije, kvazipostpozicije, zamjenice, prilozi i brojevi. Predavanja se izvode usmeno, dok se na asistentskim i lektorskim vježbama primjenjuju teorijska znanja usvojena na predavanjima (kroz čitanje i analizu lakših tekstova, dvosmjerno prevođenje i vježbe elementarne konverzacije).</td></tr>
<tr><td>Cilj kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Osnovni cilj ovog kolegija jeste da se studenti ovladaju temeljnim morfološkim obilježjima turskoga jezika kao i da ovladaju gradivom iz opisa sadržaja predmeta. Predavanja su usmjerena vrste riječi u turskom jeziku i njihova morfološka i morfosintaktička obilježja, dok je cilj vježbi da studenti prije svega ovladaju temeljnim jezičnim kompentencijama.</td></tr>
<tr><td>Ishodi učenja</td><td colspan="5">Znanje: Nakon uspješno odslušanog predmeta studenti će moći definirati i objasniti vrste riječi u turskom jeziku, kategorije koje karakterišu imenice, te druge vrste riječi: postpozicije, kvazipostpozicije, zamjenice, prilozi i brojevi.</td></tr>
</table>

	Ujedno, studenti će moći analizirati i objasniti značenja složenih glagolskih vremena. Vještine: Studenti će moći primijeniti znanje i kritičko razumijevanje teorijskih koncepata i principa morfologije turskog jezika, samostalno prevesti jednostavne rečenice s turskog na bosanski i s bosanskog na turski i primijeniti teorijska znanja na konkretnim primjerima. Kompetencije: Studenti će nakon uspješno odslušane nastave i položenog ispita moći integrirati stečena znanja i vještine iz područja morfologije turskog jezika te ih kontinuirano produbljivati kroz cjeloživotno učenje. Očekuje se da će studenti ovladati temeljnim jezičnim kompentencijama.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Vrste imenica, imenička fraza; apozicija
2.	Zamjenice (lične, pokazne, upitne, neodređene i posvojno-povratna zamjenica *kendi)*
3.	Pridjevi, komparacija pridjeva; sufiks ki
4.	Perfekt na -di, perfekt na miş
5.	Turski glagol: prezent na –r; futur
6.	Složena glagolska vremena: imperfekt na –(i)yordu, imperfekt na -rdi
7.	Futur perfekta na –(y)acaktı, pluskvamperfekt na mişti
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Glagolski način: imperativ
10.	Glagolski način: optativ
11.	Forma mogućnosti i nemogućnosti
12.	Postpozicije
13.	Kvazipostpozicije
14.	

	Prilozi, komparacija priloga
15.	Brojevi. Izražavanje doba starosti; izražavanje vremena na satu; izražavanje datuma
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Frontalni oblik rada. Individualni oblik rada. Rad u parovima. Predavanja se izvode usmeno, dok se na asistentskim i lektorskim vježbama primjenjuju teorijska znanja usvojena na predavanjima (kroz čitanje i analizu lakših tekstova, dvosmjerno prevođenje i vježbe elementarne konverzacije).
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Polusemestralni ispit	40	40%
2.	Završni pismeni ispit	40	40%
3.	Završni usmeni ispit	20	20%
4.			
5.			
		Ukupno: 100 bodova	100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

-

Napomena:

Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.

Literatura	*Obavezna* 1. Čaušević, E., *Gramatika suvremenoga turskog* jezika, Zagreb, 1996. 2. Banguoğlu, T., *Türkçenin Grameri*, Ankara, 2000. 3. Korkmaz, Z., *Türkiye Türkçesi Grameri*, Şekil Bilgisi, Ankara, 2009. 4. Bakšić, S., A. Ćatović, E. Ertanir, *Vrijeme je za turski*, Fono, Istanbul, 2011.
	Dodatna 1. van Schaaik, G., *The Oxford Turkish Grammar*, New York, Oxford, 2020. 2. Ketrez, F.N, *A Student Grammar of Turkish*, New York, 2012. 3. Kornfilt, J., *Turkish*, London and New York, 1997.
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Orijentalna filologija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Morfosintaksa turskog jezika 2				
Šifra/kod	FIL TUR 224	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	16
Ciklus studija	Prvi	Semestar	IV	Ak. godina	2022/2023., 2023/2024., 2024/2025.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Položen ispit iz predmeta Morfosintaksa turskog jezika 1 FIL TUR 213				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski i turski				
Nastavnik	Ime i prezime	Doc.dr. Mirsad Turanović			
	Kontakt podaci	Kabinet: 114 E-mail: mrturanov@gmail.com Telefon: 061649776	Termin konsultacija	Ponedjeljak 14-16 Utorak 11-14	
Saradnik	Ime i prezime	Amina Ajdinović Mehović, MA			
	Kontakt podaci	Kabinet: 114 E-mail: amina_ajdinovic@hotmail.com	Termin konsultacija	Utorak 17-18 Petak 10-14	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 2 ; seminar ___ ; vježbe 8				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	U prvom dijelu semestra obrađuju se gerundi odnosno glagolski prilozi, njihova funkcija i značenje. Nakon toga studenti se upoznaju sa strukturom i specifičnostima imenskih i pridjevskih sintagmi u turskom jeziku. Potom se obrađuju s glagolski pridjevi, odnosno participi na –(y)an/-(y)en, na –r, na –miš i -miš olan, na –(y)acak i –(y)acak olan. Analizira se njihova funkcija u sintagmi, kao i njihova značenja. U drugom dijelu semestra u fokusu su glagolske imenice na –me/-ma, -na mek/-mak, na – (y)iş i –meklik/maklik. Proparticipi na –dik i –(y)acak, kao glagolske imenice analiziraju se u okviru sintagme. Predavanja se izvode usmeno, dok se na asistentskim i lektorskim vježbama primjenjuju teorijska znanja usvojena na predavanjima (kroz čitanje i analizu lakših tekstova i vježbe elementarne konverzacije).				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Osnovni cilj ovog kolegija jeste uvesti studente u sintaksu turskog jezika kroz sintaksu sintagme, što podrazumijeva ovladavanje gradivom iz opisa sadržaja predmeta. Vježbe prate predavanja i na njima se primjenjuje stečeno teorijsko znanje. Student treba da se osposobi za snalaženje u svakodnevnim govornim situacijama kao i za pismeno izražavanje kroz pisanje kraćih eseja na turskom jeziku.				
Ishodi učenja	Nakon odslušanog kolegija student treba da ima sljedeće sposobnosti, klasificirano prema Bloomovoj taksonomiji obrazovnih ciljeva:				

	I razina (ČINJENIČNO STANJE, DOSJEĆANJE): definirati vrste imenskih i pridjevskih sintagmi, glagolskih pridjeva, odnosno participa te glagolskih imenica II razina (RAZUMIJEVANJE): objasniti kako funkcionira odnos valencije u sintagmama III razina (PRIMJENA): primijeniti teoretsko znanje kroz vježbu na primjerima rečenica na turskom jeziku i samostalnu primjenu na novim primjerima IV razina (ANALIZA): analizirati na sastavne dijelove imenske i pridjevske sintagmi i odnos zavisnosti među članovima sintagmi V razina (SINTEZA): generalizirati i objasniti frazu u turskom jeziku, generalizirati i objasniti upotrebu glagolskih pridjeva i glagolskih imenica.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Particip na –(y)an
2.	Participi na -(y)acak i –(y)acak olan
3.	Particip na – miş i –miş olan
4.	Particip na -r
5.	Upotreba participa pomoćnog glagola olmak; dopune i dodaci participskih konstrukcija
6.	Glagolska imenica na -mak i njezin supstituent -ma i njihove sintaktičke funkcije
7.	Glagolska imenica na –ma sa posvojnim sufiksom
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Glagolska imenica na-(y)iş; glagolska imenica na –maklik/-meklik
10.	Glagolska imenica na –dik
11.	Glagolska imenica na –(y)acak

12.	Glagolske imenice na –dik i –(y)acak u funkciji atributa (proparticipi)
13.	Subjekt proparticipskih konstrukcija
14.	Proparticip na –dik + nulti morfem u funkciji atributa
15.	Tročlane konstrukcije s participima i proparticipima u funkciji atributa
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Frontalni oblik rada. Individualni oblik rada. Rad u parovima. Predavanja se izvode usmeno, dok se na asistentskim i lektorskim vježbama primjenjuju teorijska znanja usvojena na predavanjima (kroz čitanje i analizu lakših tekstova, dvosmjerno prevođenje i vježbe elementarne konverzacije).
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Polusemestralni ispit	40	40%
2.	Završni pismeni ispit	40	40%
3.	Završni usmeni ispit	20	20%
4.			
5.			
		Ukupno: 100 bodova	100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

-

Napomena:

Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna* 1. Čaušević, E., *Gramatika suvremenoga turskog jezika*, Zagreb, 1996. 2. Lewis, G.J., *Turkish Grammar*, Oxford, 1976. 3. Bakšić, S., A. Ćatović, E. Ertanir, *Vrijeme je za turski*, Istanbul, 2011
	Dodatna 1. Čaušević, E., *Determinatori u ustroju turske atributne sintagme (kontrastivni osvrt)*, U: Prilozi za orijentalnu filologiju, vol. 56. Sarajevo, 2007. 2. Erguvanli, E., *The Function of Word Order in Turkish Grammar*, Los Angeles, 1984. 3. Atabay, N. & Kutluk, I. & Ozel, S., *Türkiye Türkçesinin Sözdizimi*, Ankara, 1981.
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Orijentalna filologija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Fonologija i morfologija turskog jezika				
Šifra/kod	FIL TUR 121	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	18
Ciklus studija	Prvi	Semestar	1	Ak. godina	2022/2023., 2023/2024., 2024/2025.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski i turski				
Nastavnik	Ime i prezime	Doc.dr. Mirsad Turanović			
	Kontakt podaci	Kabinet: 114 E-mail: mrturanov@gmail.com Telefon: 061649776	Termin konsultacija	Ponedjeljak 14-16 Utorak 11-14	
Saradnik	Ime i prezime	Amina Ajdinović Mehović, MA			
	Kontakt podaci	Kabinet: 114 E-mail: amina_ajdinovic@hotmail.com	Termin konsultacija	Utorak 17-18 Petak 10-14	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 2 ; seminar ___ ; vježbe 12				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	U prvom dijelu semestra studenti se upoznaju s kratkom poviješću turskog jezika, opisom i klasifikacijom turskih samoglasnika i suglasnika. Nakon toga prelazi se na strukturu riječi – fonotaktička i morfotaktička pravila turskog jezika, kao i na temeljne promjene na morfonološkoj razini: vokalnu harmoniju, progresivnu i regresivnu asimilaciju, ozvučavanje, geminirane konsonante i sinkopu. U drugom dijelu semestra studenti se upoznaju sa osnovnim modelima imenske i glagolske rečenice kao što su rečenice koje sadržavaju predikative var i yok (za izražavanje postojanja i prisvojnosti) i perfekt na –di, te sa prvom i drugom genitivnom vezom.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Osnovni cilj ovog kolegija jeste da se studenti uvedu u osnove turskog jezika kao i da ovladaju gradivom iz opisa sadržaja predmeta. Predavanja su usmjerena na teorijska i lingvistička promišljanja o strukturi turskog jezika, dok je cilj vježbi da studenti prije svega ovladaju temeljnim jezičnim kompentencijama.				
Ishodi učenja	Znanje: Nakon uspješno odslušanog predmeta studenti će moći definirati i objasniti osnovnu lingvističku aparaturu na različitim razinama proučavanja jezika i primijeniti je u analizi fonologije i morfologije turskog jezika. Ujedno,				

	studenti će moći analizirati i objasniti osnovne modele prve i druge genitivne veze. Vještine: Studenti će moći primijeniti znanje i kritičko razumijevanje teorijskih koncepata i principa fonologije i morfologije turskog jezika, samostalno prevesti jednostavne rečenice s turskog na bosanski i s bosanskog na turski te primijeniti teorijska znanja na konkretnim primjerima. Kompetencije: Studenti će nakon uspješno odslušane nastave i položenog ispita moći integrirati stečena znanja i vještine iz područja fonologije i morfologije turskog jezika te ih kontinuirano produbljivati kroz cjeloživotno učenje. Očekuje se da će studenti ovladati temeljnim jezičnim kompentencijama.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Kratka povijest turskog jezika; karakteristike turkijskih jezika; turski alfabet
2.	Samoglasnici i suglasnici u turskom jeziku – opis i klasifikacija; posebni pravopisni znaci
3.	Vokalna harmonija; odstupanja od vokalne harmonije, vrste sufiksa
4.	Palatalnost i velarnost na morfonološkoj razini; zvučnost na morfonološkoj i leksičkoj razini; promjena /k/ u /ğ/ na kraju riječi
5.	Struktura sloga, geminirani suglasnici; vokalska i konsonantska sinkopa
6.	Akcent. Morfotaktička pravila o nizanju gramatičkih morfema
7.	Osnovni modeli imenske i glagolske rečenice; glagol imek; predikativi var i yok.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Izražavanje posjedovanja u turskom jeziku; prva genitivna veza
10.	Druga genitivna veza
11.	Turski glagol: infinitiv; prezent na –(i)yor

12. .	Vrste riječi (u turskom i bosanskom jeziku), derivacija, osnovni tvorbeni sufiksi
13.	Kategorija padeža: lokativ, dativ i ablativ
14.	Kategorija padeža: apsolutni padež; akuzativ
15.	Kategorija padeža: instrumental, relativ-ekvativ
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja se izvode usmeno, dok se na asistentskim i lektorskim vježbama primjenjuju teorijska znanja usvojena na predavanjima (kroz čitanje i analizu lakših tekstova, dvosmjerno prevođenje i vježbe elementarne konverzacije).
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Polusemestralni ispit	40	40%
2.	Završni pismeni ispit	40	40%
3.	Završni usmeni ispit	20	20%
4.			
5.			
		Ukupno: 100 bodova	100%

Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;

	b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna* 1. Čaušević, E., *Gramatika suvremenoga turskog jezika*, Zagreb, 1996. 2. Banguoğlu, T., *Türkçenin Grameri*, Ankara, 2000. 3. Korkmaz, Z., *Türkiye Türkçesi Grameri, Şekil Bilgisi*, Ankara, 2009. 4. Bakšić, S., A. Ćatović, E. Ertanir, *Vrijeme je za turski*, Fono, Istanbul, 2011.
	Dodatna 1. van Schaaik, G., *The Oxford Turkish Grammar*, New York, Oxford, 2020. 2. Ketrez, F.N, *A Student Grammar of Turkish*, New York, 2012. 3. Kornfilt, J., *Turkish*, London and New York, 1997.
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="5">Orijentalna filologija</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Morfosintaksa turskog jezika 1</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FIL TUR 223</td><td>Status (obavezni ili izborni)</td><td>obavezni</td><td>ECTS</td><td>14</td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>Prvi</td><td>Semestar</td><td>III</td><td>Ak. godina</td><td>2022/2023., 2023/2024., 2024/2025.</td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Položen ispit iz predmeta Morfologija turskog jezika FIL TUR 122</td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="5">Bosanski i turski</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">Doc.dr. Mirsad Turanović</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td colspan="2">Kabinet: 114
E-mail: mrturanov@gmail.com
Telefon: 061649776</td><td>Termin konsultacija</td><td>Ponedjeljak 14-16
Utorak 11-14</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Saradnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">Amina Ajdinović Mehović, MA</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td colspan="2">Kabinet: 114
E-mail: amina_ajdinovic@hotmail.com</td><td>Termin konsultacija</td><td>Utorak 17-18
Petak 10-14</td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="5">predavanja 2 ; seminar ___ ; vježbe 6</td></tr>
<tr><td>Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">U prvom dijelu semestra vrši se osvrt na morfološki opis turskog jezika, vrste riječi i njihova morfološka i morfosintaktička obilježja. Glagolski lik u turskom jeziku sljedeća je nastavna jedinica koja se obrađuje u okviru ovog semestra. U drugom dijelu semestra studenti se upoznaju s formama izražavanja mogućnosti i nemogućnosti vršenja glagolske radnje, uzimajući u obzir njihove modalne i vidske karakteristike. Glagolski načini, konverbi i kvazikonverbi predstavljaju posljednje nastavne jedinice koje se izučavaju u okviru ovog semestra.</td></tr>
<tr><td>Cilj kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Osnovni cilj ovog kolegija jeste uvesti studente u morfologiju turskog jezika što podrazumijeva ovladavanje gradivom iz opisa sadržaja predmeta. Vježbe prate predavanja i na njima se primjenjuje stečeno teorijsko znanje. Student treba da se osposobi za snalaženje u svakodnevnim govornim situacijama kao i za pismeno izražavanje kroz pisanje kraćih eseja na turskom jeziku.</td></tr>
<tr><td>Ishodi učenja</td><td colspan="5">Nakon odslušanog kolegija student treba da ima sljedeće sposobnosti, klasificirano prema Bloomovoj taksonomiji obrazovnih ciljeva:

I razina (ČINJENIČNO STANJE, DOSJEĆANJE): definirati vrste riječi, definirati glagolsko vrijeme, način, stanje i vid, prepoznati različita značenja modalnih glagola, prepoznati glagloska vremena u turskom jeziku, uočiti osnovnu sintaksičku transformaciju u pasivu.

II razina (RAZUMIJEVANJE): objasniti zašto određenu riječ svrstavamo u</td></tr>
</table>

	određenu vrstu riječi prema morfološkim i sintaksičkim obilježjima, objasniti svaku od glagolskih kategorija. III razina (PRIMJENA): primijeniti teoretsko znanje na rješavanje nepoznatih zadataka iz oblasti morfologije (glagolska vremena, glagolski vid, finitne i nefinitne glagolske forme, različita značenja modalnih glagola, pasiv). IV razina (ANALIZA): analizirati na sastavne dijelove glagolske fraze i povezati odnose među njima, analizirati i komentirati razliku između glagolskog vremena i glagolskog vida, komentirati razliku između glagolskih vremena. V razina (SINTEZA): generalizirati i objasniti frazu u turskom jeziku, generalizirati i objasniti glagolski sistem u turskom jeziku, generalizirati i objasniti upotrebu pasiva.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Modalnost na -dir, modalnost na -imiş; durativna forma i forma –mak üzere
2.	Glagolski lik: pasiv
3.	Glagolski lik: faktitiv-kauzativ
4.	Glagolski lik: refleksiv
5.	Glagolski lik: reciprocitativ
6.	Glagolski način: necesitativ
7.	Glagolski način: kondicional
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Kondicionalna modalnost
10.	Forme izražavanja trajnosti, učestalosti i brzine glagolske radnje,
11.	Vremenski konverbi

12.	Konverb na –ip
13.	Načinski konverbi
14.	Kvazikonverbi
15.	Imenska i pridjevska fraza
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Frontalni oblik rada. Individualni oblik rada. Rad u parovima. Predavanja se izvode usmeno, dok se na asistentskim i lektorskim vježbama primjenjuju teorijska znanja usvojena na predavanjima (kroz čitanje i analizu lakših tekstova, dvosmjerno prevođenje i vježbe elementarne konverzacije).
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Polusemestralni ispit	40	40%
2.	Završni pismeni ispit	40	40%
3.	Završni usmeni ispit	20	20%
4.			
5.			
		Ukupno: 100 bodova	100%

Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;

	c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna* 1. Čaušević, E., *Gramatika suvremenoga turskog jezika*, Zagreb, 1996. 2. Underhill, R., *Turkish Grammar*, Cambridge, 1976. 3. Lewis, G.J., *Turkish Grammar*, Oxford, 1976. 4. Bakšić, S., A. Ćatović, E. Ertanir, *Vrijeme je za turski*, Fono, Istanbul, 2011.
	Dodatna 1. Kononov, A. N. *Grammatika sovremennogo tureckogo literaturnogo jazyka*, Moskva, 1956 2. Kissling, H.J., *Osmanisch-Turkische Grammatik*, Wiesbaden, 1960. 3. Jansky, H., *Lehrbusch der turkischen Sprache*, Wiesbaden, 1986.
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="5">ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">MORFOLOGIJA ARAPSKOG JEZIKA</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FIL ARA 112</td><td>Status (obavezni ili izborni)</td><td>Obavezni</td><td>ECTS</td><td>26 (J); 13/12 (D)</td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>I</td><td>Semestar</td><td>II</td><td>Ak. godina</td><td>2022/2023.
2023/2024.
2024/2025.</td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="5"></td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="5">Bosanski i arapski</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">dr. Amra Mulović, vanredni profesor</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet: 112
E-mail: amra.mulovic@ff.unsa.ba
Telefon: 033 253 149</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">Ponedjeljak, 12:00-15:00
Utorak, 10:00-12:00</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Saradnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">Sinanudin Tatarević, viši asistent
Almin Mahmutović, asistent
Suada Muharemović, lektor
Strani lektor (ili nastavnik/saradnik koji pokriva nastavu do izbora stranog lektora)</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet: 116; 113
E-mail:
Telefon: 033 253 261; 033 253 150</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="5">predavanja 2; seminar 0; vježbe 14 (J); 11/10 (D)</td></tr>
<tr><td>Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">U okviru predavanja obrađuje se sistem glagolskih paradigmi, kao i specifičnosti imenskih paradigmi u arapskom jeziku. Posebna pažnja u prvom dijelu kolegija pridaje se kategorijama negacije u glagolskoj rečenici, glagolskim vremenima, načinima i aspektima. Centralni dio kolegija fokusiran je na tipove nepravilnih glagola (geminirani, hamzirani, mitāl, aǧwaf, nāqiṣ, dvostruko nepravilni glagoli), dok se u njegovom završnom dijelu obrađuju oblici i značenja proširenih glagolskih vrsta, kao i oblici četverokonsonantskih glagola. Predavanjima su obuhvaćene i imenske kategorije imena relacije, deminutiva, imenica oruđa, te imenica mjesta i vremena.
Struktura vježbi podrazumijeva 4 sata vježbi iz morfologije, 6 sati vježbi prevođenja i 4 sata lektorskih vježbi sedmično. Vježbe iz morfologije sadržajem prate nastavne jedinice iz predavanja, pri čemu se od studenata traži</td></tr>
</table>

	da rješavanjem jezičnih zadataka primjenjuju saznanja iz morfologije stečena na predavanjima i formiraju fond riječi. Na praktičnim jezičkim vježbama prevode se rečenice i kraći tekstovi sa bosanskog na arapski i sa arapskog na bosanski jezik. Tekstovi su težinom i zahtjevnošću primjereni studentima, koji se još uvijek upoznaju sa morfološkim zakonitostima arapskog jezika. Značajan segment vježbi u završnom dijelu kolegija podrazumijeva upoznavanje sa rječnikom arapskog jezika i ovladavanje njegovom upotrebom, čiji je preduslov dobro poznavanje morfologije. Na lektorskim vježbama se, kroz simuliranje različitih govornih situacija iz svakodnevnog života, posebno onih koje su specifične za zemlje arapskog svijeta, kod studenata razvija fond riječi, kao i sposobnost konverzacije na početnom nivou.
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Osnovni cilj kolegija jeste upoznavanje sa temeljnim elementima morfologije arapskog jezika uz naglasak na oblicima glagolskih vremena i načina, tipovima nepravilnih glagola, proširenim glagolskim vrstama i nekim imenskim paradigmama. Vježbe u sklopu ovog kolegija imaju za cilj razvijanje jezičkih vještina razumijevanja, slušanja, govora, čitanja i pisanja na početnom nivou, ovladavanje primjenom morfoloških zakonitosti arapskog jezika kroz prevođenje rečenica i kraćih tekstova sa bosanskog na arapski jezik i obratno, te upotrebom rječnika arapskog jezika. Vježbe su usmjerene na izgradnju vokabulara i razvijanje sposobnosti konverzacije na početnom nivou. Iako je znanje studenata još uvijek na početnom nivou, zadaci koji se pred njih postavljaju u ovom kolegiju nešto su složeniji od onih iz prethodnog modula.
Ishodi učenja	- Sposobnost upotrebe odgovarajućih oblika pravilnih, nepravilnih i glagola u proširenim glagolskim vrstama; - Sposobnost prepoznavanja i upotrebe odgovarajućih oblika određenog broja imenskih paradigmi; - Vještina formiranja prostih imenskih i glagolskih rečenica na početnom nivou, kao i formiranja jednog broja zavisnih rečenica (vremenske, namjerne, relativne); - Sposobnost prepoznavanja korijena u arapskoj riječi, kao i prepoznavanja i upotrebe pojedinačnih vrsta riječi i njihovih morfoloških karakteristika; - Poznavanje osnovnog fonda riječi u arapskom jeziku (400-800), sposobnost njihove upotrebe u frazama i rečenicama prilagođenog stepena složenosti u skladu sa gramatičkim pravilima; - Sposobnost čitanja vokaliziranog teksta na arapskom jeziku, sastavljanja rečenica prilagođenog stepena složenosti, te prevođenja kraćih tekstova sa arapskog na bosanski i sa bosanskog na arapski jezik;

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Participi. Izražavanje glagola „imati“. Negacija perfekta i imperfekta. Futur. Upotreba forme «mitlu». Forma «kila» i «kilta».
2.	Složena glagolska vremena. Pasiv perfekta i imperfekta. Glagolski načini: indikativ, konjunktiv, jusiv.
3.	Deminutiv. Intenzivni oblici. Izvedena imena (imenice oruđa; imenice mjesta i vremena; maṣdar mīmī, maṣdar jednokratnosti, kvalitativni maṣdar). Ime relacije

4.	Nepravilni glagoli: geminirani glagoli
5.	Hemizirani glagoli. Optativ. Glagoli kojima se izražava divljenje i čuđenje. Glagoli kojima se izražava hvaljenje i kuđenje. Izražavanje neodređenih zamjenica.
6.	Miṯāl glagoli. Ağwaf glagoli.
7.	Nāqiṣ glagoli.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Dvostruko nepravilni glagoli.
10.	Proširene glagolske vrste: II, III, IV.
11.	Proširene glagolske vrste: V, VI, VII.
12.	Proširene glagolske vrste: VIII, IX, X.
13.	Četverokonsonantski glagoli.
14.	Osvrt na pisanje hamze.
15.	Provjera znanja studenata
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja se izvode usmeno uz upotrebu multimedijalnih sredstava (Power Point prezentacije u zavisnosti od ostvarivanja tehničkih uvjeta), dok se na vježbama uz ostale sadržaje obrađuju odgovarajući kraći tekstovi prilagođeni nivou znanja studenata.

Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)

Praćenje rada studenta vrši se dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Zalaganje na nastavi i samostalni rad	10	10%
2.	Polusemestralni test	15	15%
3.	Test na kraju semestra: teorijski dio	15	15%
4.	Test na kraju semestra: test znanja arapskog jezika	40	40%
5.	Završni usmeni ispit	20	20%
		Ukupno: 100 bodova	100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

- Zalaganjem na nastavi i samostalnim radom
- Uspješno urađenim polusemestralnim testom
- Uspješno urađenim testovima na kraju semestra
- Položenim završnim usmenim ispitom

Student iz svakog od naznačenih elemenata strukture praćenja i vrednovanja njegovog rada mora ostvariti najmanje 55% bodova da bi dobio prolaznu ocjenu.

Napomena: Uvjet za polaganje ispita iz predmeta Morfologija arapskog jezika je položen ispit iz predmeta Fonetika i uvod u morfologiju arapskog jezika.

Skala ocjenjivanja

Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.

Literatura

Obavezna

1. Muftić, T., *Gramatika arapskoga jezika*, Sarajevo, 1998.
2. Wright, W., *A Grammar of the Arabic Language*, I, II, Cambridge, 1955.

Dodatna

1. Abboud, P.F. i dr., *Elementary Modern Standard Arabic*, Part 1, 2, Michigan, 1983.
2. Beeston, A.F.L., *The Arabic Language Today*, London, 1970.
3. Beeston, A.F.L., *Written Arabic: An Approach to the Basic Structures*, Cambridge, 1979.

	4. Cowan, David, *Modern Literary Arabic*, Cambridge, 1975. 5. Dervišević Amir, *Praktikum arapskog jezika*, Sarajevo, 2001. 6. Haywood, J. A., Nahmad, H. M., *A New Arabic Grammar of the Written Language*, London, 1976. 7. Kapliwatzky, *Arabic Language and Grammar,* I-II, Jerusalem, 1940-1950. 8. Ryding, C.K., *A Reference Grammar of Modern Standard Arabic*, Cambridge, 2005. 9. Šīnī, M. et al., *Takallam al-'arabiyya*, II, al-Riyāḍ, 1986. 10. *Ta'allam al-'arabiyya*, I, al-Qāhira, 1987.
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="5">ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">MORFOLOGIJA ARAPSKOG JEZIKA
(za studente jednopredmetnog studija perzijskog jezika i književnosti)</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FIL ARA 112</td><td>Status
(obavezni ili izborni)</td><td>Obavezni</td><td>ECTS</td><td>4</td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>I</td><td>Semestar</td><td>II</td><td>Ak. godina</td><td>2022/2023.
2023/2024.
2024/2025.</td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="5"></td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="5">Bosanski i arapski</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">dr. Amra Mulović, vanredni profesor</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet: 112
E-mail:
amra.mulovic@ff.unsa.ba
Telefon: 033 253 149</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">Ponedjeljak, 12:00-15:00
Utorak, 10:00-12:00</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Saradnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">Almin Mahmutović, asistent</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet: 113
E-mail:
Telefon: 033 253 150</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="5">predavanja 2; seminar 0; vježbe 2</td></tr>
<tr><td>Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">U okviru predavanja obrađuje se sistem glagolskih paradigmi, kao i specifičnosti imenskih paradigmi u arapskom jeziku. Posebna pažnja u prvom dijelu kolegija pridaje se kategorijama negacije u glagolskoj rečenici, glagolskim vremenima, načinima i aspektima. Centralni dio kolegija fokusiran je na tipove nepravilnih glagola (geminirani, hamzirani, mitāl, aǧwaf, nāqiṣ, dvostruko nepravilni glagoli), dok se u njegovom završnom dijelu obrađuju oblici i značenja proširenih glagolskih vrsta, kao i oblici četverokonsonantskih glagola. Predavanjima su obuhvaćene i imenske kategorije imena relacije, deminutiva, imenica oruđa, te imenica mjesta i vremena.
Struktura vježbi podrazumijeva 2 sata vježbi iz morfologije. Vježbe iz morfologije sadržajem prate nastavne jedinice iz predavanja, pri čemu se od studenata traži da rješavanjem jezičnih zadataka primjenjuju saznanja iz morfologije stečena na predavanjima i formiraju fond riječi. Značajan segment vježbi u završnom dijelu kolegija podrazumijeva upoznavanje sa rječnikom arapskog jezika i ovladavanje njegovom upotrebom, čiji je preduslov dobro poznavanje morfologije.</td></tr>
</table>

Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Osnovni cilj kolegija jeste upoznavanje sa temeljnim elementima morfologije arapskog jezika uz naglasak na oblicima glagolskih vremena i načina, tipovima nepravilnih glagola, proširenim glagolskim vrstama i nekim imenskim paradigmama. Vježbe u sklopu ovog kolegija imaju za cilj razvijanje jezičkih vještina čitanja i pisanja na početnom nivou i ovladavanje primjenom morfoloških zakonitosti arapskog jezika kroz prevođenje rečenica i kraćih tekstova sa bosanskog na arapski jezik i obratno, te upotrebom rječnika arapskog jezika.
Ishodi učenja	- Sposobnost upotrebe odgovarajućih oblika pravilnih, nepravilnih i glagola u proširenim glagolskim vrstama; - Sposobnost prepoznavanja i upotrebe odgovarajućih oblika određenog broja imenskih paradigmi; - Sposobnost prepoznavanja korijena u arapskoj riječi, kao i prepoznavanja i upotrebe pojedinačnih vrsta riječi i njihovih morfoloških karakteristika;

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Participi. Izražavanje glagola „imati“. Negacija perfekta i imperfekta. Futur. Upotreba forme «mi̱tlu». Forma «kila» i «kilta».
2.	Složena glagolska vremena. Pasiv perfekta i imperfekta. Glagolski načini: indikativ, konjunktiv, jusiv.
3.	Deminutiv. Intenzivni oblici. Izvedena imena (imenice oruđa; imenice mjesta i vremena; maṣdar mīmī, maṣdar jednokratnosti, kvalitativni maṣdar). Ime relacije
4.	Nepravilni glagoli: geminirani glagoli
5.	Hemizirani glagoli. Optativ. Glagoli kojima se izražava divljenje i čuđenje. Glagoli kojima se izražava hvaljenje i kuđenje. Izražavanje neodređenih zamjenica.
6.	Mi̱ṯāl glagoli. Aǧwaf glagoli.
7.	Nāqiṣ glagoli.
8.	
9.	Dvostruko nepravilni glagoli.
10.	Proširene glagolske vrste: II, III, IV.
11.	Proširene glagolske vrste: V, VI, VII.
12.	Proširene glagolske vrste: VIII, IX, X.

13.	Četverokonsonantski glagoli.
14.	Osvrt na pisanje hamze.
15.	Provjera znanja studenata
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja se izvode usmeno uz upotrebu multimedijalnih sredstava (Power Point prezentacije u zavisnosti od ostvarivanja tehničkih uvjeta), dok se na vježbama uz ostale sadržaje obrađuju odgovarajući kraći tekstovi prilagođeni nivou znanja studenata.
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta vrši se dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: **R. br.** / **Elementi praćenja** / **Broj bodova** / **Učešće u ocjeni (%)** 1. Zalaganje na nastavi i samostalni rad — 10 — 10% 2. Test na kraju semestra — 70 — 70% 3. Završni usmeni ispit — 20 — 20% Ukupno: 100 bodova — 100% Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: • Zalaganjem na nastavi i samostalnim radom • Uspješno urađenim testom na kraju semestra • Položenim završnim usmenim ispitom Student iz svakog od naznačenih elemenata strukture praćenja i vrednovanja njegovog rada mora ostvariti najmanje 55% bodova da bi dobio prolaznu ocjenu. Napomena: Uvjet za polaganje ispita iz predmeta Morfologija arapskog jezika je položen ispit iz predmeta Fonetika i uvod u morfologiju arapskog jezika.
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

	a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna* 1. Muftić, T., *Gramatika arapskoga jezika*, Sarajevo, 1998. 2. Wright, W., *A Grammar of the Arabic Language*, I, II, Cambridge, 1955.
	Dodatna -
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	MORFOSINTAKSA ARAPSKOG JEZIKA 2				
Šifra/kod	FIL ARA 214	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	16 (J); 9 (D)
Ciklus studija	I	Semestar	IV	Ak. godina	2022/2023. 2023/2024. 2024/2025.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta					
Jezik izvođenja nastave	Bosanski i arapski				
Nastavnik	Ime i prezime	dr. Amra Mulović, vanredni profesor			
	Kontakt podaci	Kabinet: 112 E-mail: amra.mulovic@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 149	Termin konsultacija	Ponedjeljak, 12:00-15:00 Utorak, 10:00-12:00	
Saradnik	Ime i prezime	Sinanudin Tatarević, viši asistent Suada Muharemović, lektor Strani lektor (ili nastavnik/saradnik koji pokriva nastavu do izbora stranog lektora)			
	Kontakt podaci	Kabinet: 116; 113 E-mail: Telefon: 033 253 261; 033 253 150	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 2; seminar 2 (J); 1 (D) vježbe 6				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Predavanja su u svom prvom dijelu posvećena upotrebi imena u akuzativu koja se nakon partikula različitih značenja javljaju u specifičnim sintaktičkim funkcijama. Posebna pažnja u ovom segmentu predavanja pridaje se obaveznim komplementima u akuzativu, tj. direktnom objektu i akuzativu specifikacije, ali i nekim neobaveznim dijelovima rečenice kao što su akuzativ socijativnosti i akuzativ izuzimanja. Drugi dio predavanja bavi se upotrebom imena u akuzativu u službi adverbijalnih oznaka, tako da su obuhvaćeni akuzativi mjesta i vremena, uzroka i svrhe, akuzativ stanja, te apsolutni objekat. Struktura vježbi podrazumijeva 2 sata vježbi iz morfosintakse, 2 sata seminara i 4 sati lektorskih vježbi sedmično. Vježbe iz morfosintakse sadržajem prate nastavne jedinice iz predavanja, pri čemu se od studenata traži da rješavanjem jezičnih zadataka primjenjuju saznanja iz morfosintakse stečena na predavanjima. Na praktičnim jezičkim vježbama prevode se sa bosanskog na arapski i sa				

	arapskog na bosanski jezik književni, novinski i ostali tekstovi prilagođeni nivou znanja studenata. Na taj način studenti savladavaju upotrebu vokabulara u kontekstu i stiču praktičan uvid u gramatičke strukture teksta. Na lektorskim vježbama se razgovora o odabranim temama na osnovu pripremljenog sadržaja kroz zadate materijale. Vježbe su usmjerene na dalje bogaćenje fonda riječi i podizanje nivoa konverzacijske kompetencije studenata. Uz to, materijali znatnim dijelom inkorporiraju kulturološke osobenosti arapskog govornog područja, koje studenti usvajaju i konsolidiraju na osnovu vlastitog iskustva i prethodnog znanja.
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Osnovni cilj kolegija jeste upoznavanje sa gramatičkim odnosima koji vladaju unutar rečenice, a koji se izražavaju pomoću imenske fleksije i vezuju za upotrebu akuzativa imena i imeničkih sintagmi u arapskom jeziku, uz naglasak na osnovnim sintaktičkim funkcijama elemenata u akuzativu. Praktične jezičke vježbe u sklopu ovog kolegija imaju za cilj dalje savladavanje vještina razumijevanja, slušanja, čitanja, govora i pisanja na arapskom jeziku, te ovladavanje leksičkim i gramatičkim strukturama u arapskom jeziku kroz prevođenje sa bosanskog na arapski jezik i obratno i vježbe konverzacije. Vježbe su usmjerene na bogaćenje vokabulara, unapređivanje sposobnosti konverzacije, te razvijanje sposobnosti usmenog i pismenog izlaganja na arapskom jeziku.
Ishodi učenja	- Vještina prepoznavanja i analiziranja odnosa koji vladaju među osnovnim članovima rečeničnog ustrojstva (subjekat, predikat, objekat i priložna oznaka); - Sposobnost razlikovanja specifičnih funkcija koje imeničke forme u akuzativu mogu imati unutar različitih tipova gramatičkih i semantičkih veza; - Vještina prepoznavanja vrsta sintagmi u arapskom jeziku, te uočavanja i analize tipova gramatičkih i semantičkih veza unutar njih; - Sposobnost prepoznavanja i upotrebe različitih mehanizama preoblika gramatičkog ustrojstva rečenice u arapskom jeziku; - Poznavanje fonda riječi u arapskom jeziku (najmanje 1600), te sposobnost njihove upotrebe u frazama i rečenicama prilagođenog stepena složenosti u skladu sa gramatičkim pravilima; - Sposobnost čitanja nevokaliziranog teksta na arapskom jeziku, sastavljanja tekstova odgovarajućeg stepena složenosti, te prevođenja tekstova sa arapskog na bosanski i sa bosanskog na arapski jezik;

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Akuzativ subjekta uvodne rečenične partikule *'inna* i partikula njoj srodnih. Funkcija uvodnih rečeničnih partikula: rečenični prilozi i subordinatori.
2.	Direktni objekat.
3.	Definicija, značenje i različite realizacije apsolutnog objekata. Mogućnosti prevođenja apsolutnog objekta. Leksikalizacija apsolutnog objekta.
4.	Strukturalne varijante akuzativa stanja: akuzativ stanja i rečenica stanja.

5.	Mogućnosti prevođenja akuzativa stanja. Leksikalizacija akuzativa stanja.
6.	Upotreba akuzativa uzroka i svrhe. Mogućnosti prevođenja i parafraze akuzativa uzroka i svrhe.
7.	Rečenica sa dva početka: dislokacija kao strategija tematizacije
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Upotreba akuzativa socijativnosti i njegova značenja.
10.	Akuzativ specifikacije i upotreba konstrukcija sa akuzativom specifikacije.
11.	Semantičke specifičnosti leksema upotrebljenih u funkciji adverbijalnih oznaka vremena i mjesta. Specificirani i nespecificirani prilozi u funkciji adverbijalnih oznaka vremena.
12.	Partikula izuzimanja i njena rekcija.
13.	Upotreba akuzativa izuzimanja u afirmativnoj i negativnoj rečenici. Izuzimanje pomoću imeničkih i glagolskih formi.
14.	Upotreba ličnih zamjenica: nereferentna i rastavljajuća lična zamjenica. Upotreba i značenje nekih polifunkcionalnih partikula.
15.	Provjera znanja studenata
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja se izvode usmeno uz upotrebu multimedijalnih sredstava (Power Point prezentacije u zavisnosti od ostvarivanja tehničkih uvjeta), dok se na vježbama uz ostale sadržaje obrađuju odgovarajući tekstovi prilagođeni nivou znanja studenata.

Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)

Praćenje rada studenta vrši se dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	B oj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Zalaganje na nastavi i samostalni rad	10	10%
2.	Polusemestralni test	15	15%
3.	Test na kraju semestra: teorijski dio	15	15%
4.	Test na kraju semestra: test znanja arapskog jezika	40	40%
5.	Završni usmeni ispit	20	20%
		Ukupno: 100 bodova	100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

- Zalaganjem na nastavi i samostalnim radom
- Uspješno urađenim polusemestralnim testom
- Uspješno urađenim testovima na kraju semestra
- Položenim završnim usmenim ispitom

Student iz svakog od naznačenih elemenata strukture praćenja i vrednovanja njegovog rada mora ostvariti najmanje 55% bodova da bi dobio prolaznu ocjenu.

Napomena: Uvjet za polaganje ispita iz predmeta Morfosintaksa arapskog jezika 2 je položen ispit iz predmeta Morfosintaksa arapskog jezika 1.

Skala ocjenjivanja

Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.

Literatura

Obavezna

1. Muftić, T., *Gramatika arapskoga jezika*, Ljiljan, Sarajevo, 1998.
2. Wright, W., *A Grammar of the Arabic Language*, vol. I-II, Beirut, 1974.

Dodatna

1. Abboud, P. et al., *Modern Standard Arabic: Intermediate Level*. Vol. I-III, Ann Arbor, 1971.
2. Abdo, D.A., *A Course in Modern Standard Arabic*, Beirut, 1966.
3. Beeston, A.F.L., *The Arabic Language Today*, London, 1970.
4. Cantarino, Vicente, *Syntax of Modern Arabic Prose. The Simple Sentence*,

	vol. I, Bloomington / London, 1974. 5. Cowan, David, *Modern Literary Arabic*, Cambridge, 1975. 6. Ḥasan, ʻAbbās, *al-Naḥw al-wāfī*, al-Qāhira, 1999. 7. Haywood, J. A., Nahmad, H. M., *A New Arabic Grammar of the Written Language*, London, 1976. 8. Hussein, Abdul-Raof, *Subject, Theme and Agent in Modern Standard Arabic*, Curzon, 1998. 9. Ryding, C.K., *A Reference Grammar of Modern Standard Arabic*, Cambridge, 2005. 10. Saad, G. N. *Transitivity, Causation and Passivization: A semantic-syntactic Study of the Verb in Classical Arabic*, London, 1982. 11. Šīnī, M. et al., *Takallam al-ʻarabiyya*, III, al-Riyāḍ, 1986.
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="5">ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">SINTAKSA ARAPSKOG JEZIKA 2</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FIL ARA 316</td><td>Status (obavezni ili izborni)</td><td>Obavezni</td><td>ECTS</td><td>20 (J); 11 (D)</td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>I</td><td>Semestar</td><td>VI</td><td>Ak. godina</td><td>2022/2023. 2023/2024. 2024/2025.</td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="5"></td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="5">Bosanski i arapski</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">dr. Elma Dizdar, vanredni profesor</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet: 112
E-mail: elma.dizdar@ff.unsa.ba
Telefon: 033 253 149</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">Ponedjeljak, 11:00-14:00, utorak, 15:00-17:00</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Saradnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">Sinanudin Tatarević, viši asistent
Almin Mahmutović, asistent
Suada Muharemović, lektor
Strani lektor (ili nastavnik/saradnik koji pokriva nastavu do izbora stranog lektora)</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet: 113; 116
E-mail:
Telefon: 033 253 261; 033 253 150</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="5">predavanja 2; seminar 2; vježbe 10 (J); 7 (D)</td></tr>
<tr><td>Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Uvodni dio predavanja posvećen je obradi subjekatske, predikatske i objekatske rečenice kao obaveznih elemenata rečenične strukture. Posebna pažnja u njemu pridaje se različitim strukturalnim formama i sinkretizmu subjekatske, predikatske i objekatske rečenice u arapskoj složenoj rečenici. Centralni dio predavanja obuhvata obradu zavisnih rečenica u funkciji adverbijalnih oznaka: mjesne, vremenske, načinske, poredbene, socijativne, namjerne, uzročne, posljedične, pogodbene i koncesivne. Uz pregled subordinatora različitih vrsta adverbijalnih rečenica, predavanja daju uvid u specifičnosti upotrebe pojedinačnih subordinatora, sinkretizam vrsta adverbijalnih rečenica i polifunkcionalnost određenih formi zavisne rečenice u arapskom jeziku.
Struktura vježbi podrazumijeva 2 sata vježbi iz sintakse, 4 sata lektorskih vježbi i 4 sata vježbi prevođenja sedmično. Vježbe iz sintakse sadržajem prate nastavne</td></tr>
</table>

	jedinice iz predavanja, pri čemu se od studenata traži da prepoznaju vrste zavisnih rečenica, da analiziraju njihove međusobne odnose i odnose sa nadređenom rečenicom i ovladaju mogućnostima parafraze zavisnih rečenica, te da rješavanjem jezičnih zadataka primjenjuju znanje iz sintakse stečeno na predavanjima. Na praktičnim jezičkim vježbama prevode se sa bosanskog na arapski i sa arapskog na bosanski jezik duži književni tekstovi složenije sintaksičke strukture, te novinski i ostali tekstovi iz različitih oblasti političkog, društvenoekonomskog, kulturnog i naučnog života. Po složenosti sintaksičke građe i sofisticiranosti vokabulara, tekstovi su zahtjevniji od onih u prethodnim modulima, te omogućavaju dalje usavršavanje strategija prevođenja i igraju značajnu ulogu u proširivanju vokabulara. Na lektorskim vježbama se obrađuju šire, tematski orijentirane jedinice kroz slušanje i prezentaciju materijala putem elektronskih medija, diskusije o odabranim temama na osnovu pripremljenog sadržaja i usmena izlaganja studenata. Vježbe su usmjerene na dalje bogaćenje fonda riječi, usvajanje vokabulara iz različitih registara i usavršavanje konverzacijske kompetencije studenata.
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Osnovni cilj kolegija jeste upoznavanje sa sintaksom zavisnosložene rečenice u arapskom jeziku, uz fokus na vrstama zavisnih rečenica, njihovim subordinatorima, sinkretizmu i sintaksičkoj sinonimiji, te mogućnostima prevođenja. Praktične jezičke vježbe u sklopu ovog kolegija imaju za cilj usavršavanje vještina razumijevanja, slušanja, govora i pisanja na arapskom jeziku, te ovladavanje složenijim sintaksičkim strukturama i sofisticiranijim vokabularom u arapskom jeziku kroz prevođenje sa bosanskog na arapski jezik i obratno, sastavljanje tekstova na arapskom jeziku, pripremanje usmenih izlaganja studenata i vježbe konverzacije. Vježbe su usmjerene na smjelije proširivanje vokabulara, podizanje nivoa konverzacijske kompetencije studenata, te usavršavanje sposobnosti pismenog i usmenog izražavanja na arapskom jeziku.
Ishodi učenja	- Vještina prepoznavanja vrsta zavisnih rečenica i njihove uloge u organizaciji složene rečenice; - Sposobnost analiziranja međusobnih odnosa zavisnih rečenica i njihovih odnosa sa nadređenom rečenicom; - Sposobnost parafraze pojedinačnih vrsta zavisnih rečenica, te prepoznavanja specifičnosti subordinatora zavisnih rečenica, naročito onih koje se odnose na njihovu polifunkcionalnost; - Poznavanje fonda riječi u arapskom jeziku (najmanje 2400), sposobnost njihove upotrebe u frazama i rečenicama višeg stepena složenosti u skladu sa gramatičkim pravilima; - Sposobnost čitanja nevokaliziranog teksta veće leksičke i sintaksičke složenosti na arapskom jeziku, sastavljanja tekstova veće leksičke i sintaksičke složenosti, te prevođenja tekstova odgovarajućeg stepena složenosti sa arapskog na bosanski i sa bosanskog na arapski jezik;

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Subjekatska rečenica. Partikule *'an* i *'anna* kao subordinatori subjekatske rečenice. Slobodna relativna rečenica u funkciji subjekta. Subjekatska rečenica kao protaza u zavisnosloženoj rečenici sa pogodbenom klauzom.

2.	Predikatska rečenica. Predikatska rečenica kao rezultat dislokacije. Partikule *'an* i *'anna* kao subordinatori predikatske rečenice. Slobodna relativna rečenica u funkciji predikata.
3.	Objekatska rečenica. Partikule *'an* i *'anna* kao subordinatori objekatske rečenice. Rečenica stanja u funkciji objekta. Objekatsko-atributska rečenica. Partikula *law* kao subordinator objekatske rečenice. Zavisnoupitna rečenica.
4.	Objekatska rečenica. Slobodna relativna rečenica u funkciji objekta. Objekatska rečenica kao protaza u zavisnosloženoj rečenici sa pogodbenom klauzom. Mjesna rečenica. Prilog *ḥayṯu* kao subordinator mjesne rečenice. Mjesna rečenica kao protaza u zavisnosloženoj rečenici sa pogodbenom klauzom.
5.	Vremenska rečenica. Subordinatori vremenske rečenice u funkciji iskazivanja istovremenosti. Rečenica stanja u funkciji adverbijalne oznake vremena.
6.	Vremenska rečenica. Subordinatori vremenske rečenice u funkciji iskazivanja vremenskog slijeda. Iskazivanje neposrednog vremenskog slijeda. Fiksiranje krajnje tačke radnje.
7.	Načinska rečenica. Rečenica stanja u funkciji adverbijalne oznake načina. Složeni izrazi nastali od prijedloga *ġayra* i *dūna* kao subordinatori načinske rečenice. Načinska rečenica kao protaza u zavisnosloženoj rečenici sa pogodbenom klauzom.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Poredbena rečenica. Složeni izrazi *kamā* i *miṯlamā* kao subordinatori realne kvalitativne poredbene rečenice. Upotreba *kamā* kao konektora. Složeni izrazi *ka'anna* i *kamā law* kao subordinatori irealne kvalitativne poredbene rečenice. Iskazivanje kvantitativnog poređenja u arapskom jeziku.
10.	Socijativna rečenica. Uvjeti ostvarivanja socijativne rečenice u arapskom jeziku. Značenje i funkcija socijativne rečenice.
11.	Namjerna rečenica. Rečenica stanja u funkciji adverbijalne oznake namjere. Partikule koje zahtijevanju konjunktiv kao subordinatori namjerne rečenice. Upotreba izraza *biḥayṯu 'an* i *bimā* kao subordinatora namjerne rečenice. Upotreba partikule *la'alla*.
12.	Uzročna rečenica. Izraz *li'anna* kao najfrekventniji uzročni subordinator. Upotreba veznika *'iz* i *lammā*: sinkretizam uzročne i vremenske rečenice. Izrazi *bimā 'anna, 'alā 'anna* i *mā dāma* kao subordinatori uzročne rečenice.
13.	Distribucija glagolskih oblika u protazi i apodozi poslije partikule *'in* i pogodbenih zamjenica i priloga. Distribucija glagolskih oblika u protazi i apodozi poslije partikule *'iḏā*. Upotreba partikule *fa* na početku apodoze.
14.	Pogodbena rečenica. Distribucija glagolskih oblika u protazi i apodozi poslije partikule *law*. Reducirana pogodbena rečenica. Koncesivna rečenica. Izrazi *wa 'in* i *wa law* kao subordinatori koncesivne rečenice. Upotreba izraza *bi al-raġmi min 'an, ma'a 'anna* i *raġma 'anna*.
15.	Provjera znanja studenata
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)

17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja se izvode usmeno uz upotrebu multimedijalnih sredstava (Power Point prezentacije u zavisnosti od ostvarivanja tehničkih uvjeta), dok se na vježbama obrađuju odgovarajući tekstovi iz raznih publikacija, književnih djela, časopisa i dnevnih listova.
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta vrši se dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: **R. br.** / **Elementi praćenja** / **Broj bodova** / **Učešće u ocjeni (%)** 1. Zalaganje na nastavi i samostalni rad — 10 — 10% 2. Polusemestralni test — 15 — 15% 3. Test na kraju semestra, teorijski dio — 15 — 15% 4. Test znanja arapskog jezika na kraju semestra — 40 — 40% 5. Završni usmeni ispit — 20 — 20% Ukupno: 100 bodova — 100% Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: • Zalaganjem na nastavi i samostalnim radom • Uspješno urađenim polusemestralnim testom • Uspješno urađenim testom na kraju semestra, kako teorijskim tako i testom znanja arapskog jezika • Položenim završnim usmenim ispitom Student iz svakog od naznačenih elemenata strukture praćenja i vrednovanja njegovog rada mora ostvariti najmanje 55% bodova da bi dobio prolaznu ocjenu. Napomena: Uvjet za polaganje ispita iz predmeta Sintaksa arapskog jezika 2 je položen ispit iz predmeta Sintaksa arapskog jezika 1.
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.

Literatura	*Obavezna* 1. Badawi, E., Carter, M. G., Gully, A. *Modern written Arabic: A comprehensive grammar*. London and New York: Routledge, 2004. 2. Muftić, T., *Gramatika arapskoga jezika,* Ljiljan, Sarajevo, 1998. 3. Wright, W., *A Grammar of the Arabic Language*, vol. I-II, Beirut, 1974.
	Dodatna 1. Abboud, P. et al., *Modern Standard Arabic: Intermediate Level*. Vol. I-III, Ann Arbor, 1971. 2. Abdul-Raof, H., *Subject, Theme and Agent in Modern Standard Arabic*, Richmond, 1998. 3. ’Aḥmad, S. S., *al-Ḥayāa al-yawmiyya*, II., Ğāmi‘a al-Qāhira, 2001. 4. Attar, S., *Modern Arabic: Grammar in Context: An Advanced Course for Foreign Students*, Beirut, 1998. 5. Badawī, S. M., ‘Abd al-Laṭīf, M. H., al-Baṭal, M., *al-Kitāb al-’asāsī fī ta‘līm al-luġa al-‘arabiyya li ġayr al-nāṭiqīn bihā*, II, Tūnis, 1992. 6. Badawī, S. M., ‘Abd al-Laṭīf, M. H., al-Rabī‘ī, M., *al-Kitāb al-’asāsī fī ta‘līm al-luġa al-‘arabiyya li ġayr al-nāṭiqīn bihā*, III, Tūnis, 1993. 7. Bloch, A. A., *Studies in Arabic Syntax and Semantics*, Wiesbaden, 1986. 8. Cantarino, V., *Syntax of Modern Arabic Prose: The Simple Sentence*, I, Bloomington,1974. 9. Dickins, J., Watson, J. C. E., *Standard Arabic: An Advanced Course*, Cambridge, 1999. 10. Dizdar, E., *Stilski potencijal atributa u arapskom jeziku*, Sarajevo, 2011. 11. Ḥasan, ‘A., *al-Naḥw al-wāfī*, I-IV, al-Qāhira, 1999. 12. Ḥātim, ’Imād, *al-Luġa al-’arabiyya. Qawā‘id wa al-nuṣūṣ*. Tarāblis, 1982. 13. Holes, C., *Modern Arabic: Structures, Functions and Varieties*, New York, 1995. 14. Muġālasa, M. Ḥ., *al-Naḥw al-šāfī*, Bayrūt, 1997. 15. Ouhalla, J., Shlonsky, U. ed, *Themes in Arabic and Hebrew Syntax*, Dordrecht, 2002. 16. Ryding, C.K., *A Reference Grammar of Modern Standard Arabic*, Cambridge, 2005. 17. Shlonsky, U., *Clause Structure and Word Order in Hebrew and Arabic: An Essay in Comparative Semitic Syntax*, New York, 1997. 18. Izbor iz arapske štampe i djela moderne arapske književnosti.
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	SINTAKSA ARAPSKOG JEZIKA 4				
Šifra/kod	FIL ARA 418	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	14 (J); 7 (D)
Ciklus studija	II	Semestar	I	Ak. godina	2022/2023. 2023/2024. 2024/2025.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta					
Jezik izvođenja nastave	Bosanski i arapski				
Nastavnik	Ime i prezime	dr. Elma Dizdar, vanredni profesor			
	Kontakt podaci	Kabinet: 112 E-mail: elma.dizdar@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 149	Termin konsultacija	Ponedjeljak, 11:00-14:00, utorak, 15:00-17:00	
Saradnik	Ime i prezime	Suada Muharemović, lektor Strani lektor (ili nastavnik/saradnik koji pokriva nastavu do izbora stranog lektora)			
	Kontakt podaci	Kabinet: 116; 113 E-mail: Telefon: 033 253 261; 033 253 150	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 1; seminar 1; vježbe 6 (J); 5 (D)				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Predavanja u sklopu ovog kolegija obuhvataju analizu sintaksičkog ponašanja polifunkcionalnih veznika u arapskom jeziku, pri čemu se uz pregled specifičnosti arapskih koordinatora i subordinatora problematizira tradicionalni sintaksički opis pojedinačnih veznika, kao i njihova distribucija u modernom arapskom jeziku. Naročita pažnja posvećena je pregledu inventara, sintaksičkog ponašanja i semantičkog doprinosa priloga u arapskom jeziku. Struktura vježbi podrazumijeva 1 sat vježbi iz sintakse, 4 sata lektorskih vježbi i 1 sat vježbi prevođenja sedmično. Vježbe iz sintakse sadržajem prate nastavne jedinice iz predavanja, pri čemu se od studenata traži da rješavanjem jezičnih zadataka primjenjuju znanje iz sintakse stečeno na predavanjima. Na praktičnim jezičkim vježbama prevode se sa bosanskog na arapski i sa arapskog na bosanski jezik književni tekstovi složene sintaksičke strukture, te novinski i stručni tekstovi iz različitih oblasti političkog, društvenoekonomskog, kulturnog i naučnog života. Po složenosti sintaksičke građe i specifičnosti vokabulara,				

	tekstovi su primjereni visokom nivou sposobnosti razumijevanja, te omogućavaju dalje usavršavanje strategija prevođenja i igraju značajnu ulogu u proširivanju vokabulara. Na lektorskim vježbama se obrađuju šire, tematski orijentirane jedinice kroz slušanje i prezentaciju materijala putem elektronskih medija, diskusije o odabranim temama na osnovu pripremljenog sadržaja i usmena izlaganja studenata. Vježbe su usmjerene na dalje bogaćenje fonda riječi, usvajanje vokabulara iz različitih registara i usavršavanje konverzacijske kompetencije studenata.
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Osnovni cilj kolegija jeste pregled sintakse malih riječi i priloga u arapskom jeziku i upoznavanje sa ulogom rečeničnih priloga u arapskoj rečenici. Težište predavanja bit će na klasifikaciji, opisu i upotrebi arapskih veznika i rečeničnih priloga. Student treba usvojiti specifičnosti polifunkcionalnih koordinatora i subordinatora, razliku između rečeničnih i priloga koji se uklapaju u rečeničnu strukturu, te ovladati vještinama prepoznavanja klasa veznika i rečeničnih priloga i njihove upotrebe u arapskom jeziku. Praktične jezičke vježbe u sklopu ovog kolegija imaju za cilj usavršavanje jezičkih vještina razumijevanja, slušanja, govora i pisanja na arapskom jeziku, ovladavanje izuzecima u sintaksičkim zakonitostima arapskog jezika i upoznavanje sa leksičkim specifičnostima različitih stručnih oblasti ljudske djelatnosti kroz prevođenje sa bosanskog na arapski jezik i obratno, sastavljanje tekstova na arapskom jeziku, pripremanje usmenih izlaganja studenata i vježbe konverzacije. Vježbe imaju za cilj proširivanje vokabulara, usavršavanje sposobnosti pismenog i usmenog izražavanja na arapskom jeziku i podizanje nivoa konverzacijske kompetencije studenata. Kolegij se sadržajno i po stepenu složenosti nastavlja na prethodni modul.
Ishodi učenja	- Sposobnost prepoznavanja i analize različitih sintaktičkih funkcija polifunkcionalnih veznika; - Sposobnost prepoznavanja i analize semantičkog doprinosa polifunkcionalnih koordinatora; - Sposobnost razlikovanja rečeničnih priloga u arapskom jeziku od priloga koji se uklapaju u rečeničnu strukturu, te prepoznavanja i analize funkcija različitih klasa rečeničnih i priloga općenito; - Poznavanje fonda riječi u arapskom jeziku (najmanje 3500), sposobnost njihove upotrebe u frazama i rečenicama visokog stepena složenosti u skladu sa gramatičkim pravilima; - Sposobnost čitanja nevokaliziranog teksta visoke leksičke i sintaksičke složenosti na arapskom jeziku, sastavljanja tekstova visoke leksičke i sintaksičke složenosti, te prevođenja tekstova odgovarajućeg stepena složenosti sa arapskog na bosanski i sa bosanskog na arapski jezik;

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Pregled koordinatora u arapskom jeziku. Sastavni, rastavni i suprotni veznici. Polifuncionalnost koordinatora.
2.	Problematiziranje statusa najfrekventnijih koordinatora u arapskom jeziku: *fa*

	između koordinatora i konektora, *tumma*: koordinator ili prilog, *wa*: koordinator ili subordinator.
3.	Manje frekventni koordinatori: između koordinatora i subordinatora. Partikula *fa* s resumptivnom funkcijom.
4.	Uvodne rečenične partikule u arapskom jeziku. Problematičnost statusa grupe: kriterij distribucije nasuprot sintaktičko-semantičkom kriteriju.
5.	Status pojedinačnih članova grupe: od priloga do subordinatora i koordinatora.
6.	Status pojedinačnih članova grupe: od priloga do subordinatora i koordinatora. (nastavak)
7.	Pregled subordinatora u arapskom jeziku.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Polifunkcionalni subordinatori u arapskom jeziku.
10.	Polifunkcionalni subordinatori u arapskom jeziku. (nastavak) Partikula *ḥattā* na početku nezavisne rečenice.
11.	Prilozi u arapskom jeziku. Problematičnost klase priloga u arapskom jeziku.
12.	Sintaktička struktura konstrukcija u funkciji priloga u arapskom jeziku.
13.	Rečenični prilozi u arapskom jeziku.
14.	Razlika između priloga koji se uklapaju u rečeničnu strukturu i rečeničnih priloga. Klasifikacija rečeničnih priloga u arapskom jeziku.
15.	Provjera znanja studenata
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja se izvode usmeno uz upotrebu multimedijalnih sredstava (Power Point prezentacije u zavisnosti od ostvarivanja tehničkih uvjeta), dok se na vježbama obrađuju odgovarajući tekstovi iz raznih publikacija, književnih djela, časopisa i

<table>
<tr><td></td><td>dnevnih listova.</td></tr>
<tr><td>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</td><td>Praćenje rada studenta vrši se dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

<table>
<tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr>
<tr><td>1.</td><td>Zalaganje na nastavi i samostalni rad</td><td>10</td><td>10%</td></tr>
<tr><td>2.</td><td>Polusemestralni test</td><td>15</td><td>15%</td></tr>
<tr><td>3.</td><td>Test na kraju semestra, teorijski dio</td><td>15</td><td>15%</td></tr>
<tr><td>4.</td><td>Test znanja arapskog jezika na kraju semestra</td><td>40</td><td>40%</td></tr>
<tr><td>5.</td><td>Završni usmeni ispit</td><td>20</td><td>20%</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr>
</table>

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

• Zalaganjem na nastavi i samostalnim radom
• Uspješno urađenim polusemestralnim testom
• Uspješno urađenim testom na kraju semestra, kako teorijskim tako i testom znanja arapskog jezika
• Položenim završnim usmenim ispitom

Student iz svakog od naznačenih elemenata strukture praćenja i vrednovanja njegovog rada mora ostvariti najmanje 55% bodova da bi dobio prolaznu ocjenu.

Napomena: Uvjet za polaganje ispita iz predmeta Sintaksa arapskog jezika 4 je položen ispit iz predmeta Sintaksa arapskog jezika 3.</td></tr>
<tr><td>Skala ocjenjivanja</td><td>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</td></tr>
<tr><td>Literatura</td><td>Obavezna

1. Badawi, E., Carter, M. G., Gully, A. Modern written Arabic: A comprehensive grammar. London and New York: Routledge, 2004.
2. Muftić, T., Gramatika arapskoga jezika, Ljiljan, Sarajevo, 1998.
3. Wright, W., A Grammar of the Arabic Language, I-II, Cambridge, 1955.</td></tr>
</table>

	Dodatna 1. Attar, S., *Modern Arabic: Grammar in Context: An Advanced Course for Foreign Students*, Beirut, 1998. 2. Badawī, S. M., ‘Abd al-Laṭīf, M. H., al-Rabī‘ī, M., *al-Kitāb al-’asāsī fī ta‘līm al-luġa al-‘arabiyya li ġayr al-nāṭiqīn bihā*, III, Tūnis, 1993. 3. Benmamoun, E., *The Feature Structure of Functional Categories: A Comparative Study of Arabic Dialects*, New York, 2000. 4. Bloch, A. A., *Studies in Arabic Syntax and Semantics*, Wiesbaden, 1986. 5. Buckley, R., *Modern Literary Arabic: A Reference Grammar*, Librairie du Liban, Bayrut, 2004. 6. Cantarino, V., *Syntax of Modern Arabic Prose: The Simple Sentence*, I, Bloomington,1974. 7. Dickins, J., Watson, J. C. E., *Standard Arabic: An Advanced Course*, Cambridge, 1999. 8. Ḥasan, ‘A., *al-Naḥw al-wāfī*, I-IV, al-Qāhira, 1999. 9. Holes, C., *Modern Arabic: Structures, Functions and Varieties*, New York, 1995. 10. Muġālasa, M. Ḥ., *al-Naḥw al-šāfī*, Bayrūt, 1997. 11. Ouhalla, J., Shlonsky, U. ed, *Themes in Arabic and Hebrew Syntax*, Dordrecht, 2002. 12. Ryding, C.K., *A Reference Grammar of Modern Standard Arabic*, Cambridge, 2005. 13. Izbor iz arapske štampe i djela moderne arapske književnosti
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="5">ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">LEKSIKOLOGIJA</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FIL ARA 510</td><td>Status (obavezni ili izborni)</td><td>Obavezni</td><td>ECTS</td><td>6 (J); 1 (D)</td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>II</td><td>Semestar</td><td>IV</td><td>Ak. godina</td><td>2022/2023. (NPP 2013/14)</td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="5"></td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="5">Bosanski i arapski</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">dr. Elma Dizdar, vanredni profesor</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet: 112
E-mail: elma.dizdar@ff.unsa.ba
Telefon: 033 253 149</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">Ponedjeljak, 11:00-14:00, utorak, 15:00-17:00</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Saradnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">Almin Mahmutović, asistent
Suada Muharemović, lektor
Strani lektor (ili nastavnik/saradnik koji pokriva nastavu do izbora stranog lektora)</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet: 116
E-mail:
Telefon: 033 253 261; 033 253 149</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="5">predavanja 1; seminar 0; vježbe 5 (J); 0 (D)</td></tr>
<tr><td>Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Predavanja u sklopu ovog kolegija obuhvataju analizu leksičkog značenja riječi i tipova relacija u strukturi općeg leksikona, te pregled različitih modela obrade leksičke građe. Težište predavanja bit će na analizi specifičnosti leksikona arapskog jezika, ulozi genitivne veze i drugih konstrukcija u tvorbi leksičkih jedinica koje se sastoje od više riječi, procesima bogaćenja arapskog leksikona, kao i na obradi tipova rječnika i modela njihovog organiziranja u arapskoj leksikografiji.
Struktura vježbi podrazumijeva 4 sata lektorskih vježbi i 1 sat vježbi prevođenja sedmično. Na praktičnim jezičkim vježbama u okviru ovog kolegija prevode se sa bosanskog na arapski i sa arapskog na bosanski jezik različiti književni tekstovi moderne arapske književnosti, novinski tekstovi, te tekstovi koji pripadaju administrativnom, naučnom, publicističkom i sakralnom funkcionalnom stilu. Po složenosti sintaksičke građe i sofisticiranosti vokabulara, tekstovi su primjereni</td></tr>
</table>

	izrazito visokom nivou sposobnosti razumijevanja, te omogućavaju dalje usavršavanje strategija prevođenja i igraju značajnu ulogu u proširivanju vokabulara. Na lektorskim vježbama obrađuju se šire, tematski orijentirane jedinice kroz slušanje i prezentaciju materijala putem elektronskih medija, diskusije o odabranim temama na osnovu pripremljenog sadržaja i usmena izlaganja studenata. Uz moderni standardni arapski jezik, studenti se na vježbama upoznaju i sa najznačajnijim karakteristikama najrasprostranjenijih arapskih dijalekata. Vježbe su usmjerene na dalje bogaćenje fonda riječi, usvajanje vokabulara iz različitih registara i usavršavanje konverzacijske kompetencije studenata.
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Osnovni cilj kolegija jeste upoznavanje sa predmetom istraživanja i metodama leksikologije i sa leksikografskom praksom u arabistici. Student treba ovladati temeljnim pojmovima iz oblasti leksikologije i leksikografije, usvojiti strukturu, specifičnosti i metode razvoja leksikona arapskog jezika, te se upoznati sa modelima njegovog organiziranja kroz razvoj arapske leksikografije. Praktične jezičke vježbe u sklopu ovog kolegija imaju za cilj dalju nadogradnju jezičkih vještina razumijevanja, slušanja, govora i pisanja na arapskom jeziku, te ovladavanje leksičkim i sintaksičkim osobenostima različitih funkcionalnih stilova arapskog jezika kroz analizu tekstova na arapskom jeziku, prevođenje sa bosanskog na arapski jezik i obratno, sastavljanje tekstova na arapskom jeziku, pripremanje usmenih izlaganja studenata i vježbe konverzacije. Vježbe imaju za cilj usavršavanje strategija prevođenja kroz upoznavanje sa karakteristikama funkcionalnih stilova, izgradnju sposobnosti kompetentnog korištenja arapskog jezika u pismenom i usmenom izražavanju, proširivanje vokabulara i podizanje nivoa konverzacijske kompetencije studenata.
Ishodi učenja	- Sposobnost prepoznavanja i analize mehanizama tvorbe riječi u arapskom jeziku; - Sposobnost razlikovanja leksičkih jedinica koje se sastoje od više riječi od drugih složenih konstrukcija u arapskom jeziku; - Sposobnost promišljanja o i uočavanja novih, netradicionalnih metoda bogaćenja leksikona arapskog jezika, kao i potencijala za individualnu i kreativnu tvorbu riječi; - Sposobnost uočavanja i analize leksičkih karakteristika tekstova visokog stepena složenosti koji pripadaju različitim funkcionalnim stilovima; - Poznavanje fonda riječi u arapskom jeziku (najmanje 4500), sposobnost njihove upotrebe u frazama i rečenicama visokog stepena složenosti u skladu sa gramatičkim pravilima i sintaktičkim specifičnostima različitih funkcionalnih stilova; - Sposobnost čitanja nevokaliziranog teksta visoke leksičke i sintaksičke složenosti na arapskom jeziku, sastavljanja tekstova visoke leksičke i sintaksičke složenosti, te prevođenja tekstova odgovarajućeg stepena složenosti sa arapskog na bosanski i sa bosanskog na arapski jezik;

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	

	Uvod u proučavanje leksikologije. Osnovni pojmovi.
2.	Leksičko značenje riječi: komponente i značenje u kontekstu. Tipovi relacija u strukturi općeg leksikona.
3.	Relacije u strukturi općeg leksikona.
4.	Sinonimija i dubletnost u arapskom jeziku.
5.	Polisemija u arapskom jeziku.
6.	Leksičke jedinice koje se sastoje od više riječi.
7.	Leksičke jedinice koje se sastoje od više riječi (nastavak) Uloga genitivne veze i *naḥta* u formiranju leksičkih jedinica od više riječi.
8.	Uloga genitivne veze i *naḥta* u formiranju leksičkih jedinica od više riječi. (nastavak)
9.	Pojam korijena u arapskom jeziku. Odnos korijena i riječi i njegove implikacije u derivacionim procesima.
10.	Procesi bogaćenja leksikona arapskog jezika. Derivacija i arabizacija. (nastavak)
11.	Procesi bogaćenja leksikona arapskog jezika. Derivacija i arabizacija. (nastavak)
12.	Uloga jezičnih akademija. Uloga medija.
13.	Modeli organiziranja leksičke građe. Tipovi rječnika.
14.	Razvoj arapskog rječnika kroz historiju: osnovni modeli.
15.	Provjera znanja studenata
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave	Predavanja se izvode usmeno uz upotrebu multimedijalnih sredstava (Power Point

<table>
<tr><td>(oblici i metode)</td><td>prezentacije u zavisnosti od ostvarivanja tehničkih uvjeta), dok se na vježbama obrađuju odgovarajući tekstovi iz raznih publikacija, administrativnih dokumenata, književnih i naučnih djela, časopisa i dnevnih listova.</td></tr>
<tr><td>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</td><td>Praćenje rada studenta vrši se dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

<table>
<tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr>
<tr><td>1.</td><td>Zalaganje na nastavi i samostalni rad</td><td>10</td><td>10%</td></tr>
<tr><td>2.</td><td>Seminarski rad</td><td>15</td><td>15%</td></tr>
<tr><td>3.</td><td>Test na kraju semestra, teorijski dio</td><td>15</td><td>15%</td></tr>
<tr><td>4.</td><td>Test znanja arapskog jezika na kraju semestra</td><td>40</td><td>40%</td></tr>
<tr><td>5.</td><td>Završni usmeni ispit</td><td>20</td><td>20%</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Ukupno: 100 bodova</td><td colspan="2">100%</td></tr>
</table>

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

• Zalaganjem na nastavi i samostalnim radom
• Uspješno urađenim seminarskim radom
• Uspješno urađenim testom na kraju semestra, kako teorijskim tako i testom znanja arapskog jezika
• Položenim završnim usmenim ispitom

Student iz svakog od naznačenih elemenata strukture praćenja i vrednovanja njegovog rada mora ostvariti najmanje 55% bodova da bi dobio prolaznu ocjenu.

Napomena: Uvjet za polaganje ispita iz predmeta Leksikologija je položen ispit iz predmeta Sintaksa funkcionalnih stilova u arapskom jeziku.</td></tr>
<tr><td>Skala ocjenjivanja</td><td>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</td></tr>
<tr><td>Literatura</td><td>Obavezna

1. Abdul-Raof, H., Arabic stylistics: A coursebook, Wiesbaden, 2001.
2. Nikolić-Hoyt, A., Konceptualna leksikografija, Zagreb, 2004.
3. Šipka, D. Osnovi leksikologije i srodnih disciplina, Novi Sad, 1998.</td></tr>
</table>

	4. Zgusta, L., *Priručnik leksikografije*, Sarajevo, 1991.
	Dodatna 1. Aitchison, J. *Words in the Mind: An Introduction to the Mental Lexicon*, Oxford, 1994. 2. al-'Arīḍī, M. M., *Mu'ğam al-farā'id al-maknūna fī al-'aṣwāt, wa al-kunya wa al-taġlīb, wa al-'aḍdād*, Bayrūt, 1983. 3. Attar, S., *Modern Arabic: Grammar in Context: An Advanced Course for Foreign Students*, Beirut, 1998. 4. Badawi, E., Carter, M. G., Gully, A. *Modern written Arabic: A comprehensive grammar*. London and New York: Routledge, 2004. 5. Dickins, J., Watson, J. C. E., *Standard Arabic: An Advanced Course*, Cambridge, 1999. 6. Holes, C., *Modern Arabic: Structures,Functions and Varieties*, New York, 1995. 7. Muftić, T., «Osobenosti upotrebe "kunye"». *Prilozi za orijentalnu filologiju 27*, 1979, 133-164. 8. Muftić, T. «O semantici arapskog idāfata». *Prilozi za orijentalnu filologiju 32-33*, 1984, 1-16. 9. Muftić, T., *Gramatika arapskoga jezika*, Sarajevo, 1998. 10. al-Qāsimī, 'A., Muqaddima fī 'ilm al-muṣṭalaḥ, al-Qāhira, 1987. 11. Izbor iz arapske štampe, administrativnih dokumenata, naučnih djela i djela klasične i moderne arapske književnosti, te tekst Kur'ana.
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="5">ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">LEKSIKOLOGIJA</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FIL ARA 510</td><td>Status (obavezni ili izborni)</td><td>Obavezni</td><td>ECTS</td><td>8 (J); 1 (D)</td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>II</td><td>Semestar</td><td>IV</td><td>Ak. godina</td><td>2023/2024. 2024/2025. (NPP 2019/20)</td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="5"></td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="5">Bosanski i arapski</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">dr. Elma Dizdar, vanredni profesor</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet: 112
E-mail: elma.dizdar@ff.unsa.ba
Telefon: 033 253 149</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">Ponedjeljak, 11:00-14:00, utorak, 15:00-17:00</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Saradnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">Almin Mahmutović, asistent
Suada Muharemović, lektor
Strani lektor (ili nastavnik/saradnik koji pokriva nastavu do izbora stranog lektora)</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet: 116
E-mail:
Telefon: 033 253 261; 033 253 149</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="5">predavanja 1; seminar 1 (J); 0 (D) vježbe 6 (J); 0 (D)</td></tr>
<tr><td>Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Predavanja u sklopu ovog kolegija obuhvataju analizu leksičkog značenja riječi i tipova relacija u strukturi općeg leksikona, te pregled različitih modela obrade leksičke građe. Težište predavanja bit će na analizi specifičnosti leksikona arapskog jezika, ulozi genitivne veze i drugih konstrukcija u tvorbi leksičkih jedinica koje se sastoje od više riječi, procesima bogaćenja arapskog leksikona, kao i na obradi tipova rječnika i modela njihovog organiziranja u arapskoj leksikografiji.
Struktura vježbi podrazumijeva 4 sata lektorskih vježbi i 1 sat vježbi prevođenja sedmično. Na praktičnim jezičkim vježbama u okviru ovog kolegija prevode se sa bosanskog na arapski i sa arapskog na bosanski jezik različiti književni tekstovi moderne arapske književnosti, novinski tekstovi, te tekstovi koji pripadaju administrativnom, naučnom, publicističkom i sakralnom funkcionalnom stilu. Po složenosti sintaksičke građe i sofisticiranosti vokabulara, tekstovi su primjereni izrazito visokom nivou sposobnosti razumijevanja, te omogućavaju dalje</td></tr>
</table>

	usavršavanje strategija prevođenja i igraju značajnu ulogu u proširivanju vokabulara. Na lektorskim vježbama obrađuju se šire, tematski orijentirane jedinice kroz slušanje i prezentaciju materijala putem elektronskih medija, diskusije o odabranim temama na osnovu pripremljenog sadržaja i usmena izlaganja studenata. Uz moderni standardni arapski jezik, studenti se na vježbama upoznaju i sa najznačajnijim karakteristikama najrasprostranjenijih arapskih dijalekata. Vježbe su usmjerene na dalje bogaćenje fonda riječi, usvajanje vokabulara iz različitih registara i usavršavanje konverzacijske kompetencije studenata.
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Osnovni cilj kolegija jeste upoznavanje sa predmetom istraživanja i metodama leksikologije i sa leksikografskom praksom u arabistici. Student treba ovladati temeljnim pojmovima iz oblasti leksikologije i leksikografije, usvojiti strukturu, specifičnosti i metode razvoja leksikona arapskog jezika, te se upoznati sa modelima njegovog organiziranja kroz razvoj arapske leksikografije. Praktične jezičke vježbe u sklopu ovog kolegija imaju za cilj dalju nadogradnju jezičkih vještina razumijevanja, slušanja, govora i pisanja na arapskom jeziku, te ovladavanje leksičkim i sintaksičkim osobenostima različitih funkcionalnih stilova arapskog jezika kroz analizu tekstova na arapskom jeziku, prevođenje sa bosanskog na arapski jezik i obratno, sastavljanje tekstova na arapskom jeziku, pripremanje usmenih izlaganja studenata i vježbe konverzacije. Vježbe imaju za cilj usavršavanje strategija prevođenja kroz upoznavanje sa karakteristikama funkcionalnih stilova, izgradnju sposobnosti kompetentnog korištenja arapskog jezika u pismenom i usmenom izražavanju, proširivanje vokabulara i podizanje nivoa konverzacijske kompetencije studenata.
Ishodi učenja	- Sposobnost prepoznavanja i analize mehanizama tvorbe riječi u arapskom jeziku; - Sposobnost razlikovanja leksičkih jedinica koje se sastoje od više riječi od drugih složenih konstrukcija u arapskom jeziku; - Sposobnost promišljanja o i uočavanja novih, netradicionalnih metoda bogaćenja leksikona arapskog jezika, kao i potencijala za individualnu i kreativnu tvorbu riječi; - Sposobnost uočavanja i analize leksičkih karakteristika tekstova visokog stepena složenosti koji pripadaju različitim funkcionalnim stilovima; - Poznavanje fonda riječi u arapskom jeziku (najmanje 4500), sposobnost njihove upotrebe u frazama i rečenicama visokog stepena složenosti u skladu sa gramatičkim pravilima i sintaktičkim specifičnostima različitih funkcionalnih stilova; - Sposobnost čitanja nevokaliziranog teksta visoke leksičke i sintaksičke složenosti na arapskom jeziku, sastavljanja tekstova visoke leksičke i sintaksičke složenosti, te prevođenja tekstova odgovarajućeg stepena složenosti sa arapskog na bosanski i sa bosanskog na arapski jezik;

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Uvod u proučavanje leksikologije. Osnovni pojmovi.

2.	Leksičko značenje riječi: komponente i značenje u kontekstu. Tipovi relacija u strukturi općeg leksikona.
3.	Relacije u strukturi općeg leksikona.
4.	Sinonimija i dubletnost u arapskom jeziku.
5.	Polisemija u arapskom jeziku.
6.	Leksičke jedinice koje se sastoje od više riječi.
7.	Leksičke jedinice koje se sastoje od više riječi (nastavak) Uloga genitivne veze i *naḥta* u formiranju leksičkih jedinica od više riječi.
8.	Uloga genitivne veze i *naḥta* u formiranju leksičkih jedinica od više riječi. (nastavak)
9.	Pojam korijena u arapskom jeziku. Odnos korijena i riječi i njegove implikacije u derivacionim procesima.
10.	Procesi bogaćenja leksikona arapskog jezika. Derivacija i arabizacija. (nastavak)
11.	Procesi bogaćenja leksikona arapskog jezika. Derivacija i arabizacija. (nastavak)
12.	Uloga jezičnih akademija. Uloga medija.
13.	Modeli organiziranja leksičke građe. Tipovi rječnika.
14.	Razvoj arapskog rječnika kroz historiju: osnovni modeli.
15.	Provjera znanja studenata
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja se izvode usmeno uz upotrebu multimedijalnih sredstava (Power Point prezentacije u zavisnosti od ostvarivanja tehničkih uvjeta), dok se na vježbama

<table>
<tr><td></td><td>obrađuju odgovarajući tekstovi iz raznih publikacija, administrativnih dokumenata, književnih i naučnih djela, časopisa i dnevnih listova.</td></tr>
<tr><td>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</td><td>Praćenje rada studenta vrši se dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

<table>
<tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr>
<tr><td>1.</td><td>Zalaganje na nastavi i samostalni rad</td><td>10</td><td>10%</td></tr>
<tr><td>2.</td><td>Seminarski rad</td><td>15</td><td>15%</td></tr>
<tr><td>3.</td><td>Test na kraju semestra, teorijski dio</td><td>15</td><td>15%</td></tr>
<tr><td>4.</td><td>Test znanja arapskog jezika na kraju semestra</td><td>40</td><td>40%</td></tr>
<tr><td>5.</td><td>Završni usmeni ispit</td><td>20</td><td>20%</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Ukupno: 100 bodova</td><td></td><td>100%</td></tr>
</table>

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

• Zalaganjem na nastavi i samostalnim radom
• Uspješno urađenim seminarskim radom
• Uspješno urađenim testom na kraju semestra, kako teorijskim tako i testom znanja arapskog jezika
• Položenim završnim usmenim ispitom

Student iz svakog od naznačenih elemenata strukture praćenja i vrednovanja njegovog rada mora ostvariti najmanje 55% bodova da bi dobio prolaznu ocjenu.

Napomena: Uvjet za polaganje ispita iz predmeta Leksikologija je položen ispit iz predmeta Sintaksa funkcionalnih stilova u arapskom jeziku.</td></tr>
<tr><td>Skala ocjenjivanja</td><td>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</td></tr>
<tr><td>Literatura</td><td>Obavezna

5. Abdul-Raof, H., Arabic stylistics: A coursebook, Wiesbaden, 2001.
6. Nikolić-Hoyt, A., Konceptualna leksikografija, Zagreb, 2004.
7. Šipka, D. Osnovi leksikologije i srodnih disciplina, Novi Sad, 1998.
8. Zgusta, L., Priručnik leksikografije, Sarajevo, 1991.</td></tr>
</table>

	Dodatna 12. Aitchison, J. *Words in the Mind: An Introduction to the Mental Lexicon*, Oxford, 1994. 13. al-'Arīḍī, M. M., *Mu'ğam al-farā'id al-maknūna fī al-'aṣwāt, wa al-kunya wa al-taġlīb, wa al-'aḍdād*, Bayrūt, 1983. 14. Attar, S., *Modern Arabic: Grammar in Context: An Advanced Course for Foreign Students*, Beirut, 1998. 15. Badawi, E., Carter, M. G., Gully, A. *Modern written Arabic: A comprehensive grammar*. London and New York: Routledge, 2004. 16. Dickins, J., Watson, J. C. E., *Standard Arabic: An Advanced Course*, Cambridge, 1999. 17. Holes, C., *Modern Arabic: Structures,Functions and Varieties*, New York, 1995. 18. Muftić, T., «Osobenosti upotrebe "kunye"». *Prilozi za orijentalnu filologiju 27*, 1979, 133-164. 19. Muftić, T. «O semantici arapskog idāfata». *Prilozi za orijentalnu filologiju 32-33*, 1984, 1-16. 20. Muftić, T., *Gramatika arapskoga jezika*, Sarajevo, 1998. 21. al-Qāsimī, 'A., Muqaddima fī 'ilm al-muṣṭalaḥ, al-Qāhira, 1987. 22. Izbor iz arapske štampe, administrativnih dokumenata, naučnih djela i djela klasične i moderne arapske književnosti, te tekst Kur'ana.
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	FONETIKA I UVOD U MORFOLOGIJU ARAPSKOG JEZIKA				
Šifra/kod	FIL ARA 111	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	26 (J); 13/12 (D)
Ciklus studija	I	Semestar	I	Ak. godina	2022/2023. 2023/2024. 2024/2025.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema preduvjeta				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski i arapski				
Nastavnik	Ime i prezime	dr. Amra Mulović, vanredni profesor			
	Kontakt podaci	Kabinet: 112 E-mail: amra.mulovic@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 149	Termin konsultacija	Ponedjeljak, 12:00-15:00 Utorak, 8:00-10:00	
Saradnik	Ime i prezime	Sinanudin Tatarević, viši asistent Almin Mahmutović, asistent Mirnes Duranović, viši asistent Suada Muharemović, lektor Strani lektor (ili nastavnik/saradnik koji pokriva nastavu do izbora stranog lektora)			
	Kontakt podaci	Kabinet: 113, 116 E-mail: Telefon: 033 253 150; 033 253 261	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 2; seminar 0; vježbe 14 (J); 11/10 (D)				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	U segmentu fonetike, predavanja obuhvataju osnove artikulacije glasova u arapskom jeziku s osvrtom na sekundarnu artikulaciju, odnosno emfazu, alofone arapskih vokala, strukturu sloga, asimilaciju određenog člana, te specifičnosti grafije arapskog jezika. U segmentu uvoda u morfologiju, predavanja obuhvataju objašnjenje korijena i paradigme u arapskom jeziku, podjelu i osnovne karakteristike vrsta riječi, te uvid u morfološke kategorije imenske grupe riječi. Pritom se posebna pažnja pridaje oblicima duala, oblicima i upotrebi pravilnog i razlomljenog plurala, upotrebi i načinima tvorbe ženskog roda, te specifičnostima kongruencije u kategorijama roda, broja, padeža i određenosti/neodređenosti u atributivnoj sintagmi, genitivnoj vezi i imenskoj rečenici, i daje se pregled paradigmi perfekta i imperfekta I glagolske vrste i složenih glagolskih vremena. Struktura vježbi podrazumijeva 4 sata vježbi iz fonetike i morfologije, 6 sati				

	vježbi prevođenja i 4 sata lektorskih vježbi sedmično. Vježbe iz fonetike i morfologije sadržajem prate nastavne jedinice iz predavanja, s tim da se u segmentu fonetike naglasak stavlja na usvajanje arapskog pisma i pravilnog izgovora, a u segmentu morfologije na praktičnu primjenu morfoloških zakonitosti putem rješavanja jezičnih zadataka. S obzirom na to da se studenti u ovom semestru prvi put susreću sa arapskim jezikom, vježbe prevođenja u prvom dijelu kolegija posvećene su savladavanju arapskog pisma i izgovora fonema specifičnih za arapski jezik putem praktičnih vježbi pisanja i čitanja i diktata kao forme provjere znanja. U drugom dijelu kolegija, na ovim se vježbama prevode rečenice i kraći tekstovi sa bosanskog na arapski i sa arapskog na bosanski jezik. Tekstovi su težinom i zahtjevnošću primjereni studentima, koji tek počinju savladavati osnovne morfološke zakonitosti arapskog jezika. Na lektorskim vježbama se, kroz simuliranje različitih govornih situacija iz svakodnevnog života, posebno onih koje su specifične za zemlje arapskog svijeta, kod studenata formira i razvija fond riječi, kao i sposobnost konverzacije na početnom nivou.
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Osnovni cilj kolegija jeste usvajanje arapske grafije i pravilnog izgovora fonema u arapskom jeziku, te upoznavanje sa osnovama arapske morfologije. Student treba ovladati podjelom fonema u arapskom jeziku na osnovu kriterija artikulacione fonetike, te osnovnim fonetskim promjenama i zakonitostima arapskog sloga. U segmentu morfologije, student se upoznaje sa pojmom korijena i paradigme u arapskom jeziku, vrstama riječi, imenskim paradigmama i morfološkim kategorijama karakterističnim za imensku grupu riječi. Vježbe u sklopu ovog kolegija imaju za cilj ovladavanje arapskim pismom i izgovorom fonema, razvijanje jezičkih vještina razumijevanja, slušanja, govora, čitanja i pisanja na početnom nivou, te vježbanje primjene osnovnih morfoloških zakonitosti arapskog jezika kroz prevođenje rečenica i kraćih tekstova sa bosanskog na arapski jezik i obratno. Vježbe su usmjerene na izgradnju osnovnog vokabulara i razvijanje sposobnosti konverzacije na početnom nivou.
Ishodi učenja	- Vještina upotrebe arapskog pisma i pravilnog izgovora glasova u arapskom jeziku, kao i sposobnost prepoznavanja i uočavanja artikulacionih karakteristika arapskih fonema, fonetskih promjena i zakonitosti u arapskom slogu i riječi; - Sposobnost prepoznavanja korijena u arapskoj riječi i distinkcije između korijena i paradigme, kao i prepoznavanje pojedinačnih vrsta riječi i njihovih morfoloških karakteristika; - Poznavanje osnovnog fonda riječi u arapskom jeziku (300-400), sposobnost njihove upotrebe u frazama i rečenicama prilagođenog stepena složenosti u skladu sa gramatičkim pravilima; - Sposobnost čitanja vokaliziranog teksta na arapskom jeziku, sastavljanja rečenica prilagođenog stepena složenosti, te njihovog prevođenja sa arapskog na bosanski i sa bosanskog na arapski jezik;

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Uvodno predavanje o arapskom jeziku i značaju njegovog izučavanja kod nas i u svijetu. Semitski jezici i pisma.
2.	Fonetika i pismo. Govorni organi. Tvorba vokala i konsonanata. Konsonanti

	arapskog jezika. Vokali arapskog jezika. Alofoni vokala. Diftong.
3.	Grafija kratkih i dugih vokala. Sukun. Tašdid. Madda. Izuzeci u pisanju dugih vokala. Sufiks «at» za ženski rod. Kratki alif. Nunacija i padeži. Struktura arapskog sloga. Određeni član. Asimilacija određenog člana. Određeni član u medijalnoj poziciji. Akcenat. Intonacija.
4.	Korijen arapske riječi. Riječi sa više od tri konsonanta u korijenu. Promjena poluvokala. Vrste riječi. Podjela imenica po značenju.
5.	Atributivna sintagma. Elementarna imenska rečenica. Imenska rečenica sa prijedložnom sintagmom u službi predikata. Rod imenica.
6.	Broj imena. Dual. Pravilni plural muškog roda. Pravilni plural ženskog roda.
7.	Diptote. Razlomljeni plural. Imena koja imaju više oblika plurala. Različita semantika u pluralu. Kongruencija atributa i imenskog predikata sa imenicom u pluralu.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Brojevi.
10.	Zakon geminacije. Lične zamjenice. Pokazne zamjenice. Pravi prijedlozi i prijedložna sintagma. Genitivna veza.
11.	Perfekt. Prezent (Imperfekat). Masdar. Razredi I vrste glagola. Pronominalni sufiksi.
12.	Upitna rečenica. Kongruencija subjekta i predikata u glagolskoj rečenici. Sekundarni prijedlozi. Imperativ. Kongruencija u glagolskoj rečenici. Upotreba padeža.
13.	Uvodne rečenične partikule. Pomoćni glagol «kāna». Glagol «laysa». Vokativ. Pridjevi.
14.	Komparacija pridjeva. Pridjevi diptote. Odnosne zamjenice. Upitno-odnosne zamjenice.
15.	Provjera znanja studenata
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja se izvode usmeno uz upotrebu multimedijalnih sredstava (PowerPoint prezentacije u zavisnosti od ostvarivanja tehničkih uvjeta), dok se na vježbama uz ostale sadržaje obrađuju odgovarajući kraći tekstovi prilagođeni nivou znanja studenata.

<table>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</td><td>
Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:
<table>
<tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr>
<tr><td>1.</td><td>Zalaganje na nastavi i samostalni rad</td><td>10</td><td>10%</td></tr>
<tr><td>2.</td><td>Polusemestralni test</td><td>15</td><td>15%</td></tr>
<tr><td>3.</td><td>Test na kraju semestra: teorijski dio</td><td>15</td><td>15%</td></tr>
<tr><td>4.</td><td>Test na kraju semestra: test znanja arapskog jezika</td><td>40</td><td>40%</td></tr>
<tr><td>5.</td><td>Završni usmeni ispit</td><td>20</td><td>20%</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Ukupno: 100 bodova</td><td colspan="2">100%</td></tr>
</table>
Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

Zalaganjem na nastavi i samostalnim radom
Uspješno urađenim polusemestralnim testom
Uspješno urađenim testovima na kraju semestra
Položenim završnim usmenim ispitom

Student iz svakog od naznačenih elemenata strukture praćenja i vrednovanja njegovog rada mora ostvariti najmanje 55% bodova da bi dobio prolaznu ocjenu.

Napomena:
</td></tr>
<tr><td>Skala ocjenjivanja</td><td>
Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Literatura</td><td>
Obavezna

Muftić, T., Gramatika arapskoga jezika, Sarajevo, 1998.
Janković, Srđan, Arapski izgovor sa osnovama arapskog pisma, Sarajevo, 1987.

</td></tr>
<tr><td>
Dodatna

Beeston, A.F.L., Written Arabic: An Approach to the Basic Structures, Cambridge, 1979.
Cowan, David, Modern Literary Arabic, Cambridge, 1975.
Haywood, J. A., Nahmad, H. M., A New Arabic Grammar of the Written Language, London, 1976.

</td></tr>
</table>

	4. Kapliwatzky, *Arabic Language and Grammar,* I-II, Jerusalem, 1940-1950. 5. Ryding, C.K., *A Reference Grammar of Modern Standard Arabic*, Cambridge, 2005. 6. *Ta'allam al-'arabiyya*, I, al-Qāhira, 1987. 7. Wright, W., *A Grammar of the Arabic Language*, I, II, Cambridge, 1955.
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	FONETIKA I UVOD U MORFOLOGIJU ARAPSKOG JEZIKA (za studente jednopredmetnog studija perzijskog jezika i književnosti)				
Šifra/kod	FIL ARA 111	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	4
Ciklus studija	I	Semestar	I	Ak. godina	2022/2023. 2023/2024. 2024/2025.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema preduvjeta				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski i arapski				
Nastavnik	Ime i prezime	dr. Amra Mulović, vanredni profesor			
	Kontakt podaci	Kabinet: 112 E-mail: amra.mulovic@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 149	Termin konsultacija	Ponedjeljak, 12:00-15:00 Utorak, 8:00-10:00	
Saradnik	Ime i prezime	Almin Mahmutović, asistent			
	Kontakt podaci	Kabinet: 116 E-mail: almin.mahmutovic@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 261;	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 2; seminar 0; vježbe 2;				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	U segmentu fonetike, predavanja obuhvataju osnove artikulacije glasova u arapskom jeziku s osvrtom na sekundarnu artikulaciju, odnosno emfazu, alofone arapskih vokala, strukturu sloga, asimilaciju određenog člana, te specifičnosti grafije arapskog jezika. U segmentu uvoda u morfologiju, predavanja obuhvataju objašnjenje korijena i paradigme u arapskom jeziku, podjelu i osnovne karakteristike vrsta riječi, te uvid u morfološke kategorije imenske grupe riječi. Pritom se posebna pažnja pridaje oblicima duala, oblicima i upotrebi pravilnog i razlomljenog plurala, upotrebi i načinima tvorbe ženskog roda, te specifičnostima kongruencije u kategorijama roda, broja, padeža i određenosti/neodređenosti u atributivnoj sintagmi, genitivnoj vezi i imenskoj rečenici, i daje se pregled paradigmi perfekta i imperfekta I glagolske vrste i složenih glagolskih vremena. Struktura vježbi podrazumijeva 4 sata vježbi iz fonetike i morfologije, 6 sati vježbi prevođenja i 4 sata lektorskih vježbi sedmično. Vježbe iz fonetike i morfologije sadržajem prate nastavne jedinice iz predavanja, s tim da se u segmentu fonetike naglasak stavlja na usvajanje arapskog pisma i pravilnog izgovora, a u segmentu morfologije na praktičnu primjenu morfoloških				

	zakonitosti putem rješavanja jezičnih zadataka. S obzirom na to da se studenti u ovom semestru prvi put susreću sa arapskim jezikom, vježbe prevođenja u prvom dijelu kolegija posvećene su savladavanju arapskog pisma i izgovora fonema specifičnih za arapski jezik putem praktičnih vježbi pisanja i čitanja i diktata kao forme provjere znanja. U drugom dijelu kolegija, na ovim se vježbama prevode rečenice i kraći tekstovi sa bosanskog na arapski i sa arapskog na bosanski jezik. Tekstovi su težinom i zahtjevnošću primjereni studentima, koji tek počinju savladavati osnovne morfološke zakonitosti arapskog jezika. Na lektorskim vježbama se, kroz simuliranje različitih govornih situacija iz svakodnevnog života, posebno onih koje su specifične za zemlje arapskog svijeta, kod studenata formira i razvija fond riječi, kao i sposobnost konverzacije na početnom nivou.
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Osnovni cilj kolegija jeste usvajanje arapske grafije i pravilnog izgovora fonema u arapskom jeziku, te upoznavanje sa osnovama arapske morfologije. Student treba ovladati podjelom fonema u arapskom jeziku na osnovu kriterija artikulacione fonetike, te osnovnim fonetskim promjenama i zakonitostima arapskog sloga. U segmentu morfologije, student se upoznaje sa pojmom korijena i paradigme u arapskom jeziku, vrstama riječi, imenskim paradigmama i morfološkim kategorijama karakterističnim za imensku grupu riječi. Vježbe u sklopu ovog kolegija imaju za cilj ovladavanje arapskim pismom i izgovorom fonema, razvijanje jezičkih vještina razumijevanja, slušanja, govora, čitanja i pisanja na početnom nivou, te vježbanje primjene osnovnih morfoloških zakonitosti arapskog jezika kroz prevođenje rečenica i kraćih tekstova sa bosanskog na arapski jezik i obratno. Vježbe su usmjerene na izgradnju osnovnog vokabulara i razvijanje sposobnosti konverzacije na početnom nivou.
Ishodi učenja	- Vještina upotrebe arapskog pisma i pravilnog izgovora glasova u arapskom jeziku, kao i sposobnost prepoznavanja i uočavanja artikulacionih karakteristika arapskih fonema, fonetskih promjena i zakonitosti u arapskom slogu i riječi; - Sposobnost prepoznavanja korijena u arapskoj riječi i distinkcije između korijena i paradigme, kao i prepoznavanje pojedinačnih vrsta riječi i njihovih morfoloških karakteristika;

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Uvodno predavanje o arapskom jeziku i značaju njegovog izučavanja kod nas i u svijetu. Semitski jezici i pisma.
2.	Fonetika i pismo. Govorni organi. Tvorba vokala i konsonanata. Konsonanti arapskog jezika. Vokali arapskog jezika. Alofoni vokala. Diftong.
3.	Grafija kratkih i dugih vokala. Sukun. Tašdid. Madda. Izuzeci u pisanju dugih vokala. Sufiks «at» za ženski rod. Kratki alif. Nunacija i padeži. Struktura arapskog sloga. Određeni član. Asimilacija određenog člana. Određeni član u medijalnoj poziciji. Akcenat. Intonacija.
4.	Korijen arapske riječi. Riječi sa više od tri konsonanta u korijenu. Promjena poluvokala. Vrste riječi. Podjela imenica po značenju.
5.	Atributivna sintagma. Elementarna imenska rečenica. Imenska rečenica sa prijedložnom sintagmom u službi predikata. Rod imenica.

6.	Broj imena. Dual. Pravilni plural muškog roda. Pravilni plural ženskog roda.
7.	Diptote. Razlomljeni plural. Imena koja imaju više oblika plurala. Različita semantika u pluralu. Kongruencija atributa i imenskog predikata sa imenicom u pluralu.
8.	
9.	Brojevi.
10.	Zakon geminacije. Lične zamjenice. Pokazne zamjenice. Pravi prijedlozi i prijedložna sintagma. Genitivna veza.
11.	Perfekt. Prezent (Imperfekat). Masdar. Razredi I vrste glagola. Pronominalni sufiksi.
12.	Upitna rečenica. Kongruencija subjekta i predikata u glagolskoj rečenici. Sekundarni prijedlozi. Imperativ. Kongruencija u glagolskoj rečenici. Upotreba padeža.
13.	Uvodne rečenične partikule. Pomoćni glagol «kāna». Glagol «laysa». Vokativ. Pridjevi.
14.	Komparacija pridjeva. Pridjevi diptote. Odnosne zamjenice. Upitno-odnosne zamjenice. Upotreba forme «mi̱tlu». Forma «kila» i «kilta».
15.	Provjera znanja studenata
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja se izvode usmeno uz upotrebu multimedijalnih sredstava (PowerPoint prezentacije u zavisnosti od ostvarivanja tehničkih uvjeta), dok se na vježbama uz ostale sadržaje obrađuju odgovarajući kraći tekstovi prilagođeni nivou znanja studenata.

<table>
<tr>
<td>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</td>
<td>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

<table>
<tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr>
<tr><td>1.</td><td>Zalaganje na nastavi i samostalni rad</td><td>10</td><td>10%</td></tr>
<tr><td>2.</td><td>Test na kraju semestra</td><td>70</td><td>70%</td></tr>
<tr><td>3.</td><td>Završni usmeni ispit</td><td>20</td><td>20%</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr>
</table>

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:
• Zalaganjem na nastavi i samostalnim radom
• Uspješno urađenim testom na kraju semestra
• Položenim završnim usmenim ispitom

Student iz svakog od naznačenih elemenata strukture praćenja i vrednovanja njegovog rada mora ostvariti najmanje 55% bodova da bi dobio prolaznu ocjenu.

Napomena:</td>
</tr>
<tr>
<td>Skala ocjenjivanja</td>
<td>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</td>
</tr>
<tr>
<td rowspan="2">Literatura</td>
<td>Obavezna

1. Muftić, T., Gramatika arapskoga jezika, Sarajevo, 1998.
2. Janković, Srđan, Arapski izgovor sa osnovama arapskog pisma, Sarajevo, 1987.</td>
</tr>
<tr>
<td>Dodatna

-</td>
</tr>
<tr>
<td>Napomene</td>
<td></td>
</tr>
</table>

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="5">ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">MORFOSINTAKSA ARAPSKOG JEZIKA 1</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FIL ARA 213</td><td>Status (obavezni ili izborni)</td><td>Obavezni</td><td>ECTS</td><td>16 (J); 9 (D)</td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>I</td><td>Semestar</td><td>III</td><td>Ak. godina</td><td>2022/2023.
2023/2024.
2024/2025.</td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="5"></td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="5">Bosanski i arapski</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">dr. Amra Mulović, vanredni profesor</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet: 112
E-mail: amra.mulovic@ff.unsa.ba
Telefon: 033 253 149</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">Ponedjeljak, 12:00-15:00
Utorak, 8.00-10:00</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Saradnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">Sinanudin Tatarević, viši asistent
Suada Muharemović, lektor
Strani lektor (ili nastavnik/saradnik koji pokriva nastavu do izbora stranog lektora)</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet: 113 i 116
E-mail:
Telefon: 033 253 261; 033 253 150</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="5">predavanja 2; seminar 2 (J); 1 (D) vježbe 6;</td></tr>
<tr><td>Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Predavanja su u svom prvom dijelu posvećena prevashodno karakteristikama imenskih sintagmi. Posebna pažnja u ovom segmentu predavanja pridaje se obradi kongruencije, s akcentom na odnosima unutar atributivne sintagme i genitivne i kvazigenitivne veze, te tipovima apozicije u arapskom jeziku. Drugi dio predavanja bavi se obilježjima glagolskih sintagmi. Naglasak se stavlja na konstrukcije pomoćnih, modalnih, faznih i unipersonalnih glagola i na pojam valentnosti glagola uz obradu procesa pasivizacije, kauzativizacije i tranzitivizacije. Predavanjima su obuhvaćeni i upotreba negacije, upitnih i eksklamativnih čestica kao mehanizmi preoblike gramatičkog ustrojstva rečenice, te upotreba optativa i energetika. Časovi seminara iz morfosintakse sadržajem prate nastavne jedinice iz predavanja, pri čemu se od studenata traži da rješavanjem jezičnih zadataka, analizom teksta i sastavljanjem rečenica primjenjuju saznanja iz morfosintakse stečena na predavanjima.
Struktura vježbi podrazumijeva 2 sata vježbi prevođenja sa arapskog jezika i na</td></tr>
</table>

	arapski jezik i 4 sata lektorskih vježbi sedmično. Na praktičnim jezičkim vježbama prevode se tekstovi sa bosanskog na arapski i sa arapskog na bosanski jezik. Studenti se na časovima vježbi po prvi put susreću sa nevokaliziranim tekstovima, čije čitanje zahtijeva dobro poznavanje morfosintaksičkih zakonitosti arapskog jezika. Na lektorskim vježbama se, kroz simuliranje govornih situacija i razgovore o odabranim temama, posebno onim koje su relevantne za zemlje arapskog svijeta, kod studenata bogati fond riječi i razvija i unapređuje sposobnost konverzacije.
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Osnovni cilj kolegija jeste upoznavanje sa elementima morfosintakse arapskog jezika, uz naglasak na osnovnim tipovima veza na nivou arapske sintagme, kako imeničke tako i glagolske, procesima pasivizacije, kauzativizacije i tranzitivizacije, te sintaktičkim obilježjima pomoćnih, modalnih, faznih i unipersonalnih glagola. Student treba ovladati vještinama prepoznavanja i analiziranja vrsta sintagmi, uočavanja tipova gramatičkih i semantičkih veza unutar njih, te usvojiti mehanizme preoblika gramatičkog ustrojstva rečenice. Praktične jezičke vježbe u sklopu ovog kolegija imaju za cilj dalje savladavanje vještina razumijevanja, slušanja, čitanja, govora i pisanja na arapskom jeziku, te ovladavanje leksičkim i gramatičkim strukturama u arapskom jeziku kroz prevođenje sa bosanskog na arapski jezik i obratno i vježbe konverzacije. Vježbe su usmjerene na bogaćenje vokabulara i razvijanje sposobnosti konverzacije.
Ishodi učenja	- Vještina prepoznavanja vrsta sintagmi u arapskom jeziku, te uočavanja i analize tipova gramatičkih i semantičkih veza unutar njih; - Sposobnost prepoznavanja i upotrebe različitih mehanizama preoblika gramatičkog ustrojstva rečenice u arapskom jeziku; - Sposobnost prepoznavanja i uspostavljanja distinkcije između grupa pomoćnih, modalnih, faznih i unipersonalnih glagola u arapskom jeziku, te vještina njihove ispravne upotrebe u rečenici uz poštivanje svih gramatičkih pravila u arapskoj imeskoj i glagolskoj rečenici. - Poznavanje fonda riječi u arapskom jeziku (najmanje 1200), sposobnost njihove upotrebe u frazama i rečenicama prilagođenog stepena složenosti u skladu sa gramatičkim pravilima; - Sposobnost čitanja nevokaliziranog teksta na arapskom jeziku, sastavljanja kraćih tekstova odgovarajućeg stepena složenosti, te prevođenja kraćih tekstova sa arapskog na bosanski i sa bosanskog na arapski jezik;

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Upoznavanje studenata sa predmetom. Uvod u morfosintaksu arapskog jezika.
2.	Odnosi među članovima sintagme: kongruencija i rekcija. Tipovi atributivne sintagme. Forme atributa.
3.	Genitivna i kvazigenitivna veza.
4.	Apozicija, koroborativ, premutativ.

5.	Glagolska sintagma. Pojam valentnosti i rekcije. Tranzitivnost i mehanizmi tranzitivizacije. Glagoli sa dva i tri objekta. Glagoli mišljenja i transformacije.
6.	Pasiv i postupci pasivizacije. Pasivne konstrukcije sa prijelaznim i neprijelaznim glagolima. Morfološki i sintaktički pasiv. Stalni pasiv. Leksikalizacija pasivnih oblika.
7.	Kauzativ i procesi kauzativizacije. Pregled kauzativnih glagola prema rekciji. Kauzativna konstrukcija. Morfološki kauzativ.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Pomoćni glagoli. Inhoativni glagoli. Glagoli iminencije. Glagoli nade. Glagoli postajanja.
10.	Modalni glagoli. Glagoli proksimiteta, mogućnosti i želje.
11.	Fazni glagoli. Glagoli otpočinjanja, trajanja, nastavljanja i završavanja glagolske radnje.
12.	Unipersonalni glagoli. Upotreba unipersonalnih glagola i konstrukcija. Postupci personalizacije.
13.	Negacija imenske rečenice. Apsolutna negacija. Negacija perfekta, imperfekta i futura. Prohibitiv. Negativne partikule.
14.	Upitna rečenica. Eksklamacija. Optativna rečenica. Upotreba energetika.
15.	Provjera znanja studenata
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja se izvode usmeno uz upotrebu multimedijalnih sredstava (PowerPoint prezentacije u zavisnosti od ostvarivanja tehničkih uvjeta), dok se na vježbama uz ostale sadržaje obrađuju odgovarajući kraći tekstovi prilagođeni nivou znanja studenata.

Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)

Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Zalaganje na nastavi i samostalni rad	10	10%
2.	Polusemestralni test	15	15%
3.	Test na kraju semestra: teorijski dio	15	15%
4.	Test na kraju semestra: test znanja arapskog jezika	40	40%
5.	Završni usmeni ispit	20	20%
		Ukupno: 100 bodova	100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

- Zalaganjem na nastavi i samostalnim radom
- Uspješno urađenim polusemestralnim testom
- Uspješno urađenim testovima na kraju semestra
- Položenim završnim usmenim ispitom

Student iz svakog od naznačenih elemenata strukture praćenja i vrednovanja njegovog rada mora ostvariti najmanje 55% bodova da bi dobio prolaznu ocjenu.

Napomena: Uvjet za polaganje ispita iz predmeta Morfosintaksa arapskog jezika 1 je položen ispit iz predmeta Morfologija arapskog jezika.

Skala ocjenjivanja

Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.

Literatura

Obavezna

1. Muftić, T., *Gramatika arapskoga jezika*, Ljiljan, Sarajevo, 1998.
2. Wright, W., *A Grammar of the Arabic Language*, vol. I-II, Beirut, 1974.

Dodatna

1. Abboud, P. et al., *Modern Standard Arabic: Intermediate Level*. Vol. I-III, Ann Arbor, 1971.
2. Abdo, D.A., *A Course in Modern Standard Arabic*, Beirut, 1966.

	3. Beeston, A.F.L., *The Arabic Language Today*, London, 1970. 4. Beeston, A.F.L., *Written Arabic an Approach to the Basic Structures*, Cambridge, 1979. 5. Cantarino, Vicente, *Syntax of Modern Arabic Prose. The Simple Sentence*, vol. I, Bloomington / London, 1974. 6. Cowan, David, *Modern Literary Arabic*, Cambridge, 1975. 7. Ḥasan, ʻAbbās, *al-Naḥw al-wāfī*, al-Qāhira, 1999. 8. Haywood, J. A., Nahmad, H. M., *A New Arabic Grammar of the Written Language*, London, 1976. 9. Hussein, Abdul-Raof, *Subject, Theme and Agent in Modern Standard Arabic*, Curzon, 1998. 10. Marzūq, A., *Hayyā nataʻalam al-ʻarabiyya al-muštaraka*, Ǧāmiʻa al-ʼAzhar, al-Qāhira, 2007. 11. Ryding, C.K., *A Reference Grammar of Modern Standard Arabic*, Cambridge, 2005. 12. Saad, G. N. *Transitivity, Causation and Passivization: A semantic-syntactic Study of the Verb in Classical Arabic*, London, 1982. 13. Shlonsky, Ur, *Clause Structure an Word order in Hebrew and Arabic. An Essay in Comparative Semitic Syntax*, Oxford University Press, 1997. 14. Ṣīnī, M. et al., *Takallam al-ʻarabiyya*, III, al-Riyāḍ, 1986.
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="5">ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">SINTAKSA ARAPSKOG JEZIKA 1</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FIL ARA 315</td><td>Status (obavezni ili izborni)</td><td>Obavezni</td><td>ECTS</td><td>20 (J); 12 (D)</td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>I</td><td>Semestar</td><td>V</td><td>Ak. godina</td><td>2022./2023.
2023./2024.
2024./2025.</td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="5"></td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="5">Bosanski i arapski</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">dr. Elma Dizdar, vanredni profesor</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet: 112
E-mail: elma.dizdar@ff.unsa.ba
Telefon: 033 253 149</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">Ponedjeljak, 12:00-14:00; 19:00-20:00,
Utorak, 16:00-18:00</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Saradnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">Sinanudin Tatarević, viši asistent
Almin Mahmutović, asistent
Suada Muharemović, lektor
Strani lektor (ili nastavnik/saradnik koji pokriva nastavu do izbora stranog lektora)</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td>Kabinet: 113 i 116
E-mail:
Telefon: 033 253 150; 033 253 261</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="5">predavanja 2; seminar 2; vježbe 10 (J); 8 (D);</td></tr>
<tr><td>Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Prvi dio predavanja posvećen je obradi proste rečenice u arapskom jeziku. Posebna pažnja u njemu pridaje se redu riječi u rečenici kao elementu organizacije rečenice i mehanizmima njegove aktualizacije u glagolskoj i imenskoj rečenici, te članovima imeničke i glagolske fraze i sintaktičkim odnosima među njima s naglaskom na ulozi imeničke i glagolske modifikacije. Drugi dio predavanja uvodi pojmove koordinacije i subordinacije na svim sintaktičkim nivoima i analizira njihove karakteristike u arapskoj složenoj rečenici, te nudi pregled tipova nezavisnosloženih rečenica u arapskom jeziku.
Struktura vježbi podrazumijeva 2 sata vježbi iz sintakse, 4 sata lektorskih vježbi i 2 sata vježbi prevođenja sedmično. Vježbe iz sintakse sadržajem prate nastavne jedinice iz predavanja, pri čemu se od studenata traži da prepoznaju imeničke i glagolske fraze u arapskoj rečenici, da analiziraju međusobne odnose njihovih</td></tr>
</table>

	dijelova i funkcije imeničke fraze unutar rečenice, te da rješavanjem jezičnih zadataka primjenjuju znanje iz sintakse stečeno na predavanjima. Na praktičnim jezičkim vježbama u okviru ovog kolegija prevode se sa bosanskog na arapski i sa arapskog na bosanski jezik književni tekstovi složenije sintaksičke strukture, te novinski i ostali tekstovi iz različitih oblasti, kao što su politika, ekonomija, kultura, ekologija, umjetnost i druge. Na taj način studenti savladavaju upotrebu vokabulara u kontekstu i stiču praktičan uvid u gramatičke strukture teksta. Na lektorskim vježbama se obrađuju šire, tematski orijentirane jedinice kroz razgovor o odabranim temama na osnovu pripremljenog sadržaja i usmena izlaganja studenata. Vježbe su usmjerene na dalje bogaćenje fonda riječi i podizanje nivoa konverzacijske kompetencije studenata. Uz to, materijali znatnim dijelom inkorporiraju kulturološke osobenosti arapskog govornog područja, koje studenti usvajaju i konsolidiraju na osnovu vlastitog iskustva i prethodnog znanja.
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Osnovni cilj kolegija jeste upoznavanje sa temeljnim elementima sintakse arapskog jezika na nivou proste rečenice i osnovnim karakteristikama koordinacije i subordinacije u strukturi arapske složene rečenice, uz fokus na elementima organizacije rečenice, njenoj obavijesnoj strukturi, strukturi imeničke i glagolske fraze, te tipovima nezavisnosloženih rečenica. Student treba ovladati vještinama prepoznavanja rečeničnih dijelova i njihove uloge u organizaciji rečenice, analiziranja njihovih međusobnih odnosa, usvojiti specifičnosti odnosa koordinacije i subordinacije na nivou fraze i rečenice i razlikovati tipove nezavisnosloženih rečenica. Praktične jezičke vježbe u sklopu ovog kolegija imaju za cilj usavršavanje vještina razumijevanja, slušanja, govora i pisanja na arapskom jeziku, te ovladavanje složenijim sintaksičkim strukturama u arapskom jeziku kroz prevođenje sa bosanskog na arapski jezik i obratno, sastavljanje tekstova na arapskom jeziku i vježbe konverzacije. Vježbe su usmjerene na proširivanje vokabulara, podizanje nivoa konverzacijske kompetencije studenata, te razvijanje sposobnosti usmenog izlaganja na arapskom jeziku.
Ishodi učenja	- Sposobnost prepoznavanja elemenata proste rečenice, odnosno imeničke i glagolske fraze, te sposobnost njihovog segmentiranja i analize sastavnih elemenata i njihovih sintaktičkih funkcija; - Sposobnost distinkcije između odnosa koordinacije i subordinacije na nivou složene rečenice, te sposobnost analize vrsta nezavisnosložene rečenice; - Poznavanje fonda riječi u arapskom jeziku (najmanje 2000), sposobnost njihove upotrebe u frazama i rečenicama višeg stepena složenosti u skladu sa gramatičkim pravilima; - Sposobnost čitanja nevokaliziranog teksta veće leksičke i sintaksičke složenosti na arapskom jeziku, sastavljanja tekstova veće leksičke i sintaksičke složenosti, te prevođenja tekstova odgovarajućeg stepena složenosti sa arapskog na bosanski i sa bosanskog na arapski jezik;

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Uvod u proučavanje sintakse

	Određenje rečenice u njenim različitim definicijama. Pojam sintaktičke funkcije i semantičke uloge rečeničnih dijelova.
2.	Elementi organizacije rečenice i njihova uloga u arapskoj rečenici u različitim domenima jezične upotrebe Gramatička struktura rečenice. Značaj reda riječi kao elementa organizacije rečenice u pisanom i govornom arapskom jeziku. Intonacija.
3.	Red riječi u imenskoj i glagolskoj rečenici u arapskom jeziku Obavijesna struktura rečenice. Tematizacija i dislokacija u arapskoj glagolskoj i imenskoj rečenici. Imenska rečenica sa finitnim glagolskim oblikom na poziciji predikata.
4.	Imenička fraza Struktura imeničke fraze: upravni član i ostali članovi fraze. Determinacija i atribucija u arapskoj imeničkoj frazi.
5.	Imenička fraza - nastavak Komplementi nasuprot atributima kao fakultativnim članovima imeničke fraze.
6.	Modifikacija u imeničkoj frazi I. dio Tipovi modifikatora. Položaj modifikatora u odnosu na upravnu imenicu.
7.	Modifikacija u imeničkoj frazi II. dio Relativni redoslijed modifikatora u složenoj imeničkoj frazi. Glagolska fraza I dio Struktura glagolske fraze: upravni član i ostali članovi fraze.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Glagolska fraza II dio Valentnost glagola i broj i struktura komplemenata u glagolskoj frazi.
10.	Modifikacija u glagolskoj frazi Vrste i struktura adverbijalnih oznaka u arapskoj glagolskoj frazi. Ograničenost klase priloga u arapskom jeziku i upotreba adverbijalnih akuzativa.
11.	Koordinacija i subordinacija kao tipovi sintaktičkih veza Konstrukcije koordinacije i subordinacije na nivou proste rečenice. Ostvarivanje koordinacije i subordinacije na nivou složene rečenice.
12.	Specifičnosti koordinacije i subordinacije u arapskoj složenoj rečenici Složena rečenica u klasičnom i u standardnom arapskom jeziku. Polifunkcionalnost osnovnih veznika koordinacije. Polifunkcionalnost veznika subordinacije.
13.	Sastavne rečenice u arapskom jeziku Značenje i upotreba veznika *wa* u arapskoj složenoj rečenici. Značenje i upotreba veznika *fa*.
14.	Suprotne rečenice u arapskom jeziku. Rastavne rečenice u arapskom jeziku Upotreba partikule *lākin/lākinna* kao suprotnog veznika. Suprotne rečenice uvedene veznikom *bal*. Specijalizirani suprotni veznici u modernom standardnom arapskom jeziku.
15.	Provjera znanja studenata
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu

18.

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja se izvode usmeno uz upotrebu multimedijalnih sredstava (PowerPoint prezentacije u zavisnosti od ostvarivanja tehničkih uvjeta), dok se na vježbama obrađuju odgovarajući tekstovi iz raznih publikacija, književnih djela, časopisa i dnevnih listova.
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Zalaganje na nastavi i samostalni rad	10	10%
2.	Polusemestralni test	15	15%
3.	Test na kraju semestra, teorijski dio	15	15%
4.	Test na kraju semestra, praktični dio	40	40%
5.	Završni usmeni ispit	20	20%
		Ukupno: 100 bodova	100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

- Zalaganjem na nastavi i samostalnim radom
- Uspješno urađenim polusemestralnim testom
- Uspješno urađenim testom na kraju semestra, kako teorijskim tako i testom znanja arapskog jezika
- Položenim završnim usmenim ispitom

Student iz svakog od naznačenih elemenata strukture praćenja i vrednovanja njegovog rada mora ostvariti najmanje 55% bodova da bi dobio prolaznu ocjenu.

Napomena: Uvjet za pristupanje ispitu iz predmeta Sintaksa arapskog jezika 1 jeste položen ispit iz predmeta Morfosintaksa arapskog jezika 2.

Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.

Literatura	*Obavezna* 1. Badawi, E., Carter, M. G., Gully, A. *Modern written Arabic: A comprehensive grammar*. London and New York: Routledge, 2004. 2. Muftić, T., *Gramatika arapskoga jezika*, Ljiljan, Sarajevo, 1998. 3. Wright, W., *A Grammar of the Arabic Language*, vol. I-II, Beirut, 1974. *Dodatna* 1. Abboud, P. et al., *Modern Standard Arabic: Intermediate Level*. Vol. I-III, Ann Arbor, 1971. 2. Abdul-Raof, H., *Subject, Theme and Agent in Modern Standard Arabic*, Richmond, 1998. 3. 'Aḥmad, S. S., *al-Ḥayāa al-yawmiyya*, II., Ğāmi'a al-Qāhira, 2001. 4. Attar, S., *Modern Arabic: Grammar in Context: An Advanced Course for Foreign Students*, Beirut, 1998. 5. Badawī, S. M., 'Abd al-Laṭīf, M. H ., al-Baṭal, M., *al-Kitāb al-'asāsī fī ta'līm al-luġa al-'arabiyya li ġayr al-nāṭiqīn bihā*, II, Tūnis, 1992. 6. Badawī, S. M., 'Abd al-Laṭīf, M. H ., al-Rabī'ī, M., *al-Kitāb al-'asāsī fī ta'līm al-luġa al-'arabiyya li ġayr al-nāṭiqīn bihā*, III, Tūnis, 1993. 7. Beeston, A.F.L., *The Arabic Language Today*, London, 1970. 8. Benmamoun, E., *The Feature Structure of Functional Categories: A Comparative Study of Arabic Dialects*, New York, 2000. 9. Bloch, A. A., *Studies in Arabic Syntax and Semantics*, Wiesbaden, 1986. 10. Cantarino, V., *Syntax of Modern Arabic Prose: The Simple Sentence*, I, Bloomington,1974. 11. Dickins, J., Watson, J. C. E., *Standard Arabic: An Advanced Course*, Cambridge, 1999. 12. Dizdar, E., *Stilski potencijal atributa u arapskom jeziku*, Sarajevo, 2011. 13. Ḥasan, 'A., *al-Naḥw al-wāfī*, I-IV, al-Qāhira, 1999. 14. Ḥātim, 'Imād, *al-Luġa al-'arabiyya. Qawā'id wa al-nuṣūṣ*. Tarāblis, 1982. 15. Haywood, J. A., Nahmad, H. M., *A New Arabic Grammar of the Written Language*, London, 1976. 16. Holes, C., *Modern Arabic: Structures,Functions and Varieties*, New York, 1995. 17. Muġālasa, M. Ḥ., *al-Naḥw al-šāfī*, Bayrūt, 1997. 18. Ouhalla, J., Shlonsky, U. ed, *Themes in Arabic and Hebrew Syntax*, Dordrecht, 2002. 19. Ryding, C.K., *A Reference Grammar of Modern Standard Arabic*, Cambridge, 2005. 20. Shlonsky, U., *Clause Structure and Word Order in Hebrew and Arabic: An Essay in Comparative Semitic Syntax*, New York, 1997. 21. al-Tonsi, A. et al., *An Intensive Course in Egyptian Colloquial Arabic*, I., American University in Cairo, 1987. 22. Izbor iz arapske štampe i djela moderne arapske književnosti.
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	SINTAKSA ARAPSKOG JEZIKA 3				
Šifra/kod	FIL ARA 417	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	16 (J); 9 (D)
Ciklus studija	II	Semestar	I	Ak. godina	2022/2023. 2023/2024. 2024/2025.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema preduvjeta				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski i arapski				
Nastavnik	Ime i prezime	dr. Amra Mulović, vanredni profesor			
	Kontakt podaci	Kabinet: 112 E-mail: amra.mulovic@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 149	Termin konsultacija	Ponedjeljak, 12:00-15:00 Utorak, 8.00-10:00	
Saradnik	Ime i prezime	Elma Dizdar, vanredni profesor Almin Mahmutović, asistent Suada Muharemović, lektor Strani lektor (ili nastavnik/saradnik koji pokriva nastavu do izbora stranog lektora)			
	Kontakt podaci	Kabinet: 112, 116 E-mail: Telefon: 033 253 149; 033 253 261	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 1; seminar 3; vježbe 6 (J); 5 (D)				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Predavanja u sklopu ovog kolegija obuhvataju semantičku i sintaksičku analizu primarnih prijedloga u arapskom jeziku. Posebna pažnja u semantičkom opisu pojedinačnih prijedloga pridaje se specifičnostima njihovog semantičkog okvira u odnosu na odgovarajuće prijedloge, tj. njihove prijevodne ekvivalente u bosanskom jeziku. U analizi sintaksičkih funkcija prijedložnih fraza u arapskom jeziku težište je na osnovnim problemima takve analize, te sintaksičkim testovima relevantnim za njihovo rješavanje. Časovi seminara iz sintakse sadržajem prate nastavne jedinice iz predavanja, pri čemu se od studenata traži da rješavanjem jezičnih zadataka, analizom teksta i sastavljanjem rečenica primjenjuju saznanja iz sintakse prijedloga stečena na predavanjima. Struktura vježbi podrazumijeva 2 sata vježbi prevođenja i 4 sata lektorskih vježbi sedmično. Na praktičnim jezičkim vježbama u okviru ovog kolegija prevode se sa				

	bosanskog na arapski i sa arapskog na bosanski jezik književni tekstovi složene sintaksičke strukture, te novinski i ostali tekstovi iz različitih oblasti političkog, društveno-ekonomskog, kulturnog i naučnog života. Po složenosti sintaksičke građe i sofisticiranosti vokabulara, tekstovi su primjereni visokom nivou sposobnosti razumijevanja, te omogućavaju dalje usavršavanje strategija prevođenja i igraju značajnu ulogu u proširivanju vokabulara. Na lektorskim vježbama se obrađuju šire, tematski orijentirane jedinice kroz slušanje i prezentaciju materijala putem elektronskih medija, diskusije o odabranim temama na osnovu pripremljenog sadržaja i usmena izlaganja studenata. Vježbe su usmjerene na dalje bogaćenje fonda riječi, usvajanje vokabulara iz različitih registara i usavršavanje konverzacijske kompetencije studenata.
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Osnovni cilj kolegija jeste upoznavanje sa semantikom i sintaksom prijedloga i analiza sintaksičkih funkcija prijedložne fraze u arapskom jeziku. Fokus predavanja je na semantici primarnih prijedloga, dok su sekundarni prijedlozi predmet razmatranja tek u sklopu analize sintaksičkih funkcija prijedložnih fraza. Student treba ovladati vještinama prepoznavanja sintaksičkih funkcija prijedložnih fraza i njihove supstitucije drugim sintaksičkim konstrukcijama, te usvojiti semantičke specifičnosti upotrebe primarnih prijedloga u arapskom jeziku, posebno u odnosu na njihove prijevodne ekvivalente u bosanskom jeziku. Praktične jezičke vježbe u sklopu ovog kolegija imaju za cilj usavršavanje vještina razumijevanja, slušanja, govora i pisanja na arapskom jeziku, te ovladavanje izuzecima u sintaksičkim zakonitostima arapskog jezika i specifičnim vokabularom kroz prevođenje sa bosanskog na arapski jezik i obratno, sastavljanje tekstova na arapskom jeziku, pripremanje usmenih izlaganja studenata i vježbe konverzacije. Vježbe imaju za cilj proširivanje vokabulara, usavršavanje sposobnosti pismenog i usmenog izražavanja na arapskom jeziku i podizanje nivoa konverzacijske kompetencije studenata.
Ishodi učenja	- Sposobnost prepoznavanja i analize različitih sintaktičkih funkcija arapske prijedložne fraze u rečenici; - Sposobnost prepoznavanja osnovnih i specifičnih značenja primarnih prijedloga u arapskom jeziku, te sposobnost njihove upotrebe u rečenicama visoke leksičke i sintaksičke složenosti; - Poznavanje fonda riječi u arapskom jeziku (najmanje 3000), sposobnost njihove upotrebe u frazama i rečenicama visokog stepena složenosti u skladu sa gramatičkim pravilima; - Sposobnost čitanja nevokaliziranog teksta visoke leksičke i sintaksičke složenosti na arapskom jeziku, sastavljanja tekstova visoke leksičke i sintaksičke složenosti, te prevođenja tekstova odgovarajućeg stepena složenosti sa arapskog na bosanski i sa bosanskog na arapski jezik;

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Uvod u proučavanje prijedloga Sintaktičko određenje prijedloga kao vrste riječi: kriterij distribucije i kriterij promjenljivosti.
2.	Klasifikacija prijedloga na osnovu semantičkih kriterija: dimenzionalni i

	nedimenzionalni, vremenski i prostorni, prijedlozi sa značenjem kretanja i lokacije, značenje ablativnog i direktivnog kretanja.
3.	Sintaktičke funkcije prijedložne fraze u arapskom jeziku Pregled sintaktičkih funkcija.
4.	Sintaktičke funkcije prijedložne fraze u arapskom jeziku Najčešći problemi u sintaktičkoj analizi i sintaktički testovi relevantni za rješavanje problema.
5.	Prijedlozi sa značenjem direktivnog kretanja Dimenzionalni prijedlozi: prijedlozi *'ilā* i *ḥattā*.
6.	Prijedlozi sa značenjem direktivnog kretanja Nedimenzionalni prijedlozi: prijedlog *li*.
7.	Prijedlozi sa značenjem ablativnog kretanja Prijedlog *min* u dimenzionalnim i nedimenzionalnim značenjima.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Prijedlozi sa značenjem ablativnog kretanja Prijedlog *min* u dimenzionalnim i nedimenzionalnim značenjima (nastavak).
10.	Prijedlozi sa značenjem ablativnog kretanja Prijedlog *'an* u dimenzionalnim i nedimenzionalnim značenjima.
11.	Prijedlozi sa značenjem lokacije Semantički okvir prijedloga *fī, bi* i *'alā* u arapskom jeziku i odgovarajućih prijedloga sa značenjem lokacije u bosanskom jeziku.
12.	Prijedlozi sa značenjem lokacije Prijedlog *fī* i njegovi ekvivalenti u bosanskom jeziku.
13.	Prijedlozi sa značenjem lokacije Prijedlog *bi* i njegovi ekvivalenti u bosanskom jeziku.
14.	Prijedlozi sa značenjem lokacije Prijedlog *'alā* i njegovi ekvivalenti u bosanskom jeziku.
15.	Provjera znanja studenata
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17. **18.**	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja se izvode usmeno uz upotrebu multimedijalnih sredstava (PowerPoint prezentacije u zavisnosti od ostvarivanja tehničkih uvjeta), dok se na vježbama obrađuju odgovarajući tekstovi iz raznih publikacija, književnih djela, časopisa i

<table>
<tr><td></td><td>dnevnih listova.</td></tr>
<tr><td>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</td><td>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

<table>
<tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr>
<tr><td>1.</td><td>Zalaganje na nastavi i samostalni rad</td><td>10</td><td>10%</td></tr>
<tr><td>2.</td><td>Polusemestralni test</td><td>15</td><td>15%</td></tr>
<tr><td>3.</td><td>Test na kraju semestra: teorijski dio</td><td>15</td><td>15%</td></tr>
<tr><td>4.</td><td>Test na kraju semestra: test znanja arapskog jezika</td><td>40</td><td>40%</td></tr>
<tr><td>5.</td><td>Završni usmeni ispit</td><td>20</td><td>20%</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2"></td><td>Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr>
</table>

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

• Zalaganjem na nastavi i samostalnim radom
• Uspješno urađenim polusemestralnim testom
• Uspješno urađenim testovima na kraju semestra
• Položenim završnim usmenim ispitom

Student iz svakog od naznačenih elemenata strukture praćenja i vrednovanja njegovog rada mora ostvariti najmanje 55% bodova da bi dobio prolaznu ocjenu.

Napomena:</td></tr>
<tr><td>Skala ocjenjivanja</td><td>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</td></tr>
<tr><td>Literatura</td><td>Obavezna

1. Muftić, T., Gramatika arapskoga jezika, Ljiljan, Sarajevo, 1998.
2. Pranjković, I., Druga hrvatska skladnja, Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb, 2001.
3. Wright, W., A Grammar of the Arabic Language, I-II, Cambridge, 1955.</td></tr>
</table>

	Dodatna 1. Attar, S., *Modern Arabic: Grammar in Context: An Advanced Course for Foreign Students*, Beirut, 1998. 2. Badawi, E., Carter, M. G., Gully, A. *Modern written Arabic: A comprehensive grammar*. London and New York: Routledge, 2004. 3. Badawī, S. M., ʻAbd al-Laṭīf, M. H ., al-Rabīʻī, M., *al-Kitāb al-ʾasāsī fī taʻlīm al-luġa al-ʻarabiyya li ġayr al-nāṭiqīn bihā*, III, Tūnis, 1993. 4. Benmamoun, E., *The Feature Structure of Functional Categories: A Comparative Study of Arabic Dialects*, New York, 2000. 5. Bloch, A. A., *Studies in Arabic Syntax and Semantics*, Wiesbaden, 1986. 6. Buckley, R., *Modern Literary Arabic: A Reference Grammar*, Librairie du Liban, Bayrut, 2004. 7. Cantarino, V., *Syntax of Modern Arabic Prose: The Simple Sentence*, I, Bloomington,1974. 8. Dickins, J., Watson, J. C. E., *Standard Arabic: An Advanced Course*, Cambridge, 1999. 9. Dizdar, E., *Stilski potencijal atributa u arapskom jeziku*, Sarajevo, 2011. 10. Ḥasan, ʻA., *al-Naḥw al-wāfī*, I-IV, al-Qāhira, 1999. 11. Holes, C., *Modern Arabic: Structures,Functions and Varieties*, New York, 1995. 12. Muġālasa, M. Ḥ., *al-Naḥw al-šāfī*, Bayrūt, 1997. 13. Ouhalla, J., Shlonsky, u. (ed.) *Themes in Arabic and Hebrew Syntax*, Dordrecht, 2002. 14. Ryding, C.K., *A Reference Grammar of Modern Standard Arabic*, Cambridge, 2005. 15. Shlonsky, U., *Clause Structure and Word Order in Hebrew and Arabic: An Essay in Comparative Semitic Syntax*, New York, 1997. 16. Sikirić, Š. "Sintaksičke funkcije arapskih prijedloga". *Prilozi za orijentalnu filologiju i istoriju jugoslovenskih naroda pod turskom vladavinom*, III-IV, 1953: 553-75. 17. Izbor iz arapske štampe i djela moderne arapske književnosti
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	SINTAKSA FUNKCIONALNIH STILOVA U ARAPSKOM JEZIKU				
Šifra/kod	FIL ARA 519	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	12 (J); 6 (D)
Ciklus studija	II	Semestar	III	Ak. godina	2022/2023. 2023/2024. 2024/2025.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta					
Jezik izvođenja nastave	Bosanski i arapski				
Nastavnik	Ime i prezime	dr. Elma Dizdar, vanredni profesor			
	Kontakt podaci	Kabinet: 112 E-mail: elma.dizdar@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 149	Termin konsultacija	Ponedjeljak, 12:00-14:00; 19:00-20:00, Utorak, 16:00-18:00	
Saradnik	Ime i prezime	Almin Mahmutović, asistent Suada Muharemović, lektor Strani lektor (ili nastavnik/saradnik koji pokriva nastavu do izbora stranog lektora)			
	Kontakt podaci	Kabinet: 113 i 116 E-mail: Telefon: 033 253 150; 033 253 261	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 1; seminar 0; vježbe 5;				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Predavanja u sklopu ovog kolegija obuhvataju pregled osnovnih sintaksičkih karakteristika funkcionalnih stilova s naglaskom na karakteristikama književnoumjetničkog, novinskog, naučnog, administrativnog, sakralnog i razgovornog stila. Naročita pažnja posvećena je onim odlikama obrađenih funkcionalnih stilova koje su specifične za arapski jezik i njihovom značaju u prijevodu tekstova sa arapskog i na arapski jezik. Struktura vježbi podrazumijeva 2 sata lektorskih vježbi i 3 sata vježbi prevođenja sedmično. Na praktičnim jezičkim vježbama u okviru ovog kolegija prevode se sa bosanskog na arapski i sa arapskog na bosanski jezik književni tekstovi složene sintaksičke strukture, novinski tekstovi, te tekstovi koji pripadaju administrativnom, naučnom, publicističkom i sakralnom funkcionalnom stilu. Po složenosti sintaksičke građe i specifičnosti vokabulara, tekstovi su primjereni izrazito visokom nivou sposobnosti razumijevanja, te omogućavaju primjenu				

	različitih strategija prevođenja i igraju značajnu ulogu u proširivanju vokabulara. Na lektorskim vježbama se obrađuju šire, tematski orijentirane jedinice kroz slušanje i prezentaciju materijala putem elektronskih medija, diskusije o odabranim temama na osnovu pripremljenog sadržaja i usmena izlaganja studenata. Uz moderni standardni arapski jezik, studenti se na vježbama upoznaju i sa najznačajnijim karakteristikama najrasprostranjenijih arapskih dijalekata. Vježbe su usmjerene na dalje bogaćenje fonda riječi, usvajanje vokabulara iz različitih registara i usavršavanje konverzacijske kompetencije studenata.
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Osnovni cilj kolegija jeste upoznavanje sa sintaksičkim karakteristikama funkcionalnih stilova u arapskom jeziku. Težište predavanja bit će na pregledu karakteristika funkcionalnih stilova uopće i specifičnostima njihove realizacije u arapskom jeziku. Student treba usvojiti osnovna obilježja funkcionalnih stilova, prepoznavati i uočavati specifičnosti funkcionalnih stilova u tekstovima na arapskom jeziku, te ovladati njihovom upotrebom u prijevodu. Praktične jezičke vježbe u sklopu ovog kolegija imaju za cilj nadogradnju vještina razumijevanja, slušanja, govora i pisanja na arapskom jeziku, te ovladavanje leksičkim i sintaksičkim osobenostima različitih funkcionalnih stilova arapskog jezika kroz analizu tekstova na arapskom jeziku, prevođenje sa bosanskog na arapski jezik i obratno, sastavljanje tekstova na arapskom jeziku, pripremanje usmenih izlaganja studenata i vježbe konverzacije. Vježbe imaju za cilj usavršavanje strategija prevođenja, izgradnju sposobnosti kompetentnog korištenja arapskog jezika u pismenom i usmenom izražavanju, proširivanje vokabulara i podizanje nivoa konverzacijske kompetencije studenata.
Ishodi učenja	- Sposobnost uspostavljanja distinkcije između sintaktičkih karakteristika različitih funkcionalnih stilova u arapskom jeziku, te sposobnost prepoznavanja sintaktičkih karakteristika koje su specifične za pojedinačne funkcionalne stilove; - Sposobnost uočavanja i analize sintaktičkih karakteristika tekstova visokog stepena složenosti koji pripadaju različitim funkcionalnim stilovima; - Poznavanje fonda riječi u arapskom jeziku (najmanje 4000), sposobnost njihove upotrebe u frazama i rečenicama visokog stepena složenosti u skladu sa gramatičkim pravilima i sintaktičkim specifičnostima različitih funkcionalnih stilova; - Sposobnost čitanja nevokaliziranog teksta visoke leksičke i sintaksičke složenosti na arapskom jeziku, sastavljanja tekstova visoke leksičke i sintaksičke složenosti, te prevođenja tekstova odgovarajućeg stepena složenosti sa arapskog na bosanski i sa bosanskog na arapski jezik;

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Funkcionalno-stilsko raslojavanje jezika. Pregled i osnovne karakteristike funkcionalnih stilova
2.	**Književnoumjetnički stil** Figurativnost kao obilježje književnoumjetničkog stila
3.	**Književnoumjetnički stil**

	Postupci ekspresivne sintakse u arapskom jeziku: elipsa, inverzija, parcelacija, nominativne rečenice
4.	**Novinski stil**
	Sintaktičke karakteristike novinskog stila u arapskom jeziku: red riječi, tendencija ka nominalizaciji, utjecaj sintaktičkih konstrukcija iz drugih jezika
5.	**Novinski stil**
	Konektori u novinskom stilu: između subordinatora i konektora. Leksičke specifičnosti: ustaljene fraze i klišei
6.	**Administrativni stil**
	Invokacija u arapskom jeziku: ekspresivno-emocionalna markiranost u administrativnom stilu
7.	**Administrativni stil**
	Nominalizacija i dekompozicija predikata kao sintaktičke karakteristike administrativnog stila
8.	**Sakralni stil**
	Pregled karakteristika sakralnog stila na sintaktičkom, morfološkom, leksičkom i fonološkom nivou
9.	**Sakralni stil**
	Pregled karakteristika sakralnog stila na sintaktičkom, morfološkom, leksičkom i fonološkom nivou (nastavak)
10.	**Razgovorni stil**
	Sintaktičke karakteristike razgovornog stila u arapskom jeziku: analitičnost razgovornog stila i mehanizmi organizacije rečenice
11.	**Razgovorni stil**
	Sintaktičke karakteristike razgovornog stila u arapskom jeziku (nastavak) Odnos razgovornog stila prema ostalim funkcionalnim stilovima standardnog arapskog jezika: pitanje jezične norme
12.	**Analiza sintaktičkih karakteristika funkcionalnih stilova**
	Rad na tekstovima koji pripadaju različitim funkcionalnim stilovima: prepoznavanje i analiza sintaktičkih karatkeristika specifičnih za funkcionalni stil kojem tekst pripada
13.	**Analiza sintaktičkih karakteristika funkcionalnih stilova**
	Rad na tekstovima koji pripadaju različitim funkcionalnim stilovima: prepoznavanje i analiza sintaktičkih karatkeristika specifičnih za funkcionalni stil kojem tekst pripada (nastavak)
14.	**Analiza sintaktičkih karakteristika funkcionalnih stilova**
	Rad na tekstovima koji pripadaju različitim funkcionalnim stilovima: prepoznavanje i analiza sintaktičkih karatkeristika specifičnih za funkcionalni stil kojem tekst pripada (nastavak)
15.	Provjera znanja studenata
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

<table>
<tr><td>Način izvođenja nastave
(oblici i metode)</td><td>Predavanja se izvode usmeno uz upotrebu multimedijalnih sredstava (PowerPoint prezentacije u zavisnosti od ostvarivanja tehničkih uvjeta), dok se na vježbama obrađuju odgovarajući tekstovi iz raznih publikacija, administrativnih dokumenata, književnih i naučnih djela, časopisa i dnevnih listova.</td></tr>
<tr><td>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</td><td>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

<table>
<tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr>
<tr><td>1.</td><td>Zalaganje na nastavi i samostalni rad</td><td>10</td><td>10%</td></tr>
<tr><td>2.</td><td>Seminarski rad</td><td>15</td><td>15%</td></tr>
<tr><td>3.</td><td>Test na kraju semestra, teorijski dio</td><td>15</td><td>15%</td></tr>
<tr><td>4.</td><td>Test na kraju semestra, praktični dio</td><td>40</td><td>40%</td></tr>
<tr><td>5.</td><td>Završni usmeni ispit</td><td>20</td><td>20%</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Ukupno: 100 bodova</td><td colspan="2">100%</td></tr>
</table>

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

• Zalaganjem na nastavi i samostalnim radom
• Uspješno urađenim seminarskim radom
• Uspješno urađenim testom na kraju semestra, kako teorijskim tako i testom znanja arapskog jezika
• Položenim završnim usmenim ispitom

Student iz svakog od naznačenih elemenata strukture praćenja i vrednovanja njegovog rada mora ostvariti najmanje 55% bodova da bi dobio prolaznu ocjenu.

Napomena: Uvjet za pristupanje ispitu iz predmeta Sintaksa funkcionalnih stilova u arapskom jeziku jeste položen ispit iz predmeta Sintaksa arapskog jezika 4.</td></tr>
<tr><td>Skala ocjenjivanja</td><td>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</td></tr>
</table>

Literatura	*Obavezna* 1. Badawi, E., Carter, M. G., Gully, A. *Modern written Arabic: A comprehensive grammar*. London and New York: Routledge, 2004. 2. Katnić-Bakaršić, M. *Stilistika*, Sarajevo, 2007. 3. Muftić, T., *Klasična arapska stilistika*, El-Kalem, Sarajevo, 1995. 4. Mujić, M., *Tropi i figure u arapskoj stilistici*, Orijentalni institut, Sarajevo, 2011.
	Dodatna 1. Abdul-Raof, H., *Arabic stylistics: A coursebook*, Wiesbaden, 2001. 2. Attar, S., *Modern Arabic: Grammar in Context: An Advanced Course for Foreign Students*, Beirut, 1998. 3. Benmamoun, E., *The Feature Structure of Functional Categories: A Comparative Study of Arabic Dialects*, New York, 2000. 4. Bloch, A. A., *Studies in Arabic Syntax and Semantics*, Wiesbaden, 1986. 5. Cantarino, V., *Syntax of Modern Arabic Prose: The Simple Sentence*, I, Bloomington,1974. 6. Dickins, J., Watson, J. C. E., *Standard Arabic: An Advanced Course*, Cambridge, 1999. 7. Dizdar, E., *Stilski potencijal atributa u arapskom jeziku*, Sarajevo, 2011. 8. Duraković, E., *Orijentologija. Univerzum sakralnoga teksta*, Sarajevo, 2007. 9. Holes, C., *Modern Arabic: Structures,Functions and Varieties*, New York, 1995. 10. Muġālasa, M. Ḥ., *al-Naḥw al-šāfī*, Bayrūt, 1997. 11. Ouhalla, J., Shlonsky, U. ed, *Themes in Arabic and Hebrew Syntax*, Dordrecht, 2002. 12. al-Rāğiḥī, ‘A., *al-Taṭbīq al-naḥwī*, al-’Iskandariyya, 1998. 13. Ryding, C.K., *A Reference Grammar of Modern Standard Arabic*, Cambridge, 2005. 14. Shlonsky, U., *Clause Structure and Word Order in Hebrew and Arabic: An Essay in Comparative Semitic Syntax*, New York, 1997. 15. Izbor iz arapske štampe, administrativnih dokumenata, naučnih djela i djela klasične i moderne arapske književnosti, te tekst Kur'ana.
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

SILABUS
HISTORIJA PERZIJSKOG JEZIKA
FIL PER 305

Predmetni nastavnik Prof. dr. Munir Drkić, vanredni profesor

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="5">za orijentalnu filologiju</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Historija perzijskog jezika</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FIL PER 305</td><td>Status (obavezni ili izborni)</td><td>Obavezni</td><td>ECTS</td><td>4 ECTS</td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>I</td><td>Semestar</td><td>V.</td><td>Ak. godina</td><td>2022/2023.
2023/2024.
2024/2025.</td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Nema</td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="5">Bosanski</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">prof. dr. Munir Drkić</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td colspan="2">Kabinet: 108/ II.
e-mail:munir.drkic@ff.unsa.ba
Telefon: 033/253-146</td><td>Termin konsultacija</td><td>četvrtak: 09-12
petak: 10-12</td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="5">predavanja 2; seminar 1; vježbe -</td></tr>
</table>

Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Na početku semestra daje se kratak uvid u status i ulogu perzijskog jezika u indo-evropskoj porodici. Potom se vrši podjela iranskih jezika na osnovu historijskog razvoja, i to na staroiransku, srednjoiransku i novoiransku jezičku epohu. Istovremeno se obrađuje i geografska raslojenost iranskih jezika na zapadnu i istočnu grupu već od staroiranske jezičke epohe. U kratkim crtama zatim se tematiziraju osnovne karakteristike svake od epoha, kao i najznačajniji jezici. Predstavljeni su i najznačajniji pisani spomenici na staroperzijskom, srednjoperzijskom i novoperzijskom jeziku. Posebna pažnja poklanja se značaju otkrića po kojem su sanskrit i perzijski jezik genealoški slični evropskim jezicima, te utjecaj tog otkrića na postavljanje hipoteze o zajedničkom porijeklu indo-evropskih jezika. Na samom kraju semestra predmet podrobnije analize jesu najznačajnije fonetske i gramatičke karakteristike novoperzijskog jezika te historijski razvoj tih karakteristika. Na časovima seminara, uz pomoć prijevoda na savremeni perzijski jezik, studenti upoznaju s najznačajnijim spomenicima iz historije perzijskog jezika. Od svakog studenta traži se predstavljanje najmanje jedne studije vezane za historiju perzijskog jezika.
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj je upoznati studente s trima glavnim etapama historijskog razvoja perzijskog jezika i njegovim mjestom i značajem u grupi iranskih jezika. Osim toga, cilj je upoznati studente s najznačajnijim promjenama na različitim nivoima jezičke analize u historiji perzijskog jezika.
Ishodi učenja	Nakon odslušanog kolegija, studenti će znati objasniti ulogu i značaj perzijskog jezika unutar indo-evropske porodice, te domete kulture što se širila na ovom jeziku. Studenti će proširiti svoja praktična znanja o geografskoj rasprostranjenosti iranskih jezika te njihovom značaju u kontekstu savremenih društvenih i kulturnih procesa.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Mjesto i značaj perzijskog jezika u porodici indo-evropskih jezika
2.	Protoiranski jezik: nastanak i rekonstrukcija; doseljavanje iranskih naroda na plato Iranske visoravni i podjela iranskih jezika na istočnu i zapadnu grupu
3.	Historijski razvoj iranskih jezika: staroiranska, srednjoiranska i novoiranska jezička epoha – osnovne karakteristike
4.	Pisma perzijskog jezika kroz historiju; doprinos Perzijanaca razvoju klinastog pisma
5.	Najznačajniji spomenici na staroiranskim jezicima; struktura i sadržaj ahemenidskih natpisa na klinastom pismu
6.	*Avesta*, sveta knjiga zoroastrovaca, i njen značaj u historiji iranskih jezika
7.	Srednjoiranski jezici i položaj srednjoperzijskog (*pahlevi*) među tim jezicima
8.	**Provjera znanja studenata**
9.	Najznačajnija djela i spomenici na srednjoperzijskom jeziku
10.	Dva stoljeća šutnje: društvene i političke prilike u Iranu u prvim dvama stoljećima nakon dolaska islama i položaj perzijskog jezika
11.	Perzijski *darī* jezik: porijeklo termina, nastanak, ekspanzija i odnos prema drugim iranskim jezicima
12.	Značaj lokalnih dinastija iranskog porijekla u očuvanju i vraćanju perzijskog jezika u službenu upotrebu: Safaridi i Samanidi; utjecaj arapskog na perzijski jezik
13.	Pokret *šo'ūbiye*, Firdusijeva *Šahnama* i perzijski jezik
14.	Širenje perzijskog jezika izvan njegovog govornog područja; doprinos dinastija turkijskog porijekla u ekspanziji perzijskog jezika; perzijski jezik u Osmanskom carstvu i na Balkanu
15.	Najznačajniji iranski jezici danas i položaj perzijskog jezika među njima
16.	Priprema za završni semestralni ispit

17.	Završni semestralni ispit
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanje se održavaju usmeno uz korištenje multimedijalnih sredstava. Na vježbama se zajednički čitaju tekstovi iz historije perzijskog jezika. Od studenata se očekuje aktivan doprinos u predstavljanju najmanje jedne studije iz historije perzijskog jezika, a raspored izlaganja određuje se u toku trajanja kolegija.
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra	Provjera znanja uključuje kontinuirano praćenje rada studenata tokom semestra, a vrši se u formi polusemestralnog ispita, kraćeg istraživanja i izlaganja u toku nastave, te završnog semestralnog ispita u 17. ili 18. sedmici. Broj bodova dodjeljuje se kako slijedi: - Polusemestralni ispit (40 bodova); - Seminarski rad uz usmeno izlaganje u toku semestra (20 bodova); - Završni semestralni ispit (40 bodova) **Napomena:** Studenti mogu jedan od testova (polusemetralni ili završni semestralni) nadomjestiti dodatnim dvama izlaganjima u toku semestra, koja nisu obavezna. Prema tome, ukoliko student ima tri izlaganja na zadate teme, bit će oslobođen polusemestralnog ili završnog semestralnog testa.
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom uporedivim sa ECTS skalom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95 do 100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna primarna literatura:* 1. Abol'Qāsemī, Mohsen, *Tārīx-e zabān-e fārsī*, Tehrān, 2009. 2. Xānlarī, Parwīz Nātel, *Tārīx-e zabān-e fārsī*, Entešārāt-e Bonyād-e farhang-e Īrān, Tehrān, 1974. 3. Mo'īn, Mohammad; Xānlarī, Parwīz; Safā, Zabīhollāh; Yāršāter, Ehsān, *Tārīx-e zabān-e fārsī* , Entešārāt-e Farhang, Tehrān, 2004. 4. Windfur, Gernot, *The Iranian Languages*, Routledge, London and New York, 2010. 5.

	Dodatna kritička literatura: 1. Abol'Qāsemī, Mohsen, *Dastūr-e tārīxī-ye zaban-e fārsī*, Tehrān, 2009. 2. Imamović - Haverić, Đenita, *Pregled iranskih jezika kroz historiju sa posebnim osvrtom na perzijski jezik*, Beharistan, 2004. 3. Dabīr Moqaddam, Mohammad, *Radešenāsī-ye zabānhā-ye īrānī*, Entešārāt-e Samt, Tehrān, 2014. 4. Martinez, Javier; de Vaan, Michiel, *Introduction to Avestan*, translated by Ryan Sandell, Brill, Leiden – Boston, 1973.
Napomene	Posljednji put promijenjeno: septembar 2022. godine.

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

SILABUS
IP HORASANSKI KNJIŽEVNI STIL
FIL PER 335

Predmetni nastavnik prof. dr. Munir Drkić, vanredni profesor

Odsjek	za orijentalnu filologiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	IP Horasanski književni stil				
Šifra/kod	FIL PER 335	Status (obavezni ili izborni)	izborni	ECTS	2
Ciklus studija	I.	Semestar	V.	Ak. godina	2022/2023. 2023/2024. 2024/2025.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	prof. dr. Munir Drkić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 108/ II. e-mail:munir.drkic@ff.unsa.ba Telefon: 033/253-146	Termin konsultacija	četvrtak: 09-12 petak: 10-12	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja **2**; seminar -; vježbe -				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Na početku semestra studenti se upoznaju s geografskim i kulturološkim osobenostima regije Horasan, koja danas najvećim dijelom pripada Centralnoj Aziji. Zatim se govori o rasprostranjenosti perzijskog jezika i kulture na tom prostoru, naročito od početka IX stoljeća i osnivanja prvih vladajućih dinastija iranskoga porijekla. Potom se akcenat stavlja na pojavu prvih velikih pjesnika klasične perzijske književnosti iz samanidske epohe (X i XI stoljeće), kao što su Rudaki, Firdusi, Dakiki i drugi. Osim poetskih, u prvom dijelu semestra obrađuje se stvaralaštvo				

	najznačajnijih proznih autora iz X i XI stoljeća, govori se o periodizaciji klasične perzijske proze i akcentira se nekoliko najznačajnijih tekstova, koji se potom obrađuju zasebno. U drugoj polovini semestra više se govori o perzijskim pjesnicima gaznevidske i seldžučke epohe (XI i XII stoljeće), među kojima su najznačajniji Unsuri, Farruhi, Gurgani, Nasir Husrev, Mes'ud Sa'd Selman i drugi. Nakon poetskog, obrađuje se i prozno stvaralaštvo iz XI i XII stoljeća. Osim književnih tokova, studenti se upoznaju i s promjenama u perzijskom jeziku, ali i značajem razvoja perzijske pisane riječi u širem kulturnom kontekstu unutar i izvan govornog područja perzijskog jezika.
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznati studente s počecima i razvojem klasične perzijske književnosti, najvažnijim autorima poezije i proze te najznačajnijim poetskim i proznim formama, kao i dominatnim temama.
Ishodi učenja	Studenti će steći nova i proširiti postojeća znanja o tome kako je jedna klasična kulturna tradicija iz nacionalne prerastala u internacionalnu, šireći se na golemom geografskom prostoru duž Puta svile i dalje. Osim toga, bit će osposobljeni za samostalno istraživanje i kritičko promišljanje o humanističkim vrijednostima, snažno propagiranim u tekstovima koji se izučavaju tokom semestra.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Historijska regija Horasana i Centralne Azije – kulturni tokovi duž Puta svile
2.	Horasanski književni stil u perzijskoj književnosti: osnovne jezičke, književnohistorijske i tematske karakteristike; glavne poetske forme u perzijskoj književnosti
3.	Rudaki kao prvi veliki pjesnik horasanskog književnog kruga
4.	Iranski nacionalizam i revitalizacija starih tradicija: život i najznačajnija djela pjesnika Dakikija
5.	Jezička politika Samanida: standardizacija i kodifikacija perzijskog jezika; poticaj nastanku proznih djela na perzijskom jeziku
6.	Najznačajnije karakteristike i najpoznatija djela perzijske nekićene proze
7.	Život i djelo pjesnika Firdusija; *Šahnama* – vrhunac razvoja iranske nacionalne epike; značaj Šahname za perzijski jezik te u širem kulturnom kontekstu Sadržaj *Šahname*: legendarno-mitološki krug, herojski krug, historijski krug; razvoj epike na perzijskom jeziku nakon Firdusija
8.	**Provjera znanja studenata**
9.	Turkijske dinastije i širenje perzijskog jezika izvan njegovog govornog prostora; Unsuri – kralj pjesnika i majstor panegirika
10.	Farruhi Sistani – nedostižna lahkoća u pjevanju kasida; Gazna – novo središte perzijske pismenosti

11.	Nastanak i razvoj ljubavnog spjeva u klasičnoj perzijskoj književnosti: Fahruddin Gurgani, Esedi Tusi;
12.	Širenje perzijske pismenosti prema Indiijskom potkontinentu; Mes'ud Sa'd Selman – zatvorske elegije
13.	Dalja ekspanzija: Nasir Husrev – pjesnik i pisac drugačijeg usmjerenja
14.	Perzijska proza prijelaznog perioda: osnovne karakteristike i najznačajnija djela
15.	Revidiranje stečenog znanja u toku semestra
16.	Priprema za završni semestralni ispit
17.	**Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu**
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja se izvode usmeno uz upotrebu multimedijalnih sredstava (PowerPoint prezentacije u zavisnosti od ostvarivanja tehničkih uvjeta). Studenti su aktivno uključeni, a od svakog se očekuje kratko izlaganje na jednu od tema zadatih na početku semestra.
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Provjera znanja uključuje kontinuirano praćenje rada studenata tokom semestra, a vrši se u formi polusemestralnog ispita i kraćeg istraživanja i izlaganja u toku nastave, te završnog semestralnog ispita u 17. ili 18. sedmici. Broj bodova dodjeljuje se kako slijedi: - Polusemestralni ispit (40 bodova) - Seminarski rad uz usmeno izlaganje u toku semestra (20 bodova) - Završni semestralni ispit (40 bodova)
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom uporedivim sa ECTS skalom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95 do 100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;

	c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna primarna literatura:* 1. Džaka, Bećir, *Historija perzijske književnosti*, „Ibn Sina“, Sarajevo, 1997; 2. Yahaqqi, Ja'far, *Kratak pregled historije perzijske književnosti*, prijevod s perzijskog jezika Ahmed Zildžić i Munir Drkić, Naučnoistraživački institut Ibn Sina, Sarajevo, 2018; 3. J.P.T. Bruijn (ur.), *General introduction to Persian Literature*, I.B. Tauris, London – New York, 2009; 4. Browne, Edward Granville, *A Literary History of Persia*, vol 1-2, Cambrige University Press, Cambridge, 1951. 5. Tamimdari, Ahmed, *Istorija persijske književnosti*, Kulturni centar I. R. Irana u Beogradu, Beograd, 2004.
	Dodatna kritička literatura: 1. Arberry, Arthur John, *Classical Persian Literature*, Routledge Curzon, London – New York, 2004. 2. Navaey, Ebtehaj, *Budi biser, biser budi!: antologija perzijskoga pjesništva od 10. Stoljeća do naših dana*, V.B.Z, Zagreb, 2009.
Napomene	Posljednji put promijenjeno: septembar 2022. godine.

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

SILABUS
IP IRAČKI KNJIŽEVNI STIL
FIL PER 336

Predmetni nastavnik prof. dr. Munir Drkić, vanredni profesor

Odsjek	za orijentalnu filologiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	IP Irački književni stil				
Šifra/kod	FIL PER 336	Status (obavezni ili izborni)	izborni	ECTS	2
Ciklus studija	I.	Semestar	VI	Ak. godina	2022/2023. 2023/2024. 2024/2025.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	prof.dr. Munir Drkić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 108/ II. e-mail:munir.drkic@ff.unsa.ba Telefon: 033-253-146	Termin konsultacija	četvrtak: 10-12 petak: 10-13	
Saradnik	Ime i prezime	n/a			
	Kontakt podaci	Kabinet: n/a E-mail: n/a Telefon: n/a	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja __2____; seminar_____; vježbe_____				
Kratak opis	• Osnovne odlike iračkog stila u perzijskoj književnosti: jezičke karakteristike				

kolegija/ nastavnog predmeta	(mnogo veći utjecaj arapskog jezika, ne samo u leksici već i u gramatici perzijskog jezika, češća upotreba, neobrazovanim ljudima, nerazumljivih riječi, mnogo duže rečenice), književne karakteristike („romantizam“, pesimizam, utjecaj sufijskog učenja na pjesnike i pisce), skretanje pažnje autora s mecene i nestanak panegirika kao vrlo zastupljenog književnog žanra dotad. • Najznačajniji autori od XII do XV stoljeća: Enveri, Hakani Širvani, Sanai, Feriduddin Muhammed Attar, Omer Hajjam, Mevlana Dželaludin Rumi, Sa'di Širazi, Hafiz Širazi, Abdurrahman Džami. Osnovne karakterisrike umjetničke proze: karakteristike umjetničke izvještačene proze (skoro potpuna nerazumljivost, ogroman utjecaj arapskog i u nekim slučajevima turskog i mongolskog jezika, veoma duge rečenice i skoro beskrajni opisi i bavljenje detaljima koji nisu osnovni predmet djela), karakteristike umjetničke jednostavne proze (velika sličnost s nekićenom prozom, pojava rimovane i ritmične proze, utjecaj prijeislamske književnosti, prije svih manihejske), Sa'dijev Đulistan kao vrhunac perzijske proze i djelo koje je pomirilo dva prethodna toka u perzijskoj prozi.
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj je upoznati studente s najplodnijim periodom u historiji perzijske književnosti, Naglasak je na ulozi i značaju njihovog stvaralaštva na međunarodnom nivou, posebno u savremenim kulturnim kontekstima Istoka i Zapada.
Ishodi učenja	Nakon odslušanog kolegija, studenti će steći znanja o najznačajnijim klasicima perzijske književnosti. Budući da su najznačajniji među njima poznati širom svijeta i danas, a njihova djela jednako aktuelna, studenti će biti osposobljeni da prepoznaju značaj klasičnih vrijednosti u savremenom svijetu. Povrh svega, kolegij podrazumijeva razvoj interkulturalnog razumijevanja i vještina prepoznavanja humanističkih vrijednosti u različitim kulturnim kontekstima.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Perzijska književnost u XII stoljeću. Osnovne karakteristike iračkog književnog stila i razlike u odnosu na horasanski književni stil
2.	Muhammed Enveri Ebiverdi – vrhunac razvoja kaside u perzijskoj književnosti
3.	Hakani Širvani: utjecaj kršćanskih tekstova i prodor novih nauka u klasičnu perzijsku književnost
4.	Omer Hajjam – najveći majstor pjesničke forme rubaije
5.	Nizami Gendževi – najveći autor lirskih spjevova u perzijskoj književnosti
6.	Osnove sufijskog učenja i njegova veza s iračkim književnim stilom
7.	Prvi značajni sufijski autori na perzijskom jeziku
8.	**Provjera znanja studenata**
9.	Sanai – prvi veliki sufijski pjesnik u perzijskoj književnosti
10.	Feriduddin Muhammed Attar – veliki sufijski pjesnik i pripovjedač u stihu
11.	Muslihuddin Sadi Širazi: vrhunac razvoja umjetničke proze, vrhunac razvoja profane lirike u perzijskoj književnost
12.	Mevlana Dželaluddin Rumi – najveći sufijski pjesnik u perzijskoj književnosti
13.	Šemsuddin Hafiz Širazi – najveći lirski pjesnik u perzijskoj književnosti
14.	Mevlana Abdurrahman Džami – posljednji perzijski klasik
15.	Revidiranje stečenog znanja u toku semestra.

16.	Priprema za završni semestralni ispit
17.	**Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu**

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja se izvode usmeno uz upotrebu multimedijalnih sredstava (PowerPoint prezentacije u zavisnosti od ostvarivanja tehničkih uvjeta). Studenti su aktivno uključeni, a od svakog se očekuje kratko izlaganje na jednu od tema zadatih na početku semestra.
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra	Provjera znanja iz ovoga predmeta sastoji se iz tri dijela: - Polusemestralni ispit (40 bodova) - Završni semestralni ispit (40 bodova) - Seminarski rad i aktivnost na nastavi (20 bodova)
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom uporedivim sa ECTS skalom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.
Literatura	**Osnovna literatura:** 1. Džaka, Bećir, *Historija perzijske* književnosti, „Ibn Sina“, Sarajevo, 1997. 2. Tamimdari, Ahmed, *Istorija persijske književnosti*, Kulturni centar I. R. Irana, Beograd, 2004. 3. Browne, Edward, *Literary History Persia*, Cambridge University Press, Cambridge, 2009. 4. J.P.T. Bruijn (ur.), *General introduction to Persian Literature*, I.B. Tauris, London – New York, 2009; 5. Dabashi, Hamid, *The Wolrd of Persian Literary Humanism*, Harvard University Press, 2012. 6. Yahaqqi, Mohammad Ja'far, *Kratak pregled historije perzijske književnosti*, Dobra knjiga, Sarajevo, 2018. **Napomena:** Dodatna literatura o pojedinim autorima i nastavnim cjelinama bit će davana na nastavi.
Napomene	Zadnji put promijenjeno: septembar 2022. godine.

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

SILABUS
IRAČKI KNJIŽEVNI STIL
FIL PER 336

Predmetni nastavnik prof. dr. Namir Karahalilović

Saradnik Merisa Đido MA, viši asistent

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="6">za orijentalnu filologiju</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="6">Irački književni stil</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FIL PER 336</td><td>Status (obavezni ili izborni)</td><td>Obavezni</td><td>ECTS</td><td colspan="2">8</td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>I.</td><td>Semestar</td><td>VI</td><td>Ak. godina</td><td colspan="2">2022/2023.
2023/2024.
2024/2025.</td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="6">Nema</td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="6">Bosanski</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="5">Prof. dr. Namir Karahalilović</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td colspan="2">Kabinet: 111/II
e-mail:namir.karahalilovic@ff.unsa.ba
Telefon: 033-253-148</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">Srijeda: 12-14
Četvrtak: 10-13</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Saradnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="5">Merisa Đido MA, viši asistent</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td colspan="2">Kabinet: 111/II
E-mail: merisa.djido@ff.unsa.ba
Telefon: 033-253-148</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">Srijeda 13-14
Četvrtak 10 – 13
Petak 11-12</td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="6">predavanja __2____; seminar___2____; vježbe__2____</td></tr>
<tr><td>Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="6">Sadržaj predmeta:
• Osnovne odlike iračkog književnog stila u perzijskoj književnosti: jezičke</td></tr>
</table>

	karakteristike (mnogo veći utjecaj arapskog jezika, ne samo u leksici već i u gramatici perzijskog jezika, češća upotreba, neobrazovanim ljudima, nerazumljivih riječi, mnogo duže rečenice); književne karakteristike („romantizam“, pesimizam, utjecaj sufijskog učenja na pjesnike i pisce); skretanje pažnje autora s mecene i nestanak panegirika kao dotada izrazito zastupljenog književnog žanra. • Najznačajniji autori iračkog književnog stila: Hakani Širvani, Sanai, Feriduddin Muhammed Attar, Omer Hajjam, Mevlana Dželaludin Rumi, Sa'di Širazi, Hafiz Širazi, Abdurrahman Džami. • Osnovne karakteristike umjetničke proze: karakteristike *umjetničke izvještačene proze* (kompliciranost i nerazumljivost, veliki utjecaj arapskog i u nekim slučajevima turskog i mongolskog jezika, veoma duge rečenice i opširni opisi i bavljenje detaljima koji nisu osnovni predmet djela); karakteristike *umjetničke jednostavne proze* (velika sličnost s *nekićenom prozom*, pojava *rimovane i ritmizirane proze*, utjecaj prijeislamske književnosti, prije svih manihejske); Sa'dijev *Đulistan* kao vrhunac perzijske proze i djelo koje je pomirilo dva prethodna toka u perzijskoj prozi.
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj je upoznati studente s najbitnijim periodom u historiji perzijske književnosti i razviti kod njih sposobnost da prepoznaju taj stil u perzijskoj književnosti, te da ga znaju razlikovati od drugih stilova. Obrađujući najvažnije autore ovog književnog stila, studenti trebaju zaključiti po kojim su poetičkim karakteristikama oni bitni u tolikoj mjeri da se njihova djela smatraju remek-djelima klasične perzijske književnosti, a njihovo je stvaralaštvo i danas aktuelno.
Ishodi učenja	Kroz obradu tema kolegija, studenti će ostvariti detaljan uvid u karakteristike iračkog književnog stila u perzijskoj književnosti, kako jezičke, tako i književne. Također će biti podrobnije upućeni u društvene prilike koje ovo razdoblje obuhvata i djela njegovih najznačajnijih predstavnika. Pohađanjem nastave na ovom kolegiju, studenti će steći znanja o vrstama i odlikama umjetničke proze.

Sadržina kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Irački književni stil – osnovne karakteristike
2.	Mohammad Anwarī Abīwardī
3.	Xāqānī Šerwānī
4.	‘Omar Xayyām
5.	Nezāmī Ganǧaw'ī
6.	Osnove sufijskog učenja i njegova veza s iračkim književnim stilom
7.	Abū Sa‘īd Abolxeir; Bābā Tāher ‘Oryān.
8.	**Provjera znanja studenata**
9.	Sanāyī Abol-Mağdūd
10.	Farīdoddin Mohammad ‘Attār
11.	Moslehoddīn Sa‘dī Šīrāzi
12.	Moulānā Ğalāloddīn Rūmī
13.	Šamsoddīn Mohammad Hāfez Šīrāzī
14.	Moulānā ‘Abdorrahmān Ğāmī
15.	Revidiranje stečenog znanja u toku semestra
16.	**Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu**

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja se izvode usmeno uz upotrebu multimedijalnih sredstava (PowerPoint prezentacije u zavisnosti od ostvarivanja tehničkih uvjeta), dok se na vježbama obrađuju odgovarajući književni tekstovi.

Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Provjera znanja uključuje kontinuirano praćenje rada studenata u toku semestra, koje uključuje pismene provjere znanja i seminarske radove, s maksimalno 50 bodova, te završnu usmenu provjeru znanja, koja također nosi maksimalno 50 bodova. Kontinuirano praćenje rada studenata u toku semestra uključuje: - Polusemestralni i završni pismeni test (2 x 12.5 bodova) - Seminarski rad (15 bodova) - Prisustvo i učešće u nastavi (10 bodova) Završna provjera znanja uključuje: - Završni usmeni ispit (50 bodova) Student iz svakog od naznačenih elemenata mora ostvariti najmanje 55 % bodova da bi dobio prolaznu ocjenu.
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom uporedivim sa ECTS skalom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95 do 100 bodova b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.
Literatura	1. Browne, Edward, *Literary History Persia*, Cambridge University Press, Cambridge, 2009. 2. Džaka, Bećir, *Historija perzijske* književnosti, „Ibn Sina“, Sarajevo, 1997. 3. Rīpkā, Yān, *Tārīx-e adabiyyāt-e Īrān*, Bongāh-e tarjome wa našr-e ketāb, Tehrān, 1354. (1975). 4. Safā, Zabiho'llah, *Tārīx-e adabiyyat-e Irān,* Entešārāt-e Amīr

	Kabīr, Tehrān, 1373. (1994). 5. Šamīsā, Sirūs, *Sabkšenāsī-ye še'r*, Entešārāt-e Mītrā, Tehrān, 1379. (2000). 6. Šamīsā, Sirūs, *Sabkšenāsī-ye nasr,* Entešārāt-e Mītrā, Tehrān, 1379. (2000). 7. Tamimdari, Ahmed, *Istorija persijske književnosti*, Kulturni centar I. R. Irana, Beograd, 2004. 8. Zarrinkūb, 'Abdolhosein, *Az gozašte-ye adabī-ye Īrān*, Entešārāt-e beinolemelalī-ye al-Hodā, Tehrān, 1375. (1996). 9. Xānlāri, Parwīz Nātel, *Az gūše wa kenār-e adabiyyāt-e fārsī*, Entešārāt-e Tūs, Tehrān, 1369. (1990). 10. Yahaqqi, Mohammad Ja'far, *Kratak pregled historije perzijske književnosti*, Naučnoistraživački institu „Ibn Sina" - Dobra knjiga, Sarajevo, 2018.
Napomene	Posljednji put promijenjeno: septembar 2022. godine.

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

SILABUS
MORFOLOGIJA PERZIJSKOG JEZIKA 2
FIL PER 214

Predmetni nastavnik prof. dr. Đenita Haverić, redovni profesor

Saradnik prof.dr. Munir Drkić, vanredni profesor

Merisa Đido MA, viši asistent

Strani lektor za perzijski jezik

Odsjek	za orijentalnu filologiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	**Morfologija perzijskog jezika 2**				
Šifra/kod	FIL PER 214	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	16
Ciklus studija	I.	Semestar	IV	Ak. godina	2022/2023. 2023/2024. 2024/2025.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. dr. Đenita Haverić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 108/II e-mail:djenita.haveric@ff.unsa.ba Telefon: 033-253-146	Termin konsultacija	Srijeda: 10-12 Četvrtak: 10-11,16-17 Petak: 15-16	
Saradnik	Ime i prezime	Prof.dr. Munir Drkić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 108/II e-mail:munir.drkic@ff.unsa.ba Telefon: 033-253-146	Termini konsultacija	četvrtak: 10-12 petak: 10-13	
Saradnik	Ime i prezime	Merisa Đido MA, viši asistent			

	Kontakt podaci	Kabinet: 111/II E-mail: merisa.djido@ff.unsa.ba Telefon: 033-253-148	Termin konsultacija	Srijeda 13-14 Četvrtak 10 – 13 Petak 11-12
Sedmični broj kontakt sati	predavanja __2____; seminar___1____; vježbe__6_____			
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Ovaj kolegij obrađuje razne vrste riječi u perzijskom jeziku. U prvom dijelu kolegija govori se o neodređenim zamjenicama *hame*, zatim o odnosnim zamjenicama *ke* i *će*, njihovim značenjima i funkciji koju ostvaruju u rečenici. Govorit će se i o značenju neodređenih zamjenice *har, kas, hīč, hame*. Drugi dio predavanja posvećen je obradi ostalih vrsta riječi u perzijskom jeziku, a to su prilozi, prijedlozi i veznici. Posebna pažnja se posvećuje značenju prijedloga i njihovim sintaksičkim funkcijama. Pored toga, obrađivat će se i uzvici i neki onomatopejski izrazi. Vježbe sadržajem prate nastavne jedinice iz predavanja, pri čemu se od studenata traži da prevode rečenice i tekstove s perzijskog na bosanski i s bosanskog na perzijski jezik i da na taj način primjenjuju saznanja stečena na predavanjima. Od studenata se traži da stečena znanja iz predavanja primijene u rješavanju konkretnih gramatičkih zadataka. Težište pažnje usmjereno je na analizu vrsta riječi, kao i semantički osvrt na iste. Osim toga, ovaj kolegija naslanja se na prethodne u upoznavanju s kulturološkim karakteristikama savremenog Irana. Teme odabranih tekstova tokom kolegija tiču se: historije Irana prije pojave islama i nakon pojave islama, glavnih vjerskih pokreta i učenja nastalih na području na kome su se govorili iranski jezici, tekstovi vezani za perzijsku književnost i njene reprezentativne predstavnike, umjetnost i arhitekturu u drevnom Iranu i savremenom Iranu, te naučna dostignuća Iranaca kroz povijest. Kroz obradu ovih tekstova studenti trebaju ovladati vokabularom vezanim za teme koje se budu obrađivale, tako da nesmetano mogu komunicirati o ovim temama i prevoditi tekstove vezane za njih. Lektorske vježbe za cilj imaju poboljšanje komunikacijske kompetencije studenata.			
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj ovog kolegija jeste upoznavanje studenta sa osnovnim morfološkim gramatičkim kategorijama. Važno je da student savlada osnovna gramatička pravila i da se upozna sa vrstama riječi, o kojima se govori na predavanju, da bi mogao pravilno čitati i razumijevati perzijske tekstove, te vršiti gramatičku analizu kategorija obrađivanih u toku kolegija.			

Ishodi učenja	Studenti savladavaju neophodne gramatičke teme kako bi mogli uspješno razumijevati i prevoditi tekstove sa perzijskog na bosanski jezik i obrnuto. Stečena znanja iz predavanja studenti će iskoristiti u rješavanju konkretnih gramatičkih zadataka, prvenstveno kada je riječ o analizi vrsta riječi. Osim toga, studenti se tokom kolegija upoznavanju s kulturološkim karakteristikama savremenog Irana. Zahvaljujući prisustvu na ovim časovima, studenti će također imati priliku da obogate fond riječi vezanih za aktuelne teme. Zahvaljujući prisustvu na vježbama studenti će unaprijediti svoje konverzacijske kompetencije i podići ih na viši nivo, te će smjelije koristiti i širiti svoj vokabular kroz obradu šire postavljenih tematski orijentiranih jedinica. Lektorske vježbe za cilj imaju osposobljavanje studenata za komunikaciju.

Sadržina kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Odnosne zamjenice *ke* i *će.* Indikatori koji dolaze ispred zamjenica *ke* i *će*: neodređena zamjenica *har*, pokazne zamjenice *īn* i *ān*, lične zamjenice i artikl *ī* za određenost imenice
2.	*Ke* i *će* u funkciji upitnih zamjenica. Upitne zamjenice *kodām* i *kodāmīn.* Leksički komentar
3.	*Ke* i *će* u funkciji veznika. *Ke* i njene ostale funkcije u rečenici. Idiomatska upotreba *ke.*
4.	Neodređene zamjenice *har* i *kas.* Neodređene zamjenice *hīć* i *hame.*
5.	Prilozi načina, prilozi mjesta i prilozi vremena
6.	Prijedlozi: pravi i nepravi prijedlozi
7.	Značenja prijedloga: *az, be, dar*.
8.	Provjera znanja studenata
9.	Značenja prijedloga: *ba, bar, ta, bara-ye, bī, džoz*.
10.	Veznici: prosti i složeni. Izgovor i značenja veznika *wa*.
11.	Značenja veznika *ta* i *pas*. Značenja veznika *ke, će, yā*.
12.	Značenje veznika *ham, agar, na, nīz*.
13.	Uzvici: za dozivanje, pohvalu, divljenje i uvažavanje, izražavanje bola i žaljenja, čuđenje i upozorenje.
14.	Onomatopejski izrazi.
15.	Revidiranje stečenog znanja u toku semestra.
16.	Priprema za završni ispit
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja se izvode usmeno uz upotrebu multimedijalnih sredstava (PowerPoint prezentacije u zavisnosti od ostvarivanja tehničkih uvjeta), dok se na vježbama obrađuju odgovarajući tekstovi iz raznih udžbenika i publikacija.
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Budući da nastava iz Morfologije perzijskog jezika 1 sadrži dvije komponente – teoretski (gramatika) i praktični dio (prijevod) – i provjera znanja podijeljena je na osnovu tih komponenti. Provjera znanja uključuje kontinuirano praćenje rada studenata u toku semestra, to jest vrednovanje rada na teoretskom dijelu gradiva s maksimalno 50 bodova, te završnu provjeru iz prijevoda tekstova s bosanskog na perzijski jezik i obratno, koja također nosi maksimalno 50 bodova. Kontinuirano praćenje rada studenata u toku semestra uključuje: - Polusemestralni i završni pismeni test (2 x 20 bodova) - Seminarski rad i aktivnost na nastavi (10 bodova) Završna provjera znanja uključuje: - Završni pismeni ispit (30 bodova) - Završni usmeni ispit (20 bodova)
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom uporedivim sa ECTS skalom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95 do 100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.
Literatura	**Literatura:** 1. Haverić, Đenita, *Kontrastivna analiza pravih prijedloga u perzijskom jeziku i njihovih ekvivalenata u bosanskom jeziku,* Al-Hoda Publishers, Sarajevo,

	2006. 2. Kamyar, Taghi Vahidian; Emrani, Gholamreza *Dastūr-e zabān-e fārsī*, Entešārāt-e Samt, Tehran, 2002. 3. Lazard, Gilbert, *A Grammar of Contemporary Persian*, Mazda Publishers, Costa Mesa, California and New York, 1992. 4. Elwell-Sutton, L. P., *Elementary Persian Grammar*, Cambridge, 1975. 5. Lambton, Ann, *Persian Grammar*, Cambridge, 1996. 6. Saffar Moghaddam, A., *Zabān-e fārsī Ǧeld-e ċahārom: Tārīx, farhang wa tamaddon-e Īrān*, Tehran, 2007. 7. Zol'feqari, Hasan, *Fārsī biyāmūzīm: doure-ye miyāne*, Tehran, 2002. 8. Ovčinikova, I. K. i Mamed-zade, A. K., *Učebnik persidskog jezika*, Moskva, 1996. 9. Grupa autora, *Fārsī – Ċahārom-e dabestān*, Tehran, 1996. 10. Samareh, Jadollah, *Azfa*, Knjiga 3, Tehran, 1998. 11. Asgari, Mahnaz, *Wāžeāmūzī-ye zabān-e fārsī* (Sath-e motawasset), Iran Language Istitute, Tehran, 2005. 12. Asgari, Mahnaz, *Wāžeāmūzī-ye zabān-e fārsī* (Sath-e moqaddamātī), Iran Language Istitute, Tehran, 2005.
Napomene	Posljednji put promijenjeno: septembar/rujan 2022. godine.

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

SILABUS
OSNOVE MORFOLOGIJE PERZIJSKOG JEZIKA
FIL PER 112

Predmetni nastavnik prof. dr. Munir Drkić, vanredni profesor
Saradnici Merisa Đido MA, viši asistent
Lektor za perzijski jezik

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="6">za orijentalnu filologiju</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="6">Osnove morfologije perzijskog jezika</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FIL PER 112</td><td>Status (obavezni ili izborni)</td><td>Obavezni</td><td>ECTS</td><td colspan="2">20</td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>I.</td><td>Semestar</td><td>II</td><td>Ak. godina</td><td colspan="2">2022/2023.
2023/2024.
2024/2025.</td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="6">Nema</td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="6">Bosanski</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="5">prof. dr. Munir Drkić</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td colspan="2">Kabinet: 108/II
e-mail:munir.drkic@ff.unsa.ba
Telefon: 033-253-146</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">četvrtak: 10-12
petak: 10-13</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Saradnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="5">Merisa Đido MA, viši asistent</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td colspan="2">Kabinet: 111/II
E-mail: merisa.djido@ff.unsa.ba
Telefon: 033-253-148</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">Srijeda 13-14
Četvrtak 10 – 13
Petak 11-12</td></tr>
<tr><td>Sedmični broj</td><td colspan="6">predavanja __2____; seminar___1____; vježbe__9_____</td></tr>
</table>

kontakt sati	
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	U prvoj polovini kolegija težište predavanja bit će na upoznavanju studenata s tvorbom, značenjem i upotrebom novih glagolskih oblika: imperativom, preteritom i imperfektom. Slijede i upotrebi univerzalne lične zamjenice *xod* te participi i slaganje subjekta i predikata u broju. U drugoj polovini kolegija, obrađuje se gramatička kategorija rod imenica, tvorba i značenje nepravog prezenta (konjunktiva) i futur I. Kolegij završava obradom glavnih i rednih brojeva. Vježbe sadržajem prate nastavne jedinice iz predavanja, pri čemu se od studenata traži rješavanje gramatičkih zadataka i gramatička analiza odabranih tekstova. Vježbe podrazumijevaju prevođenje rečenica i kraćih tekstova savremene tematike s perzijskog na bosanski jezik i obratno. Kolegij podrazumijeva obogaćivanje vokabulara perzijskog jezika, te stjecanje informacija i saznanja o glavnim kulturnim osobenostima savremenog iranskog društva s posebnom pažnjom na najpoznatije gradove Irana. Pažnja je usmjerena i na stjecanje vještina slušanja, čitanja i pisanja. Na lektorskim vježbama studenti obavljaju konverzaciju s lektorom na perzijskom jeziku, pri čemu proširuju vokabular perzijskog jezika i upoznaju se s najjednostavnijim frazeološkim izrazima korištenim u svakodnevnoj komunikaciji na perzijskom jeziku danas.
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Osnovni cilj ovog kolegija jeste ovladati morfološkim i najosnovnijim sintaktičkim kategorijama neophodna za svakodnevnu upotrebu jezika. Cilj je osposobiti studente za prevođenje nešto složenijih rečenica i dužih tekstova s perzijskog jezika na bosanski i obrnuto.
Ishodi učenja	**Znanja**: Studenti će ovladati značajnim gramatičkim kategorijama koje im uveliko pomažu pri daljem napredovanju u prevođenju i razumijevanju tekstova koje prevode sa perzijskog na bosanski jezik i obrnuto. **Vještine**: Studenti će biti osposobljeni za jednostavnu gramatičku analizu te uspoređivati gramatički ustroj perzijskog i bosanskog jezika. Ovladat će dodatnim konverzacijskim vještinama i proširivati dalje svoj vokabular perzijskog jezika. **Kompetencije**: sklapanje jednostavnih rečenica, srednji nivo razumijevanja teksta i govora, prevođenje kraćih tekstova.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Glagolski način imperativ u perzijskom jeziku (tvorba i upotreba)
2.	Participi u perzijsko jeziku; tvorba i upotreba participa prezenta
3.	Prošlo svršeno vrijeme (preterit): tvorba i značenja; oblici enklitičkih zamjenica u perzijskom jeziku
4.	Slaganje subjekta i predikata; logički i gramatički subjekat
5.	Upotreba i značenja zamjenice *xod* u perzijskom jeziku
6.	Prošlo trajno vrijeme (imperfekat): tvorba i značenja
7.	Razlike u upotrebi prošlih glagolskih vremena preterita i imperfekta
8.	**Polusemestralna provjera znanja studenata**
9.	Nepravi prezent (konjunktiv): tvorba, upotreba i značenja.
10.	Nepravi prezent poslije modalnih glagola i u namjernim rečenicama
11.	Rod imenica u perzijskom jeziku
12.	Značenja glagola *āmūxtan, yād gereftan, xāndan, ġorūb kardan, tolū' kardan, gardeš kardan, raftan.*
13.	Glavni i redni brojevi: upotreba i slaganje s imenicom.
14.	Buduće vrijeme (futur I): tvorba i upotreba
15.	Revidiranje stečenog znanja u toku semestra
16.	Priprema za završni semestralni ispit

17.	Završni ispit
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja se izvode usmeno uz upotrebu multimedijalnih sredstava, dok se na vježbama obrađuju odgovarajući tekstovi iz raznih udžbenika. Vježbe sadržajem prate nastavne jedinice iz predavanja, pri čemu se od studenata traži rješavanje gramatičkih zadataka i gramatička analiza odabranih tekstova. Vježbe podrazumijevaju prevođenje rečenica i kraćih tekstova savremene tematike s perzijskog na bosanski jezik i obratno. Kolegij podrazumijeva obogaćivanje vokabulara perzijskog jezika, te stjecanje informacija i saznanja o glavnim kulturnim osobenostima savremenog iranskog društva s posebnom pažnjom na najpoznatije gradove Irana. Pažnja je usmjerena i na dalje razvijanje vještina slušanja, čitanja i pisanja. Na lektorskim vježbama studenti obavljaju konverzaciju s lektorom na perzijskom jeziku, pri čemu proširuju vokabular perzijskog jezika i upoznaju se s najjednostavnijim frazeološkim izrazima korištenim u svakodnevnoj komunikaciji na perzijskom jeziku danas.
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Budući da nastava iz ovog kolegija sadrži dvije komponente – teoretski (gramatika) i praktični dio (prijevod) – i provjera znanja podijeljena je na osnovu tih komponenti. Provjera znanja uključuje kontinuirano praćenje rada studenata u toku semestra, to jest vrednovanje rada na teoretskom dijelu gradiva s maksimalno 50 bodova, te završnu provjeru iz prijevoda tekstova s bosanskog na perzijski jezik i obratno, koja također nosi maksimalno 50 bodova. Kontinuirano praćenje rada studenata u toku semestra uključuje: - Polusemestralni i završni pismeni test (2 x 20 bodova) - Seminarski rad i aktivnost na nastavi (10 bodova) Završna provjera znanja uključuje: - Završni pismeni ispit (30 bodova) - Završni usmeni ispit (20 bodova)
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom uporedivim sa ECTS skalom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova. f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.

Literatura	**Osnovna literatura:** 1. Drkić, Munir, *Osnove perzijskog jezika – gramatika sa vježbama,* UNSA – Filozofski fakultet, Sarajevo, 2021. 2. Hajari, Hossein, Drkić, Munir, *Perzijski jezik: početni nivo studija*, UNSA – Filozofski fakultet, SAMT – The Organization for Researching and Composing University Textbooks in the Islamic Sciences and the Humanities, Sarajevo / Teheran, 2022. 3. Sikirić, Šaćir *Gramatika perzijskog jezika*, Sarajevo, 1952. 4. Elwell-Sutton, L.P., *Elementary Persian Grammar*, Cambridge University Press, Cambridge, 1975. 5. Lambton, Ann, *Persian Grammar*, Cambridge, 1996. 6. Saeed Yousef, Hayedeh Torabi, *Basic Persian: A Grammar and Workbook*, Routledge, London – New York, 2013.
	Dodatna literatura: 1. Saffar Moghaddam, A., *Zabān-e fārsī Ǧeld-e dowwom: pāytaxt-e Īrān*, Tehran, 2007. 2. Purnamdarijan, Taqi, *Udžbenik perzijskog jezika*, prijevod USPJ, Sarajevo, 2001. 3. Zarghamian, Mehdi, *Persian language training course,* Vol. 2, Tehran, 1999. 4. Pouneh Shabani Jadidi, Dominic Parviz Brookshaw, *The Routledge Introductory Persian Course: Farsi Shirin Ast*, Routledge, London – New York, 2010. 5. Tajeddin, Zia, *Xāndan: sath-e moqaddamātī*, Iran Language Institute, Tehran, 2004. 6. Shabani Jadidi, Pouneh, Brookshaw, Dominic Parwiz, *Fārsī šīrīn ast*, Routledge, New York, 2010. 7. Farokhfal, Reza, *Fārsī 'īnǧā wa aknūn: āšnāyī bā zabān-e fārsī*, Mage Publishers, Washington, 2013.
Napomene	Posljednji put promijenjeno: septembar 2022. godine.

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

SILABUS
PERZIJSKI JEZIK U UPOTREBI
FIL PER 519

Predmetni nastavnik prof. dr. Munir Drkić, vanredni profesor

Saradnici Merisa Đido MA, viši asistent
Lektor za perzijski jezik

Odsjek	za orijentalnu filologiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	**Uvod u perzijski jezik**				
Šifra/kod	FIL PER 519	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	20
Ciklus studija	II	Semestar	III	Ak. godina	2022/2023. 2023/ 2024. 2024/2025.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	prof. dr. Munir Drkić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 108/II e-mail: munir.drkic@ff.unsa.ba Telefon: 033/253-146	Termin konsultacija	četvrtak: 09-12 petak: 10-12	
Saradnik	Ime i prezime	Merisa Đido MA			
	Kontakt podaci	Kabinet: 111 E-mail: merisa.djido@ff.unsa.ba Telefon: 033/253-108	Termin konsultacija	četvrtak: 10-13 petak: 10-12	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja **2**; seminar **1**; vježbe **9**				
Kratak opis kolegija/	Osnovne karakteristike kolokvijalnog perzijskog jezika: kraćenje riječi u govoru (ispadanje glasova na početku riječi, u sredini riječi i na kraju riječi), upotreba				

nastavnog predmeta	pronominalnih sufiksa u funkciji ličnih i prisvojnih zamjenica, upotreba pronominalnih sufiksa sa složenim glagolima, glagol *šodan* u značenju *moći* u kolokvijalnom perzijskom jeziku, upotreba takvih oblika u pisanom jeziku. Učtivost kao poseban konverzacijski stil u perzijskom jeziku: učtivost kao jezik javne komunikacije, veliki broj zamjenica kojima se iskazuje učtivost, upotreba u konverzaciji najzastupljenijih glagola (posebnih oblika za prvo, a posebnih za drugo i treće lice), glagolski način *interaktiv*, slaganje zamjenica i glagola za iskazivanje učtivosti u broju, frazeološki izrazi i sentence za iskazivanje učtivosti, frazeološki i rečenični parovi. Kolokvijalni jezik i učtivost u pisanom jeziku: pisanje pisma, pisanje maila, učtivi i kolokvijalni oblici u knjigama na perzijskom jeziku. Pored toga, prevodit će se savremeni prozni tekstovi, zahtjevnijeg sadržaja od onih iz prethodnih kolegija. Na taj način studenti će se upoznati i s tzv. „razlomljenom prozom“ u savremenoj perzijskoj književnosti. Prevodit će se i tekstovi savremenih bosanskohercegovačkih pisaca na perzijski jezik, kao i analiza već postojećih prijevoda. Lektorske vježbe podrazumijevaju daljnje obogaćivanje vokabulara i podizanje komunikacijske kompetencije na viši nivo.
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznati studente s razlikama koje su lahko primjetne u perzijskom jeziku ovisno o različitim situacijama njegove upotrebe, te na taj način doprinijeti upotpunjavanju komunikacijske kompetencije kod njih, nerijetko jednako bitne kao što je i lingvistička kompetencija. Neke od tih vještina, kao što je učtivost u perzijskom jeziku, ubrajaju se u one koje nativni govornici, a shodno tome, i stranci koji uče perzijski jezik, trebaju naučiti. Cilj je da studenti spoznaju u kojim je situacijama pogodno koristiti određene oblike.
Ishodi učenja	**Znanje:** Studenti će nakon odslušanog kolegija steći napredna znanja o karakteristikama kolokvijalnog jezika, te upotrebi perzijskog jezika u ovisnosti o govornoj ili društvenoj situaciji. **Vještine:** Nakon uspješno savladanog praktičnog dijela kolegija, od studenata se očekuje podizanje jezičkih vještina na perzijskom jeziku na nivo potreban za nesmetano pismeno i usmeno prevođenje. **Kompetencije:** Studenti će dodatno unaprijediti jezičke kompetencije, koje će im omogućiti nesmetanu komunikaciju u različitim društvenim i govornim situacijama, te ih osposobiti za čitanje i razumijevanje zahtjevnijih sadržaja na perzijskom jeziku.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Opći teoretski okvir i relevantna terminologija
2.	Odnos između standardnog, književnog i kolokvijalnog jezika: primjeri iz različitih konteksta
3.	Osnovne karakteristike kolokvijalnog perzijskog jezika; razlike u odnosu na standardni i književni jezik
4.	Kraćenje riječi u govoru: ispadanje glasova na početku riječi, u sredini riječi i na kraju riječi
5.	Upotreba pronominalnih sufiksa u funkciji ličnih i prisvojnih zamjenica, upotreba pronominalnih sufiksa sa složenim glagolima
6.	Upotreba najzastupljenijih glagola s različitim značenjem u standardnom i kolokvijalnom jeziku: historijska retrospektiva i trenutno stanje
7.	Konverzacijski nivoi u upotrebi perzijskog jezika: zvanična i nezvanična komunikacija; odnosi među sagovornicima, društvene uloge i kontekst
8.	**Polusemestralna provjera znanja studenata**
9.	Učtivost kao poseban konverzacijski stil u perzijskom jeziku
10.	Učtivost kao jezik javne komunikacije; veliki broj zamjenica kojima se iskazuje učtivost
11.	Upotreba u konverzaciji najzastupljenijih glagola (posebnih oblika za prvo, a posebnih za drugo i treće lice), glagolski način *interaktiv*
12.	Slaganje zamjenica i glagola za iskazivanje učtivosti u broju
13.	Frazeološki izrazi i sentence za iskazivanje učtivosti, frazeološki i rečenični parovi
14.	Kolokvijalni jezik i učtivost u pisanom jeziku: pisanje pisma, pisanje maila, učtivi i kolokvijalni oblici u knjigama na perzijskom jeziku.
15.	Revidiranje stečenog znanja u toku semestra

16.	Priprema za završni semestralni ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	**Završni ispit za studente I i II ciklusa po Bolonjskom procesu**
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja se izvode usmeno uz upotrebu multimedijalnih sredstava (Power Point prezentacije u zavisnosti od ostvarivanja tehničkih uvjeta), dok se na vježbama obrađuju odgovarajući tekstovi iz raznih udžbenika. Vježbe sadržajem prate nastavne jedinice iz predavanja, ali se na njima više insistira na praktičnim vještinama prevođenja.
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Budući da nastava iz Perzijski jezik u upotrebi sadrži dvije komponente – teoretsku (gramatika) i praktičnu (prijevod) – i provjera znanja podijeljena je na osnovu tih komponenti. Provjera znanja uključuje kontinuirano praćenje rada studenata u toku semestra, to jest vrednovanje rada na teoretskom dijelu gradiva s maksimalno 50 bodova, te završnu provjeru iz prijevoda tekstova s bosanskog na perzijski jezik i obratno, koja također nosi maksimalno 50 bodova. Kontinuirano praćenje rada studenata u toku semestra uključuje: - Polusemestralni i završni pismeni test (2 x 20 bodova) - Seminarski rad i aktivnost na nastavi (10 bodova) Završna provjera znanja uključuje: - Završni pismeni ispit (30 bodova) - Završni usmeni ispit (20 bodova)
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom uporedivim sa ECTS skalom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova. f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.

Literatura	**Literatura:** 1. Mace, John, *Persian grammar*, Routledge, London New York, 2003. 2. Beeman, William O., *Zabān, manzelat wa qodrat dar Īrān*, Našr-e Nei, Tehran, 2002. 3. Mohammad Dānešgar, „Ta'ārof wa farhang-e ān nazd-e Īrāniyān", *Nāme-ye pārsī*, Sāl-e haftom, Šomāre-ye 2, Tehran, 1381. 4. Nāder Ğahāngīrī, *Zabān: Bāztāb-e zamān, farhang wa andīše*, Entešārāt-e Āgāh, Tehran, 1381. 5. Meškātoddīnī, Mehdī, *Tousīf wa āmūzeš-e zabān-e fārsī*, Entešārāt-e Dānešgāh-e Ferdūsī, Mašhad, 1384. 6. Zol'feqari, Mohsen, *Fārsī biyāmūzīm: doure-ye pīšrafte* 5, Tehran, 2002. 7. Drkić, Munir, „Glagolski oblici za iskazivanje učtivosti u perzijskom jeziku", *Pismo*, Sarajevo, 2010. 8. Drkić, Munir, „Učtivi oblici zamjenica u savremenom perzijskom jeziku", *Beharistan,* Sarajevo, 2011. 9. Dānešgar, Mohammad, *Nāmenegārī gām be gām*, Entešārāt-e talāye, Tehran, 2004. 10. Ġolāmhoseinzāde, Ġolāmhosein, *Rāhnemā-ye wīrāyeš*, Entešārāt-e SAMT, Tehran, 2000. **11.** Hasan Ahmadī Gīwī i dr., *Zabān wa negāreš-e fārsī*, Entešārāt-e SAMT, Tehran, 2002.
Napomene	Posljednji put promijenjeno: septembar 2022. godine.

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

SILABUS
PRETKLASIČNA PERZIJSKA KNJIŽEVNOST
FIL PER 234

Predmetni nastavnik prof. dr. Namir Karahalilović

Saradnik doc.dr. Velida Mataradžija, docent

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="6">za orijentalnu filologiju</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="6">Pretklasična perzijska književnost</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FILPER 234</td><td>Status (obavezni ili izborni)</td><td colspan="2">Obavezni</td><td>ECTS</td><td>8</td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>I.</td><td>Semestar</td><td colspan="2">IV</td><td>Ak. godina</td><td>2022/2023.
2023/2024.
2024/2025.</td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="6">Nema</td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="6">Bosanski</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="5">prof. dr. Namir Karahalilović</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td colspan="2">Kabinet: 111/II
e-mail:namir.karahalilovic@ff.unsa.ba
Telefon: 033-253-148</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">Srijeda: 12-14
Četvrtak:08-09, 10-12</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Saradnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="5">doc. dr. Velida Mataradžija, docent</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td colspan="2">Kabinet: 115/II
E-mail:
velida.mataradzija@ff.unsa.ba
Telefon: 033-253-107</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">Utorak: 08-10
Četvrtak: 18-19
Petak: 12-14</td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="6">predavanja __2____; seminar___1____; vježbe__2_____</td></tr>
<tr><td>Kratak opis</td><td colspan="6">Sadržaj predmeta:</td></tr>
</table>

kolegija/ nastavnog predmeta	• Islamizacija Irana: zrelost iranskog društva za promjenu koja se desila u 7. i 8. stoljeću; padanje u zaborav srednjoperzijskog jezika i rađanje novoperzijskog; odnos dinastije Umajada prema Irancima i posljedice takvog odnosa; dolazak na vlast dinastije Abasida; formiranje prvih samostalnih vladajućih iranskih dinastija. • Mogući pristupi periodizaciji perzijske književnosti: na osnovu političkih i društvenih prilika, na osnovu formalnih književnih karakteristika, na osnovu najistaknutijih autora. Mjesto pretklasične književnosti u tim podjelama. • Organiziranje Iranaca za napuštanje podređenog položaja u islamskom društvu: pokret prevođenja s pahlevija na arapski i novoperzijski jezik; Iranci kao predvodnici naučne renesanse u prvim stoljećima islama; nemjerljiv doprinos dinastije Samanida rađanju pretklasične i klasične perzijske književnosti. • Najznačajniji autori pretklasične književnosti; prvi napisani stih na novoperzijskom jeziku: Muhammed Vasif, Hanzale Badgisi...; Šehid Belhi, Ebu Šukur Belhi, Rabija Kizdari.
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj kolegija je upoznati studente s najvećom promjenom u historiji Irana i posljedicama koje je ona ostavila na perzijsku književnost, te novim pravcem kojim je ta književnost krenula od 8. stoljeća.
Ishodi učenja	Studenti će tokom kolegija usvojiti znanje o periodu islamizacije Irana; uz kratak historijski okvir, ostvarit će uvid u to kako su se takve prilike, između ostalog, odrazile na perzijsku književnost. Tokom kolegija bit će riječi i o organiziranju Iranaca za napuštanje podređenog položaja u islamskom društvu, o pokretu prevođenja s pahlevija na arapski i novoperzijski jezik, te najznačajnijm autorima u okviru tog perioda perzijske književnosti.

Sadržina kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Islamizacija Irana
2.	Dva stoljeća šutnje perzijskog jezika i perzijske književnosti
3.	Iranski nacionalni pokret *šo'ūbiye*
4.	Razumijevanje *adaba* kod Iranaca i Arapa
5.	Vrednovanje pahlevidskog kulturnog naslijeđa Pokret prevođenja s pahlevija na arapski i novoperzijski jezik
6.	Mogući pristupi periodizaciji perzijske književnosti islamskog perioda
7.	Pretklasična perzijska književnost – osnovne karakteristike
8.	**Provjera znanja studenata**
9.	Prvi primjeri proze iz perioda vladavine Samanida
10.	Koji je prvi stih napisan na novoperzijskom jeziku
11.	Glavne poetske forme u perzijskoj književnosti
12.	Šahīd Balxī
13.	Abū Šakūr Balxī
14.	Rābe'e Qezdārī
15.	Revidiranje stečenog znanja u toku semestra
16.	**Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu**

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja se izvode usmeno uz upotrebu multimedijalnih sredstava (PowerPoint prezentacije u zavisnosti od ostvarivanja tehničkih uvjeta), dok se na vježbama obrađuju odgovarajući književni tekstovi.

Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Provjera znanja uključuje kontinuirano praćenje rada studenata u toku semestra, koje uključuje pismene provjere znanja i seminarske radove, s maksimalno 50 bodova, te završnu usmenu provjeru znanja, koja također nosi maksimalno 50 bodova. Kontinuirano praćenje rada studenata u toku semestra uključuje: - Polusemestralni i završni pismeni test (2 x 15 bodova) - Seminarski rad (10 bodova) - Prisustvo i učešće u nastavi (10 bodova) Završna provjera znanja uključuje: - Završni usmeni ispit (50 bodova) Student iz svakog od naznačenih elemenata mora ostvariti najmanje 55 % bodova da bi dobio prolaznu ocjenu.
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom uporedivim sa ECTS skalom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95 do 100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.
Literatura	1. Browne, Edward, *Literary History Persia*, Cambridge University Press, Cambridge, 2009. 2. Džaka, Bećir, *Historija perzijske književnosti*, „Ibn Sina“, Sarajevo, 1997. 3. Motahhari, Mortaza, *Islam i Iran - uzajamni doprinosi*, "Ibn Sina", Sarajevo, 2008. 4. Safā, Zabihollāh, *Tārīx-e adabiyyāt-e Īrān* Entešārāt- Amīr Kabīr, Tehrān, 1373. (1994).

	5. Tamimdari, Ahmed, *Istorija persijske književnosti*, Kulturni centar I. R. Irana, Beograd, 2004. 6. Zarrīnkūb, Abdolhosein, *Az gozašte-ye adabī-ye Īrān*, Entešārāt-e beinol-melalī-ye al-Hodā, Tehrān, 1375 (1996). 7. Zarrīnkūb, Abdolhosein, *Do qarn sokūt,* Entešārāt-e Soxan, Tehrān, 1383. (2004). 8. Xānlarī, Parwīz Nātel, *Az guše wa kenār-e adabiyyāt-e fārsī,* Entešārāt-e Tūs, Tehrān 1369. (1990). 9. Yahaqqi, Mohammad Ja'far, *Kratak pregled historije perzijske književnosti*, Naučnoistraživački institut „Ibn Sina“ - Dobra knjiga, Sarajevo, 2018.
Napomene	Posljednji put promijenjeno: septembar 2022. godine.

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

SILABUS
SAVREMENA ORTOGRAFIJA PERZIJSKOG JEZIKA
FIL PER 510

Predmetni nastavnik prof. dr. Munir Drkić, vanredni profesor

Saradnici Merisa Đido MA, viši asistent
Lektor za perzijski jezik

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="6">za orijentalnu filologiju</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="6">Savremena ortografija perzijskog jezika</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FIL PER 510</td><td>Status (obavezni ili izborni)</td><td>Obavezni</td><td>ECTS</td><td colspan="2">11</td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>II</td><td>Semestar</td><td>IV</td><td>Ak. godina</td><td colspan="2">2022/2023.
2023/2024.
2024/2025.</td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="6">Nema</td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="6">Bosanski</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="5">prof. dr. Munir Drkić</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td colspan="2">Kabinet: 108/II
e-mail:munir.drkic@ff.unsa.ba
Telefon: 033-253-146</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">četvrtak: 10-12
petak: 10-13</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Saradnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="5">Merisa Đido MA, viši asistent</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td colspan="2">Kabinet: 111/II
E-mail: merisa.djido@ff.unsa.ba
Telefon: 033-253-148</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">Srijeda 13-14
Četvrtak 10 – 13
Petak 11-12</td></tr>
</table>

Sedmični broj kontakt sati	predavanja __1___; seminar___1____; vježbe__4_____
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Zadaci i ciljevi novog perzijskog pravopisa: očuvanje posebnosti perzijskog pisma, usklađenost izgovora i pisanja, lahkoća pisanja i čitanja, lahkoća usvajanja novih pravila, razdvajanje riječi u cilju očuvanja neovisnosti leksema i lakšeg čitanja teksta (a kod stranaca i učenja novih leksema). Pisanje afiksa, klitika, riječi i spojeva riječi: pisanje hemzeta (hemze u sredini riječi i hemze na kraju riječi) uzvici, pronominalni sufiksi (kad se pišu spojeno, a kad odvojeno), drugi afiksi, kopula *ast*, *izafetska kesra*, pisanje posuđenica iz arapskog jezika, pisanje drugih riječi stranog porijekla, bilježenje kratkih vokala, pisanje složenica. Pisanje riječi koje se mogu pisati na dva načina. Teškoće pisanja u perzijskom jeziku: postojanje više znakova za jedan glas i pisanje jednog glasa pomoću više znakova. Uporedo s obradom pravopisnih pravila, studenti će na bosanski jezik prevoditi fragmente iz djela najpoznatijih autora savremene perzijske proze. U toku kolegija studenti će pisati i eseje na perzijskom jeziku, i to na različite teme. U tom smislu pred njih će biti postavljen zadatak da iskoriste sva znanja stečena tokom ovog i prethodnih kolegija. Osim pisanja eseja, studenti će usmeno izlagati na zadate teme tokom kolegija. Lektorske vježbe podrazumijevaju daljnje obogaćivanje vokabulara i podizanje komunikacijske kompetencije na viši nivo.
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznati studente s pravilima pravopisa perzijskog jezika koja do X. semsetra nisu obrađivana. Akademija za perzijski jezik i književnost 2005. godine izdala je posljednje izdanje *Pravopisa perzijskog jezika*, u kojem se daju primijetiti izmjene u pravilima pisanja nekih riječi i spojeva riječi. Usvojivši ta pravila, studenti će dobiti potpuniju sliku i bit će u toku promjena koje se u posljednje vrijeme dešavaju.
Ishodi učenja	**Znanja**: Studenti će usvojiti pravila pravopisa u perzijskom jeziku, kao i ortografska pravila. Osim toga, nakon odslušanog kolegija bit će osposobljeni za samostalno prevođenje zahtjevnih tekstova s perzijskog na bosanski jezik i obrnuto. **Vještine**: Studenti će biti osposobljeni za nesmetanu komunikaciju s nativnim govornicima, kao i za pismeno izražavanje. **Kompetencije**: samopouzdanost u pismenom izražavanju, prevođenju i usmenoj komunikaciji.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Uloga pravopisa u različitim jezicima. Preskriptivna i deskriptivna tradicija.
2.	Pravopisi perzijskog jezika.
3.	Ciljevi i zadaci novog perzijskog pravopisa: očuvanje posebnosti perzijskog pisma, usklađenost izgovora i pisanja, lahkoća pisanja i čitanja, lahkoća usvajanja novih pravila, razdvajanje riječi u cilju očuvanja neovisnosti leksema i lakšeg čitanja teksta.
4.	Pisanje afiksa, klitika, riječi i spojeva riječi.
5.	Pisanje hemzeta u perzijskom jeziku. Hemze u arapskom, hemze u klasičnom perzijskom jeziku, hemze u savremenom perzijskom jeziku.
6.	Pisanje hemzeta u različitim pozicijama u riječi: na početku, u sredini i na kraju. Pisanje hemzeta u riječima stranog porijekla.
7.	Uzvici, pronominalnisufiksi (kad se pišu spojeno, a kad odvojeno), drugi afiksi, kopula*ast*, *izafetskakesra*.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Pisanje posuđenica iz arapskog jezika.
10.	Pisanje drugih riječi stranog porijekla.
11.	Bilježenje kratkih vokala u perzijskom jeziku.
12.	Pisanje složenica: složene imenice, složeni pridjevi, složeni glagoli.
13.	Dubletni oblici u perzijskim pravopisima.
14.	Teškoće pisanja u perzijskom jeziku: postojanje više znakova za jedan glas i pisanje jednog glasa pomoću više znakova.

15.	Revidiranje stečenog znanja u toku semestra
16.	Priprema za završni semestralni ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja se izvode usmeno uz upotrebu multimedijalnih sredstava, dok se na vježbama obrađuju odgovarajući tekstovi. Vježbe sadržajem prate nastavne jedinice iz predavanja, ali se na njima više insistira na praktičnim vještinama prevođenja, dok su predavanja rezervirana za obradu pravopisnih pravila.
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Budući da nastava iz predmeta Savremena ortografija perzijskog jezika sadrži dvije komponente – teoretski (gramatika) i praktični dio (prijevod) – i provjera znanja podijeljena je na osnovu tih komponenti. Provjera znanja uključuje kontinuirano praćenje rada studenata u toku semestra, to jest vrednovanje rada na teoretskom dijelu gradiva s maksimalno 50 bodova, te završnu provjeru iz prijevoda tekstova s bosanskog na perzijski jezik i obratno, koja također nosi maksimalno 50 bodova. Kontinuirano praćenje rada studenata u toku semestra uključuje: - Polusemestralni i završni semestralni pismeni ispit (2 x 20 bodova) - Seminarski rad i aktivnost na nastavi (10 bodova) Završna provjera znanja uključuje: - Završni pismeni ispit (30 bodova) - Završni usmeni ispit (20 bodova)
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom uporedivim sa ECTS skalom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova. f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.

Literatura	1. *Dastūr-e xatt-e fārsī*, Farhangestān-e zabān wa adab-e fārsī, Našr-e āsār, Tehran, 2005. 2. Nağafī, Abol'Hasan, *Ġalat nanewīsīm*, Ċāp-e haštom, Farhang-e došwārīhā-ye zabān-e fārsī, Tehran, 1997. 3. Ahmadī Gīwī, Hasan i dr, *Zabān wa negāreš-e fārsī*, Entešārāt-e SAMT, Tehran, 2002. 4. Zol'feqari, Hasan, *Fārsī biyāmūzīm: doure-ye pīšrafte* 5, Tehran, 2002. 5. Yāhaqqī, Mohammad Ğa'far, *Ċūn sabū-ye tešne*, Entešārāt-e ğāmī, Tehran, 1996.
Napomene	Posljednji put promijenjeno: septembar 2022. godine.

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

SILABUS
HISTORIJA PERZIJSKOG JEZIKA
FIL PER 305

Predmetni nastavnik Prof. dr. Munir Drkić, vanredni profesor

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="5">za orijentalnu filologiju</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Historija perzijskog jezika</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FIL PER 325</td><td>Status (obavezni ili izborni)</td><td>Obavezni</td><td>ECTS</td><td>4 ECTS</td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>I</td><td>Semestar</td><td>V.</td><td>Ak. godina</td><td>2022/2023.
2023/2024.
2024/2025.</td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Nema</td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="5">Bosanski</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">prof. dr. Munir Drkić</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td colspan="2">Kabinet: 108/ II.
e-mail:munir.drkic@ff.unsa.ba
Telefon: 033/253-146</td><td>Termin konsultacija</td><td>četvrtak: 09-12
petak: 10-12</td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="5">predavanja 2; seminar 1; vježbe -</td></tr>
</table>

Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Na početku semestra daje se kratak uvid u status i ulogu perzijskog jezika u indo-evropskoj porodici. Potom se vrši podjela iranskih jezika na osnovu historijskog razvoja, i to na staroiransku, srednjoiransku i novoiransku jezičku epohu. Istovremeno se obrađuje i geografska raslojenost iranskih jezika na zapadnu i istočnu grupu već od staroiranske jezičke epohe. U kratkim crtama zatim se tematiziraju osnovne karakteristike svake od epoha, kao i najznačajniji jezici. Predstavljeni su i najznačajniji pisani spomenici na staroperzijskom, srednjoperzijskom i novoperzijskom jeziku. Posebna pažnja poklanja se značaju otkrića po kojem su sanskrit i perzijski jezik genealoški slični evropskim jezicima, te utjecaj tog otkrića na postavljanje hipoteze o zajedničkom porijeklu indo-evropskih jezika. Na samom kraju semestra predmet podrobnije analize jesu najznačajnije fonetske i gramatičke karakteristike novoperzijskog jezika te historijski razvoj tih karakteristika. Na časovima seminara, uz pomoć prijevoda na savremeni perzijski jezik, studenti upoznaju s najznačajnijim spomenicima iz historije perzijskog jezika. Osim toga, od svakog studenta traži se predstavljanje najmanje jedne studije vezane za historiju perzijskog jezika.
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj je upoznati studente s trima glavnim etapama historijskog razvoja perzijskog jezika i njegovim mjestom i značajem u grupi iranskih jezika. Osim toga, cilj je upoznati studente s najznačajnijim promjenama na različitim nivoima jezičke analize u historiji perzijskog jezika.
Ishodi učenja	Studenti će tokom kolegija steći kratak uvid u mjesto i značaj perzijskog jezika u indo-evropskoj porodici jezika. Upoznat će se s karakteristikama staroiranske, srednjoiranske i novoiranske jezičke epohe. Studenti će se upoznati i s najznačajnijim spomenicima na staroperzijskom, srednjoperzijskom i novoperzijskom jeziku. Tokom kolegija studenti će steći znanja o najznačajnim fonetskim i gramatičkim osobenostima novoperzijskog jezika i pratiti njihov razvoj kroz vrijeme.

Sadržina kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Mjesto i značaj perzijskog jezika u porodici indo-evropskih jezika
2.	Protoiranski jezik: nastanak i rekonstrukcija; doseljavanje iranskih naroda na plato Iranske visoravni i podjela iranskih jezika na istočnu i zapadnu grupu
3.	Historijski razvoj iranskih jezika: staroiranska, srednjoiranska i novoiranska jezička epoha – osnovne karakteristike
4.	Pisma perzijskog jezika kroz historiju; doprinos Perzijanaca razvoju klinastog pisma
5.	Najznačajniji spomenici na staroiranskim jezicima; struktura i sadržaj ahemenidskih natpisa na klinastom pismu
6.	Avesta, sveta knjiga zoroastrovaca, i njen značaj u historiji iranskih jezika
7.	Srednjoiranski jezici i položaj srednjoperzijskog (pahlevi) među tim jezicima
8.	**Provjera znanja studenata**
9.	Najznačajnija djela i spomenici na srednjoperzijskom jeziku
10.	Dva stoljeća šutnje: društvene i političke prilike u Iranu u prvim dvama stoljećima nakon dolaska islama i položaj perzijskog jezika
11.	Perzijski *darī* jezik: porijeklo termina, nastanak, ekspanzija i odnos prema drugim iranskim jezicima
12.	Značaj lokalnih dinastija iranskog porijekla u očuvanju i vraćanju perzijskog jezika u službenu upotrebu: Safaridi i Samanidi; utjecaj arapskog na perzijski jezik
13.	Pokret *šo'ūbiye*, Firdusijeva *Šahnama* i perzijski jezik
14.	Širenje perzijskog jezika izvan njegovog govornog područja; doprinos dinastija turkijskog porijekla u ekspanziji perzijskog jezika; perzijski jezik u Osmanskom carstvu i na Balkanu
15.	Najznačajniji iranski jezici danas i položaj perzijskog jezika među njima
16.	Priprema za završni semestralni ispit

17.	Završni semestralni ispit
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanje se održavaju usmeno uz korištenje multimedijalnih sredstava. Na vježbama se zajednički čitaju tekstovi iz historije perzijskog jezika. Od studenata se očekuje aktivan doprinos u predstavljanju najmanje jedne studije iz historije perzijskog jezika, a raspored izlaganja određuje se u toku trajanja kolegija.
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Provjera znanja uključuje kontinuirano praćenje rada studenata tokom semestra, a vrši se u formi polusemestralnog ispita, kraćeg istraživanja i izlaganja u toku nastave, te završnog semestralnog ispita u 17. ili 18. sedmici. Broj bodova dodjeljuje se kako slijedi: - Polusemestralni ispit (40 bodova); - Seminarski rad uz usmeno izlaganje u toku semestra (20 bodova); - Završni semestralni ispit (40 bodova) **Napomena:** Studenti mogu jedan od testova (polusemetralni ili završni semestralni) nadomjestiti dodatnim dvama izlaganjima u toku semestra, koja nisu obavezna. Prema tome, ukoliko student ima tri izlaganja na zadate teme, bit će oslobođen polusemestralnog ili završnog semestralnog testa.
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom uporedivim sa ECTS skalom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95 do 100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna primarna literatura:* 1. Abol'Qāsemī, Mohsen, *Tārīx-e zabān-e fārsī*, Tehrān, 2009. 2. Abol'Qāsemī, Mohsen, *Dastūr-e tārīxī-ye zaban-e fārsī*, Tehrān, 2009. 3. Xānlarī, Parwīz Nātel, *Tārīx-e zabān-e fārsī*, Entešārāt-e Bonyād-e farhang-e Īrān, Tehrān, 1974. 4. Mo'īn, Mohammad; Xānlarī, Parwīz; Safā, Zabīhollāh; Yāršāter, Ehsān, *Tārīx-e zabān-e fārsī* , Entešārāt-e Farhang, Tehrān, 2004.

	Dodatna kritička literatura: 1. Imamović - Haverić, Đenita, *Pregled iranskih jezika kroz historiju sa posebnim osvrtom na perzijski jezik*, Beharistan, 2004. 2. Windfur, Gernot, *The Iranian Languages*, Routledge, London and New York, 2010. 3. Dabīr Moqaddam, Mohammad, *Radešenāsī-ye zabānhā-ye īrānī*, Entešārāt-e Samt, Tehrān, 2014. 4. Martinez, Javier; de Vaan, Michiel, *Introduction to Avestan*, translated by Ryan Sandell, Brill, Leiden – Boston, 1973. 5. Drkić, Munir, *Osnove perzijskog jezika- gramatika sa vježbama*, UNSA – Filozofski fakultet, Sarajevo, 2021.
Napomene	Posljednji put promijenjeno: septembar 2022. godine.

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

SILABUS
IP HORASANSKI KNJIŽEVNI STIL
FIL PER 335

Predmetni nastavnik prof. dr. Munir Drkić, vanredni profesor

Odsjek	za orijentalnu filologiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	IP Horasanski književni stil				
Šifra/kod	FIL PER 335	Status (obavezni ili izborni)	izborni	ECTS	2
Ciklus studija	I.	Semestar	V.	Ak. godina	2022/2023. 2023/2024. 2024/2025.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	prof. dr. Munir Drkić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 108/ II. e-mail:munir.drkic@ff.unsa.ba Telefon: 033/253-146	Termin konsultacija	četvrtak: 09-12 petak: 10-12	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja **2**; seminar -; vježbe -				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Na početku semestra studenti se upoznaju s geografskim i kulturološkim osobenostima regije Horasan, koja danas najvećim dijelom pripada Centralnoj Aziji. Zatim se govori o rasprostranjenosti perzijskog jezika i kulture na tom prostoru, naročito od početka IX stoljeća i osnivanja prvih vladajućih dinastija iranskoga porijekla. Potom se akcenat stavlja na pojavu prvih velikih pjesnika klasične perzijske književnosti iz samanidske epohe (X i XI stoljeće), kao što su Rudaki, Firdusi, Dakiki i drugi. Osim poetskih, u prvom dijelu semestra obrađuje se stvaralaštvo				

	najznačajnijih proznih autora iz X i XI stoljeća, govori se o periodizaciji klasične perzijske proze i akcentira se nekoliko najznačajnijih tekstova, koji se potom obrađuju zasebno. U drugoj polovini semestra više se govori o perzijskim pjesnicima gaznevidske i seldžučke epohe (XI i XII stoljeće), među kojima su najznačajniji Unsuri, Farruhi, Gurgani, Nasir Husrev, Mes'ud Sa'd Selman i drugi. Nakon poetskog, obrađuje se i prozno stvaralaštvo iz XI i XII stoljeća. Osim književnih tokova, studenti se upoznaju i s promjenama u perzijskom jeziku, ali i značajem razvoja perzijske pisane riječi u širem kulturnom kontekstu unutar i izvan govornog područja perzijskog jezika.
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznati studente s tematikom književnosti horasanskog književnog stila, nastankom i razvojem klasične perzijske književnosti, najvažnijim autorima poezije i proze te najznačajnijim poetskim i proznim formama, kao i dominatnim temama.
Ishodi učenja	Tokom trajanja ovog kolegija, studenti će imati priliku upoznati se s likom i djelom najznačajnijih pjesnika iz prvog perioda klasične perzijske književnosti. Pored toga, studenti će učiti o pravcima razvoja perzijskog jezika i kulture te njihovoj ekspanziji na nove geografske prostore, istočno na prostor Indijskog potkontinenta te zapadno na područja Male Azije, što će biti dobra osnova za daljnju ekspanziju klasičnih perzijskih tekstova i na evropski kontinent.

Sadržina kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Horasanski književni stil u perzijskoj književnosti: osnovne jezičke, književnohistorijske i tematske karakteristike; glavne poetske forme u perzijskoj književnosti
2.	Rudaki kao prvi veliki pjesnik horasanskog književnog kruga
3.	Iranski nacionalizam i revitalizacija starih tradicija: život i najznačajnija djela pjesnika Dakikija
4.	Jezička politika Samanida: standardizacija i kodifikacija perzijskog jezika; poticaj nastanku proznih djela na perzijskom jeziku
5.	Najznačajnije karakteristike i najpoznatija djela perzijske nekićene proze
6.	Život i djelo pjesnika Firdusija; Šahnama – vrhunac razvoja iranske nacionalne epike; značaj Šahname za perzijski jezik te u širem kulturnom kontekstu
7.	Sadržaj Šahname: legendarno-mitološki krug, herojski krug, historijski krug; razvoj epike na perzijskom jeziku nakon Firdusija
8.	**Provjera znanja studenata**
9.	Unsuri – kralj pjesnika i majstor panegirika
10.	Farruhi Sistani – nedostižna lahkoća u pjevanju kasida
11.	Nastanak i razvoj ljubavnog spjeva u klasičnoj perzijskoj književnosti: Fahruddin Gurgani, Esedi Tusi; širenje perzijskog jezika horasana na druga područja
12.	Mes'ud Sa'd Selman – zatvorske elegije

13.	Nasir Husrev – pjesnik i pisac drugačijeg usmjerenja
14.	Perzijska proza prijelaznog perioda: osnovne karakteristike i najznačajnija djela
15.	Revidiranje stečenog znanja u toku semestra
16.	Priprema za završni semestralni ispit
17.	**Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu**
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja se izvode usmeno uz upotrebu multimedijalnih sredstava (PowerPoint prezentacije u zavisnosti od ostvarivanja tehničkih uvjeta). Studenti su aktivno uključeni, a od svakog se očekuje kratko izlaganje na jednu od tema zadatih na početku semestra.
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Provjera znanja uključuje kontinuirano praćenje rada studenata tokom semestra, a vrši se u formi polusemestralnog ispita i kraćeg istraživanja i izlaganja u toku nastave, te završnog semestralnog ispita u 17. ili 18. sedmici. Broj bodova dodjeljuje se kako slijedi: - Polusemestralni ispit (40 bodova) - Seminarski rad uz usmeno izlaganje u toku semestra (20 bodova) - Završni semestralni ispit (40 bodova)
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom uporedivim sa ECTS skalom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95 do 100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.

Literatura	*Obavezna primarna literatura:* 1. Džaka, Bećir, *Historija perzijske književnosti*, „Ibn Sina“, Sarajevo, 1997; 2. Yahaqqi, Ja'far, *Kratak pregled historije perzijske književnosti*, prijevod s perzijskog jezika Ahmed Zildžić i Munir Drkić, Naučnoistraživački institut Ibn Sina, Sarajevo, 2018; 3. Browne, Edward Granville, *A Literary History of Persia*, vol 1-2, Cambrige University Press, Cambridge, 1951. 4. Tamimdari, Ahmed, *Istorija persijske književnosti*, Kulturni centar I. R. Irana u Beogradu, Beograd, 2004.
	Dodatna kritička literatura: 1. Arberry, Arthr John, *Classical Persian Literature*, Routledge Curzon, London – New York, 2004. 2. Navaey, Ebtehaj, *Budi biser, biser budi!: antologija perzijskoga pjesništva od 10. Stoljeća do naših dana*, V.B.Z, Zagreb, 2009.
Napomene	Posljednji put promijenjeno: septembar 2022. godine.

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

SILABUS
LEKSIKOLOGIJA I LEKSIKOGRAFIJA PERZIJSKOG JEZIKA
FIL PER 417

Predmetni nastavnik prof. dr. Đenita Haverić, redovni profesor

Saradnik Merisa Đido MA, viši asistent
Strani lektor za perzijski jezik

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="5">za orijentalnu filologiju</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Leksikologija i leksikografija perzijskog jezika</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FIL PER 427</td><td>Status (obavezni ili izborni)</td><td>Obavezni</td><td>ECTS</td><td>14</td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>II.</td><td>Semestar</td><td>I.</td><td>Ak. godina</td><td>2022/2023.
2023/2024.
2024/2025.</td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Nema</td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="5">Bosanski</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">Prof. dr. Đenita Haverić</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td colspan="2">Kabinet: 108/II
e-mail:djenita.haveric@ff.unsa.ba
Telefon: 033-253-146</td><td>Termin konsultacija</td><td>Srijeda 10-12
Četvrtak: 09-11
Petak: 15-16</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Saradnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">Merisa Đido MA, viši asistent</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td colspan="2">Kabinet: 111/II
E-mail: merisa.djido@ff.unsa.ba
Telefon: 033-253-148</td><td>Termin konsultacija</td><td>Srijeda: 13-16
Četvrtak: 14-16</td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="5">predavanja __2____; seminar___1____; vježbe__4_____</td></tr>
<tr><td>Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">U prvom dijelu predavanja nastoji se skrenuti pažnja na osnovne leksičke pojavnosti bilo kog jezika, a zatim se pažnja usmjerava na leksikon perzijskog jezika.</td></tr>
</table>

	U drugom dijelu kolegija ova se naučna disciplina dovodi u vezu sa srodnim disciplinama – tvorbom riječi, frazeologijom, onomastikom, etimologijom i, na kraju, leksikografijom kao njenom poddisciplinom. Vježbe i seminari sadržajem prate nastavne jedinice iz predavanja i služe da se na njima utvrdi materija koju su studenti čuli na predavanjima i to stalnim provjerama u vidu testova. Na seminarima će studenti obrađivati određene teme kako iz leksikologije tako i iz leksikografije kao njene subdiscipline. Posebna pažnja bit će posvećena upoznavanju studenata – kroz prevođenje odgovarajućih tekstova – sa leksikološkom terminologijom na perzijskom jeziku. Od studenata će se tražiti i aktivno učešće u prepoznavanju riječi i izraza stranog porijekla u perzijskom jeziku, te njihovoj upotrebi u raznim situacijama u svakodnevnoj komunikaciji, od odlaska u banku do izraza vezanih za odjevne predmete i prehranu i slično. Predmet rasprave bit će i perzijske riječi ekvivalenti stranih riječi, te njihova zastupljenost u svakodnevnoj upotrebi. Na vježbama se također prevode tekstovi savremene tematike, prije svega iz printanih medija i s interneta, kao i neki drugi tekstovi. Pored rada na prevođenju, ovaj predmet uključuje verbalnu komunikaciju koja je fokusirana na razvijanje vještine govora i slušanja. Ovaj segment rada na jeziku podrazumijeva korištenje audiovizuelnih kaseta i CD-ova. Usmene prezentacije studenata organiziraju se na zadane teme tokom nastave. Ovaj segment rada podrazumijeva individualni istraživački rad i korištenje različitih izvora.
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Osnovni cilj ovog kolegija jeste da se studenti perzijskog jezika upoznaju sa osnovnim pojmovima leksikologije kao naučne discipline i upotrebnim odlikama leksičke mase, a naročito s leksičkim bogatstvom perzijskog jezika, te da to primijene na konkretnim tekstovima i primjerima.
Ishodi učenja	Studenti razvijaju sposobnost prevođenja i pismenog izražavanja na perzijskom jeziku i bogate fond riječi vezanih za savremene teme. Na vježbama će imati priliku poboljšati konverzacijske kompetencije na viši nivo i smjelije širiti vokabular kroz obradu šire postavljenih tematski orijentiranih jedinica, i detaljnije se upoznati s karakteristikama kolokvijalnog jezika.

Sadržina kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	**Osnovni pojmovi leksikologije** Leksička jedinica – odnos lekseme i alolekse. Odnos morfeme i leksičke jedinice. Vrste leksičkih jedinica. Leksičko značenje – designacija, konotacija, denotacija. Leksikon i leksikologija. Pojam općeg leksikona. Relacije među leksemama. Designativne relacije (sinonimija, dubletnost, antonimija). Denotativne relacije (taksonomija, meronomija, hijerarhije bez grananja).
2.	**Opći leksikon.** Formalne relacije među leksemama (rimotvornost, tautotonija, tautofonija). Sadržinsko-formalne relacije među leksemama (homonimija i paronimija).
3.	**Upotrebne odlike leksičke mase** Raslojavanje leksike zavisno od konteksta. Standardna i nestandardna leksika. Raslojavanje standardne i nemarkirane leksike. Raslojavanje nestandardne leksike. Opća nestandardna leksika. Arhaizmi i neologizmi. Teritorijalno markirane lekseme. Funkcionalno markirane lekseme.
4.	**Leksikon perzijskog jezika** Arhaizmi u perzijskom jeziku. Riječi iz staroperzijskog, parćanskog i pahlevi jezika sadržane u novoperzijskom dari jeziku. Stepen zastupljenosti turskih, mongolskih i indijskih riječi u perzijskom jeziku.
5.	**Arapska leksika u perzijskom jeziku** Gramatička funkcija arapskih riječi u perzijskom jeziku (funkcija imenica, pridjeva). Arapske čestice. Arapski glagoli. Arapske složenice. Riječi s tanvinom. Arapske rečenice. Pravila arapske gramatike u perzijskom.
6.	Strane riječi preuzete iz evropskih jezika (engleski, francuski) u perzijskom jeziku.
7.	Zastupljenost perzijskih riječi u nekim stranim jezicima. Perzijske riječi u arapskom i turskom jeziku. Perzijska leksika u bosanskom jeziku.

8.	**Provjera znanja studenata**
9.	**Leksikološke discipline s visokim stepenom autonomije** Tvorba riječi. Mjesto tvorbe u leksikonu i njen odnos prema gramatici. Frazeologija. Frazeologija perzijskog jezika.
10.	**Leksikološke discipline s visokim stepenom autonomije** Etimologija. Onomastika. Mjesto onomastikona u leksikonu. Terminologija. Termin i leksema. Etimologija, onomastika i terminologija perzijskog jezika.
11.	**Leksikografija** Leksikografija kao disciplina. Odnos leksikologije i leksikografije. Leksikografija i metaleksikografija.
12.	Tipovi rječnika. Odnos tipa i karakteristika rječnika. Rječnička makrostruktura. Rječnička mikrostruktura.
13.	**Rječnici** Rječnici perzijskog jezika. Predstavljanje najpoznatijih perzijsko-perzijskih višetomnih rječnika, dvojezičnih perzijskih rječnika, te perzijsko-bosanskog rječnika i obratno.
14.	Predstavljanje najpoznatijih perzijskih enciklopedija.
15.	Revidiranje stečenog znanja u toku semestra.
16.	Priprema za završni semestralni ispit
17.	**Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu**
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja se izvode usmeno uz upotrebu multimedijalnih sredstava (PowerPoint prezentacije u zavisnosti od ostvarivanja tehničkih uvjeta), dok se na vježbama obrađuju odgovarajući tekstovi iz raznih udžbenika i publikacija.
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Budući da nastava iz Leksikologije i leksikografije perzijskog jezika sadrži dvije komponente – teoretski (gramatika) i praktični dio (prijevod) – i provjera znanja podijeljena je na osnovu tih komponenti. Provjera znanja uključuje kontinuirano praćenje rada studenata u toku semestra, to jest vrednovanje rada na teoretskom dijelu gradiva s maksimalno 50 bodova, te završnu provjeru iz prijevoda tekstova s bosanskog na perzijski jezik i obratno, koja također nosi maksimalno 50 bodova. Kontinuirano praćenje rada studenata u toku semestra uključuje: - Polusemestralni i završni pismeni test (2 x 20 bodova) - Seminarski rad i aktivnost na nastavi (10 bodova) Završna provjera znanja uključuje: - Završni pismeni ispit (30 bodova) - Završni usmeni ispit (20 bodova) Student iz svakog od naznačenih elemenata mora ostvariti najmanje 55 % bodova da bi dobio prolaznu ocjenu.
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom uporedivim sa ECTS skalom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95 do 100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.

Literatura	*Obavezna primarna literatura:* 1. Melvinger, J., *Leksikologija*. Osijek, 1984. 2. Šipka, Danko, *Osnovi leksikologije i srodnih disciplina*, Matica srpska, Novi Sad, 1998. 3. Zgusta, *Priručnik leksikografije*, Svjetlost, Sarajevo, 1991. 4. Setūde, Ġolāmrezā, *Marğa' šenāsi wa rawaš-e tahqīq dar edebiyyāt-e fārsi*, Tehran, 2003. 5. Mirsalim, Sayyed Mostafa, *Az wāže-ye bīgāne tā wāže-ye fārsī*, Entešārāt-e bāz, Tehran, 2003. 6. Faršīdward, Xosrou, *'Arabī dar fārsī*, Entešārāt-e Dānešgāh-e Tehrān, Tehran, 1992. 7. Soltānī, Monīre A., *Wāžegān-e fārsī dar zabānhā-ye orūpāyī*, Entešārāt-e āwā-ye nūr, Tehran, 1994. 8. Zol'feqari, Hasan, *Fārsī biyāmūzīm: doure-ye pīšrafte 4*, Tehran, 2002. 9. Haverić, Đenita; Šehović, Amela, *Riječi perzijskog porijekla u bosanskom jeziku*, Institut za jezik, Sarajevo, 2017. 10. Šehović, Amela; Haverić, Đenita, *Leksika orijentalnog porijekla u frazemama bosanskog jezika*, Filozofski fakultet, Sarajevo, 2017.
Napomene	Posljednji put promijenjeno: septembar/rujan 2022. godine.

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

SILABUS
MORFOLOGIJA PERZIJSKOG JEZIKA 1
FIL PER 213

Predmetni nastavnik prof. dr. Đenita Haverić, redovni profesor

Saradnik Merisa Đido MA, viši asistent

Strani lektor za perzijski jezik

Odsjek	za orijentalnu filologiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Morfologija perzijskog jezika 1				
Šifra/kod	FIL PER 213	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	16
Ciklus studija	I.	Semestar	III.	Ak. godina	2022/2023. 2023/2024. 2024/2025.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. dr. Đenita Haverić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 108/II e-mail:djenita.haveric@ff.unsa.ba Telefon: 033-253-146	Termin konsultacija	Srijeda 10-12 Četvrtak: 09-11 Petak: 15-16	
Saradnik	Ime i prezime	Merisa Đido MA, asistent			
	Kontakt podaci	Kabinet: 111/II E-mail: merisa.djido@ff.unsa.ba Telefon: 033-253-148	Termin konsultacija	srijeda: 13-16 četvrtak: 14-16	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja __2____; seminar___1____; vježbe__6_____				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Najveći dio kolegija obuhvata obradu različitih glagolskih oblika u perzijskom jeziku. Na predavanjima se govori o značenjima i tvorbi sljedećih glagolskih oblika: perfekta,				

	pluskvamperfekta, pasiva, futura II, konkretnog prezenta, konkretne prošlosti, kauzativa i prekativa. Pored toga, bit će riječi o gnomskom pluskvamperfektu i gnomskom imperfektu. Jedan dio predavanja će biti posvećen leksici nekih glagola. U drugom dijelu kolegija govori se o razlomačkim i distributivnim brojevima, te o izražavanju procenta. Posebno se obrađuju četiri računske radnje: sabiranje, oduzimanje, množenje i dijeljenje. U ovom dijelu kolegija posebno će se obraditi infinitivi i njihova uloga i funkcija koju ostvaruju u rečenici. Vježbe sadržajem prate nastavne jedinice iz predavanja, pri čemu se od studenata traži da prevode rečenice i nešto složenije tekstove s perzijskog na bosanski i s bosanskog na perzijski jezik i da na taj način primjenjuju saznanja stečena na predavanjima. Osim što se stječu vještine prevođenja i konverzacije na perzijskom jeziku, pažnja je usmjerena i na osobenosti savremenog iranskog društva i kulture. S tim u vezi, tekstovi obrađuju teme kao što su: priroda i klimatske osobenosti, način obilježavanja najbitnijih datuma i praznika, vrste iranskih jela, umjetnost i rukotvorine, perzijski tepisi, gradovi s bogatom kulturnom i historijskom tradicijom poput Širaza i Isfahana; zatim tekstovi o najpoznatijim iranskim ličnostima (Ibn Sina, Hajjam, Firdusi, Razi, Gazali, Sadi, Rumi...)
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj ovog kolegija jeste upoznavanje studenta sa osnovnim morfološkim gramatičkim kategorijama. Važno je da student savlada osnovna gramatička pravila i tvorbu glagolskih vremena, o kojima se govori na predavanju, da bi mogao pravilno čitati i razumijevati perzijske tekstove, te vršiti gramatičku analizu tekstova. Osim toga, cilj je produbljivanje prethodno stečenog znanja i vještina u prevođenju tekstova s perzijskog na bosanski jezik i obrnuto, kao i konverzacijskih vještina.
Ishodi učenja	Studenti savladavaju neophodne gramatičke teme kako bi mogli uspješno razumijevati i prevoditi tekstove sa perzijskog na bosanski jezik i obrnuto. Zahvaljujući ovim prisustvu na ovim časovima, studenti će također imati priliku da obogate fond riječi vezanih za aktuelne teme. Na vježbama će imati priliku poboljšati konverzacijske kompetencije na viši nivo i smjelije širiti vokabular kroz obradu šire postavljenih tematski orijentiranih jedinica. Lektorske vježbe za cilj imaju osposobljavanje studenata za komunikaciju.

Sadržina kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Particip preterita. Perfekat
2.	Pluskvamperfekat. Upotreba neodređene zamjenice *hame*. Obrazovanje pridjeva i apstraktnih imenica pomoću *dugog i.*
3.	Numerativi u perzijskom jeziku. Upotreba skraćenog infinitiva. Arapski razlomljeni plural u perzijskom jeziku
4.	Pasiv. Označavanje vremena u satima. Leksički komentar.
5.	Nazivi evropskih mjeseci u perzijskom jeziku. Obilježavanje temperature. Značenja riječi: *noxost, noxostin, awwal, awwalin, axar, axarin, digar, sayer*.
6.	Razlomački brojevi. Distributivni brojevi. Označavanje procenta. Ostala značenja brojeva.
7.	Neodređeni brojevi. Upotreba i značenje nekih složenih glagola.
8.	**Provjera znanja studenata**
9.	Particip futura. Upotreba infinitiva u rečenici. Leksički komentar.
10.	Futur II. Oblici futura II od glagola *daštan*.
11.	Konkretni prezent. Konkretna prošlost. Dvovidski glagoli: *xabidan, istadan, nešastan.*
12.	Kauzativ. Prekativ (optativ).
13.	Pomoćni glagoli za tvorbu složenih infinitiva.
14.	Gnomski pluskvanperfekat. Gnomski imperfekat. Iranski kalendar.
15.	Revidiranje stečenog znanja u toku semestra.
16.	Priprema za završni ispit
17.	**Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu**
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja se izvode usmeno uz upotrebu multimedijalnih sredstava (PowerPoint prezentacije u zavisnosti od ostvarivanja tehničkih uvjeta), dok se na vježbama obrađuju odgovarajući tekstovi iz raznih udžbenika i publikacija.
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Budući da nastava iz Morfologije perzijskog jezika 1 sadrži dvije komponente – teoretski (gramatika) i praktični dio (prijevod) – i provjera znanja podijeljena je na osnovu tih komponenti. Provjera znanja uključuje kontinuirano praćenje rada studenata u toku semestra, to jest vrednovanje rada na teoretskom dijelu gradiva s maksimalno 50 bodova, te završnu provjeru iz prijevoda tekstova s bosanskog na perzijski jezik i obratno, koja također nosi maksimalno 50 bodova. Kontinuirano praćenje rada studenata u toku semestra uključuje: - Polusemestralni i završni pismeni test (2 x 20 bodova) - Seminarski rad i aktivnost na nastavi (10 bodova) Završna provjera znanja uključuje: - Završni pismeni ispit (30 bodova) - Završni usmeni ispit (20 bodova)
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom uporedivim sa ECTS skalom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95 do 100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna primarna literatura:* 1. Sikirić, Šaćir, *Gramatika perzijskog jezika*, Sarajevo, 1952. 2. Elwell-Sutton, L.P., *Elementary Persian Grammar*, Cambridge University Press,

	Cambridge, 1975. 3. Lambton, Ann, *Persian Grammar*, Cambridge, 1996. 4. A. Saffar Moghaddam, *Zabān-e fārsī Ǧeld-e sewwom: Īrān-e emrūz*, Tehran, 2007. 5. Samareh, Jadollah, *Azfa*, Knjiga 3, Tehran, 1998. 6. Purnamdarijan, Taqi, *Udžbenik perzijskog jezika*, prijevod USPJ, Sarajevo, 2001. 7. Tajeddin, Zia, *Xāndan: sath-e motawasset*, Iran Language Institute, Tehran, 2004. 8. Drkić, Munir, *Osnove perzijskog jezika – gramatika sa vježbama,* UNSA – Filozofski fakultet, Sarajevo, 2021. 9. Hajari, Hossein; Drkić, Munir, *Perzijski jezik: početni nivo studija*, UNSA – Filozofski fakultet, Sarajevo, 2022.
	Dodatna kritička literatura: 10. Ovčinikova, I.K., i Mamed-zade, A.K., *Učebnik persidskog jezika*, Moskva, 1996. 11. Sadeghian, Jalil Banan, *Āmūzeš-e zabān-e fārsī 2*, Council for promotion of Persian language and literature, Tehran, 1998. 12. Asgari, Mahnaz, *Wāžeāmūzī-ye zabān-e fārsī* (Sath-e moqaddamātī), Iran Language Istitute, Tehran, 2005.
Napomene	Posljednji put promijenjeno: septembar/rujan 2022. godine.

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

SILABUS
UVOD U PERZIJSKU PALEOGRAFIJU
FIL PER 559

Predmetni nastavnik prof. dr. Namir Karahalilović

Saradnik Merisa Đido MA, viši asistent

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="6">za orijentalnu filologiju</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="6">Uvod u perzijsku paleografiju</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FIL PER 559</td><td>Status (obavezni ili izborni)</td><td>Obavezni</td><td>ECTS</td><td colspan="2">8</td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>II.</td><td>Semestar</td><td>IV.</td><td>Ak. godina</td><td colspan="2">2022/2023.
2023/2024.
2024/2025.</td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="6">Nema</td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="6">Bosanski</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="5">prof. dr. Namir Karahalilović</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td colspan="2">Kabinet: 111/II
e-mail:namir.karahalilovic@ff.unsa.ba
Telefon: 033-253-148</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">Srijeda: 12-14
Četvrtak: 10-13</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Saradnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="5">Merisa Đido MA, viši asistent</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td colspan="2">Kabinet: 111/II
E-mail: merisa.djido@ff.unsa.ba
Telefon: 033-253-148</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">Srijeda: 13-14
Četvrtak: 10-13
Petak 11-12</td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="6">predavanja __1____; seminar_____; vježbe__1___</td></tr>
<tr><td>Kratak opis kolegija/ nastavnog</td><td colspan="6">Sadržaj predmeta:
• Nastanak rukopisne građe (pismenost na perzijskom jeziku od pojave islama,</td></tr>
</table>

predmeta	motivi i razlozi za prepisivanje rukopisa, prepisivački centri, periodizacija i pravila ispisivanja rukopisa). • Vrste rukopisa. • Paleografska sredstva, pojmovi i termini. • Priprema kritičkih izdanja: potreba, značaj i historijat.
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznavanje studenata s osnovnim elementima i temeljnim pojmovima vezanim za perzijsku paleografiju, te razvijanje vještine prepoznavanja i čitanja rukopisa na perzijskom jeziku.
Ishodi učenja	Studenti će tokom kolegija usvojiti znanje o nastanku rukopisne građe – pismenosti na perzijskom jeziku, prepisivačkim centrima. Apsolviraće periodizaciju i pravila ispisivanja rukopisa. Također će naučiti prepoznati vrste rukopisa. Na kraju kolegija će znati koja se to sredstva, termini i pojmovi koriste u paleografiji.

Sadržina kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Historijat i periodizacija prepisivačke djelatnosti - Džan
2.	Prepisivač i njegova uloga - Kanita
3.	Vrste pisama korištenih u prepisivanju rukopisa - Enisa
4.	Paleografska sredstva i termini - Jusuf
5.	Značaj ortografije u paleografiji
6.	Jezičke varijante kao bitne osobenosti rukopisa
7.	Najznačajnije faze u razvoju paleografije
8.	**Provjera znanja studenata**
9.	Priprema kritičkih izdanja: potreba, značaj i historijat
10.	Kompetencije priređivača kritičkog izdanja
11.	Faze pripreme kritičkog izdanja
12.	Metode pripreme kritičkog izdanja
13.	Kvantitet i kvalitet alternativnih varijanti. Znakovi i skraćenice
14.	Uvodna studija i komentari prilikom pripreme kritičkog izdanja
15.	**Provjera znanja studenata**
16.	Priprema za završni integralni ispit
17.	**Završni integralni ispit**

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja se izvode usmeno uz upotrebu multimedijalnih sredstava (PowerPoint prezentacije u zavisnosti od ostvarivanja tehničkih uvjeta), dok se na vježbama obrađuju odgovarajući tekstovi iz raznih udžbenika.
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Provjera znanja uključuje kontinuirano praćenje rada studenata u toku semestra, koje uključuje rad na teoretskom dijelu gradiva, s maksimalno 50 bodova, te završnu provjeru znanja iz čitanja, prijevoda i jezičko-stilske analize teksta, koja također nosi maksimalno 50 bodova. Kontinuirano praćenje rada studenata u toku semestra uključuje: - Polusemestralni i završni pismeni test (2 x 10 bodova) - Seminarski rad (20 bodova) - Prisustvo i učešće u nastavi (10 bodova) Završna provjera znanja uključuje: - Usmeni ispit (50 bodova) Po završetku redovnih zimskih i ljetnih ispitnih rokova, kao i poslije jesenjeg ispitnog roka, rezultati ispita objavljuju se na WEB stranici Faklulteta. Rezultati ispita moraju biti objavljeni po svim segmentima vrednovanja znanja studenata, u skladu sa Zakonom i Odlukom Nastavno-naučnog vijeća Fakulteta. Zbog zaštite privatnosti, rezultati ispita ne smiju se objavljivati po imenima studenata nego pod brojem indeksa.
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom uporedivim sa ECTS skalom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95 do 100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.

Literatura	*Obavezna primarna literatura:* 1. Ǧahānbaxš, Ǧūyā, *Rāhnemā-ye tashīh-e motūn*, Markaz-e našr-e mīrās-e maktūb, Tehrān, 1378. (1999). 2. Harawī, Nağīb Māyel, *Naqd wa tashīh-e motūn*, Bonyād-e pažūhešhā-ye eslāmī-ye āstān-e qods-e razawī, Mašhad, 1369. (1990). 3. Mohaqqeq, Mahdī, "Raweš-e tashīh wa našr-e motūn", *Mağmū'e-ye maqālāt-e anğomanwāre-ye barresī-ye masā'el-e īrānšenāsī*, Be kūšeš-e 'Alī Mūsawī Garmārūdī, Mo'assese-ye ċāp wa entešārāt-e wezārat-e omūr-e xāreğe, Tehrān, 1371. (1992), pp. 323-331. 4. Muftić, Teufik, *Arapsko pismo*, Orijentalni institut u Sarajevu, Sarajevo, 1982. 5. Safarī Āq Qal'e, 'Alī, *Nosxešenāxt*, Markaz-e pažūhešī-ye mīrās-e maktūb, Tehrān, 1390. (2011).
Napomene	Posljednji put promijenjeno: septembar 2022. godine.

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

SILABUS
PERZIJSKI JEZIK U UPOTREBI
FIL PER 519

Predmetni nastavnik prof. dr. Munir Drkić, vanredni profesor

Saradnik Merisa Đido MA, viši asistent

Strani lektor za perzijski jezik

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="6">za orijentalnu filologiju</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="6">Uvod u perzijski jezik</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FIL PER 519</td><td>Status (obavezni ili izborni)</td><td colspan="2">Obavezni</td><td>ECTS</td><td>20</td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>II</td><td>Semestar</td><td colspan="2">III</td><td>Ak. godina</td><td>2022/2023.
2023/ 2024.
2024/2025.</td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="6">Nema</td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="6">Bosanski</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="5">prof. dr. Munir Drkić</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td colspan="2">Kabinet: 108/II
e-mail: munir.drkic@ff.unsa.ba
Telefon: 033/253-146</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">četvrtak: 09-12
petak: 10-12</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Saradnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="5">Merisa Đido MA</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td colspan="2">Kabinet: 111
E-mail: merisa.djido@ff.unsa.ba
Telefon: 033/253-108</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">četvrtak: 10-13
petak: 10-12</td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="6">predavanja 2; seminar 1; vježbe 9</td></tr>
</table>

Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Osnovne karakteristike kolokvijalnog perzijskog jezika: kraćenje riječi u govoru (ispadanje glasova na početku riječi, u sredini riječi i na kraju riječi), upotreba pronominalnih sufiksa u funkciji ličnih i prisvojnih zamjenica, upotreba pronominalnih sufiksa sa složenim glagolima, glagol *šodan* u značenju *moći* u kolokvijalnom perzijskom jeziku, upotreba takvih oblika u pisanom jeziku. Učtivost kao poseban konverzacijski stil u perzijskom jeziku: učtivost kao jezik javne komunikacije, veliki broj zamjenica kojima se iskazuje učtivost, upotreba u konverzaciji najzastupljenijih glagola (posebnih oblika za prvo, a posebnih za drugo i treće lice), glagolski način *interaktiv*, slaganje zamjenica i glagola za iskazivanje učtivosti u broju, frazeološki izrazi i sentence za iskazivanje učtivosti, frazeološki i rečenični parovi. Kolokvijalni jezik i učtivost u pisanom jeziku: pisanje pisma, pisanje maila, učtivi i kolokvijalni oblici u knjigama na perzijskom jeziku. Pored toga, prevodit će se savremeni prozni tekstovi, zahtjevnijeg sadržaja od onih iz prethodnih kolegija. Na taj način studenti će se upoznati i s tzv. „razlomljenom prozom“ u savremenoj perzijskoj književnosti. Prevodit će se i tekstovi savremenih bosanskohercegovačkih pisaca na perzijski jezik, kao i analiza već postojećih prijevoda. Lektorske vježbe podrazumijevaju daljnje obogaćivanje vokabulara i podizanje komunikacijske kompetencije na viši nivo.
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznati studente s razlikama koje su lahko primjetne u perzijskom jeziku ovisno o različitim situacijama njegove upotrebe, te na taj način doprinijeti upotpunjavanju komunikacijske kompetencije kod njih, nerijetko jednako bitne kao što je i lingvistička kompetencija. Neke od tih vještina, kao što je učtivost u perzijskom jeziku, ubrajaju se u one koje nativni govornici, a shodno tome, i stranci koji uče perzijski jezik, trebaju naučiti. Cilj je da studenti spoznaju u kojim je situacijama pogodno koristiti određene oblike.
Ishodi učenja	**Znanje:** Studenti će nakon odslušanog kolegija steći neophodna znanja o nekim karakteristikama kolokvijalnog jezika, te upotrebi perzijskog jezika u ovisnosti o govornoj ili društvenoj situaciji. **Vještine:** Nakon uspješno savladanog praktičnog dijela kolegija, od studenata se očekuje podizanje jezičkih vještina na perzijskom jeziku na nivo potreban za nesmetano pismeno i usmeno prevođenje. **Kompetencije:** Studenti će dodatno unaprijediti jezičke kompetencije, koje će im omogućiti nesmetanu komunikaciju u različitim društvenim i govornim situacijama, te ih osposobiti za čitanje i razumijevanje zahtjevnijih sadržaja na perzijskom jeziku.

Sadržina kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Opći teoretski okvir i relevantna terminologija
2.	Odnos između standardnog, književnog i kolokvijalnog jezika: primjeri iz različitih konteksta
3.	Osnovne karakteristike kolokvijalnog perzijskog jezika; razlike u odnosu na standardni i književni jezik
4.	Kraćenje riječi u govoru: ispadanje glasova na početku riječi, u sredini riječi i na kraju riječi
5.	Upotreba pronominalnih sufiksa u funkciji ličnih i prisvojnih zamjenica, upotreba pronominalnih sufiksa sa složenim glagolima
6.	Upotreba najzastupljenijih glagola s različitim značenjem u standardnom i kolokvijalnom jeziku: historijska retrospektiva i trenutno stanje
7.	Konverzacijski nivoi u upotrebi perzijskog jezika: zvanična i nezvanična komunikacija; odnosi među sagovornicima, društvene uloge i kontekst
8.	**Polusemestralna provjera znanja studenata**
9.	Učtivost kao poseban konverzacijski stil u perzijskom jeziku
10.	Učtivost kao jezik javne komunikacije; veliki broj zamjenica kojima se iskazuje učtivost
11.	Upotreba u konverzaciji najzastupljenijih glagola (posebnih oblika za prvo, a posebnih za drugo i treće lice), glagolski način *interaktiv*
12.	Slaganje zamjenica i glagola za iskazivanje učtivosti u broju
13.	Frazeološki izrazi i sentence za iskazivanje učtivosti, frazeološki i rečenični parovi
14.	Kolokvijalni jezik i učtivost u pisanom jeziku: pisanje pisma, pisanje maila, učtivi i kolokvijalni oblici u knjigama na perzijskom jeziku.
15.	Revidiranje stečenog znanja u toku semestra

16.	Priprema za završni semestralni ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	**Završni ispit za studente I i II ciklusa po Bolonjskom procesu**
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja se izvode usmeno uz upotrebu multimedijalnih sredstava (Power Point prezentacije u zavisnosti od ostvarivanja tehničkih uvjeta), dok se na vježbama obrađuju odgovarajući tekstovi iz raznih udžbenika. Vježbe sadržajem prate nastavne jedinice iz predavanja, ali se na njima više insistira na praktičnim vještinama prevođenja.
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Budući da nastava iz Perzijski jezik u upotrebi sadrži dvije komponente – teoretsku (gramatika) i praktičnu (prijevod) – i provjera znanja podijeljena je na osnovu tih komponenti. Provjera znanja uključuje kontinuirano praćenje rada studenata u toku semestra, to jest vrednovanje rada na teoretskom dijelu gradiva s maksimalno 50 bodova, te završnu provjeru iz prijevoda tekstova s bosanskog na perzijski jezik i obratno, koja također nosi maksimalno 50 bodova. Kontinuirano praćenje rada studenata u toku semestra uključuje: - Polusemestralni i završni pismeni test (2 x 20 bodova) - Seminarski rad i aktivnost na nastavi (10 bodova) Završna provjera znanja uključuje: - Završni pismeni ispit (30 bodova) - Završni usmeni ispit (20 bodova)
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom uporedivim sa ECTS skalom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova. f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.

Literatura	**Literatura:** 1. Mace, John, *Persian grammar*, Routledge, London New York, 2003. 2. Beeman, William O., *Zabān, manzelat wa qodrat dar Īrān*, Našr-e Nei, Tehran, 2002. 3. Mohammad Dānešgar, „Ta'ārof wa farhang-e ān nazd-e Īrāniyān", *Nāme-ye pārsī*, Sāl-e haftom, Šomāre-ye 2, Tehran, 1381. 4. Nāder Ğahāngīrī, *Zabān: Bāztāb-e zamān, farhang wa andīše*, Entešārāt-e Āgāh, Tehran, 1381. 5. Meškātoddīnī, Mehdī, *Tousīf wa āmūzeš-e zabān-e fārsī*, Entešārāt-e Dānešgāh-e Ferdūsī, Mašhad, 1384. 6. Zol'feqari, Mohsen, *Fārsī biyāmūzīm: doure-ye pīšrafte* 5, Tehran, 2002. 7. Drkić, Munir, „Glagolski oblici za iskazivanje učtivosti u perzijskom jeziku", *Pismo*, Sarajevo, 2010. 8. Drkić, Munir, „Učtivi oblici zamjenica u savremenom perzijskom jeziku", *Beharistan,* Sarajevo, 2011. 9. Dānešgar, Mohammad, *Nāmenegārī gām be gām*, Entešārāt-e talāye, Tehran, 2004. 10. Ġolāmhoseinzāde, Ġolāmhosein, *Rāhnemā-ye wīrāyeš*, Entešārāt-e SAMT, Tehran, 2000. **11.** Hasan Ahmadī Gīwī i dr., *Zabān wa negāreš-e fārsī*, Entešārāt-e SAMT, Tehran, 2002.
Napomene	Posljednji put promijenjeno: septembar 2022. godine.

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

SILABUS
TVORBA RIJEČI U PERZIJSKOM JEZIKU
FIL PER 315

Predmetni nastavnik: prof. dr. Đenita Haverić, redovni profesor

Saradnik: prof. dr. Munir Drkić, vanredni profesor

Merisa Đido MA, viši asistent

Strani lektor za perzijski jezik

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="6">za orijentalnu filologiju</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="6">Tvorba riječi u perzijskom jeziku</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FIL PER 315</td><td>Status (obavezni ili izborni)</td><td colspan="2">Obavezni</td><td>ECTS</td><td>16</td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>I.</td><td>Semestar</td><td colspan="2">V.</td><td>Ak. godina</td><td>2022/2023.
2023/2024.
2024/2025.</td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="6">Nema</td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="6">Bosanski</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="5">prof. dr. Đenita Haverić</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td colspan="2">Kabinet: 108/II
e-mail:djenita.haveric@ff.unsa.ba
Telefon: 033-253-146</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">Srijeda 10-12
Četvrtak: 09-11
Petak: 15-16</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Saradnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="5">prof.dr. Munir Drkić</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td colspan="2">Kabinet: 108/II
e-mail: munir.drkic@ff.unsa.ba
Telefon: 033/253-146</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">četvrtak: 09-12
petak: 10-12</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Saradnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="5">Merisa Đido MA</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td colspan="2">Kabinet: 111/II
E-mail: merisa.djido@ff.unsa.ba
Telefon: 033-253-148</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">srijeda: 13-16
četvrtak: 14-16</td></tr>
</table>

Sedmični broj kontakt sati	predavanja __2____; seminar___1____; vježbe__6____
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	U ovom kolegiju težište predavanja bit će fokusirano na tvorbu riječi u perzijskom jeziku. Bit će govora o prefiksalnoj i sufiksalnoj tvorbi riječi, gdje će se navesti najfrekventniji prefiksi i sufiksi koji služe za derivaciju novih riječi te njihova osnovna značenja. Osim toga, govorit će se i o složenicama i to o tvorbi složenih imenica i pridjeva. Posebno mjesto zauzima tvorba složenih glagola kao interesantan fenomen u perzijskom jeziku. Posebno će biti obrađeni imenički složeni glagoli, zatim prefiksalni složeni glagoli te frazni glagoli. Jedan dio predavanja bit će posvećen i stranim riječima u perzijskom jeziku. Prije svega, to se odnosi na arapsku leksiku, kao i leksiku iz drugih jezika (engleski, francuski, ruski, turski...). Vježbe sadržajem prate nastavne jedinice iz predavanja, pri čemu se od studenata traži da ovladaju pravilima izvođenja novih riječi, te da u tekstovima i zadacima prepoznaju prefiksalnu i sufiksalnu tvorbu riječi, te složenice kao jedan od prepoznatljivih fenomena perzijskog jezika. Na vježbama se od studenata traži da prevode tekstove sa perzijskog na bosanski jezik i obratno. Posebno mjesto zauzimaju pravila kolokvijalnog jezika, primijenjena u raznim tekstovima s velikim brojem tematskih cjelina. Riječ je o raznim kraćenjima kako pojedinih riječi tako i skupova riječi u skladu sa zakonom jezičke ekonomičnosti primijenjene na perzijski jezik. U toku kolegija studenti će biti upoznati i s osnovama učtive upotrebe perzijskog jezika. S tim u vezi, posebno će biti obrađivani sistem zamjenica i glagola, kao i njihova kombinacija u svakodnevnoj upotrebi.
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj ovog kolegija jeste upoznavanje studenta sa načinima tvorbe novih riječi u perzijskom jeziku, zatim pravilima kolokvijalnog jezika i osnovnim formulama za izražavanje učtivosti u perzijskom jeziku. Pored toga, cilj je osposobiti studente za pravilno čitanje i razumijevanje kolokvijalnih perzijskih tekstova, za prevođenje tekstova sa perzijskog jezika, te tekstova s bosanskog na perzijski jezik i osposobiti studente za komunikaciju na perzijskom jeziku s posebnim naglaskom na kolokvijalni jezik.
Ishodi učenja	Vremenom studenti pohađanjem časova ovog kolegija razvijaju sposobnost prevođenja i pismenog izražavanja na perzijskom jeziku i bogate fond riječi. Konverzacijske kompetencije studenata dostižu viši nivo. Student savladava osnove

	učtivosti, a to je važan segment perzijskog jezika i perzijske kulture općenito.

Sadržina kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Tvorba riječi u perzijskom jeziku
2.	Prefiksalna tvorba riječi
3.	Sufiksalna tvorba riječi
4.	Sufiksalna tvorba riječi
5.	Složenice: tvorba složenih imenica i složenih pridjeva
6.	Tvorba složenih glagola
7.	Neke osobine govornog perzijskog jezika
8.	**Provjera znanja studenata**
9.	Forme učtivosti u perzijskom jeziku
10.	Elementi iz drugih jezika u perzijskom jeziku
11.	Arabizmi u perzijskom jeziku. Gramatičke osobenosti arapskog u perzijskom jeziku
12.	Leksika iz evropskih jezika (engleski, francuski) u perzijskom
13.	Perzijske riječi u stranim jezicima
14.	Perzijske riječi u bosanskom jeziku
15.	Revidiranje stečenog znanja u toku semestra.
16.	Priprema za završni ispit

17.	**Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu**
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja se izvode usmeno uz upotrebu multimedijalnih sredstava (PowerPoint prezentacije u zavisnosti od ostvarivanja tehničkih uvjeta), dok se na vježbama obrađuju odgovarajući tekstovi iz raznih publikacija, književnih djela, časopisa i dnevnih listova.
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Budući da nastava iz Tvorbe riječi perzijskog jezika sadrži dvije komponente – teoretski (gramatika) i praktični dio (prijevod) – i provjera znanja podijeljena je na osnovu tih komponenti. Provjera znanja uključuje kontinuirano praćenje rada studenata u toku semestra, to jest vrednovanje rada na teoretskom dijelu gradiva s maksimalno 50 bodova, te završnu provjeru iz prijevoda tekstova s bosanskog na perzijski jezik i obratno, koja također nosi maksimalno 50 bodova. Kontinuirano praćenje rada studenata u toku semestra uključuje: - Polusemestralni i završni pismeni test (2 x 20 bodova) - Seminarski rad i aktivnost na nastavi (10 bodova) Završna provjera znanja uključuje: - Završni pismeni ispit (30 bodova) - Završni usmeni ispit (20 bodova)
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom uporedivim sa ECTS skalom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95 do 100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 boda;

	f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna primarna literatura:* 1. Elwell-Sutton, L. P., *Elementary Persian Grammar*, Cambridge, 1975. 2. Lambton, Ann, *Persian Grammar*, Cambridge, 1996. 3. Lazard, Gilbert, *A Grammar of Contemporary Persian*, Mazda Publishers, Costa Mesa, California and New York, 1992. 4. Anwari, Hasan; Givi, Ahmad, *Dastūr-e zabān-e fārsī 1*, Fatemi, Tehran, 1996. 5. Faršīdward, Xosrou, *'Arabī dar fārsī*, Entešārāt-e Dānešgāh-e Tehrān, Tehrān, 1992. 6. Soltānī, Monīre A., *Wāžegān-e fārsī dar zabānhā-ye orūpāyī*, Entešārāt-e āwā-ye nūr, Tehran, 1994. 7. Samareh, Jadollah, *Azfa*, Knjiga 4, Tehran, 1998. 8. Zol'feqari, Hasan, *Fārsī biyāmūzīm: doure-ye motawasset*, Tehran, 2002. 9. Zarghamian, Mehdi, *Persian language training course*, Vol. 3, Tehran, 1999. 10. Haverić, Đenita; Šehović, Amela (2017) *Riječi perzijskog porijekla u bosanskom jeziku*. Sarajevo: Institut za jezik.
	Dodatna kritička literatura: 10. Vahidian Kamyar, Taghi, *Dastūr-e zabān-e fārsī-ye goftārī*, Al-Hoda Publishers, Tehran, 2005. 11. Drkić, Munir, „Glagolski oblici za iskazivanje učtivosti u perzijskom jeziku“, *Pismo*, Sarajevo, 2010. 12. Drkić, Munir, „Učtivi oblici zamjenica u savremenom perzijskom jeziku“, *Beharistan*, Sarajevo, 2011. 13. Pur Rahnama, Kave, *Jezik perski*, Varšava, 1986. 14. Mirsalim, Sayyed Mostafa, *Az wāže-ye bīgāne tā wāže-ye fārsī*, Entešārāt-e bāz, Tehran, 2003. 15. Rafiee, Abdi, *Colloquial Persian*, Routledge, London and New York, 2001. 16. Hoseini, Sayyed Mohammad Ziya, *Raweš-e tadrīs-e zabān-e fārsī be fārsīāmūzān-e xāreğī*, Entešārāt-e soxan, Tehran, 2006.
Napomene	Posljednji put promijenjeno: septembar/rujan 2022. godine.

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

SILABUS
UVOD U PERZIJSKI JEZIK
FIL PER 111

Predmetni nastavnik prof. dr. Munir Drkić, vanredni profesor

Saradnik Merisa Đido MA, viši asistent

Strani lektor za perzijski jezik

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="5">za orijentalnu filologiju</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Uvod u perzijski jezik</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FIL PER 111</td><td>Status (obavezni ili izborni)</td><td>Obavezni</td><td>ECTS</td><td>20</td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>I.</td><td>Semestar</td><td>I.</td><td>Ak. godina</td><td>2022/2023.
2023/2024.
2024/2025.</td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Nema</td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="5">Bosanski</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">prof. dr. Munir Drkić</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td colspan="2">Kabinet: 108/II
e-mail: munir.drkic@ff.unsa.ba
Telefon: 033/253-146</td><td>Termin konsultacija</td><td>Četvrtak: 09-12
Petak: 10-12</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Saradnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">Merisa Đido MA</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td colspan="2">Kabinet: 111/II
E-mail: merisa.djido@ff.unsa.ba
Telefon: 033/253-148</td><td>Termin konsultacija</td><td>srijeda: 13-16
četvrtak: 14-16</td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="5">predavanja 2; seminar 1; vježbe 9</td></tr>
</table>

Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Na početku semestra studenti se upoznaju sa značajem i rasprostranjenošću izučavanja perzijskog jezika općenito u svijetu, a posebno na prostoru Balkana te Bosne i Hercegovine. S obzirom na to da se od studenata ne zahtijeva predznanje perzijskog jezika, nakon uvodnih sati slijedi upoznavanje s glasovnim sistemom (vokalima, diftonzima i konsonantima) i pismom savremenog perzijskog jezika. Posebna pažnjja poklanja se fonetskim varijantama nekolicine fonema koji ne postoje u bosanskom jeziku. Uporedo se savladava i arapsko-perzijski alfabet. U narednim satima postepeno se prelazi na osnovne gramatičke kategorije (morfološke osobine imenica, pridjeva, zamjenica, potom konstrukcija *ezāfe*, elementarna imenska rečenica...). U drugom dijelu semestra obrađuju se glagoli, prezentska i preteritska osnova, a od glagolskih vremena obrađuje se pravi prezent. Osim glagola, u ovom dijelu kolegija obrađuju se i glavni borjevi te pravi i nepravi prijedlozi. Posebna se pažnja poklanja padežima. Vježbe sadržajem prate nastavne jedinice iz predavanja, ali se na njima više insistira na praktičnim vještinama pisanja, dok su predavanja rezervirana za obradu gramatičkih kategorija. U prvim sedmicama studenti trebaju ovladati perzijskim pismom, dok se u daljem toku kolegija od studenta traži savladavanje osnovnih konverzacijskih vještina te prevođenje jednostavnih rečenica i kraćih tekstualnih cjelina. Na vježbama se vodi računa o stepenu znanja perzijskog jezika i njihovoj pripremljenosti za studij, te se s tim u vezi obrađuju tekstovi jednostavne tematike i strukture. Na lektorskim vježbama studenti obavljaju konverzaciju s lektorom na perzijskom jeziku, pri čemu ovladavaju osnovnim fondom perzijskih riječi i konverzacijskih vještina. Osim toga, pažnja je usmjerena na pravilan izgovor glasova savremenog perzijskog jezika, pa će lektor posebnu pažnju posvetiti i tom aspektu usvajanja perzijskog jezika.
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Osnovni cilj ovog kolegija jeste upoznati studente s osnovnim karakteristikama perzijskog jezika, osposobiti ih za pravilno pisanje i čitanje perzijskog alfabeta, vladanje osnovnim gramatičkim pravilima, te prevođenje jednostavnih tekstova s perzijskog na bosanski jezik i obratno.
Ishodi učenja	Tokom kolegija studenti će usvojiti znanja pisanja na perzijskom jeziku, znanja o glasovnom sistemu perzijskog jezika te osnovnima gramatičkim kategorijama. Studenti će također ovladati osnovnim konverzacijskim vještinama i bit će u stanju prevoditi jednostavne rečenice i kraće tekstove.

Sadržina kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Rasprostranjenost i značaj izučavanja perzijskog jezika
2.	Glasovni sistem perzijskog jezika: vokali i diftonzi
3.	Konsonantski sistem savremenog perzijskog jezika; posebni znaci arapske grafije; akcenat
4.	Zamjenice u perzijskom jeziku: lične, pokazne i upitne; konjugacija pomoćnog glagola *būdan* (biti): kraći i duži oblici
5.	Konstrukcija *ezāfe* u perzijskom jeziku i njene vrste; glavne osobenosti i podvrste genitivnog *ezāfe*
6.	Imenice i pridjevi; slaganje imenica i pridjeva u perzijskom jeziku; elementarna imenska rečenica
7.	Različiti načini izražavanja odnosa prisvojnosti u perzijskom jeziku; prisvojne zamjenice
8.	**Polusemestralna provjera znanja studenata**
9.	Gramatički broj imenica u perzijskom jeziku; arapski nastavci za dvojinu i množinu u perzijskom jeziku
10.	Određenost i neodređenost imenice; derivativni i flektivni sufiks *ī*
11.	Glagoli u perzijskom jeziku: infinitiv, prezentska i preteritska osnova; red riječi
12.	Pravi prezent: način tvorbe i osnovna značenja; glavni brojevi od 1 do 10.
13.	Prijedlozi: pravi i nepravi; padeži: nominativ, genitiv, vokativ; riječca *rā* kao oznaka direktnog i određenog objekta
14.	Pridjevi u perzijskom jeziku; komparacija pridjeva
15.	Revidiranje stečenog znanja u toku semestra

16.	Priprema za završni semestralni ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	**Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu**
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja se izvode usmeno uz upotrebu multimedijalnih sredstava (Power Point prezentacije u zavisnosti od ostvarivanja tehničkih uvjeta), dok se na vježbama obrađuju odgovarajući tekstovi iz raznih udžbenika. Vježbe sadržajem prate nastavne jedinice iz predavanja, ali se na njima više insistira na praktičnim vještinama prevođenja. Na vježbama se vodi računa o stepenu znanja perzijskog jezika i njihovoj pripremljenosti za studij, te se s tim u vezi obrađuju tekstovi jednostavne tematike i strukture. Na lektorskim vježbama studenti obavljaju konverzaciju s lektorom na perzijskom jeziku, pri čemu ovladavaju osnovnim fondom perzijskih riječi i konverzacijskih vještina. Osim toga, pažnja je usmjerena na pravilan izgovor glasova savremenog perzijskog jezika, pa će lektor posebnu pažnju posvetiti i tom aspektu usvajanja perzijskog jezika.
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Budući da nastava iz Uvoda u perzijski jezik sadrži dvije komponente – teoretsku (gramatika) i praktičnu (prijevod) – i provjera znanja podijeljena je na osnovu tih komponenti. Provjera znanja uključuje kontinuirano praćenje rada studenata u toku semestra, to jest vrednovanje rada na teoretskom dijelu gradiva s maksimalno 50 bodova, te završnu provjeru iz prijevoda tekstova s bosanskog na perzijski jezik i obratno, koja također nosi maksimalno 50 bodova. Kontinuirano praćenje rada studenata u toku semestra uključuje: - Polusemestralni i završni pismeni test (2 x 20 bodova) - Seminarski rad i aktivnost na nastavi (10 bodova) Završna provjera znanja uključuje: - Završni pismeni ispit (30 bodova) - Završni usmeni ispit (20 bodova)
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom uporedivim sa ECTS skalom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova. f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.

Literatura	**Osnovna literatura:** 1. Drkić, Munir, *Osnove perzijskog jezika – gramatika sa vježbama,* UNSA – Filozofski fakultet, Sarajevo, 2021. 2. Hajari, Hossein, Drkić, Munir, *Perzijski jezik: početni nivo studija*, UNSA – Filozofski fakultet, SAMT – The Organization for Researching and Composing University Textbooks in the Islamic Sciences and the Humanities, Sarajevo, 2022. 3. Yousef, Saeed, Torabi, Hayedeh, *Basic Persian: A Grammar and Workbook*, Routledge, London and New York, 2013; 4. Karahalilović, Namir, „Prilog rješenju problema transkripcije za perzijski jezik“, *POF*, Sarajevo, 2005. 5. Saffar Moghaddam, A., *Zabān-e fārsī. Ǧeld-e awwal: darshā-ye pāye*, Tehran, 2007. 6. Purnamdarijan, Taqi, *Udžbenik perzijskog jezika*, prijevod USPJ, Sarajevo, 2001.
	Dodatna literatura: 1. Zarghamian, Mehdi, *Persian language training course*, Vol. 1, Tehran, 1999. 2. Samareh, Jadollah *Azfa*, Knjiga 1, Tehran, 1998. 3. Khorasani, A. Amiri; Alinezhad Mehrangiz, *Āmūzeš-e zabān-e fārsī. Ǧeld-e awwal*, Tehran 2003. 4. Shabani Jadidi, Pouneh, Brookshaw, Dominic Parwiz, *Fārsī šīrīn ast*, Routledge, New York, 2010. 5. Farokhfal, Reza, *Fārsī ʾīnǧā wa aknūn: āšnāyī bā zabān-e fārsī*, Mage Publishers, Washington, 2013.
Napomene	Posljednji put promijenjeno: septembar 2022. godine.

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

SILABUS
IRANSKA EPIKA- FIRDUSIJEVA *ŠAHNAMA*
FIL PER 437

Predmetni nastavnik prof. dr. Namir Karahalilović, redovni profesor

Saradnik doc.dr. Velida Mataradžija, docent

Odsjek	za orijentalnu filologiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Iranska epika – Firdusijeva *Šahnama*				
Šifra/kod	FIL PER 437	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	8
Ciklus studija	II.	Semestar	I.	Ak. godina	2022/2023. 2023/2024. 2024/2025.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	prof. dr. Namir Karahalilović			
	Kontakt podaci	Kabinet: 111/II e-mail:namir.karahalilovic@ff.unsa.ba Telefon: 033/253-148	Termin konsultacija	Srijeda: 12-14 h Četvrtak: 10-13 h	
Saradnik	Ime i prezime	doc.dr. Velida Mataradžija			
	Kontakt podaci	Kabinet: 115/II E-mail: velida.mataradzija@ff.unsa.ba Telefon: 033/253-107	Termin konsultacija	Utorak: 08-10 h Četvrtak: 18-19 h Petak: 12-14 h	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja __2____; seminar___1____; vježbe__2_____				
Kratak opis kolegija/ nastavnog	**Sadržaj predmeta:** • Iranske nacionalne predaje od najstarijih vremena do pojave djela na novoperzijskom				

predmeta	*dari* jeziku. • Epika na jeziku *pahlavi*. • *Šahnama* – vrhunac iranske nacionalne epike. • Iranska epika u razdoblju nakon Firdusija. • Ostale vrste epike u perzijskoj književnosti (historijska, vjerska...).
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznati studente s razvojem iranske nacionalne epike od najstarijih vremena, pa sve do njenog najpoznatijeg autora Ebul-Kasima Firdusija i njegovih nasljednika u klasičnom razdoblju perzijske književnosti.
Ishodi učenja	Tokom trajanja kolegija studenti će steći detaljan uvid u tradiciju iranskih nacionalnih predaja, naročito kada je riječ o onoj pisanoj na *pahlavi* jeziku. U tom smislu, imat će priliku da se detaljnije upoznaju sa korpusom izvora u proznoj i poetskoj formi koji su prethodili najvećem dostignuću iranske epske književnosti – Firdusijevoj *Šahnami*. Kad je riječ o samoj Šahnami, studenti će se upoznati s njenim tematskim i idejnim odlikama, dok će posebna pažnja biti posvećena poetičkim karakteristikama *Šahname,* koji to monumentalno iransko nacionalno epsko djelo izdvajaju od svih drugih epskih spjevova napisanih na perzijskom jeziku. Tokom trajanja kolegija studenti će se upoznati sa sudbinom epske književnosti nakon *Šahname*. U okviru praktičnog rada, tokom čitavog kolegija, čitat će i prevoditi jednu od najpoznatijih pripovijesti iz Šahname, to jest “Priču o Rustemu i Esfandjaru”.

Sadržina kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Drevni Iran: historija i epska tradicija
2.	Iranska usmena tradicija
3.	Iranske nacionalne predaje od najstarijih vremena
4.	Epika na *pahlavi* jeziku
5.	Iranske nacionalne predaje na novoperzijskom *dari* jeziku
6.	Iranski epovi na novoperzijskom *dari* jeziku prije Firdusija
7.	Društvene okolnosti koje su prethodile nastanku Firdusijeve *Šahname*
8.	Provjera znanja studenata
9.	Biografija Ebul-Kasima Firdusija
10.	*Šahnama* – vrhunac iranske nacionalne epike
11.	Osnovne poetičke odlike *Šahname* u odnosu na druge iranske nacionalne epove
12.	Idejne i tematske odlike Firdusijeve *Šahname*
13.	Iranska epika nakon Firdusija i njegove *Šahname*
14.	Ostale vrste epike u perzijskoj književnosti (historijska, vjerska...)
15.	Revidiranje stečenog znanja u toku semestra
16.	**Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu**

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja se izvode usmeno uz upotrebu multimedijalnih sredstava (PowerPoint prezentacije u zavisnosti od ostvarivanja tehničkih uvjeta), dok se na vježbama obrađuju odgovarajući tekstovi iz različitih izvora.
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Provjera znanja uključuje kontinuirano praćenje rada studenata u toku semestra, koje uključuje rad na teoretskom dijelu gradiva, s maksimalno 50 bodova, te završnu provjeru znanja iz čitanja, prijevoda i jezičko-stilske analize teksta, koja također nosi maksimalno 50 bodova. Kontinuirano praćenje rada studenata u toku semestra uključuje: - Polusemestralni i završni pismeni test (2 x 15 odova) - Seminarski rad (10 bodova) - Prisustvo i učešće u nastavi (10 bodova) Završna provjera znanja uključuje: - Završni usmeni ispit (50 bodova) Student iz svakog od naznačenih elemenata mora ostvariti najmanje 55 % bodova da bi dobio prolaznu ocjenu.
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom uporedivim sa ECTS skalom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95 do 100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova. Po završetku redovnih zimskih i ljetnih ispitnih rokova, kao i poslije jesenjeg ispitnog roka, rezultati ispita objavljuju se na WEB stranici Faklulteta. Rezultati ispita moraju biti objavljeni po svim segmentima vrednovanja znanja

	studenata, u skladu sa Zakonom i Odlukom Nastavno-naučnog vijeća Fakulteta. Zbog zaštite privatnosti, rezultati ispita ne smiju se objavljivati po imenima studenata nego pod brojem indeksa.
Literatura	*Obavezna literatura:* 1. Duraković, Enes; Rizvanbegović, Fahrudin, *Bošnjačka književnost u književnoj kritici*, VI knjiga, Alef, Sarajevo, 1998, str. 617-630. 2. Džaka, Bećir, *Firdusijeva Šahnama i naša narodna epika*, Svjetlost, Sarajevo, 1976. 3. Džaka, Bećir, *Historija perzijske* književnosti, „Ibn Sina“, Sarajevo, 1997. 4. Tamimdari, Ahmed, *Istorija persijske književnosti*, Kulturni centar I. R. Irana, Beograd, 2004. 5. Yahaqqi, Mohammad Ja'far, *Kratak pregled historije perzijske književnosti*, Naučnoistraživački institut "Ibn Sina" – Dobra knjiga, Sarajevo, 2018.
	Dodatna literatura: 6. Rangbar, Ahmad, *Ğāzebehā-ye fekrī-ye Ferdūsī*, Entešārāt-e Amīr Kabīr, 1379. (2000). 7. Razmğū, Hosein, *Qalamrow-e adabiyyāt-e hamāsī-ye Īrān*, Pažūhešgāh-e 'olūm-e ensānī wa motāle'āt-e farhangī, Tehrān, 1381. (2002). 8. Safā, Zabīhollāh, *Hamāsesorāyī dar Īrān***,** Entešārāt-e Ferdūs, Tehrān, 1383. (2004). 9. Xānlarī, Parwīz Nātel, *Az gūše wa kenār-e adabiyyāt-e fārsī*, Entešārāt-e Tūs, Tehrān 1369. (1990).
Napomene	Posljednji put promijenjeno: septembar 2022. godine.

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

SILABUS
HORASANSKI KNJIŽEVNI STIL
FIL PER 335

Predmetni nastavnik prof. dr. Namir Karahalilović, redovni profesor

Saradnik Merisa Đido MA, viši asistent

Odsjek	za orijentalnu filologiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Horasanski književni stil				
Šifra/kod	FIL PER 335	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	8
Ciklus studija	I.	Semestar	V.	Ak. godina	2022/2023. 2023/2024. 2024/2025.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	položen ispit iz Pretklasične perzijske književnosti.				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. dr. Namir Karahalilović			
	Kontakt podaci	Kabinet: 111/II e-mail:namir.karahalilovic@ff.unsa.ba Telefon: 033/253-148	Termin konsultacija	Srijeda: 12-14 h Četvrtak: 10-13 h	
Saradnik	Ime i prezime	Merisa Đido MA			
	Kontakt podaci	Kabinet: 111/II E-mail: merisa.djido@ff.unsa.ba Telefon: 033/253-148	Termin konsultacija	Srijeda: 13-16 Četvrtak: 14-16	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja __2____; seminar___2____; vježbe__2____				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	**Sadržaj predmeta:** • Pojava prvih velikih pjesnika klasične perzijske književnosti, pjesnici samanidske epohe: Rudaki, Firdusi, Dakiki, Šehid Belhi; pjesnici gaznevidske epohe: Unsuri, Ferruhi i dr;				

	• Klasična perzijska proza: podjele i periodizacija proze, proza samanidskog perioda, prva prozna djela, prijevod Tabarijevog *Tefsira* na perzijski jezik, Bejhakijeva Historija, proza gaznevidskog perioda.
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznati studente s osnovnim poetičkim odlikama književnosti horasanskog književnog stila i najvažnijim autorima-baštinicima tog stilskog usmjerenja.
Ishodi učenja	Tokom kolegija studenti će, prije svega, ostvariti uvid u društvene prilike u vrijeme vladavine Samanidske dinastije, koje su u velikoj mjeri uvjetovale pojavu horasanskog književnog stila u početnom razdoblju perzijske književne klasike. Potom će se upoznati s temeljnim poetičkim karakteristima horasanskog književnog stila, njegovim ključnim protagonistima i njihovim najznačajnijim djelima. U toku nastavnog procesa, posebna pažnja bit će posvećena klasičnoj perzijskoj prozi, od njene periodizacije do najznačajnijih proznih djela autora ovog perioda.

Sadržina kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Horasanski književni stil u perzijskoj književnosti: osnovne karakteristike
2.	Kasa'i Marvazi – rodonačelnik žanra vjerske poezije
3.	Rudaki kao prvi veliki pjesnik horasanskog književnog stila
4.	Život i najznačajnija djela pjesnika Dakikija
5.	Život i djelo pjesnika Firdusija; Šahnama – vrhunac razvoja iranske nacionalne epike
6.	Manučehri Damgani – rodonačelnik žanra vinske poezije
7.	Najznačajnije karakteristike i najpoznatija djela perzijske nekićene proze
8.	**Provjera znanja studenata**
9.	Onsori – kralj pjesnika i majstor panegirika
10.	Farroxi Sistani – nedostižna lahkoća u pjevanju kasida
11.	Nastanak i razvoj ljubavnog spjeva u klasičnoj perzijskoj književnosti: Gorgani, Tusi
12.	Mas'ud Sa'd Salman – zatvorske elegije
13.	Naser Xosrou – pjesnik i pisac drugačijeg usmjerenja
14.	Perzijska proza prijelaznog perioda: osnovne karakteristike i najznačajnija djela
15.	Revidiranje stečenog znanja u toku semestra
16.	**Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu**

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja se izvode usmeno uz upotrebu multimedijalnih sredstava (PowerPoint prezentacije u zavisnosti od ostvarivanja tehničkih uvjeta), dok se na vježbama obrađuju odgovarajući tekstovi iz različitih izvora.
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Provjera znanja uključuje kontinuirano praćenje rada studenata u toku semestra, koje uključuje rad na teoretskom dijelu gradiva, s maksimalno 50 bodova, te završnu provjeru znanja iz čitanja, prijevoda i jezičko-stilske analize teksta, koja također nosi maksimalno 50 bodova. Kontinuirano praćenje rada studenata u toku semestra uključuje: - Polusemestralni i završni pismeni test (2 x 15 bodova) - Seminarski rad (10 bodova) - Prisustvo i učešće u nastavi (10 bodova) Završna provjera znanja uključuje: - Završni usmeni ispit (50 bodova) Student iz svakog od naznačenih elemenata mora ostvariti najmanje 55 % bodova da bi dobio prolaznu ocjenu. Po završetku redovnih zimskih i ljetnih ispitnih rokova, kao i poslije jesenjeg ispitnog roka, rezultati ispita objavljuju se na WEB stranici Faklulteta. Rezultati ispita moraju biti objavljeni po svim segmentima vrednovanja znanja studenata, u skladu sa Zakonom i Odlukom Nastavno-naučnog vijeća Fakulteta. Zbog zaštite privatnosti, rezultati ispita ne smiju se objavljivati po imenima studenata nego pod brojem indeksa.
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom uporedivim sa ECTS skalom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95 do 100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;

	e) 6 (E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna literatura:* 1. Džaka, Bećir, *Firdusijeva Šahnama i naša narodna epika*, Svjetlost, Sarajevo, 1976. 2. Džaka, Bećir, *Historija perzijske književnosti*, „Ibn Sina“, Sarajevo, 1997. 3. Mīr Bāqerī Fard, Ali Asġar, *Tārīx-e adabiyyāt-e Īrān I*, SAMT, Tehrān, 2009. 4. Nezami Gendževi, *Lejla i Medžnun*, preveo Mehmed Karahodžić, Ljiljan, Magaza, Sarajevo, 2002. 5. Rīpkā, Yān, Tārīx-e adabiyyāt-e Īrān, Bongāh-e tarjome wa našr-e ketāb,Tehrān, 1354. (1975.) 6. Safā, Zabihollāh, *Tārīx-e adabiyyāt-e Īrān*, Entešārāt- Amīr Kabīr, Tehrān, 1373. (1994). 7. Tamimdari, Ahmed, *Istorija persijske književnosti*, Kulturni centar I. R. Irana u Beogradu, Beograd, 2004. 8. Xānlarī, Parwīz Nātel, *Az guše wa kenār-e adabiyyāt-e fārsī,* Entešārāt-e Tūs, Tehrān 1369. (1990) 9. Yahaqqi, Mohammad Ja'far, *Kratak pregled historije perzijske književnosti*, Naučnoistraživački institut “Ibn Sina” - Dobra knjiga, Sarajevo, 2018.
Napomene	Posljednji put promijenjeno: septembar 2022. godine.

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

SILABUS
INDIJSKI STIL U PERZIJSKOJ KNJIŽEVNOSTI IP
FIL PER 569

Predmetni nastavnik prof. dr. Namir Karahalilović, redovni profesor

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="6">za orijentalnu filologiju</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="6">Indijski stil u perzijskoj književnosti</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FIL PER 569</td><td>Status (obavezni ili izborni)</td><td>Izborni</td><td>ECTS</td><td colspan="2">2</td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>II.</td><td>Semestar</td><td>III.</td><td>Ak. godina</td><td colspan="2">2022/2023.
2023/2024.
2024/2025.</td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="6">Nema</td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="6">Bosanski</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="5">prof. dr. Namir Karahalilović</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td colspan="2">Kabinet: 111/II
e-mail:namir.karahalilovic@ff.unsa.ba
Telefon: 033/253-148</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">Srijeda: 12-14 h
Četvrtak: 10-12 h</td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="6">predavanja __2____; seminar_____; vježbe_____</td></tr>
<tr><td>Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="6">Sadržaj predmeta:
• Političke i društvene prilike u kojima dolazi do pojave indijskog književnog stila;
• Književne prilike koje su dovele do etabliranja indijskog književnog stila;
• Ključne poetičke odlike indijskog književnog stila;
• Stilske osobenosti Bidelove poezije;
• Divan poezije Saiba Tabrizija;</td></tr>
</table>

	• Emir Husrev Dehlavi i njegova veza sa perzijskim klasicima.
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Osnovni cilj ovog kolegija jeste da se studenti upoznaju sa najznačajnijim poetičkim odlikama indijskog književnog stila, najznačajnijim autorima tog stilskog usmjerenja i njihovim najzačajnijim djelima.
Ishodi učenja	Nakon odslušanog kolegija studenti će biti sposobni da prepoznaju i objasne osnovne karakteristike indijskog stila u perzijskoj književnosti. Studenti će tokom kolegija usvojiti potrebna znanja kako bi mogli da prepoznaju taj stil u okviru cjelokupne perzijske književne tradicije, te uoče sve bitne poetičke odlike koje taj stil čine nesvakidašnjim fenomenom u klasičnom i postklasičnom razdoblju perzijske književnosti.

Sadržina kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Političke i društvene prilike u kojima dolazi do pojave indijskog književnog stila
2.	Književne prilike koje dovode do etabliranja indijskog književnog stila
3.	Ključne stilske odlike indijskog književnog stila
4.	Bidel Dehlavi – najznačajniji predstavnik indijskog književnog stila
5.	Stilske osobenosti Bidelove poezije
6.	Polustih – ključ za upoznavanje s Bidelovom poetikom
7.	Emocionalne slike u Bidelovoj poeziji
8.	**Provjera znanja studenata**
9.	Bidelove sentencije u formi mesnevije i rubaije
10.	Semantička složenost Bidelove poezije
11.	Bidel i njegovi epigoni
12.	Bidel i Hafiz
13.	Emir Husrev Dehlavi i njegova veza sa perzijskim klasicima
14.	Saib Tabrizi i njegov *Divan* poezije

15.	Revidiranje stečenog znanja u toku semestra
16.	**Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu**

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Na predavanjima i vježbama kombinuju se različite metode i oblici podučavanja u zavisnosti od sadržaja, strukture i obima pojedine nastavne jedinice. Sastavni dio predavanja čini frontalni rad uz kreativno korištenje audio-vizeulnih materijala i tehnoloških mogućnosti.
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Provjera znanja uključuje kontinuirano praćenje rada studenata u toku semestra, koje uključuje rad na teoretskom dijelu gradiva, s maksimalno 50 bodova, te završnu provjeru znanja iz čitanja, prijevoda i jezičko-stilske analize teksta, koja također nosi maksimalno 50 bodova. Kontinuirano praćenje rada studenata u toku semestra uključuje: - Polusemestralni i završni pismeni test (2 x 15 bodova) - Seminarski rad (10 bodova) - Prisustvo i učešće u nastavi (10 bodova) Završna provjera znanja uključuje: - Završni usmeni ispit (50 bodova) Student iz svakog od naznačenih elemenata mora ostvariti najmanje 55 % bodova da bi dobio prolaznu ocjenu. Po završetku redovnih zimskih i ljetnih ispitnih rokova, kao i poslije jesenjeg ispitnog roka, rezultati ispita objavljuju se na WEB stranici Faklulteta. Rezultati ispita moraju biti objavljeni po svim segmentima vrednovanja znanja studenata, u skladu sa Zakonom i Odlukom Nastavno-naučnog vijeća Fakulteta. Zbog zaštite privatnosti, rezultati ispita ne smiju se objavljivati po imenima studenata nego pod brojem indeksa.
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom uporedivim sa ECTS skalom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95 do 100 bodova;

	b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna literatura:* 1. Džaka, B. (1997), *Historija perzijske književnosti – od nastanka do 15. vijeka*, Ibn Sina, Sarajevo 2. Hoseinī, Hasan, *Bīdel, Sepehrī wa sabk-e hendī*, Entešārāt-e Sorūš, Tehrān, 1387. (2008) 3. Karahalilović, Namir, "O mogućem utjecaju poetike Urfija Širazija na gazele Ahmeda Rušdija Mostarca na perzijskom jeziku", *Pismo*, XI, Bosansko filološko društvo, Sarajevo, 2013, 119-133. 4. Karahalilović, Namir; Ćatović, Alena, "Indijski književni stil: dominantne odlike u poeziji na perzijskom i osmanskom turskom jeziku", *Prilozi za orijentalnu filologiju*, 61/2011, Orijentalni institut u Sarajevu, Sarajevo, 2012, 255-279. 5. Navaey, Ebtehaj, *Budi biser, biser budi!: antologija perzijskoga pjesništva od 10. Stoljeća do naših dana*, V.B.Z, Zagreb, 2009.
	Dodatna literatura: 1. Pūrnāmdāryān, Taqī, *Xāne'am abrīst*, Entešārāt-e Morwārīd, Tehrān, 1389. (2010). 2. Rīpkā, Yān, *Tārīx-e adabiyyāt-e Īrān*, Bongāh-e tarjome wa našr-e ketāb,Tehrān, 1354. (1975). 3. Šafī'ī Kadkanī, Mohammad Rezā, *Šā'er-e āyenehā*, Mo'assese-ye entešārāt-e Āgah, Tehrān, 1384. (2005).
Napomene	Posljednji put promijenjeno: septembar 2022. godine.

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

SILABUS
SAVREMENA KNJIŽEVNOST IRANA
FILPER 539

Predmetni nastavnik prof. dr. Namir Karahalilović, redovni professor

Saradnik: Merisa Đido MA, viši asistent

Odsjek	za orijentalnu filologiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Savremena književnost Irana				
Šifra/kod	FIL PER 539	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	8
Ciklus studija	II.	Semestar	III.	Ak. godina	2022/2023. 2023/2024. 2024/2025.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	položen ispit iz predmeta Zlatni vijek perzijske književnosti.				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	prof. dr. Namir Karahalilović			
	Kontakt podaci	Kabinet: 111/II e-mail: namir.karahalilovic@ff.unsa.ba Telefon: 033/253-108	Termin konsultacija	Srijeda: 12-14 h Četvrtak: 10-12 h	
Saradnik	Ime i prezime	Merisa Đido MA			
	Kontakt podaci	Kabinet: 111/II E-mail: merisa.djido@ff.unsa.ba Telefon: 033/253-148	Termin konsultacija	Srijeda: 13-16 Četvrtak: 14-16	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja __2____; seminar___1___; vježbe__1_____				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	**Sadržaj predmeta:** • Dekadencija postklasičnog razdoblja;				

	• Doba buđenja; • Nimino doba ili razdoblje pjesničkog inovatorstva: Nima Jušiđ, Ahmad Šamlu, Forug Farrohzad, Parvin E'tesami, Sohrab Sepehri; • Iranski prozaisti: Mohammad Ali Džamalzade, Bozorg Alavi, Sadek Hedajat, Džalal Al-e Ahmad, Simin Danešvar; • Savremena iranska književnost izvan Irana: Soheila Saremi, Sadroddin Ajni, Lahuti, Džalal Ekrami.
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznati studente s glavnim poetičkim tokovima i najistaknutijim autorima savremene književnosti Irana.
Ishodi učenja	Tokom kolegija studenti će ostvariti sažet uvid u književne prilike Irana nakon razdoblja postklasicizma, uočiti razloge za pojavu fenomena *književne obnove* i njegove temeljne poetičke tokove, te razmotriti ključni društveno-politički proces koji će umnogome odrediti dalji tok razvoja savremene književnosti Irana (odnosno dovesti do pojave tzv. *književnosti buđenja*), a to je period Konstitucionalne revolucije. Studenti će ostvariti uvid u ključne formalne, poetičke, tematske i idejne odlike savremene književnosti Irana, njene ključne protagoniste (pjesnike i prozaiste), kao i njihova najznačajnija djela. Pored toga, studenti će se upoznati sa književnim stvaralaštvom najznačajnijih autora koji su se na iranskoj književnoj sceni pojavili nakon Islamske revolucije, kao i stvaralaštom pojedinih autora koji žive i književno djeluju izvan Irana. Tokom kolegija, u okviru praktičnog rada, studenti će pročitati dva savremena iranska romana i jedan izbor iz savremene iranske poezije.

Sadržina kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Perzijska književnost od početka 15. do kraja 19. stoljeća
2.	Koraci u pravcu književne obnove
3.	Književnost Konstitucionalne revolucije – "Razdoblje buđenja"
4.	Džamalzade i Sadek Hedajat
5.	Džalal Al-e Ahmad i Sadek Ćubak
6.	Bahram Sadeki i Mahmud Doulatabadi
7.	Hušang Golširi i Simin Danešvar
8.	**Provjera znanja studenata**
9.	Nima Jušiđ i Ahmad Šamlu
10.	Nader Naderpur i Ferejdun Moširi
11.	Mehdi Ahavan Sales i Sohrab Sepehri
12.	Parvin E'tesami i Forug Farrohzad
13.	Recentne tendencije i tokovi
14.	Autori u egzilu
15.	Revidiranje stečenog znanja u toku semestra
16.	**Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu**

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja se izvode usmeno uz upotrebu multimedijalnih sredstava (PowerPoint prezentacije u zavisnosti od ostvarivanja tehničkih uvjeta), dok se na vježbama obrađuju odgovarajući tekstovi iz raznih izvora.
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Provjera znanja uključuje kontinuirano praćenje rada studenata u toku semestra, koje uključuje pismene provjere znanja i seminarske radove, s maksimalno 50 bodova, te završnu usmenu provjeru znanja, koja također nosi maksimalno 50 bodova. Kontinuirano praćenje rada studenata u toku semestra uključuje: - Polusemestralni i završni pismeni test (2 x 30 bodova) - Seminarski rad (20 bodova) - Prisustvo i učešće u nastavi (20 bodova) Student iz svakog od naznačenih elemenata mora ostvariti najmanje 55 % bodova da bi dobio prolaznu ocjenu. Po završetku redovnih zimskih i ljetnih ispitnih rokova, kao i poslije jesenjeg ispitnog roka, rezultati ispita objavljuju se na WEB stranici Faklulteta. Rezultati ispita moraju biti objavljeni po svim segmentima vrednovanja znanja studenata, u skladu sa Zakonom i Odlukom Nastavno-naučnog vijeća Fakulteta. Zbog zaštite privatnosti, rezultati ispita ne smiju se objavljivati po imenima studenata nego pod brojem indeksa.
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom uporedivim sa ECTS skalom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95 do 100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.

Literatura	*Obavezna literatura:* 1. Kodrić, Muamer, *Bazar kaligrafa: antologija suvremene iranske kratke priče*, VBZ, Zagreb, 2005. 2. Pūrnāmdāriyān, Taqī, *Safar dar meh*, Entešārāt-e Soxan, Tehrān, 1390. (2011). 3. Pūrnāmdāriyān, Taqī, *Xāne'am abrī ast*, Entešārāt-e Morwārīd, Tehrān, 1389. (2010). 4. Zildžić, Ahmed; Kodrić, Muamer, *Savremena iranska književnost (izbor)*, Kulturni centar IR Iran u Sarajevu, Al-Hoda Publishers, Sarajevo, 2006. 5. Yahaqqi, Mohammad Ja'far, Kratak pregled historije perzijske književnosti, Naučnoistraživački institut "Ibn Sina" – Dobra knjiga, Sarajevo, 2018.
	Dodatna literatura 6. Āryānpūr, Yahyā, *Az Nīmā tā rūzegār-e mā*, Entešārāt-e Zawwār, Tehrān, 1376. (1997). 7. Āryānpūr, Yahyā, *Az Sabā tā Nīmā*, Entešārāt-e Zawwār, Tehrān, 1372. (1993) 8. Hoqūqī, Mohammad, *Adabiyyāt-e emrūz-e Īrān (nasr)*, Našr-e qatre, Tehran, 1382. (2003). 9. Hoqūqī, Mohammad, *Adabiyyāt-e emrūz-e Īrān (nazm - še'r)*, Našr-e Qatre, Tehrān, 1380. (2001). 10. Yāhaqqī, Mohammad Ǧa'far, *Ċūn sabū-ye tešne*, Entešārāt-e Ǧāmī, Tehrān, 1374. (1995).
Napomene	Posljednji put promijenjeno: septembar 2022. godine.

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

SILABUS
STARA PERZIJSKA KNJIŽEVNOST
FIL PER 233

Predmetni nastavnik prof. dr. Namir Karahalilović, redovni profesor

Saradnik doc.dr. Velida Mataradžija, docent

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="6">za orijentalnu filologiju</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="6">Stara perzijska književnost</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FIL PER 233</td><td>Status (obavezni ili izborni)</td><td>Obavezni</td><td>ECTS</td><td colspan="2">8</td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>I.</td><td>Semestar</td><td>III.</td><td>Ak. godina</td><td colspan="2">2022/2023.
2023/2024.
2024/2025.</td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="6">Nema</td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="6">Bosanski</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="5">prof. dr. Namir Karahalilović</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td colspan="2">Kabinet: 111/II
e-mail:namir.karahalilovic@ff.unsa.ba
Telefon: 033/253-148</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">Srijeda: 12-14 h
Četvrtak:10-12 h</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Saradnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="5">doc.dr. Velida Mataradžija</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td colspan="2">Kabinet: 115/II
E-mail:
velida.mataradzija@ff.unsa.ba
Telefon: 033/253-107</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">Utorak: 08-10 h
Četvrtak: 18-19 h
Petak: 12-14 h</td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="6">predavanja __2____; seminar___1____; vježbe__2_____</td></tr>
<tr><td>Kratak opis kolegija/ nastavnog</td><td colspan="6">Sadržaj predmeta:
• Značaj izučavanja perzijske književnosti;</td></tr>
</table>

predmeta	• Pitanje periodizacije perzijske književnosti; • Književnost drevnog Irana: prvi spomenici na staroperzijskom jeziku, Avesta – sveta knjiga zoroastrovaca, glavna vjerska učenja prijeislamskog Irana; • Književnost na srednjoperzijskom *pahlavi* jeziku.
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznati studente s početkom pismenosti na perzijskom jeziku, sa starim vjerovanjima Iranaca i najvažnijim književnim ostvarenjima prijeislamske književne tradicije.
Ishodi učenja	Tokom kolegija studenti će ostvariti uvid u osnovne karakteristike književnosti drevnog Irana. U tom smislu, naučit će prepoznati primjere prvih spomenika na staroperzijskom jeziku i njihove osobenosti. Također će steći znanje o perzijskoj književnoj tradiciji nastaloj na srednjoperzijskom *pahlavi* jeziku, odnosno tradiciji pismenosti vezanoj za različite religijske tradicije u drevnom Iranu.

Sadržina kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Pojam i značaj izučavanja perzijske književnosti
2.	Različite periodizacije perzijske književnosti
3.	Razvoj pismenosti i najznačajnija pisma u historiji Irana
4.	Najznačajniji pisani spomenici na staroperzijskom jeziku
5.	Književnost drevnog Irana: epska tradicija
6.	Zaratustra i zoroastrizam
7.	Koncept zoroastrovske kozmologije
8.	**Provjera znanja studenata**
9.	Avesta – sveta knjiga zoroastrovske religije. Dijelovi Aveste: Jasne, Gate, Vendidat, Vispered, Xorde Avesta
10.	Najznačajnija djela na jeziku *pahlavi*
11.	Druga religijska učenja u Iranu: zorvanizam i mitraizam
12.	Maniheizam i manihejska književnost: vjerski sinkretizam i prozelitizam
13.	Mazdakizam: začetak ideje socijalizma u društvenoj teoriji i praksi
14.	Andarzname
15.	Revidiranje stečenog znanja u toku semestra
16.	**Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu**

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja se izvode usmeno uz upotrebu multimedijalnih sredstava (PowerPoint prezentacije u zavisnosti od ostvarivanja tehničkih uvjeta), dok se na vježbama obrađuju odgovarajući tekstovi iz različitih izvora.
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Provjera znanja uključuje kontinuirano praćenje rada studenata u toku semestra, koje uključuje rad na teoretskom dijelu gradiva, s maksimalno 50 bodova, te završnu provjeru znanja iz čitanja, prijevoda i jezičko-stilske analize teksta, koja također nosi maksimalno 50 bodova. Kontinuirano praćenje rada studenata u toku semestra uključuje: - Polusemestralni i završni pismeni test (2 x 15bodova) - Seminarski rad (10 bodova) - Prisustvo i učešće u nastavi (10 bodova) Završna provjera znanja uključuje: - Završni usmeni ispit (50 bodova) Student iz svakog od naznačenih elemenata mora ostvariti najmanje 55 % bodova da bi dobio prolaznu ocjenu. Po završetku redovnih zimskih i ljetnih ispitnih rokova, kao i poslije jesenjeg ispitnog roka, rezultati ispita objavljuju se na WEB stranici Faklulteta. Rezultati ispita moraju biti objavljeni po svim segmentima vrednovanja znanja studenata, u skladu sa Zakonom i Odlukom Nastavno-naučnog vijeća Fakulteta. Zbog zaštite privatnosti, rezultati ispita ne smiju se objavljivati po imenima studenata nego pod brojem indeksa.
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom uporedivim sa ECTS skalom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95 do 100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 boda;

	f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.

Literatura	*Obavezna literatura:* 1. Džaka, Bećir, *Historija perzijske književnosti – od nastanka do 15. vijeka*, Naučnoistraživački institut „Ibn Sina“, Sarajevo, 1997. 2. Motahhari, Morteza, *Islam i Iran – uzajamni doprinosi*, Naučnoistraživački institut „Ibn Sina“, Sarajevo, 2008. 3. Yahaqi, Mohammad Ja'far, *Kratak pregled historije perzijske književnosti*, Naučnoistraživački institut „Ibn Sina“ – Dobra knjiga, Sarajevo, 2018.
	Dodatna literatura: 1. Abolqāsemī, Mohsen, *Rāhnemā-ye zabānhā-ye bāstānī-ye Īrān*, Samt, Tehrān, 1376. (1997) 2. Āmūzgār, Žāle, *Tārīx-e asātīrī-ye Īrān*, Entešārāt.e SAMT, Tehrān, 1387 (2009). 3. Godar, Andre, *Umjetnost Irana*, I: Z: „Jugoslavija“, Beograd, 1965. 4. Rīpkā, Yān, *Tārīx-e adabiyyāt-e Īrān*, Bongāh-e tarjome wa našr-e ketāb,Tehrān, 1354. (1975). 5. Tafazzolī, Ahmad, *Tārīx-e adabiyyāt-e Īrān-e pīš az eslām*, Entešārāt-e Soxan, Tehrān, 1376. (1997). 6. Žīnyo, Fīlīp, *Ardāwīrāfnāme*, Entešārāt-e Mo‘īn, Tehrān, 1382 (2003).
Napomene	Posljednji put promijenjeno: septembar 2022. godine.

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

SILABUS
SINTAKSA PERZIJSKOG JEZIKA
FIL PER 316

Predmetni nastavnik: prof. dr. Đenita Haverić, redovni profesor

Saradnik: prof. dr. Munir Drkić, vanredni profesor
Merisa Đido MA, viši asistent
Strani lektor za perzijski jezik

Odsjek	za orijentalnu filologiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	**Sintaksa perzijskog jezika**				
Šifra/kod	FIL PER 316	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	14
Ciklus studija	I.	Semestar	VI	Ak. godina	2022/2023. 2023/2024. 2024/2025.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	prof. dr. Đenita Haverić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 108/II e-mail:djenita.haveric@ff.unsa.ba Telefon: 033-253-146	Termin konsultacija	Srijeda: 10-12 Četvrtak: 10-11,16-17 Petak: 15-16	
Saradnik	Ime i prezime	prof.dr. Munir Drkić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 108/II e-mail:munir.drkic@ff.unsa.ba Telefon: 033-253-146	Termini konsultacija	četvrtak: 10-12 petak: 10-13	

Saradnik	Ime i prezime	Merisa Đido MA, viši asistent		
	Kontakt podaci	Kabinet: 111/II E-mail: merisa.djido@ff.unsa.ba Telefon: 033-253-148	Termin konsultacija	Srijeda 13-14, Četvrtak 10 – 13 Petak 11-12
Sedmični broj kontakt sati	predavanja __2____; seminar___1____; vježbe__6____			
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	U ovom dijelu kolegija studenti će se upoznati sa gramatičkim ustrojstvom rečenice i to sa njenim članovima subjektom, predikatom, direktnim i indirektnim objektom i ostalim članovima rečenice. Nakon toga prelazi se na sintaksičko-semantičku analizu složenih rečenica, i to analizu nezavisnosloženih i zavisnosloženih rečenica. Od nezavisnosloženih posebno će biti obrađene: sastavne (kopulativne), rastavne (disjunktivne) i suprotne (adverzativne) rečenice. Potom će se preći na obradu zavisnosloženih rečenica, i to: zavisnosložena rečenica s objekatskom klauzom: izrične i zavisno-upitne objekatske klauze; zavisnosložene rečenice s adverbijalnim klauzama: mjesne, vremenske, načinske, namjerne, posljedične, dopusne, uzročne, poredbene, pogodbene; te zavisnosložena rečenica s atributskom klauzom: odnosne (relativne) i objekatske atributske klauze. Predavanja se izvode usmeno uz upotrebu multimedijalnih sredstava (PowerPoint prezentacije u zavisnosti od ostvarivanja tehničkih uvjeta), dok se na vježbama obrađuju odgovarajući tekstovi iz raznih publikacija, književnih djela, časopisa i dnevnih listova. Vježbe sadržajem prate predavanja, a od studenata se traži da vrše sintaksičku analizu rečenica, kao i da odrede vrste nezavisnih i zavisnosloženih rečenica. Na vježbama se od studenata traži da prevode tekstove sa perzijskog na bosanski jezik i obratno. Vremenom studenti razvijaju sposobnost prevođenja i pismenog izražavanja na perzijskom jeziku i bogate fond riječi. Naglasak je također na obradi kolokvijalnog jezika, primijenjenih u tekstovima različite tematike, kao i još nekih pravila vezanih za učtivu upotrebu jezika (frazemi i kratke rečenice). Lektorske vježbe za cilj imaju podizanje konverzacijske kompetencije studenata na viši nivo i smjelije širenje vokabulara kroz obradu šire postavljenih tematski orijentiranih jedinica, te upoznavanje sa kolokvijalnim jezikom.			
Cilj kolegija/	Cilj ovog kolegija jeste upoznavanje studenta sa osnovama sintakse perzijskog jezika.			

nastavnog predmeta	Važno je osposobiti studente za semantičko-sintaksičku analizu rečenica, te poboljšati vještine prevođenja s perzijskog na bosanski i obratno kako bi studenti nakon završenog I ciklusa studija bili kompetentni za usmeno i pismeno prevođenje.
Ishodi učenja	Nakon usvajanja znanja o osnovnih pojmovima gramatičkog ustrojstva rečenice, te najznačajnijih pojmova, studenti imaju priliku uspješno ovladati semantičkom analizom složenih rečenica, i to analizom nezavisnosloženih i zavisnosloženih rečenica. Studenti razvijaju sposobnost prevođenja i pismenog izražavanja na perzijskom jeziku i bogate fond riječi. Obrađuju se tekstovi iz kolokvijalnog jezika, i to oni različite tematike u svrhu bogaćenja fonda riječi studenata, te unapređivanja njihovih prevodilačkih kompetencija.

Sadržina kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Sintaksa. Pojam i predmet sintakse. Sintaksičke jedinice. Gramatičko ustrojstvo rečenice.
2.	Funkcija subjekta u rečenici.
3.	Funkcija predikata u rečenici: Glagolski predikat: prosti i složeni. Imenski predikat. Ispuštanje predikata.
4.	Funkcija objekta u rečenici: bliži (direktni) objekat i dalji (indirektni) objekat.
5.	Adverbijalne odredbe: mjesta, vremena, načina, uzroka, namjene.
6.	Sintaksa rečenice. Proste i složene rečenice. Proste rečenice: obavještajne, upitne, zapovjedne i usklične.
7.	Nezavisnosložene rečenice: sastavne (kopulativne), rastavne (disjunktivne) i suprotne (adverzativne) rečenice.
8.	**Provjera znanja studenata**
9.	Zavisnosložena rečenica s subjekatskom klauzom. Zavisnosložena rečenica s predikatskom klauzom. Zavisnosložena rečenica s objekatskom klauzom: izrične i zavisno-upitne objekatske klauze.
10.	Zavisnosložene rečenice s adverbijalnim klauzama: mjesne i vremenske.
11.	Zavisnosložene rečenice s adverbijalnim klauzama: načinske i namjerne.
12.	Zavisnosložene rečenice s adverbijalnim klauzama: posljedične i dopusne.
13.	Zavisnosložene rečenice s adverbijalnim klauzama: uzročne, poredbene i pogodbene.
14.	Zavisnosložena rečenica s atributskom klauzom: odnosne (relativne) i objekatske atributske klauze.
15.	Revidiranje stečenog znanja u toku semestra.
16.	Priprema za završni ispit
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu

18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja se izvode usmeno uz upotrebu multimedijalnih sredstava (Power Point prezentacije u zavisnosti od ostvarivanja tehničkih uvjeta), dok se na vježbama obrađuju odgovarajući tekstovi iz raznih publikacija, književnih djela, časopisa i dnevnih listova.
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Provjera znanja uključuje kontinuirano praćenje rada studenata u toku semestra, a ono uključuje rad na teoretskom dijelu gradiva s maksimalno 50 bodova, te završnu provjeru znanja iz prijevoda tekstova s bosanskog na perzijski jezik i obratno, koja također nosi maksimalno 50 bodova. Kontinuirano praćenje rada studenata u toku semestra uključuje: - Polusemestralni i završni semestralni pismeni ispit (2 x 20 bodova) - Seminarski rad i aktivnost na nastavi (10 bodova) Završna provjera znanja uključuje: - Završni pismeni ispit (30 bodova) - Završni usmeni ispit (20 bodova)
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom uporedivim sa ECTS skalom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95 do 100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.
Literatura	1. Anwari, Hasan; Givi, Ahmad, *Dastūr-e zabān-e fārsī 1*, Fatemi, Tehran, 1996. 2. Hoseini, Sayyed Mohammad Ziya, *Raweš-e tadrīs-e zabān-e fārsī be fārsīāmūzān-e xāreğī*, Entešārāt-e soxan, Tehran, 2006.

	3. Lambton, Ann, *Persian Grammar*, Cambridge, 1996. 4. Lazard, Gilbert, *A Grammar of Contemporary Persian*, Costa Mesa, California and New York, Mazda Publishers, 1992. 5. Vahidian Kamyar, Taghi, *Dastūr-e zabān-e fārsī-ye goftārī*, Al-Hoda Publishers, Tehran, 2005. 6. Zol'feqari, Hasan, *Fārsī biyāmūzīm: doure-ye motawasset*, Tehran, 2002. 7. Faršīdward, Xosrou, *Ǧomle wa tahawwol -e ān dar zabān-e fārsī*, Tehran, Mo'assese-ye entešārāt-e Amīr Kabīr, 1378. 8. Asgari, Mahnaz, *Wāžeāmūzī-ye zabān-e fārsī* (Sath-e pīšrafte), Iran Language Istitute, Tehran, 2005. 9. Pur Rahnama, Kave, *Jezik perski*, Varšava, 1986. 10. Zarghamian, Mehdi, *Persian language training course*, Vol. 3, Tehran, 1999.
Napomene	Posljednji put promijenjeno: septembar/rujan 2022. godine.

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

SILABUS
STILISTIKA PERZIJSKOG JEZIKA
FIL PER 428

Predmetni nastavnik prof. dr. Đenita Haverić, redovni profesor

Saradnik: Merisa Đido MA, viši asistent

Strani lektor za perzijski jezik

Odsjek	za orijentalnu filologiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Stilistika perzijskog jezika				
Šifra/kod	FIL PER 428	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	12
Ciklus studija	II.	Semestar	II	Ak. godina	2022/2023. 2023/2024. 2024/2025.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. dr. Đenita Haverić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 108/II e-mail:djenita.haveric@ff.unsa.ba Telefon: 033-253-146	Termin konsultacija	Srijeda: 10-12 Četvrtak: 10-11,16-17 Petak: 15-16	
Saradnik	Ime i prezime	Merisa Đido MA, viši asistent			
	Kontakt podaci	Kabinet: 111/II E-mail: merisa.djido@ff.unsa.ba Telefon: 033-253-148	Termin konsultacija	Srijeda 13-14 Četvrtak 10-13 Petak 11-12	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja __1___; seminar___1____; vježbe__4_____				
Kratak opis					

kolegija/ nastavnog predmeta	Na predavanjima se prvenstveno nastoji skrenuti pažnja na osnovne pojmove stilistike kao naučne discipline. Cilj predavanja je da se studenti upoznaju sa osnovnim poddisciplinama lingvističke stilistike, a to su: fonostilistika, leksikostilistika, morfostilistika, sintaksostilistika, semantostilistika i tekstualna stilistika. Posebna pažnja će se posvetiti obradi figura i tropa koje su zastupljene u perzijskom jeziku. Vježbe sadržajem prate nastavne jedinice iz predavanja i služe da se na njima utvrdi materija koju su studenti čuli na predavanjima i to stalnim provjerama u vidu testova. U toku kolegija studenti će na bosanski jezik prevoditi različite tekstove iz dnevnih listova i popularnih časopisa koji izlaze na perzijskom jeziku, kao i tekstove postavljene na različitim web-stranicama na perzijskom jeziku. Na taj način upoznat će se sa uobičajenom strukturom tih tekstova, a i obogatiti svoj leksički fond na perzijskom jeziku u različitim oblastima. Pored toga, prevodit će se prozni tekstovi savremenih perzijskih pisaca, a tokom prevođenja studenti će se upoznati s osnovnim karakteristikama njihovog stila pisanja. Tokom kolegija vršit će se i prevođenje istorodnih tekstova iz već spomenutih izvora (novine, popularni časopisi, web-stranice, savremena prozna djela naših pisaca), ali sada s bosanskog na perzijski jezik, uz primjenu svih prethodno stečenih saznanja, te korištenjem usvojenog leksičkog fonda. Na lektorskim vježbama studenti obavljaju konverzaciju sa lektorom na perzijskom jeziku, pri čemu produbljuju znanje iz leksike perzijskog jezika.
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Osnovni cilj ovog kolegija jeste da se studenti perzijskog jezika upoznaju sa osnovnim pojmovima stilistike kao naučne discipline, te njenom primjenom na perzijski jezik. Cilj je također bolje upoznati studente sa savremenim perzijskim jezikom zastupljenim u printanim i elektronskim medijima.
Ishodi učenja	Zahvaljujući ovom kolegiju studenti ovladavaju osnovnim pojmovima stilistike kao naučne discipline. Tokom kolegija studenti imaju priliku detaljnije izučavati poddiscipline lingvističke stilistike, a to su: fonostilistika, leksikostilistika, morfostilistika, sintaksostilistika, semantostilistika i tekstualna stilistika. Uz sve to, studenti će se i u teorijskom smislu upoznati za pojmovima – značenjima i upotrebi figura i tropa zastupljenih u perzijskom jeziku. A u praktičnom smislu studenti će kroz

	različite tekstove o aktuelnim temama preuzetih iz iranskih dnevnih listova i web stranica, kao i čitanju i prevođenju poznatih iranskih prozaista imati priliku prepoznati i praktično primijeniti stečena teorijska znanja.

Sadržina kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	**Predmet stilistike** Stil i stilistika. Razvoj lingvostilistike ili lingvističke stilistike. Osnovna jedinica lingvostilistike – stilem. Podjela lingvističke stilistike na: fonostilistiku, leksikostilistiku, morfostilistiku, semantostilistiku, sintaksostilistiku i tekstualnu stilistiku.
2.	**Razvoj stilistike u perzijskom jeziku**. Tradicionalni pristup. Stilistika Bahara, stilistika Sirusa Šemise i druge stilistike.
3.	**Fonostilistika** Analiza svih glasovnih pojava: vokalni i konsonantski sistem,zamjena glasova, onomatopejska vrijednost riječi, glasovni simbolizam. Fonetsko-fonološke stilske figure: asonanca, aliteracija, proteza, epenteza, afereza, sinkopa, apokopa, metateza, paronomazija.
4.	**Fonološke karakteristike klasičnog perzijskog jezika** Pomoćni elif, izostavljanje izafetske kesre, promjena vokala, stari izgovori glasova, upotreba starih oblika riječi, dodavanje glasova na riječ i drugo.
5.	**Leksikostilistika** (leksička stilistika) Denotativno i konotativno značenje riječi. Emocionalno-ekspresivna leksika, regionalizmi, dijalektizmi, žargonizmi, vulgarizmi, arhaizmi, neologizmi; zatim odnosi antonimije, sinonimije, polisemije, homonimije. Eufemizmi.
6.	**Leksičke karakteristike klasičnog perzijskog jezika** Upotreba riječi iz pahlevi jezika, upotreba nekih arapskih riječi umjesto perzijskih, upotreba riječi iz staroperzijskog jezika, upotreba riječi u drugom značenju i drugo.
7.	**Morfostilistika** Morfologija, morfem, morfostilistika, morfostilem, morfonostilem. Upotreba gramatičkih kategorija roda, broja, lica, glagolskog roda i njihove ekspresivne vrijednosti, gramatička sinonimija, sufiksalna i prefiksalna tvorba riječi.
8.	Provjera znanja studenata
9.	**Morfološke karakteristike klasičnog perzijskog jezika** Množina od plurala arapskih riječi sa perzijskim nastavkom za množinu, vrste dugog *i*, stavljanje pomoćnog prijedloga, karakteristične upotrebe zamjenica, priloga, prijedloga, vrste „ra“, komparativ.
10.	**Sintaksostilistika**

	Poetska funkcija reda riječi u rečenici, odnos pridjeva i imenice, genitivna veza, slaganje subjekta i predikata u rečenici. Sintaksičko stilske figure: kumulacija, gradacija, epitet, anafora, epifora, anadiploza, reduplikacija, polisindet, asindet, retoričko pitanje, inverzija, paralelizam i druge.
11.	**Sintaksičke karakteristike klasičnog perzijskog jezika** Kongruencija pridjeva i imenice, inverzija pridjeva i imenice, iskazivanje objekta, glagoli u posebnom značenju, upotreba glagola prije glagolske dopune i objekta i prije priloga, ponavljanje dijelova rečenice.
12.	**Semantostilistika** Tropi: metafora, personifikacija, alegorija, metonimija, sinegdoha, perifraza, antonomazija, hiperbola, litota, ironija.
13.	**Semantostilistika** Sematičke figure u užem smislu: antiteza, oksimoron, antimetabola, paradoks; i semantičke figure poređenja: simile i comparatio.
14.	**Četiri etape perzijske proze sa stanovišta njenih jezičko-stilskih karakteristika:** 1. Jednostavna (nasr-esāde) ili neukrašena proza (nasr-emorsal); 2. Jednostavna (nasr-esāde) i rimovana i dotjerana proza (nasr-emosağğa‘ wa fannī); 3. Izvještačena i kitnjasta proza (nasr-emasnū‘ wa motakallef); 4. Književna obnova (bāzgašt-eadabī)
15.	Revidiranje stečenog znanja u toku semestra.
16.	Priprema za završni semestralni ispit
17. **18.**	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja se izvode usmeno uz upotrebu multimedijalnih sredstava (PowerPoint

	prezentacije u zavisnosti od ostvarivanja tehničkih uvjeta), dok se na vježbama obrađuju odgovarajući tekstovi iz raznih udžbenika i publikacija.
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Provjera znanja uključuje kontinuirano praćenje rada studenata u toku semestra, a ono uključuje rad na teoretskom dijelu gradiva s maksimalno 50 bodova, te završnu provjeru znanja iz prijevoda tekstova s bosanskog na perzijski jezik i obratno, koja također nosi maksimalno 50 bodova. Kontinuirano praćenje rada studenata u toku semestra uključuje: - Polusemestralni i završni semestralni pismeni ispit (2 x 20 bodova) - Seminarski rad i aktivnost na nastavi (10 bodova) Završna provjera znanja uključuje: - Završni pismeni ispit (30 bodova) - Završni usmeni ispit (20 bodova)
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom uporedivim sa ECTS skalom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95 do 100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.
Literatura	**Literatura:** 1. Katnić-Bakaršić, Marina, *Stilistika,* Sarajevo, Naučna i univerzitetska knjiga, 2001. 2. Antoš, Antica, *Osnove lingvističke stilistike*, Školska knjiga, Zagreb, 1974.

	3. Bahār, Mohammadtaqī, *Sabkšenāsī, svezak I, II, III,* Mo'assese-ye entešārāt-e Amīr Kabīr, Tehran, 1995. 4. Šamīsā, Sīrūs, *Sabkšenāsī-ye nasr*, Našr-e mītrā, Tehran, 2000. 5. Šamīsā, Sīrūs, *Koliyyāt-e sabkšenāsī*, Entešārāt-e ferdous, Tehran, 1995. 6. Šamīsā, Sīrūs, *Negāhī tāze be badī'*,Našr-e mītrā, Tehran, 2004. 7. Zol'feqari, Hasan, *Fārsī biyāmūzīm: doure-ye pīšrafte 4*, Tehran, 2002. 8. Savremeni prozni tekstovi. 9. Članci iz novina i s interneta. 10. Multimedijalni izvori.
Napomene	Posljednji put promijenjeno: septembar 2022. godine.

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

SILABUS
UVOD U PERZIJSKI JEZIK
FIL PER 111/213

Predmetni nastavnik prof. dr. Munir Drkić, vanredni profesor

Saradnik Merisa Đido MA, viši asistent

Odsjek	za orijentalnu filologiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	**Uvod u perzijski jezik**				
Šifra/kod	FIL PER 111/213	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	20
Ciklus studija	I.	Semestar	I./III.	Ak. godina	2022/2023. 2023/2024. 2024/2025.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	prof. dr. Munir Drkić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 108/II e-mail: munir.drkic@ff.unsa.ba Telefon: 033/253-146	Termin konsultacija	Četvrtak: 09-12 Petak: 10-12	
Saradnik	Ime i prezime	Merisa Đido MA			
	Kontakt podaci	Kabinet: 111/II E-mail: merisa.djido@ff.unsa.ba Telefon: 033/253-148	Termin konsultacija	srijeda: 13-16 četvrtak: 14-16	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja **2**; seminar **1**; vježbe **9**				
Kratak opis	Na početku semestra studenti se upoznaju sa značajem i rasprostranjenošću izučavanja				

kolegija/ nastavnog predmeta	perzijskog jezika općenito u svijetu, a posebno na prostoru Balkana te Bosne i Hercegovine. Slijedi upoznavanje s glasovnim sistemom (vokalima, diftonzima i konsonantima) i pismom savremenog perzijskog jezika. Posebna pažnja poklanja se fonetskim varijantama nekolicine fonema koji ne postoje u bosanskom jeziku. Uporedo se savladava i arapsko-perzijski alfabet. U narednim satima postepeno se prelazi na osnovne gramatičke kategorije (morfološke osobine imenica, pridjeva, zamjenica, potom konstrukcija *ezāfe*, elementarna imenska rečenica...). U drugom dijelu semestra obrađuju se glagoli, prezentska i preteritska osnova, a od glagolskih vremena obrađuje se pravi prezent. Osim glagola, u ovom dijelu kolegija obrađuju se i glavni brojevi te pravi i nepravi prijedlozi. Zasebnu cjelinu čine padeži i red riječi u savremenom perzijskom jeziku. Vježbe sadržajem prate nastavne jedinice iz predavanja, ali se na njima više insistira na praktičnim vještinama pisanja, dok su predavanja rezervirana za obradu gramatičkih kategorija. U prvim sedmicama studenti trebaju ovladati perzijskim pismom, dok se u daljem toku kolegija od studenta traži savladavanje osnovnih konverzacijskih vještina te prevođenje jednostavnih rečenica i kraćih tekstualnih cjelina. Na vježbama se vodi računa o stepenu znanja perzijskog jezika i njihovoj pripremljenosti za studij, te se s tim u vezi obrađuju tekstovi jednostavne tematike i strukture. Na lektorskim vježbama studenti obavljaju konverzaciju s lektorom na perzijskom jeziku, pri čemu ovladavaju osnovnim fondom perzijskih riječi i konverzacijskih vještina. Osim toga, pažnja je usmjerena na pravilan izgovor glasova savremenog perzijskog jezika, pa će lektor posebnu pažnju posvetiti i tom aspektu usvajanja perzijskog jezika.
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Osnovni cilj ovog kolegija jeste upoznati studente s osnovnim karakteristikama perzijskog jezika, osposobiti ih za pravilno pisanje i čitanje perzijskog alfabeta, vladanje osnovnim gramatičkim pravilima, te prevođenje jednostavnih tekstova s perzijskog na bosanski jezik i obratno.
Ishodi učenja	Tokom kolegija studenti će usvojiti znanja pisanja na perzijskom jeziku, znanja o glasovnom sistemu perzijskog jezika te osnovnima gramatičkim kategorijama. Studenti će također ovladati osnovnim konverzacijskim vještinama i bit će u stanju prevoditi jednostavne rečenice i kraće tekstove.

Sadržina kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Zašto je važno učiti i istraživati perzijski jezik
2.	Glasovni sistem perzijskog jezika: vokali i diftonzi
3.	Konsonantski sistem savremenog perzijskog jezika; posebni znaci arapske grafije; akcenat
4.	Zamjenice u perzijskom jeziku: lične, pokazne i upitne; konjugacija pomoćnog glagola *būdan* (biti): kraći i duži oblici
5.	Imenice i pridjevi; grupiranje riječi u veće cjeline: konstrukcija *ezāfe* u perzijskom jeziku i njene vrste
6.	Glavne osobenosti i podvrste genitivnog *ezāfe*; slaganje imenica i pridjeva u perzijskom jeziku; elementarna imenska rečenica
7.	Različiti načini izražavanja odnosa prisvojnosti u perzijskom jeziku; prisvojne zamjenice
8.	**Polusemestralna provjera znanja studenata**
9.	Gramatički broj imenica u perzijskom jeziku; arapski nastavci za dvojinu i množinu u perzijskom jeziku
10.	Određenost i neodređenost imenice; derivativni i flektivni sufiks *ī*
11.	Glagoli u perzijskom jeziku: infinitiv, prezentska i preteritska osnova; Pravi prezent: način tvorbe i osnovna značenja;
12.	Prijedlozi: pravi, nepravi i složeni; glavni brojevi od 1 do 10
13.	Padeži: nominativ, genitiv, vokativ; riječca *rā* kao oznaka direktnog i određenog objekta; red riječi
14.	Pridjevi u perzijskom jeziku; komparacija pridjeva
15.	Revidiranje stečenog znanja u toku semestra

16.	Priprema za završni semestralni ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	**Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu**
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja se izvode usmeno uz upotrebu multimedijalnih sredstava (Power Point prezentacije u zavisnosti od ostvarivanja tehničkih uvjeta), dok se na vježbama obrađuju odgovarajući tekstovi iz raznih udžbenika. Vježbe sadržajem prate nastavne jedinice iz predavanja, ali se na njima više insistira na praktičnim vještinama prevođenja. Na vježbama se vodi računa o stepenu znanja perzijskog jezika i njihovoj pripremljenosti za studij, te se s tim u vezi obrađuju tekstovi jednostavne tematike i strukture. Na lektorskim vježbama studenti obavljaju konverzaciju s lektorom na perzijskom jeziku, pri čemu ovladavaju osnovnim fondom perzijskih riječi i konverzacijskih vještina. Osim toga, pažnja je usmjerena na pravilan izgovor glasova savremenog perzijskog jezika, pa će lektor posebnu pažnju posvetiti i tom aspektu usvajanja perzijskog jezika.
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Budući da nastava sadrži dvije komponente – teoretsku (gramatika) i praktičnu (prijevod) – i provjera znanja podijeljena je na osnovu tih komponenti. Provjera znanja uključuje kontinuirano praćenje rada studenata u toku semestra, to jest vrednovanje rada na teoretskom dijelu gradiva s maksimalno 50 bodova, te završnu provjeru iz prijevoda tekstova s bosanskog na perzijski jezik i obratno, koja također nosi maksimalno 50 bodova. Kontinuirano praćenje rada studenata u toku semestra uključuje: - Polusemestralni i završni pismeni test (2 x 20 bodova) - Seminarski rad i aktivnost na nastavi (10 bodova) Završna provjera znanja uključuje: - Završni pismeni ispit (30 bodova) - Završni usmeni ispit (20 bodova)
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom uporedivim sa ECTS skalom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova. f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.

Literatura	**Osnovna literatura:** 1. Drkić, Munir, *Osnove perzijskog jezika – gramatika sa vježbama,* UNSA – Filozofski fakultet, Sarajevo, 2021. 2. Hajari, Hossein, Drkić, Munir, *Perzijski jezik: početni nivo studija*, UNSA – Filozofski fakultet, SAMT, Sarajevo / Teheran 2022. 3. Yousef, Saeed, Torabi, Hayedeh, *Basic Persian: A Grammar and Workbook*, Routledge, London and New York, 2013; 4. Karahalilović, Namir, „Prilog rješenju problema transkripcije za perzijski jezik“, *POF*, Sarajevo, 2005. 5. Saffar Moghaddam, A., *Zabān-e fārsī. Ǧeld-e awwal: darshā-ye pāye*, Tehran, 2007. 6. Purnamdarijan, Taqi, *Udžbenik perzijskog jezika*, prijevod USPJ, Sarajevo, 2001.
	Dodatna literatura: 1. Zarghamian, Mehdi, *Persian language training course*, Vol. 1, Tehran, 1999. 2. Samareh, Jadollah *Azfa*, Knjiga 1, Tehran, 1998. 3. Khorasani, A. Amiri; Alinezhad Mehrangiz, *Āmūzeš-e zabān-e fārsī. Ǧeld-e awwal*, Tehran 2003. 4. Shabani Jadidi, Pouneh, Brookshaw, Dominic Parwiz, *Fārsī šīrīn ast*, Routledge, New York, 2010. 5. Farokhfal, Reza, *Fārsī ’īnǧā wa aknūn: āšnāyī bā zabān-e fārsī*, Mage Publishers, Washington, 2013.
Napomene	Posljednji put promijenjeno: septembar 2022. godine.

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET
ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU

SILABUS
ZLATNI VIJEK PERZIJSKE KNJIŽEVNOSTI
FIL PER 438

Predmetni nastavnik prof. dr. Namir Karahalilović

Saradnik doc. dr. Velida Mataradžija, docent

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="6">za orijentalnu filologiju</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="6">Zlatni vijek perzijske književnosti</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FIL PER 438</td><td>Status (obavezni ili izborni)</td><td>Obavezni</td><td>ECTS</td><td colspan="2">10</td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>II.</td><td>Semestar</td><td>II</td><td>Ak. godina</td><td colspan="2">2022/2023.
2023/2024.
2024/2025.</td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="6">Nema</td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="6">Bosanski</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="5">Prof. dr. Namir Karahalilović</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td colspan="2">Kabinet: 111/II
e-mail:namir.karahalilovic@ff.unsa.ba
Telefon: 033-253-189</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">Srijeda: 12-14
Četvrtak: 10-13</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Saradnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="5">doc.dr. Velida Mataradžija, docent</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td colspan="2">Kabinet: 115/II
E-mail:
velida.mataradzija@ff.unsa.ba
Telefon: 033-253-107</td><td>Termin konsultacija</td><td colspan="2">Utorak: 08-10
Četvrtak: 18-19
Petak: 12-14</td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="6">predavanja __2____; seminar__2___; vježbe__2_____</td></tr>
<tr><td>Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="6">Sadržaj predmeta:
• Sa'di Širazi: lahkoća izraza; podjednako vrhunsko majstorstvo i u poetskom i u</td></tr>
</table>

	proznom stvaralaštvu; ljubavna lirika; utjecaj na kasnije autore. • Dželaludin Rumi: utemeljivač pripovijedanja u perzijskoj književnosti; Rumi i ljubavni sufizam; nesvakidašnji pjesnički izraz; *Mesnevija* i *Divan gazela*. • Hafiz Širazi i njegov *Divan*: žanrovska polivalentnost Hafizove poezije; slika čovjeka, društva i svijeta u Hafizovom *Divanu*; ljubav i vino u Hafizovom *Divanu*. • Utjecaj Sa'dija, Rumija i Hafiza na bošnjačke književnike koji su pisali na perzijskom jeziku. • Tradicija čitanja *Mesnevije* u Bosni i Hercegovini.
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznati studente s najbitnijim karakteristikama i poetičkim odlikama stvaralaštva trojice najvećih autora iz klasičnog razdoblja perzijske književnosti: Sa'dija, Rumija i Hafiza; naglasiti značaj koji ta trojica autora i njihova neprevaziđena remek-djela imaju u perzijskoj i cjelokupnoj svjetskoj književnoj tradiciji; ukazati na njihov utjecaj na kasnije autore, kako u orijentalno-islamskom tako i zapadnom kulturnom krugu.
Ishodi učenja	Nakon odslušanog kolegija, studenti će biti u stanju prepoznati najbitnije poetičke odlike stvaralaštva Sa'dija Širazija, Dželaluddina Rumija i Hafiza Širazija, ali i uočiti i kritički vrednovati različite stereotipe koji se o navedenim autorima i njihovim djelima nameću u pojedinim intelektualnim, akademskim, književnim i tarikatskim krugovima.

Sadržina kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Osnovne karakteristike Sa'dijevog jezičkog izraza
2.	Sa'di– majstor poezije i proze; Najznačajnija Sa'dījeva djela
3.	Sa'dijeva ljubavna lirika
4.	Utjecaj Sa'dija na kasnije autore
5.	Stereotipi o Rūmījevoj biografiji
6.	*Mesnevija* i *Veliki divan* – nesvakidašnji pjesnički izraz
7.	Rumi – utemeljivač pripovijedanja
8.	**Provjera znanja studenata**
9.	Rumi i ljubavni sufizam
10.	Hafiz Širazi i njegov *Divan*
11.	Žanrovska polivalentnost Hafizovog *Divana*
12.	Slika čovjeka, društva i svijeta u Hafizovom *Divanu*
13.	Ljubav i vino u Hafizovom *Divanu*
14.	Značaj i utjecaj Sa'dija, Rumija i Hafiza u književnom stvaralaštvu Bošnjaka na perzijskom jeziku; Tradicija čitanja *Mesnevije* u Bosni i Hercegovini
15.	Revidiranje stečenog znanja u toku semestra
16.	**Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu**

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja se izvode usmeno uz upotrebu multimedijalnih sredstava (PowerPoint prezentacije u zavisnosti od ostvarivanja tehničkih uvjeta), dok se na vježbama obrađuju odgovarajući tekstovi iz raznih izvora.

Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Provjera znanja uključuje kontinuirano praćenje rada studenata u toku semestra, koje uključuje pismene provjere znanja i seminarske radove, s maksimalno 50 bodova, te završnu usmenu provjeru znanja, koja također nosi maksimalno 50 bodova. Kontinuirano praćenje rada studenata u toku semestra uključuje: - Polusemestralni i završni pismeni test (2 x 10 bodova) - Seminarski rad (20 bodova) - Prisustvo i učešće u nastavi (10 bodova) Završna provjera znanja uključuje: - Završni usmeni ispit (50 bodova) Student iz svakog od naznačenih elemenata mora ostvariti najmanje 55 % bodova da bi dobio prolaznu ocjenu.
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom uporedivim sa ECTS skalom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95 do 100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova. Po završetku redovnih zimskih i ljetnih ispitnih rokova, kao i poslije jesenjeg ispitnog roka, rezultati ispita objavljuju se na WEB stranici Faklulteta. Rezultati ispita moraju biti objavljeni po svim segmentima vrednovanja znanja studenata, u skladu sa Zakonom i Odlukom Nastavno-naučnog vijeća Fakulteta. Zbog zaštite privatnosti, rezultati ispita ne smiju se objavljivati po imenima studenata nego pod brojem indeksa.

Literatura	1. Chitik, Wiliam, *Sufijski put ljubavi*, „Ibn Sina“, Sarajevo, 2006. 2. Džaka, Bećir, *Historija perzijske književnosti*, „Ibn Sina“, Sarajevo, 1997. 3. *Hafiz i Gete* (zbornik radova), Kulturni centar I. R. Irana u Beogradu - Gete Institut Beograd, Beograd, 2003. 4. Levisohn, Leonard (ur.), *Hafiz and the Religion of Love in Classical Persian Poetry*, I.B. Tauris, London, New York, 2010. 5. Lewis, Franklin, *Rumi: Past and Present, East and West*. *The Life, Teachings and Poetry of Jalal al-Din Rumi*, Oneworld Publications, Oxford, 2000. 6. Motahhari, Mortaza, *Hafizov irfan*, Fondacija „Mulla Sadra“, Sarajevo, 2009. 7. Pūrnāmdāriyān, Taqī, *Dar sāye-ye āftāb,* Entešārāt-e Soxan; Tehrān, 1380. (2001). 8. Pūrnāmdāriyān, Taqī, *Gomšode-ye lab-e daryā*, Entešārāt-e Soxan, Tehrān, 1382. (2003). 9. Rumi, Dželaluddin, *Tajne Uzvišenosti*, preveo Munir Drkić, Bookline, Sarajevo, 2011. 10. Širazi, Hafiz, *Divan*, preveo Bećir Džaka, „Ibn Sina“, Sarajevo, 2010*Divan*, preveo Bećir Džaka, „Ibn Sina“, Sarajevo, 2010. 11. Širazi, Sadi, *Đulistan*, preveo Salih Trako, El-Kalem, Sarajevo, 1989. 12. Tamimdari, Ahmed, *Istorija persijke književnosti*, Kulturni centar I. R. Irana, Beograd, 2004. 13. Yahaqqi, Mohammad Ja'far, *Kratak pregled historije perzijske književnosti*, Naučnoistraživački institu „Ibn Sina“ - Dobra knjiga, Sarajevo, 2018.
Napomene	Posljednji put promijenjeno: septembar 2022. godine.